

לקראת שבת מלאכתא

Dirshu

דרשן ד' ועוזן

קרן עולמית לחיזוק
ועידוד לימוד התורה

אוגדן עלוני השבת

פרשת אמור

לקראת שבועת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 273

פנינים לפרשת אמור

במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוררו 'בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי'. למחרת היום הודיע להם מטעם השלטון, כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם...

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א - "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו"

כבר הבאנו דברי חז"ל (פסחים נא:): "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בין בפניו ובין שלא בפניו". ומלבד מה שנתבאר כי כוחו של רשב"י רב להושיע, אף לאותם הנמצאים שלא בפניו, אז נכלל בזה עוד כי ניתן 'להיות' ולהשתטח על ציונו הק' של רשב"י, גם אם נמצא בגופו שלא בפניו, והוא על ידי הלימוד במאמריו.

וכדאיתא בגמרא (יבמות צז.): "אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב 'אגורה באהלך עולמים', וכי אפשר לו לאדם לגור בני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקב"ה: 'ריבוננו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רשב"י, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה - שפתותיו דובבות בקבר'".

וכך כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל: "מי שהוא מחמת אונס וחולשה, וקשה לו לעלות למירון ביום ל"ג בעומר, או הדר בחוצה לארץ, ילמד בזה הספר מאמרי הרשב"י, וישמח במקומו בשמחת הילולא דרשב"י, ויושע גם כן".

וביאר ב'יערות דבש' (ח"ב דרוש ז) וז"ל: "כשאומרים דבר שמועה מפיו, אז נשמח צדיק מתלבשת שם בלומדים ועומדת שם... ולכך שפיר אמרין שדוד המלך דר בב' עולמות: א. עולם הנצחי, ב. בזה העולם - בלומדים האומרים דבר שמועה מפיו, עכ"ל. והיינו שעל ידי שעוסק במאמרי רשב"י, זוכה הוא שרשב"י בעצמו יבוא להתחבר עמו ולשכון בו, בשעה שמזכיר את מאמריו ומדובב את שפתיו.

בשנת תרצ"ה ביקרו בארה"ק בני הרה"ק ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ ז"ע (בעודו בחיים חיותו) ועלו למירון בל"ג בעומר, ומפני הדוחק והצפיפות ששררו במערה הכריזו "מאכט'ס פלאץ פאר די וויז'ניצער קינדער" (פנו מקום לבני הרבי מויז'ניץ), בכדי שיוכלו לגשת אל הציון. צעקה זקנה אחת: "אצל רבי שמעון כולם נחשבים כבנים". ה'אמרי אמת' נהנה מאד מדבריה, והיה חוזר עליהם שכולם כבני רבי שמעון... (והרי ידוע שרחמי האב על הבן אינם תלויים בהתנהגות הבן, אם היא ראויה או לא, בכל אופן אפילו אם הוא 'מון הפחותים' תגבר אהבת אב על הבן).

גבולות ארצם, ושלח את בנו שימהר ליסע לאת"ק מירון, וכן עשה הבן. על כולנה הצטער היהודי צער רב, ולא פסיק פומיה מלהתאונן, שמעודו לא החסיר מלעלות להסתופף בצילא דרשב"י, ועתה בשנה זו הרי הוא נתון בכבלי בית האסורים, ולא יוכל ליסע למירון (כי הושיבום שם לזמן ארוך). נענה אחד הבנים ואמר לו דרך נחמה: "אכן בשנה זו אינך יכול ליסע לרשב"י, אך ברור לי שרשב"י בוא יבוא אליך!" והיו דיבוריו נראים כחוכא ואיטלולא.

בהגיע שבת ערב ל"ג בעומר (שחל ביום א') ישב היהודי בכלאו, ומירר בבכי מרוב השתוקקותו לשהות בצילו דרשב"י, וכפי שהגדיר זאת ה'יושב': "כל קירות בית האסורים היו רטובים באותה שבת מדמעות..."

ואכן, במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוורו: "בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי". למחרת היום הודיע להם מטעם השלטון, כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם, וראו הכל שלא זו בלבד שרבי שמעון הגיע אל תוככי בית האסורים, והביא להם אבוקה לרקוד בשמחה, אלא אף גם זאת - הוציאם מן השביה.

שמעתי מבעל המעשה הי"ו, שלפני כמה שנים 'נתפס' בידי שוטרי המלכות על שעבר על חוקי המדינה. הללו אסרו אותו תחת מסגר ובריה, ובמשך כמה שבועות המתין לגזר דין שישיטו עליו השופטים. למותר לציין, שבני משפחתו פעלו ועשו כל מיני השתדלויות שבעולם כדי לשחררו, אולם כל ה'עסקנים' אמרו, שלפי הנראה אין מנוס משיבה בבית האסורים, למשך כארבעה שבועות לכל הפחות, והימים 'ימי הספירה' היו.

בהגיע ליל ל"ג בעומר נזכר ביומא דהילולא של רשב"י. פרץ בדמעות שלישי ובכה מאין הפוגות על מצבו הקשה, וידר נדר לאמר, שאם יהיה אלוקים עמו ויצילו מן הבור הזה, בזכות אדוננו בר יוחאי, ייסע למירון כדי להודות לה' על חסדיו המרובים שגמל עמו. ואכן לא עבר זמן רב, ולפתע נכנס אחד משומרי בית האסורים וציווה עליו להתלוות אליו. לתדהמתו שחררוהו על אתר!!!

בעצם היום הזה הופיע האיש בביתו, הניח כמה ממטלטליו והודיע לבני הבית, כי אצה לו הדרך לעלות מירונה. בני משפחתו ניסו לדבר אל ליבו שלא יעשה כן, כי מן הנראה שהינו עייף ויגע מכל אשר עבר עליו בשבועות האחרונים, אולם הוא לא שמע אליהם, והודיעם שעליו לקיים נדרו, להודות ולהלל להשי"ת על הציון המצויינת באתרא קדישא מירון, ואכן בשמחה ובששון הגיע לציון הקדוש, ושהה שם עד למוצאי ל"ג בעומר, כשהוא מודה לקב"ה בשבח ושירה על כל החסד שעשה עמו.

(לקט מתוך 'באר הפרשה' אמור תש"פ)

סיפר הרה"ק ה'דברי שמואל' ז"ע, ממה שהיה בעת ביקורו בצעירותו במירון בל"ג בעומר: אשה עשירה אחת באה לציון הרשב"י, לבקש מרשב"י שימליץ טוב עליה, כי שלחה אניה בלב ים מלאה בסחורה יקרה, וביקשה שיעבור הכל בשלום ותרוויח במסחרה.

בגישתה אל הציון, שמעה קול אשה ענייה מבקשת לחם לפי טפיה, ומעות לנישואי שתי בנותיה... פנתה אליה העשירה בשאלה: "לכמה מעות הינך נצרכת?". ענתה: כך וכך. מיד הוציאה העשירה מכיסה את כל הסכום ונתנה לה ככל צרכה, ובוזה הסתובבה אל הציון ואמרה: "רבי שמעון! הנה זאת האשה פעלה כל משאלות לבה, אנא עזור לי גם כן... ותפעל בשמים ממעל, שתהיה לי שמירה עליונה על נכסי ועל הספינה השטה בים הגדול..."

והיה ה'דברי שמואל' מפליא בדבריו, כי אותה עשירה לא פנתה לאמור: 'ענני אלוקי בזכות הצדקה הגדולה שעשיתי עתה', אלא באמונתה ביקשה שזכות הרשב"י תעמוד לה, כי לא יוכל רשב"י להחזיר פני שואליו ריקם ('מזקנים אתבונן').

מעתי יראה כל איש באשר הוא, למלא את האי יומא קדישא לעסוק בתורתו של רשב"י ובאידרא קדישא, או באמירת תהלים, וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו, בין בפניו ובין שלא בפניו.

הא למה זה דומה, לרופא שעשה מעשה מרקחת לחולי מסויים, והוא שולח תרופה זו בכל קצוות תבל, והדבר פשוט, שאף אם יעמוד הרופא במקום אחד, והחולה יטול את הרפואה בסוף העולם - יזכה הלה להתרפא, והכי נמי מצודתו של רשב"י פרוסה מסוף העולם ועד סופו, וכל מי שיטול 'תרופותיו' יתרפא ברוחניות ובגשמיות, ו'תרופות' אלו הינן החיזוק בכל ענייני התורה ועבודה ויראת שמים, ועי"ז יזכה להיוושע בכל משאלותיו לטובה.

ראה נא בנוהג שבעולם, מעמידים בכל ארץ ועיר בנין גדול, שממש מעבירים את זרם החשמל (עלקטריק), והנה אפשר שיעמוד אדם בסמוך ממש לאותו הבניין וחשכה לו, לעומתו יש המקבלים 'אורה' אף במרחק גדול מאד. וההפרש ביניהם, כי הללו התחברו לאותו זרם ב'חוטים' ועבותות (חוטי חשמל) ע"כ יש בביתם אורה ושמחה... והנמשל: אם 'יתחבר' לרשב"י מציונו (וימשוך חוטים) עד ביתו, תאיר לו במקומו זכותו וכוחו דרשב"י למרחק מרחקים...

בעניין זה יש לציין מעשה נורא, שהתרחש בארה"ב בשנת תשע"ג: בתחילת השנה הושיבו השלטונות כמה וכמה יהודים יראים ושלמים בבית האסורים, מחמת איזה ענין שהוא. אחד מהאסורים היה יהודי, שנהג לעלות מפעם לפעם במשך ימות השנה, וק"ו בל"ג בעומר, לאת"ק מירון, גם עתה משנתפס רצה ליסע מיד לארה"ק למירון, לבקש רחמים לביטול הגזירה, אך השלטון כבר עיכב בעדו מלצאת את

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

**לפני עשרות שנים שהיתי במחיצת האדם הגדול בענקים, ה"דברי יואל"
מסאטמר זצ"ל, ובאי ביתו סיפרו לי אז שבא לפניו אחד הגבירים, והציע
שיקים מכספו עיתון יומי עבור חסידי סאטמר. הכל יתנהל בו על פי דעת
תורה כדעת הרבי, ויהיה שופר להשקפתו הצרופה. השיבו הרבי שעליו
לחשוב על כך, ואינו יכול להשיב לו תשובה על אתר. כעבור כמה ימים
השיבו הרבי...**

ראב"ד העדה החרדית, מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, על יראת שמים אמיתית

"וְנִקְדְּשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כ"ב, ל"ב)

הרב מפוניבז' זצ"ל חולל בעירו מהפכה. הוא ייסד תלמוד תורה ובית ספר לבנות, ישיבה קטנה וישיבה גדולה וכולל אברכים. מספר התלמידים במוסדות החינוך שלו עלה על אלפיים, והם שימשו מגדל אור לכל האזור.

יום אחד נקרא לוועד הקהילה. פתחו בשבחים על מפעלי החינוך המשגשגים, והוא מקבל עזרה וגיבוי מהקהילה בכל מפעליו, מה שנכון. אבל יחד עם זאת הלא יבין, אין תכלית בלימוד התורה לבדו. מאין ישיג אלפים משרות רבנות? יש להכין את התלמידים לחיים! רצונם שיכניס לימודי חול לשיבה...

אמר: "לא יעלה ולא יקום!"

הבהירו לו שהם בעלי הבית. לא זו בלבד שבידם לעכב תקציבים, אלא שבידם לפטרו. ואז יקבלו 'רב' שמזדהה עם הצורך ללימודי חול. יודעים הם שהוא מתנגד, ואם יאלץ אזי ימעט בהם ככל האפשר, ומוכנים לכך. אבל אם יסרב, הכח בידם...

הודיע שחייב הוא לשקול בדבר. הסכימו, וקצבו לו זמן. קם ונסע לרבו, ה'חפץ חיים' זצ"ל.

התקבל במאור פנים ושטח את שאלתו. מצד אחד, אין זה לרוחו. אבל מצד שני הכח בידם, ועלולים לפטרו, ואז מה ירוויח...

אמר לו ה'חפץ חיים: "לא תמיד יהיה לך ה'חפץ חיים' כדי להיוועץ בו... לכן שמעני, ואענה לך מה הכלל בדבר".

סיפר: "כשניטשה המלחמה ברוסיה בין כנופיות ה'אדומים' וה'לבנים', הסתגרו רוב התושבים בבתיים וחיכו עד יעבור זעם. פעם כבשו ה'אדומים' את אחת העיירות, וגזרו שכל בית חייב להניף דגל, להודיע במי הוא תומך. ובית שלא יונף עליו דגל - יישרף. באו התושבים במבוכה. איזה דגל יניפו? יניפו דגל אדום - למחר יבואו ה'לבנים' וינקמו בהם...

"מה יעשו?", שאל ה'חפץ חיים. וענה: "אין ברירה. חייבים לברר איזה צבא חזק יותר, ולהניף את דגל שלו..." **הרב מפוניבז' נפעם.** לא ציפה להוראה כזו. התברך, ופנה לצאת.

קרא לו ה'חפץ חיים' שיחזור. "הבנת מה אמרת?", שאל. אמר: "כן, יש להצטרף לצד החזק!". שאל ה'חפץ חיים: "ומי הוא הצד החזק?"

ענה: "הם. שהכסף בידם והיכולת בידם". "אם כך", אמר ה'חפץ חיים, "לא הבנת! הצד החזק הוא הקדוש ברוך הוא..."

סוף דבר, התייצב הרב מפוניבז' בפני הוועד והודיע שהוא מסרב לחלוטין, אין על מה לדבר, ואם רצונם, יפטרוהו!

"לא, מה פתאום", אמרו. "רק הבענו משאלה, וההחלטה בידך..."

לפני עשרות שנים שהיתי במחיצת האדם הגדול בענקים ה'דברי יואל' מסאטמר זצ"ל, ובאי ביתו סיפרו לי אז, שבא לפניו אחד הגבירים והציע, שיקים מכספו עיתון יומי עבור חסידי סאטמר. הכל יתנהל בו על פי דעת תורה כדעת הרבי, ויהיה שופר להשקפתו הצרופה. השיבו הרבי שעליו לחשוב על כך, ואינו יכול להשיב לו תשובה על אתר.

כעבור כמה ימים, השיבו הרבי שאינו מסכים לכך. ונימק את סרובו בכך, שעיתון מגיש את החדשות כאילו הדברים נעשים במקרה, או שאנשים גורמים להם לקרות, ומשכיחים שהקדוש ברוך הוא עשה עושה ויעשה את כל המעשים, ושאלוקינו בשמים כל אשר חפץ עשה.

ראש ישיבת 'פורת יוסף', מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א, ראש מועצת חכמי התורה סיפר, שבערב ראש השנה לפני שנים רבות, הגיע אל מרן הגרא"מ שך זצ"ל, כדי להתברך לקראת השנה החדשה, ובמהלך הפגישה שאל את ראש ישיבת פוניבז', באיזה דברים הוא מציע לו לחזק את בני ישיבתו בדרשה שיישא בראש השנה

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על גדולת מעשי הצדיקים

"זכרון תרועה" (ויקרא כ"ג, כ"ד)

...ראש ישיבת 'פורת יוסף', מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א, ראש מועצת חכמי התורה, אמר דברים מופלאים ששמע ממרן הגרא"מ שך זצ"ל, המצביעים על האושר הגדול של היהודי, בידועו עד כמה הוא צריך להיות נקי-נקי מכל בדל-של-עבירה, וגם בעשותו מצוה - צריך הוא לעשותה בשלמות הראויה, ושלא תתערב בה שום מחשבה רעה, שלא ממין המצוה.

הגר"ש כהן סיפר שבערב ראש השנה, לפני שנים רבות, הגיע אל מרן הגרא"מ שך זצ"ל, כדי להתברך לקראת השנה החדשה. במהלך הפגישה שאל את ראש ישיבת פוניבז', באיזה דברים הוא מציע לו לחזק את בני ישיבתו בדרשה שיישא בראש השנה.

מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר לו, שבמדרש מובא פירוט רב, על ניסיונותיו של השטן למנוע מאברהם אבינו להעלות את בנו על המזבח. בין אחד הניסיונות הללו, היתה גם אמירתו של השטן לאברהם, שאם ישחט את בנו ויעלהו על המזבח, הוא ייחשב כרוצח! לא פחות ולא יותר!

ושאל מרן זצ"ל: הרי גם השטן, בבואו לפתות את היהודי שלא לעשות רצון בוראו רח"ל, צריך לדבר דברי-טעם! לא יתכן שטענותיו תהיינה מבוססות על דברי הבל וריק! ואם כן, כיצד יתכן להאשים את אברהם ב'רציחת' בנו, הרי השי"ת ציווה אותו במפורש להעלות את בנו על גבי המזבח?!

מרן זצ"ל היקשה וגם תירץ, וכך אמר לראש ישיבת 'פורת יוסף' באותו ערב ראש השנה: "כל יהודי, בבואו לקיים מצוות בוראו, צריך להקפיד, עד כמה שהוא מסוגל, לעשות את הציווי המוטל עליו במחשבה נקייה לחלוטין, ובפרט כאשר הוא הולך להרוג את בנו - אסור שתתנגב כאן מחשבה זרה.

"ולמשל: אם היה מעלה בדעתו שאנשים יפארו וישבחו אותו ויאמרו 'תראו איזה צדיק וירא - שמים הוא', וכשהיה שוחט את בנו היה 'מכוון' גם לשם ההתפארות הזו, אפילו שרובא-ורובא של ניצוצי-המחשבה הם לשם-שמים, כבר המצוה אינה נחשבת כמעשה שלם. וחלק זה היה נחשב רצח, כי שחט את בנו כדי שיכבדו אותו.

"והנה", המשיך מרן הגרא"מ שך בדבריו, "כשהשי"ת ציווה את

אברהם לשחוט את בנו, צריכה גם המצוה הזו להיעשות בלב נקי מכל מחשבה אחרת. וכשהוא מקיים את רצון ה', בוודאי שאין להחשיבו כרוצח.

"אבל, אמר לו השטן: הרי הינך צריך לחשוש שלא תכוון ממש רק לקיום רצונו יתברך, שהרי יש בליבך אי-אלו מחשבות ורגשות של רחמים וחמלה, ואם כן בחלק הזה, שלא כיוונת כראוי, תיחשב כרוצח!"

והנה סיפור נוסף הקשור לדיני נפשות:

התייחסותו ה'שכלית' לכל דבר וענין, של מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל, גרמה לפעמים לתדהמה בקרב השומעים. אחד הרופאים הזהיר אותו באשר לתרופה פלונית, ואמר לו שאסור לשכוח אותה אפילו יום אחד, ושמדובר בסכנת חיים.

המשגיח התערב בדברים ואמר: "אסור גם לשכוח ללמוד מוסר אפילו יום אחד"...

בעת שריפת החמץ שאל המשגיח את הילדים: "מהי המצוה שעלינו לקיים עכשיו?"

וכשהילדים השיבו, כל אחד בסגנונו, שזו היא המצוה של שריפת החמץ, הגיב המשגיח: "לא, ילדים חביבים! המצוה המוטלת עלינו עתה, היא להיזהר מהסכנה של האש"...

כשראה פעם במוצאי שבת קודש, את אחד מגדולי תלמידי החכמים, כשהוא נושא את שקית האשפה למיכל האשפה, ניגש אליו ואמר לו: "שלום עליך רבי ומורי!". "ממתי הנך תלמידי?" - שאל אותו התלמיד חכם, אמר לו: "מעכשיו! עכשיו למדתי מכם שאין מקום להתחשב בגדלות בתורה ובזקנה, וכשצריך - מורידים את האשפה!"

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, על קדושת השבת

"ובימים השביעי שבת שבתון" (ויקרא כ"ג, ג')

בכל המצוות שנשים מצוות, כמו קידוש בליל שבת וכדו', בדרך כלל מוציאים האנשים את הנשים ידי חובה. יתרה מזאת, אמרו חז"ל [ברכות כ ע"ב]: "באמת אמרו: בן מברך לאביו, ועבד מברך לרבו, ואשה מברכת לבעלה; אבל אמרו חכמים: תבוא מאירה לאדם שאשתו ובניו מברכין לו".

והנה במצוות הדלקת נרות שבת, אף שהאיש מצווה בה כמו האשה, למרבה הפלא דווקא האשה היא זו שמדליקה, ומוציאה את האיש ידי חובה. טעם הדבר התבאר בדברי ה'שולחן ערוך' וה'משנה ברורה', ומקורו מדברי רש"י [שבת לב ע"א], על משמעות דברי הגמרא שמצות הפרשת חלה והדלקת הנר שייכות במיוחד לנשים: "ונשים נצטוו על כך, כדאמרין בבראשית רבה: היא אבדה חלתו של עולם - שעל ידה נטרד אדם הראשון שנתרם כחלה, וכבתה נרו של עולם ושפכה דמו, ועוד, שצרכי הבית תלויין בה".

בכדי להבין מה בין העובדה שצרכי הבית תלויים באשה, לצוויה בהדלקת הנרות, נקדים רעיון נפלא ששמעתי ממו"ר ראש ישיבת 'מאור התלמוד', הגאון רבי אברהם יצחק קוק שליט"א:

בזמן שבית המקדש היה קיים, יהודי שאינו בר דעת, שהיה נכנס לבית המקדש ומביט בכהן הגדול כששוחט הוא בהמה, מקבל דמה וזורקו על המזבח, ולאחר מכן מפשיטה, מנתח את בשר לחלקים ומקריבו על גב המזבח, היה יכול שלא להבין את עומק ההבדל בין הכהן הגדול לקצב מן השוק, שהרי את עומק העניין הטמון בהקרבת חלקי הבהמה על המזבח - אין בכח שכלו הפשוט להבין.

מתי היה גם יהודי כמותו יכול לזהות שאין מדובר כאן בסתם קצב, אלא בכהן הגדול מאחיו ומכל עם ישראל? - כשהיה מגיע זמן הדלקת המנורה! אז האירה המנורה את העולם בצורה כה בהירה, עד שגם הפשוטים ביותר הבחינו, בגודל השפעת עבודת הכהן הגדול בבית המקדש על העולם כולו. כשהכהן הגדול עמד במלוא הדרו והדליק את המנורה, או אז התגלה גם לאותו יהודי, שהכהן גדול עומד בפניו, ולא סתם קצב מן השוק!...

עקרת הבית, שבכל ימות השבוע עומדת מאחורי ערימת הבגדים, ממיינת, מכבסת, מגהצת, משם עוברת לבישול ארוחת הצהרים, וכשהסירים עומדים על האש נוטלת את 'מקל הספונג'ה' ומתחילה בניקיון הבית... למעשה נראה כי היא אינה יותר מעוזרת בית. ואכן הסתכלות שטחית על האשה, עלולה לתת לבני ביתה ולעצמה

המשך בעמוד 28

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סיפר לי אברך, שהיה תלמידו של אדוני אבי מורי זצ"ל לפני שנים רבות, בתלמוד תורה 'תורה ודעת' בירושלים, על מה שארע עמו בעת לימודיו אצלו בכיתה, שאינו מסוגל לשכוח! בהיותו ילד קטן שיחק פעם באמצע השיעור בצעצוע כלשהו. כיון שמשחקו הפריע למהלך השיעור, הן לעצמו והן לחבריו...

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, על להיות 'מעביר על מידותיו'

הואיל וה'חזון איש' מציידו לא הפסיקו, המשיך הוא ברצף הדברים, כשלושת רבעי שעה!

משסיים את דבריו, שיבחו ה'חזון איש' על עמלו היפה בתורה, והפטיר שכדאי לעיין במסכת פלוני דף אלמוני, במה שאמרו בגמרא שם, ופטרו בברכה רבה שיזכה לשבת באהלה של תורה במנוחת הדעת.

תכף עם צאתו מבית הרב, נכנס לבית המדרש ופתח את הגמרא שה'חזון איש' הראה עליה, ומיד נאחז כולו בהשתוממות עצומה: התברר לפניו מאותה גמרא ערוכה וברורה, שכל חקירתו בטעות יסודה, כאשר צד האחד מופרך מעיקרו ונסתר מגמרא מפורשת! אם כן, הלא הדברים פשוטים וברורים כצד השני, ואין שום מקום לשתי דרכים בכל הסוגיא, וכל מערך הקונטרס ובנין החידושים הרבים קורס מאליו...

הוא לא נשבר ברוחו, ושמח על שזכה להגיע לחקר אמיתתה של תורה. וכמובן לא התחרט על כל אותן עשרות שעות שהשקיע בכתיבת הקונטרס והכנתו, כי "כשם שקיבלתי שכר על הדרישה, כך אקבל שכר על הפרישה" (פסחים כב.). על דרך שפירשו בעלי המוסר: "אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר" (ברכות כח:). רוצה לומר, שאנו עמלים ומקבלים שכר גם על העמל עצמו, לא רק על התוצאה, ואילו הם

מיד אחרי האיסור של "נוקב שם ה' מות יומת", כתבה התורה: "ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת". ויש להבין: הרי ד'ברה התורה על מקלל את ה', שהוא חטא ש'בין אדם למקום', ואיך מגיעים בזה מיד לכל העניינים וההלכות הקושרות ל'בין אדם לחברו'? ומה פשר סמיכות העניינים?

נראה שרצתה התורה לדמות זה לזה, כמו שמובא בזוהר הקדוש (ח"ג עג, א), שאוריתא, קוב"ה וישראל חד הוא. וכיון שכך, נמצא ש"הפוגע באדם מישראל", הוא כמו המקלל את הבורא ממש, רחמנא ליצ'ן. וכך גם נאמר (זכריה ב, יב): "כי הנוגע בכם נוגע בבבת עיניו", ואמרו חז"ל (סנהדרין נח, ב): "הסוטר לועו של ישראל כאילו סוטר לועו של שכניה" (על פי טיב התורה).

לפנינו עובדה נפלאה בטיב ההתרחקות מפגיעה באיש ישראלי, ולהיות 'מעביר על מידותיו'!

סיפר לי גאון אחד, שבצעירותו חידש פעם מהלך שלם בסוגיא מסויימת, וטרח ויגע בו זמן רב, הן בהכנה מרובה וליבון הדק היטב, והן בכתיבה ועריכה. משנשלמה המלאכה, והקונטרס הקטן היה מוכן ומושלם בידו, נסע אל מרן ה'חזון איש' וצוק"ל עם הקונטרס.

ה'חזון איש' שמח מאד לקראתו. כידוע, היה ה'חזון איש' מעודד ומכבד את הצעירים שעמלו ויגעו באורייתא קדישתא, וגם היה מעוררם לכתוב ולערוך את החידושים, וגדלה שמחתו לקראת צורב נוסף היגע ומחדש בתורה.

הושיבו, אפוא, ה'חזון איש' סמוך אליו, וביקשו להרצות לפניו את עיקרי הדברים שבקונטרס, ואת יסוד החקירה שעליה נסב ציר מהלך החיבור. הבחור הצעיר נענה בשמחה, והחל בהעמדת חקירה יסודית בכל מהלך הסוגיא, כשהוא מעלה שני צדדים שונים בבאור הענין, וה'חזון איש' יושב ומקשיב בריכוז רב לדבריו.

בהתלהבות נעורים ובריתחא דאורייתא, המשיך הצעיר בהרצאת הדברים והנפקא מינה שבין הצדדים, וכראותו שה'חזון איש' מחריש ומקשיב, הבין שמן הסתם נהנה מאד מן ה'שיעור' שהוא מוסר כאן... וכך המשיך ברוב חשיבות לפרק הוויות ולשבר סלעים, תוך שהוא מביא כמה וכמה ראיות והוכחות לכל צד שבחקירה.

הרב לא הרפה ממנו, הוא הלך אחריו כברת דרך ארוכה (מבנין התלמוד תורה ועד בית כנסת חב"ד הישן), תוך שהוא מפציר בו שוב ושוב בכמה דברי שכנוע, עד שהצליח להעלות חיוך על שפתיו

מטבע גדולה ויפה, שייגש ויקנה לעצמו איזוהו דבר מתיקה יקר ומיוחד.

ברם בהיות התלמיד בכעס, סיבב פניו בבושה וברוגז, ולא רצה ליטול את התשובה. הרב לא הרפה ממנו, הוא הלך אחריו כברת דרך ארוכה (מבנין התלמוד תורה ועד בית כנסת חב"ד הישן), תוך שהוא מפציר בו שוב ושוב בכמה דברי שכנוע, עד שהצליח להעלות חיוך על שפתיו, ונתרצה ונטל את המטבע. למחרת ברר שוב, שאכן קנה

לעצמו את אותו ממתק מיוחד ונהנה ממנו!!!

כל זאת אף שלא הכהו כלל, שהרי מעולם לא היכה ילד, ורק חשש לפייס אף את תלמידיו התינוקות, שלפי דעתם ודמיונם נפגעו ממנו...

העיד אותו תלמיד, שבמעמד זה השריש הרב והחדיר בו חינוך עצום למידות טובות ולויתור! ומכל שנות לימודיו בחיידר, הלימוד הזה נשאר חרוט על לוח ליבו, להבין ולהשכיל בעבודת תיקון המידות! ללמדנו עד היכן מגיעה השמירה בפגיעה באיש ישראל!

(מתוך 'טיב המעשיות')

מקבלים שכר רק על התוצאה ולא על העמל. שהמוצר נמכר לפי התוצרת שיש בו, ואם ית'יגע נגר על בניית ארון ולא עלתה בידו, אף אחד לא ישלם לו על העבודה הרבה שהלכה לטמיון.

אך יותר מכל היה אחוז התפעלות, מן המידות המזוככות של ה'חזון איש', שהקשיב במתינות לכל אריכות דבריו וחיידושויו, על אף שידע תכף מתחילה כשהציע יסוד חקירתו, שהכל מופרך מגמרא ערוכה ומפורשת. גם לבסוף לא סתרו בפניו, לומר: 'טעות בידך! והכל מופרך מגמרא מפורשת' וכיוצא, אלא שלחו בעדינות לעיין בגמרא פלונית, והיה סמוך ובטוח על כך שכבר מעצמו יבין כשיראה הגמרא, ויתפוס את טעותו.

"היתה כדאית לי כל העבודה הגדולה על אותו קונטרס שנגנז, רק כדי שאזכה ללמוד תורת 'תיקון המידות' אצל רבנו ה'חזון איש' זצוק"ל", סיים הגאון את סיפורו המדהים.

סיפר לי אברך אחד, שהיה תלמידו של אדוני אבי מורי זצ"ל לפני שנים רבות, בתלמוד תורה 'תורה ודעת' בעיר הקודש ירושלים ת"ו, על מקרה אחד שארע עמו בעת לימודיו אצלו בכיתה, שאינו מסוגל לשכוח!

בהיותו ילד קטן, שיחק פעם באמצע השיעור בצעצוע כלשהו. כיון שמשחקו הפריע למהלך השיעור, הן לעצמו והן לחבריו, קם אדוני אבי מורי ורבי זצ"ל המלמד, ולקח ממנו את המשחק, ואף הוסיף לגעור בו על מעשה חוצפה זה.

התלמיד נעלב קשות, והראה פנים זועפות כל עת השיעור, כמי שמתלונן על כך שלדעתו היתה הגערה קשה מידי עבורו, די היה לו בכך שהוציאו מידו את המשחק, הגערה שנלוותה נראתה לו מיותרת!

בהיות אדוני אבי מורי ורבי בעל מידות תרומיות, פנה אל תלמידו זה בסיום הלימוד - על אף שמצידו סבור היה שלא די בנטילת החפץ, ונצרכה אותה גערה, כדי להחדיר לדעתו של התלמיד את חומרת מעשהו - בכל זאת, מאחר שהבין שהתלמיד פגוע, ולדעתו בנטילת הצעצוע כבר היתה השפלה ועונש קשה, ביקש לפייסו באמצעות

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

יהודי נכנס עם מכוניתו אל תחנת דלק בארצות הברית. הוא תדלק, אך כשהגיע לשלם גילה כי שכח את ארנקו במשרד, ואין לו כסף כלל! מה יהיה? הוא נבוך ולא ידע מה לעשות. פתאום הבחין ביהודי שנכנס לתחנה. הלה מיהר מאד לתדלק, ובכל זאת נאות להקשיב לבעיה שלו: "סלח לי, שכחתי את הארנק. תוכל לשלם עלי ואחזיר לך?"

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, על הימים שבין פסח לעצרת

"וְסִפְּרָתֶם לְכֶם מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת" (ויקרא כ"ג, ט"ו)

ימים אלו שבין פסח לעצרת, הם זמן להתבונן בדרכי המידות, שהרי תלמידי רבי עקיבא מתו בימים אלו, על שלא נהגו כבוד זה בזה. לכן קבעו רבותינו ללמוד בימים אלו מסכת אבות, שכולה דברי מוסר והנהגות ראויות. כל כך למה? - כי הרי 'דרך ארץ קדמה לתורה', בלי דרך ארץ, לא יכול האדם לזכות לתורה, ו'דרך ארץ' משמעותה הנהגות ראויות בין אדם לחברו.

עיקר לימוד המוסר המוטל על האדם, הוא לפתח את הרגישות כלפי הזולת. אותה רגישות יכולה להביא אותנו להתעלות במידות טובות. על ידי לימוד המוסר אפשר לזכות לכך.

יש בני אדם שבאופן טבעי זוכים לרגישות כלפי הזולת, אבל אם הם לא יפתחו את התכונה הזאת כראוי, עלולים הם להפנותה למישור הלא נכון, ולפתח רגישות כלפי עצמם. התוצאה יכולה להביא לידי דכאון, כאשר כל הזמן הם יחושו פגועים מאחרים, במחשבה שפלוני לא כיבדו כראוי, או שלא התייחס אליהם כמו שצריך. זו אינה רגישות חיובית. אומלל האדם שכל העת מתעסק ברגישות כלפי עצמו.

הקב"ה נתן לאדם תכונה זו, כדי שיפתח אותה כלפי הזולת. לחוש את השני, לכבד אותו, וחלילה לא לפגוע בו. אם יחוש האדם את זולתו - יזכה למדות תרומיות.

ואהבת לרעך כמוך - כיצד יגיע לאהוב חברו כגופו?

לכאורה לא מובן, כיצד מצווה התורה שאדם יאהב את חברו כמו שאוהב את עצמו? האם זה יתכן?

המפרשים מסבירים זאת במשל: אדם שנגש לחתוך סלט, ובטעות במקום לחתוך את המלפפון - פגע בידו השנייה, ועשה בה חתך עמוק. וכי יעלה על הדעת שהיד שנחתכה תכעס על היד שחתכה, ותכה בה בפטיש?...?

ודאי שלא, כיון שהם גוף אחד, ולא שייך להזיק זה לזה. זהו המשל, והנמשל: עם ישראל כולו גוף אחד. לכן צריך האדם לחשוב שמה שעושה לו חברו אינו אלא לטובה, ולא ישנא אותו על כך.

יהודי אחד עמד לטוס לארץ מארצות הברית. לפני עלותו למטוס הסתובב מעט בחנויות וחיפש מתנות. תוך כדי שעבר עם התיקים שלו, נתקל בלי כוונה במדף, ומאפרה עשויה מזכוכית נפלה ארצה והתנפצה.

למשמע קול הנפץ הזדעק המנהל, שהיה סדיסט, פשיסט ושונא ישראל. "מה זה?"

כשראה את אחד העובדים מתכופף להרים את השברים עצר אותו: "לא להרים! מי ששבר את זה ירים!"

היהודי התכופף והרים את השברים. המנהל פנה אל הפקידה, והורה לה שתעשה חשבון מדויק, ועד שהוא לא ישלם את עלות המוצר הזה במלואו - שלא יזוז מן החנות.

אחת הקונות הלא יהודיות לא יכולה הייתה לשאת את ההשפלה, וניסתה להתערב כשהיא גוערת במנהל: "התבייש לך! מה זה צריך להיות? כולם יודעים שבחנות של מתנות קורה שמהו נשבר! מה פשר היחס הזה?"

"את מדברת שטויות!" - החזיר לה - "כל הכסף של העולם נמצא אצל היהודים. יש להם חברה כללית בכל העולם כולו, וכל אחד נותן לחברו... אלו היהודים!"...

היהודי עמד שם, וגרד מכיסו דולר אחרי דולר. בדרך כלל, מי שעומד לטוס לא משאיר אצלו דולרים... הוא הצליח להגיע לשבעה דולר בלבד, והמטוס עומד להמריא בעוד זמן קצר...

"זה מה שיש לי כרגע", הוא התנצל, "אני מצטער, אבל אני מפסיד"

"אל תספר לי סיפורים. אתה תמצא מאיפה להביא לי".

פתאום רץ לתוך החנות צעיר יהודי, גורר אחריו מזוודות ותיקים. הוא ניסה לפלס לו דרך בתוך ההתקהלות הזו באמצע החנות. "מה קורה פה? יש בעיות?"

אנשים התחילו להסביר לו: "הוא שבר משהו, ואין לו כסף לשלם".

"כמה כסף?" - שאל הצעיר, ובו במקום שלף שנים עשר דולר ודחף לידי המנהל. "קח, גוי פשיסט, קח ותן לנו ללכת למטוס שלנו!..."

בבת אחת הבינו כל הנוכחים מהו עם ישראל, ומי הם היהודים!

שני אנשים זרים זה לזה, כאלו שמעולם לא נפגשו, מאוחדים לגוף אחד עם רוח אחת ונשמה אחת. כולנו מאוחדים, והעזרה שיהודים מושיטים זה לזה אינה פוסקת לעולם!

אין אדם עושה אלא לעצמו

כמובן, מעשה של חסד לעולם אינו שב ריקם, והמרוויחים העיקריים ממעשי החסד הם העושים עצמם!

יהודי נכנס עם מכוניתו אל תחנת דלק בארצות הברית. הוא תדלק, אך כשהגיע לשלם גילה כי שכח את ארנקו במשרד, ואין לו כסף כלל! מה יהיה? הוא נבוך ולא ידע מה לעשות.

פתאום הבחין ביהודי שנכנס לתחנה. הלה מהר מאוד לתדלק, ובכל זאת נאות להקשיב לבעיה שלו: "סלח לי, שכחתי את הארנק. תוכל לשלם עלי ואחזיר לך?"

"בחפץ לב!" - השיב לו - "לעשות מצוה ליהודי זו השמחה שלי!". הוא הושיט לו את כרטיס הויזה שלו. "קח כמה שאתה צריך, ואל תשלם. אני רוצה מצוה שלמה!"

הוא לא גמר להודות. לפני שנפרדו שאל אותו: "במה אתה עובד?"

"אני מדביק שטיחים", השיב, "זו עבודה קשה ומפרכת, אבל לא תמיד יש עבודה. יש הרבה מדביקים בשוק".

איש שיחו הושיט לו את כרטיס הביקור שלו, ואמר: "אני בשלבי סיום של בנין בעל חמישים קומות. הוצאתי מכרז למדביקי שטיחים, אבל אני רוצה שאתה תהיה זה שתדביק. בוא לעבוד אצלי!..."

האחדות בעם ישראל היא מופלאה. יהודים לא צריכים להכיר זה את זה בכדי להתגייס איש לעזרת רעהו.

אחד מסימני ההיכר של יהודים - שהם גומלי חסדים, רק שעלינו להפיח במידה זו רוח חיים, ולהגדיל את מעשינו יותר ויותר.

כל ישראל הם נפש אחת. גם האדם הרחוק ביותר מתורה ומצוות, הוא חלק מעם ישראל. גם אם התרחק - עדין לא ניתק את עצמו לגמרי ממקורו.

פעם, באחד מימי החורף המושלגים, הגיע אל רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, אדם שעל פי חזונו נראה כאחד מן המשכילים הרחוקים מתורה ומצוות. ראה הגבאי את האיש והרהר בלבו: 'הרי חזונו מוכיחה עליו שאין בו לחלוחית של יהדות, ומה ראה לבוא אל הרבי?'

והנה, לפני שקרא לו הגבאי להיכנס אל הרבי, רץ אותו משכיל אל הרחוב, טבל ידיו בשלג שלוש פעמים, ורק אז נכנס פנימה אל חדר הרבי.

לאחר שיצא האיש מן החדר, נכנס הגבאי אל הרבי, ורמז לו כי הוא סקרן לדעת מה רצה אותו משכיל מן הרבי. אמר לו הרבי: "ספר לי מה עשה האיש בזמן שהמתין לי מחוץ לחדרי?".

סיפר הגבאי לרבי, כי ראהו נוטל ידיו במימי השלג קודם שנכנס אל הרבי, והוסיף: "הרי הוא לא נראה כמי שמקפיד על נטילת ידיים ועל ברכה, ומסופקני אם הוא בכלל נוהג ליטול ידיו בשחרית או לסעודה..."

אמר לו הרבי: "היהודי נקרא בלשונו 'יוד' [יהודי ביידיש - 'יוד']. מדוע? צא וראה, כל אות אם תמחק חלק ממנה - היא מאבדת את שמה. למשל, אם תמחק את הגג של האות ר' - היא נהפכת לו', ואם תמחק חלק מן הו' - היא תהפך ל'י'. אך האות י' שונה מכל האותיות; אף אם תמחק חלק ממנה - לעולם היא תשאר י'. ואפילו אם כל מה שיישאר ממנה זו נקדה קטנה וזעירה - עדין זאת י'!".

"אי אפשר למחוק את ה'יוד', את היהודי!", אמר הרבי. "יהודי אינו יכול להשיל מעליו את ה'יהודי' שבו, הוא תמיד יישאר 'יוד', יהודי".

"הנה" - אמר הרבי לגבאי - "ראה את אותו משכיל שטרם והגיע אלי מרחוק כדי ליכות בברכה. הכפור, הרוחות, הגשמים והשלגים לא עצרו בעדו. אינני יודע כיצד הוא נוהג בנטילת ידיים של שחרית ושל סעודה, אבל אתה בעצמך מעיד כי הוא טבל את ידיו בשלג המקפיא, כדי שלא ללחוץ את ידי בידים טמאות. וכי אין זה 'יוד' אמיתי?"...

אדם מתקן - עולם מתקן

כאשר האדם מתקן את עצמו ואת מידותיו, הוא מתקן גם את העולם. הרי העולם, בעצם, הוא אוסף של בני אדם שחיים זה-לצד-זה וזה-עם-זה. אם כן, כאשר בני האדם מתוקנים - העולם כלו מתוקן.

נבין את הדברים על פי משל:

מלך של אחת המדינות הגדולות, ישב בארמונו בחברת שריו ויועציו וקציני הצבא הבכירים. יחד תכננו תכניות שונות לכבוש מדינות העולם. הם הסתמכו על מפה מדוייקת ומפורטת, שבה היו מפורטות לפרטי פרטים מדינות וארצות, ערים וכפרים, וכן אתרים ורחובות.

לאחר שעות ארוכות של התייעצויות ודיונים מתישים, יצאו המשתתפים להפסקה קצרה, לפוש מעט ולשבור את רעבונם. המפה החשובה נשארה פרושה על שולחן הדיונים.

כששבו לחדר הדיונים חשכו עיניהם: המפה היתה קרועה לגזרים; עשרות פיסות נייר היו מפזרות על רצפת החדר. התברר שבזמן ההפסקה נכנס לחדר בנו הקטן של המלך, ומתוך שעמום תפס את המפה, והחל לקרוע אותה פיסות פיסות.

ילד קטן שאינו אחראי למעשיו, שיבש במחי יד תוכניות של מדינה שלמה. המלך, כמובן, כעס על בנו כעס עצום. אולם מה יועיל הכעס? ראשי המדינה וגדולי הצבא היו בעיצומם של דיונים צבאיים מפורטים, שהסתמכו על המפה החשובה, והנה הכל השתבש. ומה יעשו כעת? כיצד ימשיכו לרקום את התוכניות הצבאיות?

אמנם אפשר לנסות לאחות את הקרעים, לחבר בחזרה את הפיסות למקומן, וליצור את המפה מחדש, אך המפה עשויה מאלפי קווים, ומי ערב להם שיצליחו לשחזר במדויק את כל הקווים אחד לאחד?

קם אחד מיועצי המלך החכמים ואמר: "תנוח דעתכם, אני מבטיחכם

אחד מידידי הישיבה באנגליה עשה פעם מסיבת תה למען הישיבה. המסיבה נערכה בחוג מצומצם של בני משפחה ואורחים בודדים. כשהגיע רבינו החל לדבר באידיש. העירו לו שלמרות שכולם מבינים אידיש השפה המדוברת פה היא אנגלית ולכן אולי זה עדיף, אך רבינו המשיך לדבר באידיש

הענווה והחכמה של הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל

"אמר... ואמרת" (ויקרא כ"א, א')

לפעמים כשהבחין שהחתן בחופתו מתוח ונבוך היה דואג לדבר איתו בנעימות שירגע ויחייך. לא אחת אחרי שבירת הכוס היה אומר לחתן: עכשיו זה סופי!... ודברים דומים. כידוע היתה לרבינו הנהגה להשתדל לאכול רק מסעודת מצוה. פעם הוזמן לסעודה שאמורה להיות סעודת מצוה, אלא שכשהגיע התברר שלשיטתו היא לא היתה סעודת מצוה ואף לא דובר בה דברי תורה, לכן החליט לאחל מזל טוב וללכת. לבסוף נשאר. בדרכם חזרה שאלו מלווהו הלא תיכנן ללכת. אמר לו רבינו כאשר עמדתי לצאת הבחנתי שבעל השמחה נפגע, הבנתי שנפגע בעקבות כך שאיני אוכל בסעודתו, לכן החלטתי להשאר. בפעם נוספת שנהג בהנהגה מסויימת ונשאל עליה מתלמידים שרצו ללמוד מאורחותיו בהבנת הנהגתו זו, ענה רבינו: "הנני מחמיר בבין אדם לחברו".

פעם התקיימה שמחת בר מצוה לבן אחד התלמידים ביום שלג וקור עז, רבים לא הגיעו משום כך ודוקא רבינו שהיה כבר זקן מופלג טרח והגיע להשתתף. אבי הבן שאל את רבינו למה כה טרח והלא היה באופרוף שהתקיים בישיבה ואף דיבר, ולשם מה הטריח את עצמו, הלא שלג בחוץ וקור עז, ענה רבינו ואמר: "אדרבה, וויל סיו דא

הסבא מקלם זצ"ל היה אומר: להצטער בצער חברו כראוי צריך להיות אדם גדול, אך לשמוח איתו בשמחתו כראוי צריך להיות מלאך. שמחתו של רבינו בשמחת הזולת היתה מופלאה, למרות שקידתו וניצול כל רגע, הקפיד להשתתף בשמחות אליהן הוזמן, גם אם היה הדבר כרוך בזמן שהיה עבורו כה יקר ובטרח של נסיעות וטלטולי דרכים. כך היה אצל תלמידים שנסע למרחקים גדולים לשמוח איתם בשמחתם. לעת זקנותו המופלגת ארע פעם שנסע נסיעה ארוכה ומתישה לאירוסין בצפון הארץ, אלו שנסעו איתו חשבו שמן הסתם יש לבחור איזה קשר הדוק וחיבה יתרה אצלו, אך מה הופתעו כששאלם בדרך מה שמו של הבחור ומה טיבו.

כשם שטרח לשמוח עם בני הישיבה כך עם כל מכיריו, תושבי השכונה וכו' שהיה טורח והולך לשמחם ומשתתף איתם בלב ונפש. פעם, בעת רצון, שאלו תלמיד על הנהגה זו של ההליכה לשמחות, באמרו, הרי רואים אנו שהרבי מקדיש לזה זמן כמעט בכל יום ולמרות שהרבי לומד בדרכים ובלי ספק ממשיך לחשוב בלימוד גם כשלא אפשרי שהספר יהיה פתוח, בכל זאת הלא ודאי שזו טרדה, כל הנסיעות והטלטולים שהרי שמעתתא בעי צילותא? השיב לו רבינו במילים קצרות. איך לך מושג עד כמה נתבע מהאדם להרגיש את זולתו, לשאת עמו בעול ולשמוח בשמחתו.

"יש לי גב רחב..."

מכח עובדה זו, קשה היה לו לרבינו לראות אנשים לא רגועים וכשראה מישהו עצוב ומודאג, דאג להפיג את צערו במילה טובה והערה מחוייכת וכך הרגיע ושימח. בחופה בה סידר קידושין, כיבדו לקרוא את הכתובה רב אחד והלה מצא בכתובה פגמים מפגמים שונים, העיר הערות ותיקונים בנוסח שעיכבו את חופה לזמן רב. רבינו הבחין שההורים ואולי גם החתן נבוכים ודאג לעשות אוריה נעימה בהערות מחוייכות שגרמו לכולם לחייך. עד כדי כך שכאשר הלה אמר שחייבים לתקן כך וכך אמר לו רבינו: לי יש הלא גב רחב (בגלל הטליתות) ניתן לכתוב עליו את התיקונים שאתם מציעים וכדו'.

שני האב איך געקומען" - "דווקא השלג היה סיבה עבורי לטרוח ולבא".

"לשמח יהודי זה גם מצוה..."

יהודי ישב לידו בסעודת מצוה ושאלו האם נכונה העובדה שיש לו תפילין שכתבם הסופר הידוע רבי נתנאל סופר. השמחה התקיימה בביתו ושם היה חובשם בדרך כלל (הוא נהג לא להוציאם מהבית). אותו יהודי הוסיף ואמר שהיה רוצה פעם לראותם, הוציא רבינו את התפילין מראשו ומסרם לו. יש בכך חידוש עצום, הלא סיפרנו לעיל איזו זהירות נזהר בכל שניה של מצוה ובפרט מצות תפילין, אך אם זה ישמח יהודי זה, גם זו מצוה עצומה שאין ערוך לה.

לפני אחת מהנסיעות לחוץ לארץ, שאלוהו בני הבית, האם יש דבר מסויים שברצונו לקחת, מלבד מה שהם יודעים שהוא צריך. אמר להם רבינו שלא ישכחו לשים במזוודה את מעיל הגשם שלו. שאלוהו בפליאה: והלא קיץ עכשיו בארה"ב ונדיר שיהיה קר בעונה זו, בפרט שהמקום במזוודה מוגבל למשקל מסויים ומעיל כזה שוקל שמונה פאונד. השיב להם רבינו, אני יודע שזה לא נצרך עכשיו, אך מעיל זה קיבלתי במתנה מקרובת משפחה והיא בודאי תבא לראותי שוב ותשמח לראות שהבאתי אותו למקרה שיהיה קר, לכן השתדלו למצוא לו מקום במזוודה.

הזהירות מגרימת אי נעימות

פעם הגיע לברית מילה והנה תוך כדי שהגיע לאולם הופיע לפתע האדמו"ר של אותו תלמיד שהזמינו לסנדקאות. היה זה אדמו"ר חשוב ואותו תלמיד היה חסידו המובהק, והבין שקרתה כאן איזו תקלה. הוא שלח את אחד הבחורים שישאל את אחד המשב"קים מי הזמין לסנדקאות בברית זו. הלה הלך ושאל ונאמר לו שידוע להם שראש הישיבה של אותו חסיד הזמין כסנדק, אך עדיין יתכן שהרבי יהיה.

רבינו המשיך ונכנס לאולם ניגש לבעל הברית וברכו למזל טוב ולאחר מכן יצא בלאט מהאולם. נהגו רבי אסא ויטו שאלו מדוע הוא הולך, הלא התברר שהם יודעים שראש הישיבה הוא הסנדק. הסביר רבינו אני מעריך שאותו חסיד לא חלם שהרבי יכבדו בנוכחותו ולכן כיבדני. עכשיו כאשר שנינו פה הוא יחוש אי נעימות עצומה, מחד הוא כיבדני, ומאידך, ודאי הוא מרגיש איך יתכן לכבד מישהו אחר כאשר הרבי פה, לכן הבה נלך ונחסוך ממנו את אי הנעימות.

אחד מידידי הישיבה באנגליה עשה פעם מסיבת תה למען הישיבה. המסיבה נערכה בחוג מצומצם של בני משפחה ואורחים בודדים. כשהגיע רבינו החל לדבר באידיש. העירו לו שלמרות שכולם מבינים אידיש השפה המדוברת פה היא אנגלית ולכן אולי זה עדיף, אך רבינו המשיך לדבר באידיש. כששאלוהו שוב הגיב ואמר אולי מישהו פה אינו מבין אנגלית. הדבר היה לפלא מי מאנשי אנגליה לא יודע אנגלית, אך האמת היתה שבין הנוכחים היה ראש ישיבה צעיר

כשהגיע וראה את התלמידים
ממתינים לו בנמל התעופה,
התפלא על זה, והם השיבו שהלכו
לשאל את הגרש"ז אורבאך
זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע,
להכיר טובה לראש הישיבה על
מסירות נפשו בנסיעותו לחו"ל

מארץ ישראל שרבינו לא הכירו ולא ידע מיהו והיה מאורחי בעל הבית לכן השתתף במסיבה והוא אכן לא ידע אנגלית. ראו עד כמה רבינו מתחשב אולי מישהו לא יבין את דבריו ויצטער.

מבין כל מעלותיו המיוחדות של רבינו בלטה באופן מיוחד מידת הענוה, הוא נהג עם כל אחד ואחד כשוה בין שוים וכאשר דיברו איתו הצניע את כל גדלותו העצומה ונתן לשני הרגשה נעימה. הגה"צ רבי שלמה ברעוודא דיבר פעם עם אחד מתלמידי הישיבה על דרגתו העצומה של רבינו, ואמר לתלמיד, אתם נכנסים לשאול שאלה, להתיעץ ומיד כאשר נתקלים במאור פניו והחיוך הרחב שלו שוכחים במי המדובר, כשאני מדבר איתו, עוד לפני שהוא מתחיל עם החיוך שלו אני מזכיר לעצמי במי המדובר.

בשיחותיו היה רבינו מזכיר את הבקשה שמבקשים בסוף תפילת שמונה עשרה: "ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך". והיה מבאר, ראשית לכל אנו מבקשים להיות בדרגה מופלגת של ענווה - "כעפר לכל תהיה" ורק לאחר מכן מבקשים על "פתח לבי בתורתך". כי ככל שיהיה האדם מופלג בענוה יפתח לבו יותר ורואי לספוג תורה וממילא להיות תלמיד חכם.

גם כאשר היה חוזר מחו"ל היו בני הישיבה נוסעים לקבל את פניו בשדה התעופה בלוד, שם היו מקבלים את פניו בשירה ומחולות. רבינו בענוותנותו לא שבע נחת מהעסק שעשו מבואו ומביטול התורה שנגרם מכך ובפעם הבאה שנסע ביקש מראש שלא יבואו. כמה מהבחורים הלכו לשאול את פוסק הדור הגרש"ז אורבאך מה לעשות, מחד רוצים הם לכבדו, מאידך הוא הורה לא לבא. הגרש"ז פסק להם שהם חייבים לנסוע כיון שהוא מוסר את נפשם עבורו בנסיעתו לחו"ל. כשהגיע וראה את התלמידים ממתינים לו בנמל התעופה, התפלא על זה, והם השיבו שהלכו לשאול את הגרש"ז אורבאך זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע, להכיר טובה לראש הישיבה על מסירות נפשו בנסיעותו לחו"ל למען בחורי הישיבה. מששמע זאת, לא הוסיף למחות.

(מגדלתו ומרוממתו')

'היסוד להצליח בכך', היה אומר רבינו, 'שהאדם יהיה נקי מכל השבונות, הוא לפעול לשם שמים, ואז האדם נהיה נקי מכל מיני השבונות, ואינו חת מאף נברא, ויכול לפעול בשוב וצלילות הדעת עפ"י האמת...'

מֶרֶן בַּעַל 'שֶׁבֶט הַלֹּוֹי' זִיע"א עִם הַיְסוּדוֹת לְהַצְלָחָה בַּחַיִּים

"אָמַר... וְאָמַרְתָּ" (ויקרא כ"א, א')

'היסוד להצליח בכך', היה אומר רבינו, 'שהאדם יהיה נקי מכל השבונות, הוא לפעול לשם שמים, ואז האדם נהיה נקי מכל מיני השבונות, ואינו חת מאף נברא, ויכול לפעול בשוב וצלילות הדעת עפ"י האמת...'

'יתירה מזאת', היה אומר רבינו, 'כל זמן שכל פעולות האדם, הן בעניינים רוחניים והן בעניינים גשמיים, הם רק לכבוד ה' ולכבוד תורתו הק', הרי הוא מצליח, קושטא קאי וזוכה לאריכות ימים, ובפרט דיראת שמים היא יסוד החינוך, כל זמן שהילדים רואים דאביהם ואמם הם יראי אלקים מוכנים הם לקבל הדרכתם.'

שמעתי פעם בקלטת איך שמדבר רבינו לפני תלמידים בכינוס, וכך אמר: "כל השנים פחדתי, שמא כל מעשיי בהרבצת תורה באו חלילה מצד שמאל, דהיינו שלא לגמרי לשם שמים, אבל אחרי שאני רואה את הפירות, ב"ה, תלמידים מורי הוראה ומרביצי תורה, זה מגלה לי שמתחילה כבר המעשים היו מצד ימין לשם שמים..."

הנה סיפור מרטיט לב, שהיה עם רבינו. בערך בגיל 100 שאל אותו אחד מנכדיו, בזכות מה זכה הסבא לכוז אריכות ימים בבריאות גופא ונהורא מעליא?

נענה ואמר: "הנה בערב שבת קודש, לאחר תפילת מעריב, עובר הקהל הקדוש לומר 'גוט שאבעס', והנה לפני כשמונה עשרה שנה, עבר בין הקהל יהודי קדוש שהשכינה שרתה בפניו ואמר לי בהאי לישנא, 'הרב וואזנר, התגלה לי מהשמים שלמעשה כבודו היה צריך כבר ללכת לעולם האמת, אולם ישבו ודנו על כך בבית דין של מעלה, והחליטו שהיות וכל מעשיו לשם שמים, ע"כ יוסיפו לכבודו עוד 20 שנה לחיות בעולם הזה."

ואכן כאשר עברו שנתיים, והושלמו עשרים השנים שנקצב לו משמיא, עלה רבינו לעולמי עד...

וסיפר הגר"א טויסיג שליט"א, שאמר לו רבינו: "מאות אברכים יכלו לצמוח לתלמידי חכמים ומוורי הוראה, ורק מחמת זאת שהם גדלים בלי סדר ומחליפים ימים ללילות ולילות לימים, קשה להם לגדול..." והוסיף רבינו ואמר: "כמובן שיש מושג שאדם מונח בסוגיא ויכול להיות באופן חד פעמי ער בלילה לסכם את הסוגיא או לשננה, אבל באופן כללי חייב האדם להיות מסודר בשביל להצליח, אז יש לו ישוב הדעת..." על עצמו הוסיף רבינו וציין: "מידי יום מגיעים אלי שאלות של נפשות, ובשביל זה זקוקים להמון אחריות והמון יראת שמים..."

וכל זה שייך רק למי שיש לו ישוב הדעת ומנוחת המחשבה... מיד כשיצאו הפלאפונים, והיו כל מיני מחאות ע"ז מכמה אנפי, רבינו התריע בעיקר על כך שהפלאפונים עלולים להפריע למנוחת הנפש בעת לימוד התורה. הוא הטעים זאת בכך ש"כאשר האדם לומד ומעמיד לידו טלפון כממתין שיפריעו לו, בוודאי חסר בריכוז במנוחת הנפש הזקוקה ללימוד התורה..." בצורה זו הוא הגדיר את הבעיה של הפלאפונים...

"התבוננות" מביאה לישוב הדעת

"היסוד השלישי להגיע לישוב הדעת", היה אומר רבינו, "הוא להתבונן בכל פעולה או דבר שעושה". כידוע, רבינו היה לומד עם תלמידיו בספר מסילת ישרים, ואמר שמה שכתב המסילת ישרים (פ"ב ואילך), שהאדם צריך לחיות בהתבוננות, בזה מתחיל החיים של יהודי, ובזה נגמר החיים של היהודי, כי הדבר הכי גרוע הוא כשהולך האדם כסוס... ארוחת בוקר אוכל כמו אתמול, מתפלל כמו אתמול, לומד כמו אתמול, ללא שום התבוננות במה שעושה.

סדר מביא לישוב דעת

'היסוד השני להגיע לישוב הדעת', היה אומר רבינו, 'הוא לחיות עם סדר וחשבון'. כידוע, רבינו זכה ליישוב הדעת באופן מופלג ביותר, וכל שיעוריו נאמרו בצורה מאוד ברורה ומסודרת, באופן שגם מי שלא למד את הסוגיא, יכול היה בנקל להבין את הדברים. ומסיבה זו הקפיד מאוד על זמני השינה, ועל סדר יום מופתי בכל הליכותיו, עד זקנה ושיבה ממש.

לזכרו ולשמו

אנו תלמידי בניו ומוקירי זכרו של מורנו ורבינו הנערץ
גדול מזכי הרבים בדורנו

הגה"צ רבי ירחמיאל קראם זצ"ל

אשר גדלנו וטפחנו כאב לבנים ממש
וקרבנו יחד עם עוד רבבות לאבינו שבשמים
בפעילות הקירוב חובקת ארץ במסעותיו ודרשותיו מלהיבות הנפש
והנה עתה בהעלותו לשמי מעלה מוקף ומלווה בזכויותיו הרבות
זה הזמן לבא להוקיר ולהכיר טובה למורנו ורבינו זצ"ל
הננו פונים בזאת לכל מי שזכה לקבל ממנו ולו במעט,
וכל מי שברצונו לגמול חסד עם נשמתו
להצטרף ללימוד משניות לעילוי נשמתו
רבי ירחמיאל בן יעקב ליבר הלוי זצ"ל

הלומד 100 משניות עד חג השבועות הבעל"ט יכנס להגרלת הענק

20 סטים 'משנה ברורה' - 'דרשו'

20 סטים 'לקראת שבת מלכתא'

20 סטים 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון' - 'דרשו'

30 ספר המפתח על 'המשנה ברורה' - 'דרשו'

100 ספרים של הרב קראם 'ותלמודו בידו'

לומדים 100 משניות כפי בחירתכם לע"נ הרב ירחמיאל בן יעקב ליבר הלוי זצ"ל
מתקשרים לטלמסר 03-6284900 מוסרים את הפרטים ונכנסים להגרלה

חבר תלמידיו, מעריציו וידידיו

"אחרי מאות ניסיונות כאלו, שמגיעים בזה אחר זה, אני נשבר!", הוא כותב בדמע, "ואז כשמישהו פותח את המקרר - אני רץ מהר ומחזיק את הדלת פתוחה - כדי להוציא את האוכל שלי או בקבוק עם שתיה קרה... זהו, אני מרגיש שכבר אני לא שווה כלום"...

על הצעיר שמנסה לשמור שבת, בסביבה שאינה מאפשרת זאת, ועל 35 סניפים של הגמ"ח המיוחד לתאורת שבת כשרה

באור פניך יהלכון

וכך סיפר הרב ידלר: "לפני מספר שנים, התקשר אלי יהודי נכבד שזכיתי להכיר במסגרת פעילותי, ואמר לי, שהוא רוצה לפתוח גמ"ח מיוחד לעזור לאברכים בקריית ספר, המקפידים להימנע מצריכת חשמל המיוצר בשבת.

"הוא הציע לתת לי כסף, ואני אקנה מנורות ואשאל בשכונה שלי לאברכים הזקוקים לכך. כמוכן שהסכמתי בשמחה, והגמ"ח יצא לדרך. אבל בתוך זמן קצר מאוד, התברר שכמות המנורות לא מספיקה. כבר ביום רביעי היה נגמר לנו המלאי, וההרשמה להשאלת מנורות נפתחה רק ביום שלישי..."

"שחתי לפי תומי לתורם הנדיב על ההצלחה הגדולה, והוא מאוד שמח לשמוע, וגם החליט להוסיף עוד תרומה הגונה כדי להגדיל את ההיצע, על מנת שנוכל לעמוד בביקוש. לא עבר זמן רב, והוא שלח לי סכום נוסף. אמרתי לו שיש כבר מספיק מנורות, אז הוא הציע שנפתח עוד סניף. כך פתחנו סניף ועוד סניף, בכל אחת מהשכונות במודיעין עילית, וכשהתרומות המשיכו להגיע, הקמתי סניפים נוספים בערים רבות אחרות. כיום יש לנו 35 סניפים כאמור, ואני מאמין שהמילה האחרונה עוד לא נאמרה בנושא הזה..."

אני התפעלתי מאוד מנדיבות לבו של האיש, ששומר בקנאות על כך ששמו לא יתפרסם כמי שעומד מאחורי היוזמה, אבל הרב ידלר מסביר לי שהסיפור רק התחיל..."

הרב יהושע לייבזון

"ובימים השביעי שבת שבתון" (ויקרא כ"ג, ג')

כמו רבים וטובים מהציבור החרדי, גם אני זוכה כבר שנים רבות להימנע משימוש בחשמל המיוצר בשבת. בשכונה בה אני מתגורר יש גנרטור כמובן, ונכון שהחשמל הפרטי עולה יותר, אבל גם לקיים מצוות אחרות זה לא בחינם, ואנחנו כיהודים ששים ושמחים לשלם ככל שנדרש, למען קיום מצוות התורה כדת וכדין.

לפני שבועות אחדים, נאלצתי לנסוע ולהתארח בעיר אחרת לרגל שמחה משפחתית, ולמרות שמאוד ביקשתי ששיגו לי דירה המחוברת לגנרטור, לא עלה הדבר בידי המארחים. היות וכך, החלטתי לקנות כמה פנסים רבי עוצמה של 'תאורת חירום', להטעין אותם לפני השבת, וכך להאיר את הבית בחשמל שאינו מיוצר בשבת. רגע לפני שהוצאתי על כך מאות שקלים, סיפר לי חבר שהוא מכיר גמ"ח שהוקם במיוחד למטרה זו, ומשאל לשבתות פנסים ומנורות נטענים, לטובת המבקשים להימנע משימוש בחשמל המיוצר בשבת. הרמתי טלפון אחד, והצטיידתי במנורות חדישות ומשוכללות פי כמה וכמה, ממה שהייתי מרשה לעצמי לקנות, ללא כל עלות.

שמחתי מאוד כמובן, אבל גם הסתקרנתי מאוד. מה זה הגמ"ח הזה? הוא קיים רק בשכונה שלי או שיש כאלו בעוד מקומות? מי עומד מאחורי היוזמה? כמה זמן קיים הגמ"ח?

החלטתי לבדוק את העניין, ולהפתעתי הרבה גיליתי, שהמטבע היה ממש מתחת לפנס, או במקרה שלנו מתחת לתאורת החירום: מי שמנהל את כל המערך הנפלא הזה, של השאלת מנורות השבת הוא לא אחר מאשר ידידי, הרב אהרן ידלר, מבכירי הפעילים ב'אחינו'. "מה, רק עכשיו שמעת על הגמ"ח שלנו?", הוא שואל בחיך, "אני ממש מופתע. יש לנו כבר 35 סניפים, ועוד היד נטויה בסייעתא דשמיא..."

המטרתו עליו גשם של שאלות: "מתי הקמת את הגמ"ח?", "מאיפה יש לך את המימון?", "איפה פרושים הסניפים?", "כמה מנורות בכל סניף?", ועוד ועוד...

אבל הרב ידלר עצר אותי ואמר לי: "אני אספר לך את הסיפור, ואם יישארו שאלות לא פתורות תוכל לשאול אותי אחר כך..."

"הציוד אמנם אינו מתכלה, אבל הבלאי גדול מאוד. מנורה שנמצאת בשימוש שנה שלימה, מאבדת מהיעילות שלה. הבטרייה כבר לא מחזיקה מעמד כל כך הרבה שעות, ומבחינתנו זה החלק הכי חשוב, אברכים משאירים את כל הבית חשוך, וסמוכים על המנורה הזאת שתאיר להם לפחות עד אחרי סעודת השבת. בחורף זה יכול להגיע לשיש ושבע שעות שהם צריכים תאורה. אם הבטרייה מתרוקנת אחרי ארבע שעות, לא עשינו כלום... שלא לדבר על נורות שנשרפות, ועל מנורות שנופלות ונשברות או נסדקות. "לכן, חוץ מקניית ציוד לסניפים חדשים, צריך כל הזמן לחדש את המלאי של הסניפים הקיימים, ומדובר בהוצאה לא פשוטה בכלל".

אני עבדך בן אמתך

הגמ"ח הזה גרם לי לחשוב, לא רק על מעשה החסד כשלעצמו, אלא גם ובעיקר על כך שזכינו, בני המגזר החרדי, להיוולד אל תוך מעטפת סובבת, המאפשרת לנו לשמור שבת בקלות וללא כל קושי. אנחנו חיים בתוך קהילות, אנחנו לובשים בגדים מיוחדים בשבת, בכל בית מותקן שעון שבת, לכולנו יש פלטות שבת, וכל מקום עבודה חרדי יודע, שהוא לא יכול להעסיק אנשים ביום שישי אחר חצות, כי הם צריכים להתכונן לשבת.

אפילו אם חלילה נפל החשמל, בין אם הוא מגנרטור ובין אם לא, והפלטה כבתה, תמיד אפשר לסמוך על השכנים, ולשנורר קצת מים חמים לבקבוק של התינוק מהשכנים האחרים.

ומה קורה אם הילד לא מרגיש טוב? לכולנו יש מרפאת שבת בקרבת הבית, ובכל שכונה יש גם איזה 'גוי של שבת' אחד או שניים. אם נחפש מספיק, נמצא את הגוי, ונוכל להיעזר בו.

אבל לא כולם זוכים לכך! תחשבו על יהודים שלא זכו להיוולד אל תוך המעטפת המיוחדת הזאת, ועושים את צעדיהם הראשונים בשמירת התורה והמצוות. איזה מחיר הם צריכים לשלם! עם אילו קשיים הם מתמודדים! כמה אתגרים עליהם לצלוח, כדי לשמור שבת אחת ויחידה, ולא להיכשל בחילולי שבת לרוב!

בארגון 'אחינו' התקבלה באחרונה פנייה של צעיר מתחזק, שמספר לנו שהוא מאוד מאוד רוצה לשמור שבת אבל לא יכול...

לא נוכל להביא כאן את דבריו המלאים, אבל נוכל לספר את הסיפור שלו:

מדובר בצעיר, שבמשך שנים רוצה מאוד לחזור בתשובה ולשמור שבת, אבל תמיד דחה את הצעד הזה עד שישתדר לו, והוא כבר לא יהיה ברשות הוריו.

באחרונה הבין שהגיע הזמן, ושהוא לא יכול לדחות עוד את הצעד שהוא כל כך נכסף לעשות, והחל לנסות לשמור שבת.

למה לנסות? כי עד עכשיו הוא לא הצליח!

הוא ישן בסלון של הבית יחד עם אחיו. המשמעות היא שהוא לא יכול לכבות את האור מלפני שבת, ולהיכנס לחדר שלו כשהוא רוצה להימלט מחילולי השבת שמסביב. לא ולא! הוא נמצא בלב לבו של הבית, על כל המשמעות מכך, ודי לחכימא ברמיזא. התקשורת שצורכים בבית, כמוזבן, אינה כשרה במיוחד וגם אינה שומרת שבת... כל בני המשפחה

יוצאים ובאים, יושבים ואוכלים ושותים, משוחחים וצוחקים ומחללים את השבת על ימין ועל שמאל, ורק הוא לבדו מנסה בתוך כל המהומה הזאת לשמור שבת ולהימנע מביצוע מלאכות...

הוא רוצה לפתוח את המקרר כדי לאכול, והופס... אחיו הקטן החליט להבריג חזרה את המנורה. הוא משאיר את המקרר פתוח, כדי שהנורה לא תכבה, אבל דקה לאחר מכן מגיעה אמו וסוגרת את המקרר.

המשמעות: מעכשיו ועד צאת השבת הוא לא יכול להשתמש במקרר! הוא משאיר אור בשירותים, ומישהו כיבה. אחותו מרחמת עליו ומדליקה לו את האור: "אסור לך להדליק!", היא משתתפת בצערו, "אז הנה, אני אדליק עבורך!". הוא שותק, הוא יודע שאסור ליהנות בשבת ממלאכה שעשה יהודי...

האוכל לא כשר בבית, הוא לא יכול לאכול שום דבר ממה שאמא שלו מבשלת, גם בגלל הכשרות וגם בגלל השבת, הוא נאלץ לקנות לפני שבת את האוכל המוכן בדמים מרובים, ולבסוף אינו יכול להשתמש במקרר, ולפעמים גם מכבים לו את הפלטה, ולא מתוך כוונה רעה, אלא כי כך הבית מתנהל, הם בכלל לא מתחילים להבין מה זה אומר 'לשמור שבת', ועד כמה זה חמור.

"אחרי מאות ניסיונות כאלו שמגיעים בזה אחר זה אני נשבר", הוא כותב בדמע, "ואז כשמישהו פותח את המקרר, אני רץ מהר ומחזיק את הדלת פתוחה, כדי להוציא את האוכל שלי או בקבוק עם שתיה קרה... זהו, אני מרגיש שכבר חיללתי את השבת. אני לא שווה כלום!..." "אחר כך אני מגיע לבית הכנסת בתפילת מנחה, ורוצים לתת לי עלייה לתורה. אני אומר להם שאני לא יכול לעלות לתורה כי אני מחלל שבת... איך אני יכול לברך על התורה כשאני לא שומר את מצוותיה?...".

ישמחו במלכותך

הפנייה הזו שהתקבלה באחרונה, היא לא הראשונה, ולמרבה הצער גם לא האחרונה, ובכל זאת יש בה משהו מיוחד, כי הצעיר משתף אותנו גם ברגשות שלו, בתחושת השפלות שמלווה אותו, בשברון הלב הנורא שהוא מרגיש בכל פעם שהוא נכשל, והוא גם כותב באופן מאוד פרטני, את שלל הקשיים והאתגרים הניצבים בפניו, בעודו מבקש לשמור שבת אחת כהלכתה.

רבני 'אחינו' כמוזבן ענו לו מה שענו, דאגו לרפא את פצעי לבבו ולחזק את רוחו, להבהיר לו עד כמה חשובה בשמים כל פעולה שלו, כל מעשה שהוא עושה לכבוד שבת קודש, כל התגברות קטנה שלו מנענעת את הרקיעים כולם, ומורידה לעולם שפע של ברכה וישועה לו ולכל עם ישראל.

אבל אנחנו צריכים ללמוד ולהפיק את הלקח שלנו! כמה אנחנו צריכים לשמוח שזכינו להיוולד למעטפת הנכונה, למקום שמאפשר לנו לשמור שבת וגם להתענג עליה במקביל, בלי להתייטר ולסבול לשם כך.

ואולי אפשר לומר על דרך צחות, פשט חדש כמה שאנו אומרים בתפילה: "ישמחו במלכותך שומרי שבת... וקוראי עונג", מי שזוכה גם לשמור שבת, וגם יש לו את היכולת להתענג על שמירת השבת - כמה הוא צריך לשמוח במלכותו של בורא העולמים, שזיכה אותנו להיות חבל נחלתו ועם סגולתו.

ואז נפל מבטי עליו, נער צעיר שטרם הגיע לגיל מצוות, דומה שאינו מהסביבה הטבעית של חנות זו על כל מלבושיה של אנשי ירושלים וחוגי הקנאים, פיאותיו סדורות לו היטב מאחורי אוזניו, עומד בביישנות כמכיר בכך שאין זה מקומו הטבעי, מחזיק בידו קפט'ן מוזהב, ועומד בתור לתשלום. זה היה נראה די מוזר, מה לו או למי ממשפחתו ולכתונת פסים

סיפור מיוחד של השגחה פרטית על גלגולו של קיטל לליל הסדר

הרב אברהם פוקס

”אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאַמְרַתְּ אֲלֵהֶם” (ויקרא כ"א, א')

מה כתונת פסים, שלחתי את הבן שלי לקנות קיטל לבן מבריק לאבא שלי!! הוא מוודא שוב את אשר שמע ומסיים במהירות את השיחה. לאחר דקותיים הוא חוזר אלי ומספר לי את 'נס ההצלה של הקיטל'.

אני נמצא כבר אצל אבי מורי שיחי' בצפון הארץ שאצלו נחוג את חג הפסח בעז"ה, בימים האחרונים חשבתי רבות על איזו מתנה נאה לתת להורי שיחיו, וזה להזכירם לאחר זמן רב שלא חגגנו או שבתנו יחד, עקב המגיפה שפקדה את העולם כולו, ובחשדי ה' נחוג את החג, כבשנים עברו. פתאום נזכרתי שלפני שנתיים כשהייתי אצל הורי בליל הסדר ושחו אודות הקיטל שאבא לובש, הוא אמר שיש קיטל יפה מבריק ומרשים, ממש מלכותי ומתאים לליל הסדר, שבעיקר מצוי הוא אצל קהילות החסידים. ביררתי אצל אמי שאכן עדיין אין לו קיטל שכזה, כמו גם מידת החליפה, וקניתי לו למתנת חג. ואכן לפני כמה שעות הגעתי עם חלק ממשפחתי לבית הורי, כששאר בני המשפחה מתעתדים לבוא למחרת בערב החג. וכשנתי לאבי את מתנת החג, זה שימח אותי ביותר, הוא נהנה מהקיטל וההפתעה גם יחד, ושמחתי גם אני על מצוות כיבוד אב בהידור שזכיתי לקיים. אלא שלאחר מדידה קצרה התברר שלא מידות חליפתו כמידות הקיטל, והוא צריך מדה אחת יותר גדולה. התקשרתי לבעל החנות, הסברתי לו שאני לא יכול להגיע להחליף לפני החג, ואם יש אפשרות שאשלח את אחד מילדי לקחת קיטל נוסף ואת הראשון אחזיר מיד לאחר החג. בעל החנות ברוב טובו

זה קרה לי לפני כחודש, בליל בדיקת חמץ, הכנות אחרונות לחג הקרב ובא, בדיקת החמץ הסתיימה לה זה מכבר, ואני שם את פעמי לחנות ההלבשה לקחת את החליפה החדשה שקניתי לכבוד החג, ונשארה שם לאי אלו תיקונים. החנות עמוסה בלקוחות, המוכר בפנים מסבירות ומאירות עובר מקונה לקונה, הרוגע שעל פניו מלמד שהוא מורגל בכגון דא. לזה הוא מלביש את הקפט'ן המוזהב, לאברך צעיר שמוודד בהתרגשות את הקיטל המבריק שילבש לראשונה בחייו בליל הסדר, מסייע בבדיקת האורך, המתאים הוא אם לאו, ממש עבודת המידות... אני מחכה לתורי תוך שאני סוקר במבטי את מיני המלבושים הקיימים בחנות, דומה שכל החסידויות ימצאו פה את לבושם, חלק, פרחוני, מוזהב, לבן ועוד.

ואז נפל מבטי עליו, נער צעיר שטרם הגיע לגיל מצוות, דומה שאינו מהסביבה הטבעית של חנות זו על כל מלבושיה של אנשי ירושלים וחוגי הקנאים, פיאותיו סדורות לו היטב מאחורי אוזניו, עומד בביישנות כמכיר בכך שאין זה מקומו הטבעי, מחזיק בידו קפט'ן מוזהב, ועומד בתור לתשלום. זה היה נראה די מוזר, מה לו או למי ממשפחתו ולכתונת פסים. לו היה זה חודש קודם, זה היה מובן, חשקה נפשו להדמות לחוגי הקנאים, לפחות בפורים. אבל כעת, חודש לאחר פורים? השארתי את הספק בליבי, כל אחד וענייניו הוא. התור מתקדם במהירות והנה, אני מקבל את שלי, משלם ויוצא לדרכי, במסדרון היציאה מהחנות אני מבחין בו שוב, רכון על פנקס הצ'קים שהצמיד לקיר וכותב את סכום התשלום, המסדרון היה די צר ואני נוהר שלא להיתקל בו כדי לא להפריע בכתיבת הצ'ק. עיני נופלות על הצ'ק ושם בעליו מתנוסס למולי, אני ממשיך ללכת וקולט לאחר רגע, במי מדובר ומיהו בעל הצ'ק, אחד מחברי הילדות שמתגורר איתי בשכונה, אברך ליטאי מבית ומלידה, הוא בטח לא לובש זאת...

לא יכולתי לכבוש את סקרנותי, צלצלתי אליו ואמרתי לו בהלצה: ר' נתנאל, גנבו לך את פנקס הצ'קים וכרגע קונים בו כתונת פסים... הוא משתהה רגע בתגובתו, מעכל את הדברים, ואז פולט במהירות,

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק** שליט"א
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

הסתובבתי כמו סהרורי. הרי יש כל-כך הרבה אנשים שלא הולכים בדרך טובה, מה אני עושה בעניין? האם ניסיתי להוכיח אותם? ניסיתי לדבר על ליבם? ניסיתי להחזיר בתשובה לפחות אחד מהם? לא ולא! כלום לא עשיתי בעניין! האם חס ושלום אתפס גם אני בעוונם של אלו? נמלכתי באנשי ביתי, והחלטנו אני ורעייתי שתחי' להתחיל בפעילות...

הרב ישראל דחבש, מבכירי הפעילים בארגון 'אחינו', מספר על הרגע בו הפך מאברך כולל מן השורה, לפעיל המתרוצץ ברחבי הארץ, ומדליק את הניצוץ היהודי בכל מקום

יעקב א. לוסטיגמן

"אמר... ואמרת" (ויקרא כ"א, א')

'אמור' ו'אמרת' להזהיר גדולים על הקטנים" (רש"י)

החרדית היחידה, אולי, בכל השכונה. רוב התושבים לא היו שומרי מצוות, והילדים לא ידעו הרבה על תורה, שבת ועל מושגים ביהדות. "נסענו לשבת להורים שלי, ופשוט התחלנו לאסוף ילדים לאמירת תהילים. אני ארגנתי תהילים לבנים, אשתי ארגנה פעילות מקבילה לבנות, חילקנו ממתקים ולימדנו אותם לומר 'שמע ישראל'. קצת הלכה בסיסית, קצת פרשת שבוע, קצת השקפה יהודית. פעילות קלילה ונחמדה שהילדים יצאנו ממנה מרוצים ומאושרים. "שבת לאחר מכן נסענו שוב, וכך במשך שנים היינו נוסעים כל שבת לירושלים, לא וויתרנו על אף שבת. כשנעשה לנו קצת קשה להיות כל-כך הרבה אצל ההורים שלי, וכבר היו ילדים וזה לא היה אפשרי, שכרנו דירה במיוחד בשכונת 'בית-הכרם', והיינו מתגוררים בה רק בשבתות.

"כל השבוע גרנו בבני ברק, שם דבקתי במורי ורבי הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א, שזכיתי להכיר אותו עוד בתקופת לימודי בישיבת 'פורת-יוסף' בעיר העתיקה. הגר"ש בעדני היה מגיע כל שבוע לישיבה שלנו, ומאז דבקה נפשי בנפשו, ולא משה ידי מתוך ידו. אחרי החתונה גרתי בבני ברק, וזכיתי להיות תלמיד נאמן, השותה בצמא את דבריו עד עצם היום הזה, לאורך ימים ושנים. אבל שבתות - היינו עושים בירושלים.

"הפעילות עלתה לא מעט כסף, המאמצים נשאו פירות והתחילה

"היה זה לפני כחצי יובל שנים", מספר הרב ישראל דחבש, מוותיקי הפעילים בארגון 'אחינו', ומנאמני ביתו של מרן הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א.

"הייתי אז אברך צעיר, וזכיתי להשתתף באיזה כינוס, בו שמעתי דרשות שנשאו שני גדולי הדור הספרדים, מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, ויבלחט"א חכם שלום כהן שליט"א. שניהם דיברו בחום רב על חשיבות הנושא של זיכוי הרבים.

"הם הזכירו אז את המעשה שמובא בגמרא, על כך שבאה מידת הדין לפני הקב"ה, ולימדה קטגוריה על עם ישראל שהרבו לחטוא. גזר הקב"ה שירד מלאך המשחית ויכה ברשעים רח"ל, אבל לא ייפגע חלילה בצדיקים שבאותו הדור, כי היה ת"ו על מצחם, לסימן שהם מוגנים מפני המגפה.

"שאלה מידת הדין: במה שונים הללו והללו? ואמר הקב"ה שאלו חטאו ואלו צדיקים גמורים. אבל הקטגור לא ויתר ומילא את תפקידו נאמנה: 'הרי הצדיקים לא מחו ברשעים על מעשיהם', הוא טען, והקב"ה השיב: 'גלוי וידוע לפני, שגם אם הם היו מוחים ברשעים ומוכיחים אותם - הם לא היו שומעים להם, וכו' וכו' "קשה לנו להבין את הדברים האלו, אבל סופו של המעשה היה שאכן הוסר הת"ו ממצחם של הצדיקים, וגם הם נתפסו בעוון הדור, לא עליכם ולא עלינו.

"הדברים הללו, שיצאו מליבותיהם של גדולי הדור, חדרו לעמקי לבבי ולא נתנו לי מנוחה", מספר הרב דחבש. "הסתובבתי כמו סהרורי. הרי יש כל כך הרבה אנשים שלא הולכים בדרך טובה, מה אני עושה בעניין? האם ניסיתי להוכיח אותם? ניסיתי לדבר על לבם? ניסיתי להחזיר בתשובה לפחות אחד מהם? לא ולא! כלום לא עשיתי בעניין. האם חס ושלום אתפס גם אני בעוונם של אלו?

"נמלכתי באנשי ביתי, והחלטנו אני ורעייתי שתחי' להתחיל בפעילות. אני גדלתי בשכונת 'בית-הכרם' בירושלים. היינו המשפחה

מתמחה הארגון. כך פעם ועוד פעם עד שהדברים קנו שביתה בלבי, ואמרתי: למה לא? אני מוכן לנסות!...
"ואז החלטתי להצטרף. כתוצאה מכך גם הפעילות הלכה והתרחבה, ולאט לאט התחלנו לפעול גם בתל אביב ולאחר מכן ברמת גן, בראשון לציון, בחדרה, בנתניה, התרחבנו לאזור הדרום, הגענו לקריית גת, באר שבע, נתיבות, איפה לא...
"כך הפכתי להיות חלק מארגון 'אחינו'. הפעילות בשכונת 'בית הכרם' נפסקה עם השנים, באו אחרים שעשו עבודה טובה ב'ה', ואני שחיתי עם הזרם, יחד עם ארגון 'אחינו' בפרויקטים ופעילויות של קידום, עזרה, סיוע, הכוונה שיבוץ בישיבות וגם הקמה של ישיבות. "הקמנו במשך השנים ישיבות רבות, אני כבר לא יכול לספור. היינו פותחים מדרשה, מדליקים את הניצוץ היהודי, ורואים שיש כמה נערים שמתקדמים בצורה רצינית יותר, הלכנו ואספנו עוד כמה רציניים ממדרשות אחרות, ופתחנו להם ישיבה. מינינו ראש ישיבה, מגידי שיעורים, מזכיר, טבח, מנהל משק, כל מה שצריך, וככה הישיבה החלה לפעול תחת חסותו של ארגון 'אחינו', עד שראינו שהישיבה עומדת בזכות עצמה, ויכולה לממן את עצמה עם התקציבים ושכר הלימוד וכו', ופשוט נתנו אותה במתנה לראש הישיבה או לרב המקומי, והמשכנו הלאה, להקמתה של ישיבה נוספת. יש כיום עשרות ישיבות שהוקמו באופן כזה על ידי 'אחינו', והיד עוד נטויה בחסדי שמים".

לזכר עולם יהיה צדיק

"אם אנחנו מדברים על ארגון 'אחינו' ועל פעילות הקירוב", אומר הרב דחבש בשולי השיחה שקיימנו עמו, "אי אפשר שלא להזכיר לטובה, את הגאון הצדיק רבי ירחמיאל קראם זצ"ל... אחד היה רבי ירחמיאל! אחד ויחיד בדורו בהיקף הפעילות! אין עוד מחזירים בתשובה ומזכי הרבים כמוהו! הוא היה פעיל אמיתי בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. בכל רגע שהיה לו הוא חיפש איפה אפשר לזכות עוד יהודי, להחזיר עוד מישהו בתשובה, לפתוח את העיניים לנער נוסף, שיזכה להרגיש את מתיקות התורה.

"מסירות הנפש שלו לעניין הזה, היתה ממש על טבעית! אני זוכר שגם כשהייתי פעיל חדש וטרי, והוא כבר היה 'שועל קרבות' ותיק, עטור ניצחונות, ומי שעל שמו נרשמו אינספור הצלחות של ישיבות שהוקמו, ומשפחות שלמות שזכו להתקרב ליהדות הודות לפעילותו, למרות הכל - הוא היה מאיר לי פנים, ומדבר איתי כאילו שאני והוא פעילים באותה רמה.

"תמיד הוא הציע עזרה: 'איפה שאתה רק צריך', הוא אמר לי, 'תרים טלפון ואני אשתדל לעשות כל מה שאפשר למען זיכוי הרבים'.

"נאות בית שחת"י הזכירה לי, שפעם עשינו שבת התאחדות לפעילי 'אחינו', והיינו באיזה מושב, כל אחד בצימר משלו. בליל שבת ישבנו ללימוד משותף הפעילים, והנשים נשארו קצת בצד, בלי תעסוקה מיוחדת.

"היינו שם אולי חמש משפחות, כלומר חמש נשים ישבו ופטפטו והרב קראם שם לב. הוא לא חשב פעמיים, ניגש אל הנשים ושאל

התעוררות של תשובה בשכונה. כמובן שהיינו צריכים להקים גני ילדים, ששם יוכלו לחנך את הילדים לתורה ומצוות, ולאחר מכן לשבץ אותם בחינוך תורני. הקמנו אז גם ישיבה לנערים מתושבי השכונה, שרצו ללמוד תורה, פתחנו בתי כנסת ו'ניערנו' את השכונה כולה.

"כמובן שהסטרא אחרא לא ויתר בלי מלחמה. קמו עלינו תושבים וניהלו נגדנו מאבקים, הפיצו פשקווילים ברחובות, השמיצו אותי באופן אישי, הגישו נגדנו תלונות במשטרה, ועתירות לבתי המשפט, ואכן הם נחלו הצלחות פה ושם, הוציאו לנו צווי סגירה, סגרו לנו בית כנסת, נאלצנו להעביר את הפעילות ממבנה אחד למשנהו, ולנהל מאבקים משפטיים, שכמובן עלו גם הם כסף.

"את כל המימון הזה הייתי משיג מתרומות. לא השתייכתי לארגון כלשהו. הייתי פונה ליהודים טובים, מספר להם על הפעילות, והם היו תורמים איש כמתנת ידו וכנדבת לבו.

"האמת שהתביישתי מאוד, אבל מורי ורבי הגר"ש בעדני שליט"א, המריץ אותי ודחק בי לקבץ תרומות. הוא היה יושב איתי בכלל, היינו לומדים ביחד, ואז הוא היה אומר לי: 'ישראל! אני רוצה שתאסוף עכשיו כסף מהאברכים בכלל. תעבור עכשיו בין האברכים, ותושיט את היד שלך לבקש נדבה למען הפעילות שלך!...'.

"אני התביישתי וניסיתי להתחמק, אבל הוא היה מצווה עלי: 'עכשיו! אני יושב כאן ומסתכל, אני רוצה לראות שאתה אוסף כסף!...' כך הייתי מסתובב בין החברים שלי ומבקש נדבה, התביישתי מאוד, אבל הרב לא ויתר לי, הוא רצה לשבור את הבושה שלי, ללמד אותי שאוכל להיות עם עזות דקדושה.

"העזות הזאת, שקניתי אז באותם סיבובים של קיבוץ נדבות, תרמה לי רבות בפעילות ברחובות. כבר לפני כן לא הייתי ביישן גדול, אבל לאחר מכן קיבלתי אומץ גדול יותר, ולא פחדתי משום דבר, עד היום אני עוד פועל מכוחה של אותה עזות, בחסד ה' עלי וברחמי הגדולים.

"כשהפעילות הצליחה עוד יותר, וכבר היינו צריכים להכניס ילדים לישיבות. הגעתי למבוי סתום. עמד בפני ילד בן 14, שלמד בבית ספר ממלכתי כל שנותיו ביסודי, הוא מלא וגדוש ביראת שמים, יש לו גם קצת ידע בגמרא, אבל הוא לא יכול להתקבל לשום ישיבה נורמלית! איך יקבלו אותו? הוא בא מעולם אחר, כל המושגים שלו נרכשו בבית ספר חילוני!

"כך הגעתי לארגון 'אחינו'. זכיתי להכיר את הרב חיים גולדברג, כיום ראש ישיבת 'באר יצחק' במודיעין עילית, ואת הרב משה זהבי, שהיה אז פעיל מאוד מאוד בולט ב'אחינו', והם עזרו לי לשבץ את התלמידים האלו בישיבות שהוקמו במיוחד לשם כך, לקליטתם של צעירים מתחזקים שמגיעים מבתים שאינם חרדים.

"כמה שנים נמשך הסידור הזה. הפעילות שלי הייתה עצמאית, ורק כשהייתי צריך עזרה בהכוונה והפניה של בחורים לישיבות מתאימות - הייתי נעזר בפעילות 'אחינו'.

"ואז הציעו לי פעילי 'אחינו' שהכירו אותי, להצטרף לארגון 'אחינו' ולהתמקד בצעירים, להכניס אותם לישיבות קדושות, שבזה

בשעת לילה מאוחרת, כשאחרוני מקבלי פניו ושואלי עצתו של הגר"ח עזבו את אכסנייתו, נכנס הבחור אל הגר"ח, פניו חיוורות, עיניו מצועפות בדמע ואבריו דא לדא נקשן: "באתי לבקש את מחילת כבודו, על כל מה שעוללתי וחוללתי ברכבת, הן לא ידעתי כי כבודו הינו הרב מבריסק", כך ביקש בתחנון רטוב. הגר"ח נחרד...

גאב"ד 'חרדים', הרה"צ אשר אנשיל כ"ץ שליט"א, בעניינא דיומא: 'נהגו כבוד זה בזה'

"וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהינה" (ויקרא כ"ג, ט"ו)

איתא בחז"ל (יבמות סב:): שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לדבי עקיבא וכולם מתו בפרק אחד, בין פסח לעצרת, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. וכבר ידועה ומפורסמת קושיית המפרשים, מאי טעמא נענשו דווקא בימים אלו בין פסח לעצרת, שהם מיועדים לימי שמחה, ימי הכנה למתן תורה וכדברי הרמב"ן (בפרשתן) שימים אלו שבין פסח לעצרת הם כימי חוה"מ. מה טעם סובבה ההשגחה, שתהא מיתתם בימים אלו, ובכך נהפך לאבל מחולנו?

מסופר, שבעת שסובב מרנא ה'חפץ חיים' זיעוכ"א ממקום למקום למכור את ספריו, חישב על אם אחת הדרכים לנסוע אף לעיר קובנה. אומר ועושה. אך מחמת יראתו המופלגת, התנה ה'חפץ חיים' תנאי עם פייבקע העגלון, שלא תעלה על עגלתו אשה בשופ"א. פייבקע הסכים בהינף יד ובזילזול גמור לבקשתו 'התמוהה' ואישר.

אך, לא איש כפייבקע יפסיד נוסע, אמנם הבטיח, אך לא הבטיח לקיים... עוד באותה תחנה העלה אשה על עגלתו. נחרד ה'חפץ חיים' ופנה לרדת, כפי שנדרש. אך משהתחיל לרדת התפרץ עליו פייבקע בחמת זעם, חירפו וגידפו כדבעי בכל מיני תארים שאין להעלותם על בדל שפתינו, עד שהבטיח פייבקע לעצמו, כי אכן שילם לאיש כמעשהו על עזותו ב'מנהג שטות זה', עפ"ל.

ה'חפץ חיים' לא נע ולא זע, בחרש השיבו כי אל לו להתרעם כי אם על עצמו בלבד, הן סוכמו הדברים מראש, ומשלא עמד בהם - אין מקום לתרעומת. העגלון המשיך במסע גידופיו ודברי הגנאי החמורים, עד שנבלע הח"ח באופק, בדרכו להשגת עגלה חילופית שהשיג בסוף והגיע עמה לקובנה.

משנכנס פייבקע לביהמ"ד בקובנה ביום השבת, השתומם לראות את הקהל כולו יושב ברתת, ומאזין בשקיקה לנועם צוף אמרותיו של אותו הלך משונה וקבצן מוזר, שירד מעגלתו עבור חומרות שווא... פייבקע שפשף עיניו בתימהון גובר ולא הבין את המתחולל: מה יש לו לקבצן זה 'למכור', ומאי טעמא שותים כל הקהל הקדוש בצמא את דבריו?...

פייבקע פנה לחבריו העגלונים לדעת מי זה ועל מה זה, והללו תקעו בו עיני שור תם, תמהים על כי אין הוא יודע שזהו ה'חפץ חיים'

בכבודו ובעצמו, שזכתה קובנה שבא להאציל מהודו עליה... פייבקע צנח מתעלף... האומנם את ה'חפץ חיים' בעצמו ביזיתי והשפלתי עד עפר?! אויה לי, אוי לי ואבוי על סוסי, עגלתי ופרנסתי...

ללא אומר ובלא דברים נוספים, אץ פייבקע בברכיים כושלות אל קדמת ביהמ"ד, ניגש למעלות הארון קודש והשתטח אפיים ארצה לפני ה'חפץ חיים', בבקשת מחילה על שככה עולל לו. "הן לא ידעתי כי כבודו הוא רבינו ה'חפץ חיים"...

כאן הגיע תורו של ה'חפץ חיים' להתחלחל: "וכי יהודי אחר שאינו 'חפץ חיים' מותר לבזות ולהשפיל? וכי יהודי פשוט, כביכול, אין חובה לנהוג בו כבוד!?"

"משכך, אמנם על כבודי שהושפל - מחול-לך מחול-לך מחול-לך, הן לא ידעת, אך על כבודו של 'יהודי פשוט' שביזיתי ללא היתר וללא צדק - מי ימחל לך? הדבר אינו בידי ובינתיים אינו מחול!"

"ומה אעשה? האם אבדה תקוותי?" - ביכה פייבקע. "אם תבטיח, כי מהיום והלאה תיזהר בכבודו של כל יהודי באשר הוא, ולא תפגע בכבוד זולתו, תהיה זו תשובת המשקל הנכונה ובכך תהא מחילתך!"

משהבטיח כן פייבקע נאמנה, הושיט לו ה'חפץ חיים' את ידיו בחמימות, ובפנים שוחקות הכריז: "מחול לך! מחול לך!". (מקור: החפץ חיים חייו ופעלו).

כמה שנים לאחר מכן, שב על עצמו הסיפור בשנית בשינויי מיקום ואדרת, אי שם באוטבוצק - פולין. וכך היה המעשה:

בתחנת הרכבת השוממה המתינו שני יהודים. בהגיע הרכבת עלו שניהם על הקרון הצפוף, וראו כי נותר עבורם ספסל של שני מושבים בלבד. הצעיר מביניהם, בחור בעל בשר וקל דעת, ניגש לאלתר למושב הסמוך לחלון, תפס את רוחבו של הספסל והותיר לשני, איש זקן וצנום, מקום צר וקטן בקצה הספסל החיצוני.

שעות הנסיעה הארוכות הפילו שיעמום כבד על הבחור, שמצא תעסוקה הולמת בזילזול היהודי הזקן היושב לצידו. הוא החל לדחפו ולדוחקו אט-אט עוד ועוד החוצה מהספסל, תוך כדי דברי צחוק על שמשקיע זמנו בספרו הבלוי, ועוד כהנה וכהנה הוסיף להתלוצץ הימנו וללעוג למו, עד שבאחד מעיקולי הדרך מצא זמן מתאים לתת לו עוד דחיפה קלה, ובכך הפילו אפיים ארצה לקול תרועת צחוק המתגלגל של הבחור המגושם.

הזקן שהתרומם בקושי לא שב למקומו, אלא נעמד בירכתי הקרון והמשיך בלימודו, ואילו השני השתלט על הספסל כולו. לא עברו רגעים עד ששקע בשינה עמוקה, כשחיוך הניצחון אינו מש מפניו לרגע.

משהתקרבה הרכבת אל יעדה, ראה הבחור מהחלון תכונה רבתית על רציף הרכבת. אנשים מרוגשים ממתנים, מן הסתם, לאדם נכבד שבה עמו ברכבת. משנעצרה הרכבת יכול היה לזהות את השלטים המקושטים המקדימים בברכת 'ברוכים הבאים' את רבן של כל בני הגולה, שר התורה, הגאון הגדול ר' חיים שליט"א, רבה של בריסק. התרגשותו של הבחור גברה, הוא לא האמין למראה עיניו, הן מזה זמן ועידן חפץ היה לראות ברבה של בריסק, והנה הוא הגיע עד אליו, ואף נסע עמו ברכבת אחת! תחושת החמצה נילוותה לו, כאשר חישוב כי אילו היה מגלה את הדבר מבעוד מועד, כי אז היה מבלה זמנו איתו, מאשר לבלות את זמנו לריק, בדברי קונדס וריב עם אותו זקן מובטל...

בהתרגשות גוברת התקרב לדלתות הרכבת, ומשאך נפתחו לרווחה - פרץ החוצה בכדי לתפוס מקום טוב, תוך כדי שרמס היטב בדרכו החוצה, את אותו זקן שעמד לו שם כמכשול עלי דרך. הבחור הגס ירד במהירות אל הרציף, ונעמד אל מול הרכבת לחזות בפניו של ה'בריסקער-רב', ולהתעלף לאלתר כשגילה, כי אותו זקן אינו כי אם... הבריסקער רב בכבודו ובעצמו! שהתעולל למו כל הנסיעה במעשי פשע וזילזול.

נוכל לתאר את אשר עבר עתה על אותו צעיר, שבחר ברבי חיים בריסקער כקרבן למעשי קונדסו...

בשעת לילה מאוחרת, כשאחרוני מקבלי פניו ושואלי עצתו של הגר"ח עזבו את אכסנייתו, נכנס הבחור אל הגר"ח, פניו חירות, עיניו מצועפות בדמע ואבריו דא לדא נקשן: "באתי לבקש את מחילת כבודו, על כל מה שעוללתי וחוללתי ברכבת. הן לא ידעתי כי כבודו הינו 'הרב מבריסק'", כך ביקש בתחנון רטוב.

הגר"ח נחרד: "הלוא זה עתה פגעת ביהדות כולה - איך אוכל למחול על חשבונם?!"

ר' חיים המשיך להבהיר לו: "ראה, על עצם ביזיון של יהודי - איך לך נוקפך כלל, רק על שלא ידעת שהנני 'הרב מבריסק', על זה הינך מתחרט. וכי דם יהודי פשוט הפקר הוא?! וכי מי שאיננו 'הרב מבריסק' - מותר לעולל לו כך, לצערנו להשפילו ולבזותו עד עפר?! "מה תעזור מחילתי, כאשר עצם כבודו של כל יהודי קל בעיניך? אינני רשאי ואין ביכולתי למחול לך!".

כך השיב רבן של ישראל, למי שאינו מביין כבודן של ישראל מהו.

ספירה לכל אחד

תנו רבנן (מנחות ס"ה): "וספרתם לכם" - שתהא ספירה לכל אחד ואחד (ועי' ברמב"ן בפרשתן שמקיש מצוות וספרתם לכ"ם כמו מצוות ולקחתם לכ"ם שחיובו לכל אחד ואחד, שיספור ומנה כל אחד בפיו ויזכיר חשבונו).

וטעם הדבר שנצרך שתהא 'וספרתם לכם' - ספירה לכל אחד, דהרי עבודת ימי הספירה היא בכדי להתכונן בה כראוי לקבלת התורה, ולימטי טהור להאי יומא רבה. והנה הדרך לקבלת התורה שונה מאיש לרעהו, כל אחד עם 'הפעקל' שלו, כל אחד עם חבילת הניסיונות שלו, ירידותיו ועליותיו, וכפי שאמרו חז"ל (ברכות נח:), תוספתא שם פרק ו, תנחומא פנחס ט) כשם שאין פרצופיהן שווים כך אין דעותיהן שוות. הרבה דרכים למקום אך תוצאה אחת לה - קבלת התורה.

ובוודאי אשר גם לזה כיוון שלמה המלך ברוב חכמתו (קהלת א ז): "כל הנחלים הולכים אל הים" - הוא ים התלמוד, שהדרך אל הים מלאה נחלים - לכל אחד נחל משלו, אך אין דומה נחל האחד למשנהו, אם בעבודת מידותיו ואם בהתגברות ניסיונותיו, ונחל זה בדייקא הוא המוביל אותו אל עבר הים.

מעתה נתבונן ונבין, שאף אם שונה הדרך ולכל אחד נחל מיוחד לו, עם כל זה חשיבות עצומה בפנ"ע לכל דרך משלה, שהרי "כל הנחלים הולכים אל הים" - הוא ים התלמוד "והים איננו מלא" - אלא אלפי דרכים לו. א"כ זהו הציווי המודגש "וספרתם לכם" - ספירה לכל אחד ואחד, כי הדרך לקבלת התורה, שונה הוא בתכלית מאחד לאחד - כל אחד עם הנחל הפרטי שלו, שמן שמיא הוכן עבורו.

השתא דאתינא להכי יובן בבהירות, עונשם של תלמידי ר"ע דייקא בימי שמחה אלו ימי חוה"מ, כי זה 'שלא נהגו כבוד זה בזה' הוא מפני שזלזלו כל אחד בדרך חבירו שהייתה שונה משלו, והיה כל אחד דבוק במשנתו תוך זילזול במשנת חבירו. אך ממצוות 'וספרתם לכם', היה להם לתלמוד שהרבה דרכים למקום, והרבה נחלים הולכים אל הים, ומשלא למדו הימנה כך - נענשו ולקו בימים הללו דייקא. (ובאופן שונה ראה ב'שם משמואל' פרשתן ל"ג בעומר תרע"ב).

זְכוּת הָאָדָם כְּפִי זְכוּת לְשׁוֹנוֹ

שלמה המלך אומר במשלי (כו כא): "מצרף לכסף, וכור לזהב, ואיש כפי מהללו". הרבה דברי חכמה הטמין אותו חכם מכל אדם בו. ולדרכנו יש לפרשו דהכי קאמר: "מצרף לכסף" - בכדי להעריך שווי טיב הכסף, מביאים את הכסף לצורף, המתוך אותו באור אש

מִרְנֵן הַחֶפֶץ חַיִּים' זצ"ל כּוֹתֵב, כִּי מִלְפָּנִים הִיָּה דִי בְּמָה שִׁיחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנָשִׁים מִיּוֹחַדִּים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שֶׁבִּכַח דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים כִּיבּוּ אֶת אֵשׁ הַיִּצָר, וְהַחֶפֶץ חַיִּים' הוֹלֵךְ וּמוֹנֵה בְּשִׁמוֹתֵם: "הַאֲלֹשִׁי"ךְ הַקְּדוֹשׁ, הַשֵּׁל"ה הַקְּדוֹשׁ, וּבְדוֹרְנוּ הוּא הַמְּגִיד מְדוּבְנָא... אֲשֶׁר כִּיבּוּ אֶת אֵשׁ הַיִּצָר!"

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם (ויקרא כ"ג, ד)

בפסוקים אלו ישנן כמה תמיהות הטעונות הסבר, אשר המגיד מדובנא רבינו יעקב קראנץ זצ"ל נדרש להן, ועל ידי משל נפלא הוא יוצק לפסוקים הללו הסבר נאה, טעם וחן.

אך לפני שניגע בהן נקדים ונאמר:

מילדותנו אנו רגילים לשמוע משלים מתוקים ופתגמים נעימים המיוחסים למגיד מדובנא. הגם שהם ערבים לאוזנו, ובודאי נהנים אנו להבין את הקישור בין המשל לנמשל, ומתפעלים מהחכמה הטמונה בדברים, אך עדיין עלינו לדעת כי הבנתנו מסתכמת ברובד הפשוט של הדברים בלבד. אין אנו יורדים לסוף דעתו, ואין לנו צל צילו של השגה עד כמה נשגבים הדברים מבינתנו.

ואולי כאן המקום להרחיב על כך מעט:

הן ידוע כי גאון הגאונים רבינו אליהו מוילנא זצ"ל, היה מפציר במגיד מדובנא לבוא אליו לוינא להשמיע לפניו ממוסריו, ופעם כשנעדר מוילנא קרוב לשלוש עשרה שנה, כתב לו הגאון בפליאה: "ונפלאית היא בעיני, אשר לא בא אלי עד הנה זה שלוש עשרה שנה".

באגרת נוספת שכותב הגאון אל המגיד הוא מתבטא כך: "יבוא ידידי לביתי ואל יאחרו פעמיו, להשיב רוחי, ולהשתעשע אותי כפעם בפעם. כראות כתב זה יזרו נסיעתו ואל יאחר, דברי אהובו נאמנו המצפה על ביאתו לשלום".

יתירה מזאת; שמעתי בשם אחד הגדולים המפורסמים בדורו של המגיד, כי כל משל שהמשיל המגיד יש לו שורש גדול בהלכה, והוא עצמו יכול להביא הוכחות מן הש"ס לחלק ממשליו... מפליא!

מִרְנֵן הַחֶפֶץ חַיִּים' זצ"ל בספרו 'חומת הדת' כותב, כי מלפנים היה די במה שייחד הקדוש ברוך הוא אנשים מיוחדים בכל דור ודור שבכח דבריהם הקדושים כיבו את אש היצר, וה'חפץ חיים' הולך מנה בשמותם: "האלשי"ך הקדוש, השל"ה הקדוש, ובדורנו הוא המגיד מדובנא... אשר כיבו את אש היצר!"

תלמידו הנודע ועורך ספריו של המגיד מדובנא, הגאון רבי אברהם בעריש פלאם זצ"ל, מספר סיפור מפעים בהקדמה לספר ה'מידות', הממחיש לנו מעט את עוצם העמקות הנוראה והשפעת הקדושה העצומה שהשרה המגיד מדובנא בדרשותיו חודרי הכליות והלב:

כאשר נסע רבי אברהם בעריש להדפיס את ספרי 'אוהל יעקב' של המגיד מדובנא בעיר לעמברג, פגש את הגאון רבי יעקב אורנשטיין

זצ"ל, בעל ה'ישועות יעקב', ושמע ממנו כי בצעירותו כשהיה סמוך על שולחן חותנו הנגיד המפורסם רבי הירש וואהל זצ"ל, היה רגיל ללמוד בביתו ימים ולילות ביגיעה רבה יחד עם החברותא שלו, ידיו ורעו רבי הירשלה, אב בית הדין של העיר נהארד.

באותה תקופה הגיע המגיד להתארח בעיר, ורבי הירש וואהל הזדרז להזמין לביתו בכבוד גדול, ושהה בביתו מספר שבועות.

באותם ימים זכו ה'ישועות יעקב' וחברו רבי הירשלה לשמוע מפי המגיד חידושים נשגבים והבנות עמוקות בהרבה מחלקי התורה. פעמים רבות היה המגיד מיישב להם בכוחו הגדול סוגיות עלומות ומורכבות, או קושיות ראשונים הקשים כברזל, על ידי משל מבריק. הגאונים הצעירים היו יוצאים מכליהם מגדלותו, גאונותו ועמקותו, וגם כאשר דרש בבית המדרש הגדול בעיר, היו עוזבים את תלמודם ויוצאים לשמוע את דבריו ולהתבשמ מאורו.

והנה ביום האחרון לפני שעזב המגיד את העיר לעמברג, פנה המגיד לבעל ה'ישועות יעקב' וחברו, ובקשם שהיום לא יבואו לשמוע את דרשתו בבית המדרש: "אין צורך שתבטלו את לימודכם הקבוע, טוב עבורכם להישאר ללמוד כדרככם בכל יום" - אמר ולא יסף.

הם מאוד התפלאו על דבריו, ושאלו את המגיד: "מה יום מיוחדים? הרי כל השבועות האחרונים יצאנו לשמוע את הדרשות שלכם?". אך המגיד השיב להם: "דעתי ועצתי היא שלא תבואו לשמוע את מה שאדרוש היום!".

ראה בעל החנות עם מי יש לו עסק, והשיב לו: "תראה בשביל אנשים כמוך יש לי תמונה מיוחדת במינה, הכוללת בתוכה את כל התמונות כולן, והיא גם זולה יחסית לתמונות האחרות"

התמונות: "הנה מצד אחד, תמונה זו משקפת נוף הרים שוויוצרי שובה לב, יש בה חן פסטורלי מענג יוצא דופן. מצד שני, תמונה זו של שקיעת החמה, יש בה שיקוף מציאותי יום יומי, ומגוון צבעי המרגיעים של הבריאה מעניקים לה יופי מיוחד. מצד שלישי, תמונה זו משקפת סימטה ירושלמית עתיקה ונהדרת, נותנת נינוח עתיק ומיוחד מתקופות עברו. מצד רביעי, תמונה זו משקפת חוף ים תכול רחב ידים, ונותנת משב רוח מרענן ומרגיע לכל מי שמביט בה. כך שיש לי צדדים לכאן ולכאן באיזו מהן לבחור ולרכוש..."

"בנוסף", הוסיף הלקוח לומר, "גם המחיר כאן של התמונות די יקר, והנני מסופק עד איזה סכום ארשה לעצמי להשקיע בעד רכישת תמונה. לכן אני מתעכב כה הרבה, כי אני בעיצומן של ההתלבטויות..."

ראה בעל החנות עם מי יש לו עסק, והשיב לו: "תראה בשביל אנשים כמוך יש לי תמונה מיוחדת במינה, הכוללת בתוכה את כל התמונות כולן, והיא גם זולה יחסית לתמונות האחרות. המתן רגע ואביא לך אותה מהחדר הסמוך..."

הלך בעל החנות והביא מהחדר הפנימי מראה גדולה וממוסגרת. "את המראה הזאת", הסביר ללקוח, "תוכל לקחת איתך לכל מקום שתלך, להעמיד אותה מול נוף יפה, מול כיפת השמים בעת שקיעת החמה, מול גלי הים הסואנים, מול ההרים השוייצרים היפהפיים. בקיצור, היא תשקף עבורך את כל מה שתחפוץ, ואגב, זו גם התמונה הכי זולה..."

אומר המגיד מדובנא, בכל מועד פירטה התורה את הדינים הקשורים אליו; מצות בפסח, סוכה בסוכות, שופר בראש השנה וכדומה, וכן לגבי שבת הוזכר בתורה איסורי מלאכה שאסורים לעשות בה: "שִׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתְּךָ: יוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלַאכְתְּךָ" (שמות כ, ט-י), אבל אין התורה מפרטת את החלק של העשה טוב, כלומר, מה כן אמורים לעשות בשבת ובמועדים, כיצד הם אמורים להיראות, ומהי מהותם

הם הפצירו במגיד שוב ושוב שיאמר להם מה הסיבה שבגינה הוא אינו מעוניין שיבואו לשמוע את הדרשה? והוא השיב להם: "בכל מקום ומקום שאני מגיע להתארח, לפני שאני עוזב את המקום, אני נוהג לדבר דברי מוסר ותוכחה נוקבים לעורר את ליבות ישראל, ואתם הרי רכי המזג ומבינים את עומק הדברים, וחושש אני איפוא על בריאותכם..."

הם חייכו למשמע הדברים, והגיבו למגיד בביטול: "אל ירא כבודו! אנחנו נלך לדרשה ולא נחלה, וכפי שמסוגלים גיבורי כח".

כשראה המגיד כי עז רצונם לבוא, חדל מלשכנעם שלא לבוא. לאחר תפילת מנחה, בעת שעלה המגיד על מדרגות ארון הקודש כדי לשאת דבריו, החל הישועות יעקב' להתמוגג בבכי תמרורים, אך ורק מעצם ראיית פניו הבוערים כלפידים של המגיד!

כה תיאר לימים הישועות יעקב' באוזני תלמידו של המגיד: "הבטתי במגיד ובתנועותיו ופחד קראני ורעדה. עוד טרם פתח את פיו הקדוש, כבר הייתי שטוף דמעות, ואילו חברי רבי הירשלה שעמד סמוך אלי, שניסה להתאפק בכל כוחו קרוב למחצית השעה מלבכות, לפתע פרץ בבכי גדול ומר לב".

בסופו של דבר, צדקו דברי המגיד, ורבי הירשלה שהיה איש רך, חלוש וענוג לב חלה קשות בחולי מסוכן בגלל אותה דרשה, והיה נתון בסכנה גדולה, וקרוב לשלושה חודשים עברו עד שהצליח בקושי רב לשוב לאיתנו.

המגיד אכן ידע כי לפי רמת עיונם העמוקה של הישועות יעקב' וחברו, הם עלולים לרדת לסוף דעתו ולעומק דבריו, ועלולים ליפול למשכב ולחלות קשות, וחשש על בריאותם.

הקדמה זו נותנת לנו מעט השגה עד היכן עמקו דבריו של המגיד מדובנא; הנעימות והחביבות הגדולה בדרושים והמשלים הנפלאים הם בסך הכל מעטה על עומק נורא שטמונים בחובם, ואך גדולי עולם כמו; הגאון מוילנא, הישועות יעקב' וה'חפץ חיים' הבינו את עוצמתם והיקפם.

כעת נאזין בצורה אחרת למשלו של המגיד מדובנא, באמצעות נבקש ליישב את התמיהות שיש כאן על הפסוקים הללו:

"תמונה המשקפת את מה שמראים לה"

המגיד מדובנא המשיל משל נפלא:

מעשה באדם שנכנס לחנות גדולה לממכר חפצי נוי, וביקש לרכוש תמונת קיר יפה ומרשימה. בעל החנות הפנה אותו אל מחלקת התמונות העמוסה בעשרות תמונות מרהיבות עין. הוא החל לעבור בין התמונות כשהוא בוחן כל אחת ואחת מהן בדקדקנות במשך שעה ארוכה.

בעל החנות שהבחין בלקוח שמתעכב יתר על המידה, הציע לו את עזרתו: "במה אוכל לעזור?", והלוקח השיב: "אומר לך מה, רצוני לרכוש תמונה אחת יפה, אבלמה אעשה שכל תמונה כאן יותר מוצלחת ומרשימה מקודמתה, כך שקשה לי להחליט באיזו מהן לבחור".

הוא שיתף את בעל החנות בהתלבטותו, בעודו מחווה באצבע אל

שורות מרתקות אפופות מסתורין, נמצאו בכריכת אחת ממחברותיו של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, וכך נכתב בהן: 'יצחק יאזען, רחוב נחמיה, נתן לי מקום באוטובוס ח' אדר תשע"ב, ואני צריך לבקש ממנו מחילה בל"נ'

עורכי הכתבים לקחו את פיצוח החידה כפרוייקט אישי, והסתערו עליו במלוא המרץ. ועד מהרה הצליחו לעלות על עקבותיו של יצחק הלז

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"וְסִפְּרָתֶם לָכֶם..." (כ"ג, ט"ו)

בחלוף עלינו הימים הנעלים והמרוממים של חג הפסח, אנו מתחילים להתכונן לקבלת התורה בחג השבועות הבעל"ט. ימים אלו שאנו בעיצומם - ימי ספירת העומר - ימי הכנה והתבוננות, התרוממות ודבקות, בהם אנו מתקדמים צעד אחר צעד במעלה ההר בעל 49 המדרגות, ומדי ערב מציינים את ההתקדמות בעת ספירת העומר... ובד בבד, בתוך כדי ההכנה לקבלת התורה, אנו מצויים באבל. לא נשמע כלי שיר ולא נערוך חתונות, אין מוזיקה עליזה ברקע וגם המספרות סגורות. וזאת עקב פטירתם של 24,000 תלמידי רבי עקיבא, 24,000 גאוני עולם ענקי רוח ומופלאי תורה.

והסיבה לכך, היא סיבה אחת: 'לפי לא נהגו כבוד זה בזה'. הם לא עברו על תרי"ג המצוות, ההיפך - הם קיימו את כל המצוות קלה כבחמורה, הן תנאים היו! צדיקים היו! שרפי מעלה היו! אבל היתה להם בעיה אחת: אי נהיגת כבוד איש ברעהו, דיבור לא מכובד בין האחד לשני, פגיעות הדדיות, עלבונות וכיוצא באלה.

הדבר מבהיל ומחייב מחשבה: ראשית, אין ספק שנהיגת כבוד היא ערך נאצל, מצווה חשובה, מטרה ויעד. אבל האם בעקבות אי נהיגת כבוד זה בזה מגיעים לכוז תוצאה?! שנית, הכיצד נלקח סיכון על כל המשכיות קיום התורה? הלא אותם תנאים הם שהיו אמורים להמשיך את התורה, להפיצה ולפתחה הלאה.

מתברר, מבאר הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א ראש ישיבת 'עטרת ישראל', כי כאן נחשף עד כמה נהיגת הכבוד בזולת היא נקודה יסודית ובסיסית, כ'דרך ארץ קדמה לתורה'. לפני שעוסקים בתורה עצמה, בקיומה, בהפצתה, בהתפתחותה, בהתעלות בה - עוד לפני כן על המידות האישיות להיות מתוקנות, על לומדי התורה להיות נוהגי כבוד, מנהלים יחסים טובים בין איש לרעהו. זהו הבסיס, יסוד הקיום, מכאן ניתן להמריא!

דווקא לכן, אי נהיגת הכבוד הובילה לתוצאה הקשה כי לא מדובר בערך צדדי הלוקה בחסר, או באיזו מעלה שאינה מושלמת. מדובר ביסוד הקיום, בבסיס עליו ניתן להציב את האישיות, את התורה, את המורשת. וברגע שנהיגת הכבוד אינה מושלמת - התוצאה הרסנית

ולכן קרה האסון, למרות שהוא מעורר חשש להנחלת התורה. שכן כשם שלקיום והמשכיות התורה דרושים אנשים בעלי רמה רוחנית כתנאים קדושים, כך ממש נדרשת עמידה בסטנדרטים גבוהים של נהיגת כבוד לפי דרגתם העילאית!

והואיל והם אינם נוהגים בכבוד איש ברעהו - ממילא אין סיכוי לקיום התורה, שכן לא ניתן להנחיל את התורה על ידי מי שחסר להם היסוד הבסיסי של נהיגת הכבוד זה בזה.

בפרשת השבוע אנו למדים על מצוות ספירת העומר שאנו בעיצומה, וזה הזמן להתבונן על משמעות הימים אלו, ולקחת לקח ודרך חיים. הבה נהפוך את הימים האלה למנוף של שיפור ביחסינו עם הזולת, לתקופת הטבה בנהיגת כבוד איש ברעהו, לשבועות בהם נמקד מאמץ במידות טובות, בבריחה ממחלוקת ומשנאת חנם.

אם יש לנו יחסים עכורים עם מישהו - זה הזמן לטפל בהם, לבקש סליחה ומחילה, לפתוח דף חדש של חברות וידידות אמת, ללא משקעי עבר. וככל שנשפר את נהיגת הכבוד והיחס לזולתנו, ככל שנצל את הימים האלו להתבוננות ולשיפור מעשינו והתנהגותנו במידות טובות - כך נזכה להתכונן כראוי לחג השבועות, ונזכה לקבל את התורה בשמחה!

ילד בן 11 בשולי מחברת...

שורות מרתקות אפופות מסתורין, נמצאו בכריכת אחת ממחברותיו

של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, וכך נכתב בה: 'יצחק יאזען, רחוב נחמיה, נתן לי מקום באוטובוס ח' אדר תשע"ב, ואני צריך לבקש ממנו מחילה בל"נ'.

לאחר פטירתו, עורכי כתביו הבחינו בשורות המסתוריות הללו, וביקשו לעמוד על פשרן. נראה כי יש מאחוריהן סיפור מעניין, אותו ביקשו לגלות. מיהו אותו יצחק? האם פגש בו ברחוב נחמיה, או שמא הלה מתגורר בו? מה הקשר למקום באוטובוס? ועל כולנה - על מה ולמה כתב לעצמו שעליו לבקש ממנו מחילה? מה עשה אותו גאון שלא פגע באיש מעולם ליצחק המסתורי, שמחייב בקשת מחילה ממנו?! ולמה לא ביקש ממנו מחילה על אתר?!

אחד מעורכי הכתבים לקח את פיצוח החידה כפרוייקט אישי, והסתער עליו במלוא המרץ. עד מהרה הצליח לעלות על עקבותיו של יצחק הלז, וגילה כי מדובר בבחור צעיר כבן 14, המתגורר ברחוב נחמיה בבני ברק. עתה היתה החידה גדולה שבעתיים: מה היה טיב היחסים בין רבי אברהם לאותו בחור צעיר - שבאותה עת היה ילד כבן 11 בלבד!, מה הקשר למקום באוטובוס, והכי מרתק - מדוע רבי אברהם רשם תזכורת לבקש את סליחתו?!

הלה עשה מאמץ, ניגש לבית המשפחה, ושוחח עם אבי הנער וגם עם הנער עצמו, מבקש לעמוד על פשר התעלומה. הם הצטרפו לפליאתו - ככל שהתאמצו לא נזכרו בכל קשר קבוע או מקרי בין הנער לבין רבי אברהם, ויחדיו הם חככו בראשם שעה ארוכה. לפתע נזכרו, וסיפרו את הסיפור המדהים הבא:

היה זה שלוש שנים קודם לכן, בעת שישבו האב והבן באוטובוס קו 402 העושה את דרכו מירושלים לבני ברק. באחת התחנות עלה רבי אברהם גניחובסקי כשצורר מחברותיו בידו, ולנוכח כך שלא היה מקום ישיבה פנוי - ביקש האב מבנו לקום ולהעניק את מקומו לאחד מגדולי הדור, והבן - שש ושמוח על ההזדמנות, הן זכות גדולה היא זו!

אלא שרבי אברהם סירב לשבת, וטען כי עלה לאוטובוס על דעת שיעמוד, ואין בכוונתו להתיישב בכסאו של הילד. מאידך האב התחנן והתעקש, עד שרבי אברהם נכנע והתיישב, תוך שהוא מתעניין לשם הילד ומקום מגוריו, ומודה לו בהערכה...

כעת מתברר, כי מטרה חשובה היתה לו בהתעניינות זו, לרשום לעצמו את שם הילד ומקום מגוריו למען יוכל לבקש את סליחתו בעתיד!

ולמה בעתיד? כי אותו גאון ידע גם ידע, שהלכה פסוקה היא שאין מחילת קטן פחות מבן 13 מועילה. ולפיכך - כך סביר להניח - לא ביקש ממנו מחילה על אתר, אלא - לא יאומן כי יסופר - רשם תזכורת את שם הילד ומקום מגוריו, כדי לבקש ממנו מחילה בעוד כמה שנים - כשהילד יהיה בר מצוה! ועל מה? - על כך שהילד שמח לתת לו את מקומו!

אלא שלא הספיק הגאון לממש את רצונו, וכעבור כמה חודשים נסתלק. אבל אותן שורות דוממות שכתב במחברת, יש בהן מסר בוהק, חודר כליות ולב:

עד כמה יש להיזהר שלא לפגוע, שלא לצער, לנהוג בכבוד זה בזה.

והלא דברים קל וחומר מאותו גאון עולם, שלא פגע ולא הכאיב לילד, ההיפך - ניסה בכל כוחו למנוע מהילד לתת לו את המקום, ונכנע רק לאחר לחץ כבד. ובכל זאת חש שמוטלת עליו חובה לפייס את הילד בגין אותו מקרה זוט ויעראי, עד שרשם לעצמו תזכורת לבקש את סליחתו לכשיהיה בר מצוה!

סיפור מופלא זה, שהופיע בגיליונות הקודמים של 'לקראת שבת', מאיר וקורא עד כמה החובה והזכות להיזהר בכבוד איש ברעהו, לשמור על כבוד הזולת מכל משמר, ואפילו של ילד קטן ורך בשנים, ובוודאי בקרב בני המשפחה. מי שרוצה לצמוח ולהתעלות, מי שמבקש לגדול ולהתרומם, הצעד הבסיסי והיסודי הוא לתקן את עצמו במידות טובות, להישמר ולהיזהר בכבוד הזולת עד אין קץ, ואם חלילה אירע ופגע - להזדרז ולבקש סליחה ומחילה.

וככל שנאמץ את דרך החיים הזו, וככל שנפתח בתוכנו מידות טובות ונעלות, וככל שנרבה להיזהר בכבוד הזולת - כך נזכה להיות ערוכים ומוכנים טוב יותר לקבלת התורה באהבה, ונזכה לקבלה ולשכנה בתוכנו מתוך רוב שמחה!

שיחת הטלפון שהכריעה חיים!

הסיפור הבא התרחש בבית יהודי נכבד, אשר חלה במחלה, שבאותה עת טרם היה לה מזור. האיש הלך ודרש ברופאים מומחים, כיתת את רגליו בין פרופסורים בעלי שם עולמי, ולא נחה דעתו עד שהציע שיטפלו בו גם בטיפולים ניסיוניים. אך כל המאמצים עלו בתוהו, ועם כל יום שחלף - הלך מצבו והחמיר...

הוא נועץ באחד מעסקני הרפואה המפורסמים, ונודע לו כי נמצאה תרופה חדשנית ופורצת דרך המצויה בשלבי פיתוח, ויש בה כדי לרפא את מחלתו. אפס, כי להערכת המומחים יקח זמן רב עד להשלמת פיתוח התרופה, ובכל יום ושעה חש האיש כי כוחותיו הולכים ואוזלים, והוא מוטל במיטה מיוסר וחסר ישע...

בצר להם, פנו בני המשפחה לאחד מצדיקי הדור שליט"א, ותינו את צרתם. הם סיפרו כי אבי המשפחה עטרת ראשם חלה, והישועה בוששת מלבוא. בקול בוכים סיפרו על המשפחה הצעירה, ועל אשר אירע עם האיש המצוי בשיא פריחתו. כששמע זאת הצדיק התכסו פניו בשרעפים, ולפתע השיב ואמר:

'אם אינני טועה, הלא החולה הזה נפרד לאחרונה משותף עסקי. צאו ובדקו אם במהלך הפרידה אולי פגע בשותפו, אולי נפרדו איש לדרכו מתוך שנאה וכאב. ובאם כן - עליו לפייס את שותפו לשעבר, ואז יתרפא!' - קבע הצדיק, והוסיף אחר כך: 'אין די בכך כי מישוהו יבקש סליחה בשמו. על החולה בעצמו לבקש את הסליחה, להוציא את המילים 'מחול לך' מפיו של רעהו. אם יתגבר על עצמו, יפנה לשותפו ויקבל את סליחתו - או אז יתרפא לחיים טובים ומאושרים!'

הם שבו אל החולה וסיפרו לו את התשובה המפתיעה, אך בשומעו זאת - התקצף החולה מאוד. 'וכי עליו לבקש ממנו סליחה? והלא הוא שפגע בי, הוא שחטא כלפי, הוא שעשה לי עוול נורא. שאני אבקש ממנו מחילה?! - לא יקום ולא יהיה!' - קבע החולה.

אחד מבני המשפחה החליט לסייע במאמץ, ופנה בעצמו אל השותף

מי שמבקש חיים אישיים רגועים, מי שמבקש ליהנות מחיי שמחה ואושר - כל שעליו לעשות הוא להיזהר במידות טובות, בנהיגת כבוד בזולת.

ועוד יותר: אם חלילה פגענו, אם יש למישהו חור בלב בעקבות דברים שאמרו או מעשים שעשינו, כמה חכם לא להשאיר את הפגיעה כך, אלא לרוץ ולהשלים, לבקש סליחה ומחילה, להידבר ולשוב ליחסים תקינים. זה בכלל לא משנה מי הצודק, מה שחשוב הוא מי החכם - והחכם הוא זה שמבקש סליחה, שסוגר את העניין מאחוריו, שמשלים.

אם כך ננהג - בנהיגת כבוד הדדית, במידות טובות, בזהירות בכבוד הזולת, בבקשת מחילה על כל פגיעה - נבטיח לעצמנו חיים טובים ומאושרים, חיי שמחה ונחת! הביטוח הסודי...

צער גידול בנים! - מה לא נאמר על הצער הזה, שכולנו שותפים לו. החל מהקימה לילדים בלילה, בואכה המאמצים לגדל אותם רוחנית, לדאוג לכל צורכיהם, לשמור אותם ולשמור עליהם. אך יש משהו שיכול להציל מהצער הזה, ישנו כלי המבטח - ביטוח איכותי וחזק - מפני הצער הזה. זוהי תגלית מרעישה הנחשפת בספר 'בית יעקב' - אותו כתב אחד מתלמידי הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זי"ע, וכך הוא מגלה:

'אם יש לאדם צער גידול בנים ר"ל, הסגולה לזה היא להיזהר ממחלוקת, להיות רודף שלום, להיות מהנעלבים ואינם עולבים, ובזה שב ורפא לו!' - כלומר, העצה והדרך להינצל מצער גידול בנים קרובה אלינו מאוד, קרובה ממש: לברוח ממחלוקת, להתחבר לחיי שלום ושלווה בין איש לרעהו, לא להשיב פגיעה לפוגעים בנו! אלו כלים שכל אחד מאיתנו יכול ליישם, כלים שמתקנים את המידות שלנו והופכים אותנו לאיכותיים יותר. הבה נאמץ את הדרך הזו, ונרוויח - בנוסף לחיי אושר ושלווה - מלוא חופניים נחת יהודית טהורה ואהובה, נכספת ויקרה!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

לשעבר. בשיחה מרגשת קצרה עורר את רחמינו לנוכח מצבו של שותפו לשעבר, והצליח להוציא ממנו הסכמה למחול. כעת, הגבירו כולם את הלחץ על החולה לפעול לפי הוראות הצדיק, ולפנות אל השותף לשעבר לבקש את מחילתו, ולבסוף - נטל החולה את שפופרת הטלפון ועשה את הבלתי יאמן...

הוא התקשר לשותפו לשעבר, שהיה המום בראותו את המוספר שעל הצג. בקול חלוש תיאר את מצוקתו, וביקש משותפו לשעבר לומר שלוש פעמים מכל הלב 'מחול לך, מחול לך, מחול לך!' אך למותר לציין שהשותף לשעבר מיהר ומחל על אתר, ונפרד מחברו באיחולי רפואה שלימה והחלמה מהירה.

החולה מניח את הטלפון מידו, וכעבור שעה קלה נשמע צלצול, ועל הקו - אותו עסקן שסיפר לו על התרופה הניסיונית שטרם הושלם פיתוחה, והנה הוא מבשר לו כי באופן מפתיע וחסר תקדים, בשבועות האחרונים הוא מצא פיתוח התרופה, ובאורח פלא - זה עתה התקבל במהירות שיא האישור ממושרד הבריאות האמריקאי, לעשות שימוש בתרופה החדשה. 'אתה מבין שחייך ניצלו, כן?' - שאל העסקן את החולה ההמום, שלא הצליח להשיב מרוב הלם...

רק מאוחר יותר, הבין העסקן כי החולה היה כה המום עד שכמעט התעלף. הן בעיניו ראה כיצד רגע לאחר שקיבל את המחילה באופן מושלם, התבשר כי יש ארוכה למכתו ותרופה למחלתו! העסקן כלל לא ידע על כל הנעשה מאחורי הקלעים בסיפור המחילה הסבוך, ורק עכשיו הבין את פשר סיפורה הפלאי של התרופה:

מתברר, כי על פי דרך הטבע, התרופה היתה אמורה להתעכב עוד חודשים בהליכי הפיתוח והאישור. אבל שיחת טלפון אחת בין אדם לרעהו כאן בישראל, מחילה אמיתית וכנה מעומק הלב שחתמה סכסוך הדדי ופגיעות אישיות - היא שזרזה את התרופה בצנרת הפיתוח והאישור. תוך כמה ימים הגיעה התרופה ארצה, והאיש הבריא לחלוטין!

סיפור מופלא זה, אותו סיפר הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א בעדות אישית מפי העסקן הרפואי המעורב במקרה, חושף עד כמה השפעתה של פגיעה אישית, עד כמה ביכולתה להזיק ולחולל צרות.

המשך מעמוד 3 | מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

סיפר שאמש הגיע יהודי מירושלים, וסיפר שיש שם יהודים שהולכים בגילוי ראש!

הזדעזע, ומאז לא מצא מנוח לנפשו, זעק בנהמת ליבו: "ידעתי שבתל אביב יש פורקי עול ההולכים בלי כיפה, אבל בירושלים, פלטרין של מלך?! הייתי בטוח שיכבדו את המקום הקדוש לפחות בפרהסיא!

שמעתי ובכיתי, וכל הלילה לא ישנתי!"
ואנו, איך איבדנו רגישותנו?...

(קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח - 'ויגד משה')

כדי לייסד עיתון חרדי, צריך פיקוח על כל ידיעה וידיעה, ולהזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא על כל פרט ופרט, ואין הוא יכול להיות אחראי לכך. לכן אינו מסכים לקחת אחריות על העיתון!

בשעתו למדתי בישיבת הגה"צ רבי משה שניידר זצ"ל בלונדון. לפנות בוקר היינו לומדים בביתו. יום אחד באתי ומצאתיו עומד בפתח. אמר לי: "כל הלילה לא ישנתי!"

מדוע הקפיד החפץ חיים בעת זקנותו שתמיד יהיה חומש פתוח לפניו? ומדוע החליף לבושו בשנת תרנ"ה לבגד נכבד יותר?

"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים"

הרב בנימין בירנצוויג

"ולא תחללו את שם קדשי" (ויקרא כ"ב, ל"ב)

טועים ההמון בענין לאו חמור זה של חילול ה', שהוא דוקא אם עושה עבירה או מעשה רע בפני אלו הרחוקים מתורה ומצוות ויאמרו 'הנה כך מתנהגים שומרי מצות?' או שיש שחושבים שחילול ה' הוא רק אם נעשה דבר החמור ביותר, אבל על עבירה קלה וכדו' לא יחשב בזה חילול ה'....

וטעות היא בידם! שחילול שם שמים הוא בפני כל אדם מישראל ואפילו בדבר הקל ביותר שעובר על רצון ה' מחלל בזה שם שמים רח"ל!! דברים אלו מפורשים בדברי רבי אליעזר ממיץ בספר היראים (מצוה ו) שכתב דברים נוקבים עד מאד: את ה' אלוקיך תירא ותן כבוד לשמו ושמור מחללו, דכתיב בפרשת אמור "ולא תחללו את שם קדשי", ומקרא זה נוקב וירד עד לתהום, ועל לאו זה ידו כל הדוים, כי חילול השם ישנו בכמה דברים ואין להם שיעור, שכל המבזה אפילו מצוה אחת ומיקל בכבוד שמים, נקרא מחלל שם שמים.

על דבריו אלו של בעל היראים היה מרן החפץ חיים חוזר ומשנן תמיד, כדי להדגיש ולקבע בלבבות עד כמה חמור הוא עוון חילול השם, שעל כל זלזול קטן במצוה כבר נקרא מחלל שם שמים רח"ל. ומעיד תלמידו של מרן החפץ חיים הגאון רבי שמואל גריינימן זצ"ל שכשהחפץ חיים היה מזכיר דברי בעל היראים, פעמים רבות היו עינו זולגות דמעות מתוקף דבריו הקדושים והנוקבים.

עד כדי כך חש החפץ חיים מעון זה של חילול ה', שהוא עשה פעולות כדי למנוע חשש זה, החפץ חיים נהג בכל הליכותיו כאדם פשוט, וכך היה נוהג במשך שנים רבות ללבוש בגד העושי מעור של צאן שהיה בגד של איכרים פשוטים, והכל כדי להצטנע כדרכו בקודש, וכל זה היה עד שנת תרנ"ה, וכמו שמספר חתנו מה ששמע מפי קדשו שאמר: שעד שנת תרנ"ה התלבשתי בחורף בבגד איכרים פשוט העשוי מעור של צאן, אבל אחר שהתפרסמת, היה בזה חשש של חילול ה', ונאלצתי ללבוש בגד של עור התפור סחורה במחוז ועור מבפנים'. דבר זה אף כתבו החפץ חיים בספרו חפץ חיים לאוין ב' שככל שאדם חשוב ומפורסם יותר יש לו להקפיד עד למאד על כל הנהגה מפני חילול ה' היוצא מכל מכשול קטן בהנהגתו.

בספר 'מעשי למלך' מובא שהחפץ חיים היה רגיל לומר שבן תורה הוא בבחינת חייל בעל דרגה גבוהה אשר בגדי השרד הניתנים לו מהמלך והדרגות אשר על כתפיו מחייבים אותו להתנהג בדרך כבוד כאשר הוא לובש מדיו ועונד את דרגותיו יודעים הכל שהוא מן המקורבים למלכות, ואם יתנהג שלא בדרך כבוד הוא מחלל את כבוד המלכות.

פעם אחת אחר הח"ח לבוא לבית הכנסת בשחרית, לאחר סיום התפילה עלה על הבימה והכריז, שסיבת איחורו היא לא משום שנרדם, אלא מפני שהיה שקוע באיזו סוגיה תלמודית חמורה, ולשם אישור הדבר הרצה לפני הקהל את חידושי התורה שהצליח לחדש באותה שעה.

סיפר רבי מרדכי קופשטיין רבה של ראדין, שפעם אחת נזדמן הוא יחד עם הח"ח בעיר וילנא, ידעתי כי מרן הח"ח חייב לעזוב בו ביום את העיר בשל ענין דחוף, והנה הופתעתי כאשר ראיתיהו משתהה ברחוב בוילנא, כששאלתיו על סיבת הדבר, סיפר לי הח"ח שאמנם

ונאה דורש נאה מקיים היה מרן החפץ חיים בענין חמור זה של חילול השם, והיה נזהר בכל פעולה שעשה שלא יצא מזה ח"ו חילול ה', ומספר בנו הגדול הגאון רבי לייב זצ"ל על אביו שבזקנותו סמוך להסתלקותו, היה קשה לחפץ חיים מאד הלימוד מחמת חולשתו, ובכל זאת היה מבקש שיניחו חומש פתוח בפניו, כדי שלא יגרם חילו השם, אם יכנס אצלו אדם וימצאהו יושב בטל.

עוד סופר על מרן החפץ חיים כי בצעירותו מפני מחלה וחולשה גדולה פקדו עליו הרופאים להפסיק מלימוד לתקופה ארוכה, והא קיים דברם מפני הצווי של "ונשמרתם מאד לנפשותיכם", רק שחש מאד מפני חילול ה' שיראוהו שאינו לומד, והלך לשאול בעצת מרן רבי ישראל סלנט, האם מותר לו לפתוח ספר לפניו רק למראית העין שיחשבו שעוסק בתורה ולא יגרם חילול ה'?

לכאורה אולי הדבר האחרון ששינה, היה בקריאת שמו לתורה. כל השנים קראו לו לתורה: "עמוד מורינו הרב הלוי", בלי השם. יום אחד, הלך אצל הגבאי, רבי אברהם יהודה גולדשטיין שליט"א ואמר לו: "חוששני שזה נדנדוד פגם בכיבוד אב, שלא קוראים לי לתורה בשמו של אבא..." והורה לשנות מכאן ואילך, לקרוא לו בשם אביו. יש ליזכור כי אביו נפטר לפני אולי שמונים שנה, ועדיין יש לו חשבון נפש מחודש בעניין כיבוד אב, מכבדו בחייו, מכבדו במוותו. בעצם זה הכבוד הגדול ביותר, שיש לו כזה בן...
(מתוך "ולא שבט הלוי בלבד")

וסיפר רבינו ממרן החזו"א, כמדומה לי שראיתי או ששמעתי שבסוף ימיו, טרם הסתלקותו מצא איזה דקדוק בהלכות ציצית בחוטי הציצית שלא קיים, וציווה לעשותם עוד פעם. ומזה אנו רואים איך שצריך לדקדק בכל מצוה מתוך התבוננות בכל יום עד לסוף ימיו. אדם צריך להתבונן לפני שישן האיך עשה בשלימות הברהמ"ז, הנחת תפילין בשלימות, השמונה עשרה בכוונה, וכל שאר מעשיו. וכן רבינו בעצמו תמיד היה מתבונן על כל מעשיו ודרכיו. הנה מה שהעיד תלמידו הרה"ח ר' חיים יהודה ברנט שליט"א, בשנים האחרונות לחייו, בגיל מופלג, שינה רבינו עשרות מנהגים והנהגות.

המשך מעמוד 4 | הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

כפי ששמענו מבעלי המעשה עצמם: לאחר שובו מבית החולים, אמר לו אברך אחד ש"היה לי קשה לראות את מקום המשגיח ריק בסדר מוסר". הגיב המשגיח: "אני שמח לשמוע שהיית בסדר מוסר"...
בדרכו של המשגיח לתפילה, ניגש אליו אברך וביקש לדבר עימו. אמר לו המשגיח בתמיהה: "וכי אינך רואה שאני נמצא עכשיו בהכנה לפגישה חשובה? אני הולך להיפגש עם הקב"ה!".
כמו-כן היה אומר שאין לו בעיה לכוון בתפילה, כיון שהוא מדבר עם הקב"ה במשך כל היום...
כשלקחו אותו פעם לרופא המתמצא באבחון מדויק על פי הלשון, ביקשו הרופא להוציא את לשונו. המשגיח יושב במקומו, ואינו עושה כפי שהתבקש. הרופא מבקש שוב ושוב, עד שהמשגיח השיב: "איך אני יכול להוציא לשון ליהודי?!"...
(מתוך הספר 'מצוות בשמחה', בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

אחד הרופאים המומחים שביקר אצלו, התגורר בקרית טבעון הסמוכה לרכסים. כשנכנס אליו המשגיח, שאלו הרופא אם כואב לו משהו, והתשובה היתה: "לא". - "מטריד אותך משהו?", והמשגיח השיב שוב בשלילה. "אז למה באת אלי?". - התקשה הרופא להבין. ורבי דב השיב: "כדי שלאחר הטיפול שלך, ארגיש יותר טוב"...
כשחזר מביתו של הרופא, הוסיף המשגיח ואמר למקורביו, שהנה רואים כאשר ילד נופל ומקבל מכה, הוא בוכה. אימו ניגשת אליו ומרגיעה אותו, והוא נרגע.
ויש לתמוה: מה הרגיע את התינוק? הרי הכאב לכאורה לא עזבו! אלא, שכאשר הילד מרגיש את האהבה והדאגה של אימו, ניטל ממנו החלק הרגשי של הכאב, וממילא גם הכאב הגופני נחלש.
"גם אני", הוסיף המשגיח, "משתדל לחשוב כל העת על אהבתו ודאגתו של השי"ת אלי, וממילא לא כואב לי כלום"...
והנה כמה דוגמאות מתגובותיו השקולות והמדודות של המשגיח,

המשך מעמוד 5 | הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א

סיפר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, שכשראה פעם במוצאי שבת קודש את אחד מגדולי תלמידי החכמים, כשהוא נושא את שקית האשפה למיכל האשפה, ניגש אליו ואמר לו: "שלום עליך רבי ומורי!". "ממתי הנך תלמיד?". - שאל אותו תלמיד חכם, אמר לו: "מעכשיו! עכשיו למדתי מכם שאין מקום להתחשב בגדלות בתורה ובזקנה, וכשצריך - מורידים את האשפה!".
אמר לו התלמיד חכם: "מדוע חושב אתה שיש במעשה פחיתות כבוד, והרי בבית המקדש בכל בוקר הפיס [הגרלה] הראשון היה מי תורם את הדשן, ומה היתה המלאכה שם, אם לא לרוקן את פסולת האפר שהצטברה על המזבח מיום האתמול?".
אמר לו הרב טורק: "צודקים אתם, אבל סוף סוף שם היה מדובר בבית המקדש", ענה התלמיד חכם: "אמת, אז אני אכן דואג שביתי יהיה בית המקדש!!!"...
(מתוך הספר 'להאיר' - שבת)

מבט כ'עוזרת בית'. אך כשמגיע היום הגדול - ערב שבת קודש, היום בו היהודי כביכול נכנס לחדר יחוד עם הקדוש ברוך הוא, והולך לשבת עמו ליד השולחן, כשמגיעה השעה בה צריך להכניס את הבית לאווירה של שבת, לראות את כבודה של השבת ולהתענג מאורה, נעמדת לה עקרת הבית במלוא הדרה, לבושה בבגדי שבת, פניה זוהרות, והיא מדליקה את הנרות המבשרים את בואה של השבת, ובכך מביאה בבת אחת את האור והשלווה של יום השבת לתוך הבית. או אז ניתן להבחין ולהרגיש, כי העבודות במשך כל השבוע כעבודת הכהן הגדול בבית המקדש!
מצוות הדלקת הנרות שייכת לאשה, ובצדק, משום שעבודות הבית תלויות בה, ובהדלקת הנרות מרוממת היא את כל העמל והטורח, שטרחה בעבודות הבית בששת ימי המעשה, לפסגות רוחניות נעלות. בוודאי יש בכוחו של מבט זה לרומם את כל הבית, ולהפכו כנווה ומשכן לשכינה.

אמר להם: "היה לי אמצעי עזר, שבלעדיו לא הייתי מצליח לשקם ולשחזר במדויק את המפה הקרועה!".
 "מהו?", הסתקרנו כולם.

הפך האיש את המפה על צדה השני, והנה נגלה לנגד עיניהם תרשים גדול של דמות אדם. אמר להם: "אנו התמקדנו כל העת במפה הגאוגרפית, ולא שמנו לבנו לדמות האדם שהיתה מצוירת בצדה השני. שיחזור המפה על פי הצורה הגיאוגרפית - הוא בלתי אפשרי. מה עשיתי? שחזרתי את פיסות המפה על פי תמונת האדם. דבר זה אפשרי, הרי כולנו מכירים את מבנה גוף האדם. ברגע שסיימתי את השחזור של תמונת האדם - ממילא שוחזרה גם מפת העולם..."

והנמשל: אם צורת האדם תתוקן - כל העולם יהיה מתוקן.
 (לקט מתוך 'משכני אחריו' פרשת קדושים)

שאעשה זאת בדיוק נמרץ!".
 כמה ממשרתי המלך אספו את גזירי המפה אל תוך ארגז גדול. נטל היועץ את הארגז, פרש לאחד החדרים הסמוכים והחל במלאכת השחזור. כל אותה עת ישבו המלך ושאר המשתתפים בחדר הישיבות, והמתינו במתח ובקוצר רוח לראות, האם תצלח מלאכת השחזור של המפה.
 כעבור כמחצית השעה, נכנס היועץ לחדר הישיבות כשחיוך גדול על פניו. עיני כולם היו נשואות אל המפה שבידו. קרעי המפה אוחו וכל הפיסות הודבקו זו לזו. ניכר שהיתה כאן מלאכת אמן מפרכת.
 היועץ פרש את המפה לאורך השולחן, ולעיניהם המשתאות הראה לכולם כי צלחה מלאכתו, ואכן השחזור היה מושלם.
 שבחו כולם את חכמתו של היועץ, והתפעלו מכישורו, אך תהו בפניו: כיצד עלה בידו לעשות את הבלתי יאומן?

המשך מעמוד 16 | הרב אברהם פוקס

ורואה שכולם לא נוגעים. כאשר אב מסביר לבנו לא לאכול מאכל שאינו כשר, הוא מתבונן סביבו, ורואה שאכן כולם אינם אוכלים אוכל שאינו כשר. כל איסור אחר ילד מבין - אסור לאכול ללא ברכה, אסור לטלטל מוקצה, כי גם כל החברים שלו נוהגים איסור בדבר. לא כן במה שנוגע לאזהרות הכהנים על הטומאה. החברים שלו בכיתה אינם כהנים, ויש מקומות שהם הולכים, והוא כהן אסור לו ללכת. כשצריכים להילחם נגד "כולם", באה התורה ומזהירה "אמר ואמרת", להזהיר גדולים על הקטנים.
 לפעמים הסתכלות חיובית וראיית השגחה פרטית בכל אשר קורה עמנו - אין עוד מלבדו! היא גם כן במצב של 'להילחם נגד כולם' כל החושים והסימנים מראים אחרת, אבל בכל זאת, לראות את הטוב שבכל דבר. וגם ובעיקר בדברים 'של סתם', שיש מי שדואג שנירדם ולא נראה את ההשגחה הפרטית שמלווה אותנו בכל צעד ושעל כלל בכלל.

הסכים לבקשה, תוך שהוא מתנה זאת בצ'ק פיקדון. בלחץ הקונים שהיה בחנות, הוא לא שם לב שהוא נותן לבן שלי במקום קיטל, משהו אחר לגמרי, אלא שבורה עולם, מלבד זה שרצה שאזכה לקיים מצות כיבוד אב ואם כראוי, רצה שגם אתה תזכה ותסייע לקיים מצוה זו, תודה רבה לך, סיים בהקלה.
 ולמה נזכרתי עכשיו בסיפור הזה, כי בפרשת השבוע שלנו, בפסוקים שעוסקים בטומאת הכוהנים, רש"י מפרש "אמור ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים". דהיינו שהקב"ה אומר למשה להזהיר את הגדולים לשמור על הקטנים לבל יטמאו. מקשה על כך רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו אזנים לתורה: מדוע דווקא במצוה זו שעוסקת בטומאת הכהנים מזהירים הגדולים על הקטנים? הלא את כל התורה כולה עליהם להנחיל להם! והוא תירץ ואמר, כי אנו רואים יסוד גדול מאד בענייני חנוך, מתוך הדברים הללו:
 כאשר אב אומר לבנו לא לגעת באבן בשבת, הוא מרים את עיניו

המשך מעמוד 21 | גאב"ד 'חרדים', הרה"צ אשר אנשיל כ"ץ שליט"א

וא"כ, דבר בעתו מה טוב, להעתיק בתפילה בתוך מצוות ספירת העומר (ברבש"ע אתה ציוותנו) 'ולתקן את נפשותינו וכו' מכל סיג ופגם', להרבות פעלים ולנצל את ימי הספירה האלו, ליתן כבוד זה בזה 'כפי מהללו', ובכך נהיה טהורים כצדק כסף וזהב, נקיים מכל סיג ופגם.
 ונסיים בתורת בעל ההילולא, רבי שמעון בר יוחאי, שאומר (משנה שבת יד ד): "כל ישראל בני מלכים הן". ובנוסף לפשוטו הנוגע להלכה, יש בהכי גם רמז, שע"י שנהיה באחדות בבחינת 'כל ישראל' ביחד, בזה גופא מקבלים אנו דין של 'בני מלכים'.
 "תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי", אמן

(מתוך שיחת גאב"ד 'חרדים')

קטנה ובודק כמה פסולת וסיגים יש בו. "זכור לזהב" - כך גם את הזהב מתיכים באש, מכניסים אותו לכור ההיתוך, וכשנמס נפרדים הימנו הפסולת.
 אך לא כן האדם, איך ניתן לדעת ערכו וחיבתו של האדם? הלא אי אפשר להכניסו לא באור קטן ולא בלהבות הכור...? על זה נותן לנו החכם מכל אדם עצה טובה, לדעת ערכו בבדיקה פשוטה - "ואיש כפי מהללו" - כפי כמה שפיו מהלל לזולתו: אם פיו מהלל ומשבח את זולתו, ואינו חוסך שבח לשונו לומר מילה טובה לזולתו - הרי שנקי וטהור הוא מכל סיג ופגם. אך אם חלילה להיפך, שפיו אינו מהלל וחוסך שבח לשונו לומר מילה לזולתו, סימן מובהק הוא שהוא מלא סיגים ואינו צרוף. זוהי אבן הבוחן, אותה העניק לנו החכם מכל אדם, וכך הם דברי בן זומא שאומר (אבות ד א): "איזה מוכבד המכבד את הבריות", שהא בהא תליא.

ותכליתם, התורה לא פירטה

הסיבה היא, כי השבת והמועדים אין להם פנים קבועות, הם כמו מראה גדולה שמשקפת את מה שמציגים מולה, ואין לה משל עצמה כלום; אם מציגים אותה מול נוף יפה או מול גלי ים, זה מה שישתקף ממנה, וכן להיפך, אם ישימו אותה בחדר חשוך ואפל, היא תשקף חושך ואפילה. כך גם השבת והמועדים, כפי רמת ההכנה של האדם לקראתם, כפי מצב הרוממות והקדושה בו הוא יהיה נתון, כך יקבע צורתם ואופיים.

לכן אומרת התורה: "מועדי ה' אשר תקראו אתם", 'אתם' בלי וא"ו שהוא מלשון 'אתם', ללמדנו נקודה זו כי כל אחד ואחד מכם, לפי הכנתו בכמות ובאיכות כך יקראו אצלו המועדות 'מקראי קודש'. כל אחד ואחד קובע לעצמו כיצד יראו אצלו השבת והמועד. איזו כמות קדושה תעריך השבת על נפשו, ובאיזו רמה של התעלות יזכה להתעלות במועד.

ישנם אנשים, שהשבת והחג מתבזבזים אצלם בשינה בשבת תענוג', בפיצוח פיצוחים, בקריאת עיתונים ובפטיפוטי סרק והבל. במקום להשיג בהם עונג רוחני צרוף. הם טועים לחשוב כי הם ימי בילוי לכל דבר וענין; חופש מהעבודה, עת לטייל ולנפוש, לאכול מעדנים ולשתות ממתקים, וכך עובר אצלם זמן יקר ומרומם מתוך

בטלה ושעמום, מבלי להשיג שום השגה רוחנית ונצחית. וישנם אנשים, שכל ההנאה שלהם בשבת ובחג היא קרבת אלוקים והשראת השכינה. הם רואים בימים אלו הזדמנות להשיל מעל צווארם את כל ענייני החולין ולהתעטף בשיראין של קדושה ורוממות. הם מנצלים את עיתותם לתורה ולמצוות, ולהשפיע רוחנית על כל בני ביתם.

זהו מה שאומרת התורה: "מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי"; אתם רוצים לדעת כיצד יראו מועדי השם? התשובה היא: "אשר תקראו אתם מקראי קודש ולא עוד ימים לקראתם והידיעה וההבנה כי הם מקראי קודש ולא עוד ימים פשוטים ושגרתיים, כך יקבע צורתם. "אלה הם מועדי" - כך הם יהיו. כאמור, בשביל להרגיש את קדושת השבת והמועדות, ובשביל לספוג מהאור הגנוז בהם, קיים תנאי מוקדם בל יעבור: "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת". כפי מידת הכנתו של האדם והכשרתו העצמית, וכפי מידת תשוקתו ורצונו להיטהר, להתקדש ולהתרום, כך יזכה לקבל את הטהרה המושפעת עליו מלמעלה בימים אלו, ואשרי המשכיל לנצל את העיתים הללו לרומם באמצעותם את כל עבודתו הרוחנית.

(מתוך אוצרותיהם אמלא)

המשך מעמוד 19 | הרב ישראל דחבש

כך, יושב ומקדיש שעתים ויותר, כדי לזכות כמה נשים בדברי תורה בשבת קודש.

"מה אומר ומה אדבר?", מסכם הרב דחבש "כשאנחנו מזכירים את הרב קראם, אנחנו צריכים לשאת תפילה קצרה, שהקב"ה יזכה אותנו ללכת בדרכיו, ולהידבק במידה הזאת של קירוב רחוקים בכל זמן ובכל עת".

אם הן רוצות לשמוע שיעור, שלא ישעמם להן... כמובן שהן שמחו מאוד, כי הוא הרי היה ידוע כמרצה מאוד מבוקש.

"וכך הוא ישב ומסר שיעור במשך יותר משעתים, בלי להתכונן ובלי להסתכל בכלל כמה משתתפות יש. היא אומרת שהשיעור היה כל כך מרתק, שעד היום היא יכולה לחזור על חלקים ממנו, וכבר אז היא הרגישה שזה לא דבר מובן מאליו, שמרצה דגול ומפורסם כל

המשך מעמוד 27 | הרב בנימין בירנצוויג

שבעים שנה אמר: שעד עתה היה שרוי בפחד שמא לא יגיע לגיל שבעים, ויהיה בכך חילול ה', שהרי מבואר בכתוב "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים" ששמירת הלשון מאריכה ימים, ואם לא יגיע לגיל שבעים יהיה בכך חילול ה', שיאמרו הבריות שלמרות מה שפעל בענין שמירת הלשון, לא זכה לאריכות ימים, והוסיף, שאמנם אין עכשיו חילול ה', אבל עדיין אין קידוש ה', ואכן בהגיעו לגיל תשעים שנה, אמר, שכעת יש קידוש ה', ועשה סעודת מצוה על הוצאת הספר 'חפץ חיים'!!

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג, כתבו ל: 7622500@gmail.com

נחפו לדרכו אלא שבעוברו ליד איזה בית, קראו לו למנין תפילת מנחה, ולמרות שכבר התפללתי חששתי שמא אם לא אכנס יגרם חילול ה', על כן דחיתי את הנסיעה ונכנסתי לבית להתפלל מנחה. עוד מסופר, כי פעם אחת לאחר שסיים תפילתו בישיבה, סר לבית מדרש הסמוך ומצא שם במקרה אחד מבחורי הישיבה, הח"ח הלך מיד לאותו בחור ואמר לו, דע לך שכבר התפללתי ונכנסתי לכאן רק לעיין באיזה ספר, הוא חשש שמא יחשוב התלמיד שאיחר לתפילה ויהיה בזה חילול ה', ולכן גדול וזקן הדור כופף את ראשו לבחור רך בימים ואמר לו הדברים הנ"ל.

בספר ביד הלשון עמ' 177 הביא מעשה נפלא: כשהגיע הח"ח לגיל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ מדוע מעמידים את השופר בצד ימים של השפתיים?
- ◆ האם ניתן לתקוע בראש השנה בשופר העשוי מְקָרָן של עז?
- ◆ המשתמש בחפצי חבירו ללא רשותו - האם תמיד נחשב כגזלן?

מהלכות תקיעת שופר

* בשעת קיום מצות תקיעת שופר, צריכים התוקע והשומעים לעמוד. והישענות על גבי סטנדר וכדומה, באופן שאם תינטל המשענת יפול הנשען - נחשבת כשיבה לענף זה.

* את כל ברכות המצוות יש לברך בעמידה, משום שאומרים בהן: "וציונו", כלומר שהקב"ה ציונו וקרבתו לעבודתו, והעבודה - בבית המקדש - נעשית בעמידה בלבד.

* בעת התקיעה בשופר, יש להעמידו בצד ימין של השפתיים, כדי להבהיל ולהכניע את השטן הניצב בצד ימין, כפי שנאמר: "וְהִשְׁטָן עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ". ומי שאינו יכול להעמיד את השופר בצד ימין של פיו - אם יש באפשרותו להטות את פיו הרחב של השופר, שממנו נשמעת התקיעה, לצד ימין, יעשה כן.

* נוהגים לכסות את השופר בשעת הברכה על תקיעת שופר, והתוקע מכניס את ידו הימנית תחת הכיסוי של השופר, ואוחז בו בשעת הברכה.

* מנהג בני אשכנז וחלק מבני ספרד, שאחד מהקהל עומד ליד התוקע, ומקריא לפניו את סדר התקיעות כדי שלא יטעה.

* כשיש ברית מילה בבית הכנסת בראש השנה, יש לעשותה לאחר תפילת שחרית, לפני תקיעת שופר, מכמה טעמים.

באיזה שופר תוקעים בראש השנה?

* יש מן הראשונים שסובר, שרק שופר ממין הכבשים כשר לתקיעת שופר, וכל שופר אחר פסול. ולהלכה, אף שלכתחילה יש לתקוע דווקא בשופר ממין הכבשים, בדעיבד, ניתן לתקוע גם בשופר של עז, של יעל, וכיוצא בהם.

* חכמינו ז"ל תיקנו לתקוע בראש השנה בשופר 'כפוף', דהיינו, מעוקל; לאות ולזכרון לבני ישראל שיכופו את לבם בתפילה ביום זה. ובדעיבד, ניתן לתקוע גם בשופר 'פשוט', דהיינו, ישר.

* מותר לקיים מצוה בחפץ האסור בהנאה. אולם, האוסר על עצמו בנדר הנאה משופר, אסור לתקוע בו בעצמו, כיון שיש כאלו הנהנים מכך שהם תוקעים בשופר, והנאה זו אינה של מצוה.

מהלכות עבודה זרה

* חפץ ששימש כעבודה זרה של גוי, או שגוי השתמש בו לצורך פולחן לעבודה זרה, אסור בהנאה. אולם, אם גוי 'ביטל' את העבודה זרה שבחפץ, הריהו מותר בהנאה.

* חפץ ששימש כעבודה זרה של ישראל, או שישראל השתמש בו לצורך פולחן לעבודה זרה, אסור בהנאה לעולם, ולא ניתן לבטלו'.

* חפץ ששימש כ'תקרובת' עבודה זרה, אסור בהנאה; אך ישנם אופנים של תקרובת שאוסרים את החפץ רק כאשר דרך עבודתה של עבודה זרה זו היא באופן זה של תקרובת.

הלכות שונות

* אדם המשתמש בחפציו של חבירו ללא רשותו, הוא גזלן. אולם, כשמדובר בחפצי מצוה, בתנאים מסוימים, אינו נקרא גזלן, כיון שחזקה היא שכל אדם שהוא מרוצה מכך שמתקיימת מצוה בחפציו.

* מן התורה, נדר אינו חל אלא על דבר 'שיש בו ממש', כלומר, שאדם אוסר עליו חפץ מסוים; בין אם אוסר אותו לענף הנאה ממנו, ובין אם אוסר אותו לענף עשיית מעשה מסוים בחפץ.

על קדושת יום ל"ג בעומר

מסוגל לתשובה, ליראת שמים, ולרפואת הגוף והנפש

1 בספר 'יערות דבש' כתב של"ג בעומר הוא יום מיוחד לתשובה - "וראוי לכל איש הירא וחרד לשום אל לבו יום ההוא לשוב בתשובה, כי זכות רשב"י מסייעת להבא לטהר, ולא לבלות זמן בעולם הזה בהבלי עולם, אשר הוא צער לצדיק".
ב'שפת אמת' מובא כי ל"ג בעומר מסוגל ליראת שמים, ובספר אורה ושמחה כתוב כי ל"ג בעומר מסוגל לרפואת הגוף והנפש.

מדוע חבש הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז' שטריימל בל"ג בעומר?

2 הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז' זי"ע היה לובש בגדי שבת בל"ג בעומר, והמשיל זאת לעני שקרובו הגביר עשה סעודת נישואין לבנו, וידע שאם יבוא לחתונה במלבושים רגילים איש לא ישים לב אליו, על כן בא לחתונה בבגדי שבת, כדי שאנשים ידברו אודותיו וכך יודע להם שהוא קרובו של הגביר המפורסם ויעלה ערכו בעיניהם... וכך גם הוא הולך עם 'שטריימל' בל"ג בעומר, כדי להתייחס כמקורבו של רשב"י.

מה אמר הרה"ק מקאליסק בטבילתו בבוקר יום ל"ג בעומר?

3 חסידים מספרים שהרה"ק רבי אברהם מקאליסק זי"ע, בעת טבילתו בצפרא דל"ג בעומר, אמר בלהט אש קודש: "הריני מקבל עלי קדושת היום".
ובספר 'בית אברהם' נאמר, כי הקב"ה נתן לבני ארץ ישראל את יום ל"ג בעומר כיום טוב, תמורת ימי 'יום טוב שני' שנתברכו בהם בני חוץ לארץ.

הברכה של הרבי מאלכסנדר לחסידיו ביום ל"ג בעומר

4 הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זצ"ל היה מברך את חסידיו ביום זה שיתקבלו תפלותיהם, כמו שהיה מברכם ביום כיפור. והסביר על כך הרה"ק מפילץ זי"ע בספר 'שפתי צדיק', שהרי רשב"י אמר "יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין", ובוודאי בכל שנה ושנה ביום זה אומר כן, ואם כן יום זה הוא כיום כיפור.

"כשהמשיח יבוא - זה יהיה בל"ג בעומר"

5 הרה"ק בעל 'צבי לצדיק' מבלאזוב זי"ע אמר פעם בסעודת ל"ג בעומר בעיר ריישא, כשדיבר בענין ביאת המשיח: "אני לא יכול לומר מתי, אבל נראה לי בוודאי, שמתי שזה יהיה - זה יהיה בל"ג בעומר".

(מתוך גיליון 'נעם שבת')

סיפורי צדיקים

גליון 463
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

אשרי חלקך

פעם אחת חלה רבי יוסי, נכנסו רבי אבא, רבי יהודה ורבי יצחק לבקרו, וראוהו נופל על פניו וישן. ישבו בחדרו והמתינו. כשהתעורר ראו את פניו שוחקות בהנאה, אמר רבי חייא, ודאי ראית דבר חדש, צודק אתה, ענה לו רבי יוסי, זה עתה עלתה נפשי השמימה, וזכתה לראות את כבודם של האנשים שמסרו עצמם על קדושת אדונם, והנה הם נכנסים בשלושה עשר נהרות אפרסמון הטהור, והקדוש ברוך הוא משתעשע בהם. ועוד ראיתי דברים שאין לי רשות לגלותם, ושאלתי להם, אימרו לי למי הכבוד הזה? אמרו לי, לאלה שאהבו את אדונם בעולם הזה. ולמראה הכבוד שזכו לו הואר לבי, ולכן ראיתם את פני שוחקות. אמר לו רבי אבא, אשרי חלקך.

(הזוהר הקדוש ח"ג רס"ז ב)

נדבת

- הר"ר שמחה בונים ברגר הי"ו
- הר"ר פינחס דוד הומינר הי"ו
- הר"ר בנימין ליכטנשטיין הי"ו
- הר"ר דוד טייטלבוים הי"ו

לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

פרשת השבוע

אמור אל הכהנים וגו' לנפש

לא יטמא בעמיו

מעשה שנפגש הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זיע"א עם אחד האדמורי"ם. והלה אמר לפניו פירוש בפסוק "אמור אל הכהנים" ובפירש"י "להזהיר הגדולים על הקטנים" "לנפש לא יטמא בעמיו". "בעמיו" לשון גזלים עוממות, כלומר כשהגדולים מתעסקים עם הקטנים, הנפשות הנמוכות - הגזלים העוממות, יזהרו שלא יטמאו ויתקלקלו ח"ו כתוצאה מן המגע עמהם. נענה ה"בית ישראל" אין זה נכון, המשמעות של "להזהיר גדולים על הקטנים" היא להיפך, היא חיובית, שהגדולים חייבים לטפל בקטנים ולהשיג עליהם ואילו את הסיפא יש להבין כהבטחה, שהתורה"ק מבטיחה לגדולים, שאף כי יבואו במגע עם הגזלים העוממות, לא יאונה להם כל פגם ונוק רחני ח"ו. זאת ולא אחרת כוונת הכתוב "לנפש לא יטמא בעמיו".

אך בעשור לחודש השביעי הזה יום

הכפורים הוא וגו' (כ"ג-כ"ז)

מסופר על הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, ששנה אחת האריך בתפילת העמידה של יום הכפורים יותר מאשר בכל שנה. ולאחר התפילה בכה בדמעות שלישי, כשחדל הצדיק לבכות, יצא אל החצר הסמוכה, שהה שם כמה

דקות, ובשובו לבית הכנסת הפיקו פניו הקדושות שמחה עילאית, ופתח בחזרת הש"ץ בהתלהבות עצומה. בתום התפילה, סח הרבי למקורביו המשתאים, בהיותי בעיצומה של תפילת העמידה, ראיתי כי יד המשטינים והמקטרגים גברה, והם מבקשים בכל תוקף לקפח את פרנסתם של ישראל. חשבתי בלבי, אם לבני ישראל אין פרנסה, למה לי חיים? יצאתי אל החצר ושאלתי נפשי למות. כך עמדתי בחצר שקוע בעצמי בשבירות לב. ולפתע הגיעו לאוני קולות שיחה בין שתי נשים, אמרה האחת, אחותי, הרי בנינו כל כך הרבה בראש השנה וביום הכפורים, הסבורה את שאמנם תישמע בקשתינו בשמים, ויכתבונו בספר פרנסה טובה? ואז חבירתה ענתה לה, שבלי ספק ניכתב בספר פרנסה טובה וכלכלה, שהרי אילו היינו מפצירות כל כך הרבה באוני ראש הקהל שלנו, שידוע כקשה לב, בודאי שהיינו מצליחות לפעול אצלו, ואם אצלו היינו מצליחות לפעול, על אחת כמה וכמה, אצל הקדוש ברוך הוא שהוא רחום וחנון וכלי ספק ייעתר הוא לבקשתינו. ברגע בו אמרה האשה את הדברים הללו, סיים ה"צמח צדק" נתעורר בשמים רושם גדול, נסתתמו טענותיהם של המקטרגים והגזירה נתבטלה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:58 ת"א: 8:01 ר"ת: 8:34

זמני כניסת השבת
פרשת אמור

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:43 ת"א: 6:58

לבעריל כי לא יועילו לו שום טענות ותחנונים, זולת דבר אחד בלבד, הוא יכול לחזור ולהיות מקובל עליו על הרבי רק אם יביא עימו במזומנים אלפיים רובל לצרכי מעות חיטים, ויניח אותם על שולחן הרבי אפילו אגורה לא פחות. בעריל תפס את ראשו מרוב יאוש, הוא שאל את עצמו מה חטאו ומה פשעו שהרבי מתנהג אליו כך? הלא הרבי יודע כי אין ביכולתו להשיג סכום כסף כה גדול, ואפילו ימכור את ביתו וכל אשר לו, לא יגיע אפילו למחצית הסכום, אין זאת אלא שהוא בודאי לא התנהג כמו שצריך, לא למד מספיק, לא התפלל מספיק. בעריל החליט כי ישתדל לשפר את התנהגותו, אולם החלטה זו לא שינתה את מצבו ולא הקלה את המועקה שרביצה עליו, לו היו לי עכשיו אלפיים רובל חשב בעריל? ובפעם הראשונה בחייו הצטער צער עמוק, על כי איזו הוא עשיר. "ריבוננו של עולם" אמר בעריל, "לך הלא יש הרבה כסף וזהב וכי איזה ערך יש בעיניך לאלפיים רובל?"

הרבי הגיע וכל העיירה יצאה כדי לקבל את פניו בשירה ובריקודים, החסידים שאבו מלא חופניים נחת מתורתו וקדושתו של הרבי, ונהנו מהשולחנות שהוא ערך, הרבי איחל לכולם כל טוב בגשמיות וברוחניות, והימים המעטים שהוא עשה בעיירה היו ימי חג אמיתיים. לאחר מכן ליוו כולם את הרבי שוב בשירה ובריקודים, רק בעריל ישב בביתו כאבל בין חתנים רחמנא ליצלן, צלילי הניגון "כי בשמחה תצאון" שהגיעו אל אוזניו, עוררו אותו לבכי, אולם הוא לא ויתר על התקוה כי ה' יעזור לו, והוא עוד יהיה עשיר, לא למען עצמו חלילה, אלא כדי להוריד מעליו את ה"חרם", ולהיות שוב מבאי חצרו של הרבי.

כעבור זמן קצר היתה צאסניק שוב על גלגלים, אולם הפעם לא היתה זו התרגשות של שמחה אלא בהלה של פחד. יחידה של חיילים נכנסה העירה ויצא צו המחייב את בני העיר לאכסן את החיילים בבתיהם ולדאוג לכל צרכיהם, כבר ירדה החשכה כאשר מספר חיילים נכנסו לביתו של בעריל והודיעו, כי מעתה הם אורחי הבית הזה, הם הכניסו איתם ארגו כבד ודחפו אותו אל מתחת למיטה. החיילים היו כה עייפים וסחוטים מהמסע הארוך שעשו, שלא רצו אפילו לאכול, הם רק הורידו את המגפיים שלהם, נפלו לתוך המיטות ועד מהרה נשמע ברמה קול נחרתם. באמצע הלילה נשמע פתאום קול חצוצרה שהשמיעה אזעקה, החיילים קפצו מהמיטות, לקחו את הרובים שלהם ורצו החוצה אל תוך הלילה, העיירה התרוקנה מהחיילים באותה פתאומיות שבה הם באו.

(ליומא דהילולא של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל ב' אייר) ישנם אנשים שחולמים מידי פעם על כך שהם התעשרו לפתע, חלומות הם לעיתים לא יותר מאשר דמיון שווא והם משקפים דברים שהאדם חושב עליהם כל היום, יש גם אנשים המתאמצים למעלה מכוחותיהם כדי להתעשר מהר ככל האפשר, והם עושים זאת כאילו היה הדבר תלוי בהם בלבד. בעריל לא נמנה עם האנשים הללו, כלל לא עלה בדעתו הרעיון שהוא יתעשר באחד הימים, יתר על כן, בעריל היה יהודי פשוט ושמח בחלקו, וזהו לדברי חז"ל העושר הגדול ביותר. כאשר הוא התפלל, והוא היה מתפלל שלוש פעמים ביום כמו כל היהודים, הוא ביקש מה' ברכות רבות, בריאות, פרנסה, נחת מהילדים, קצת יותר שכל כדי להבין דף גמרא, ולב טהור כדי לעשות מצוות.

אבל עושר, למי נחוץ בלבול מוח שכזה? ברוך השם שיש לו אשה טובה וילדים יקרים שיהיו בריאים, ופרנסה צנועה, הוא גם מסוגל לתת מעשר לצדקה ומה אדם יכול לבקש יותר. ברל חי לו בעיירה קטנה ששמה היה צאסניק לא הרחק מטשערנוביל, בעריל היה חסיד של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זיע"א, והיה נוסע כמה פעמים בשנה אל רבו כדי לשאוב קצת אווירה של תורה וקדושה. מדי בואו לטשערנוביל היה מביא איתו את כספי המעשר שנאספו אצלו, ומסר אותם לרבו בידועו כי הרבי יחלק את הכסף כראות עיניו, ובצורה כזו ישיג הדבר את מטרתו בצורה הטובה ביותר.

ביום בהיר אחד בין פורים לפסח, קמה מהומה בצאסניק, הגיעה ידיעה כי הרבי עומד לבוא לעיירה, לא לעיתים קרובות היה רבי מרדכי יוצא לדרך, ולעיתים עוד יותר רחוקות זכתה צאסניק בכך שהרבי יבוא בשעריה, השמחה היתה גדולה, ויותר מכולם שמח בעריל שכבר זכה פעם לכך שהרבי יבוא ויתאכסן אצלו, ומשום כך הוא החל מיד להתכונן לקבלת פני הרבי בכל הכבוד והכנסת האורחים הראויים. אולם שמחתו הופרה חיש מהר, כאשר הוא קיבל ידיעה מהרבי בה נאמר, שהפעם אין הוא מתכוון להתאכסן אצלו, ואם לא די בכך הודיע הרבי לבעריל שאל לו להיראות לפניו לא ביחידות ולא יחד עם כל הציבור הבא להקביל את פניו, וכאילו לא די במהלומה הזאת, הוסיף הרבי והודיע לבעריל כי הוא גם לא רוצה לראות אותו בשולחן שהוא עורך, או בין אלה המקבלים את פניו או מלווים אותו בצאתו מהעיירה, בנוסף לכך נרמו

משל ונמשל

גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה

משל המעורר התבוננות באמונת ה', ללא התבוננות רואים רק את המתרחש בעולמנו החומרי, התבוננות מביאה למסקנה שה' הוא המכוון והוא השולט בכל.

משל לאדם המגיע בפעם הראשונה בחייו לתחנת רכבת, רואה שזמן קצר לפני צאת הרכבת לדרכה משמיע אדם מסוים קול שריקה חדה, מיד עם השמע השריקה נראים הרבה בני אדם נחפזים להיכנס אל תוך הרכבת, זמן קצר אחר כך נשמעת שריקה שנייה, ואז ממהרים גם אלה שלא הזדרזו עד עכשיו, יודעים הם שזמן צאת הרכבת קרוב מאד, בהישמע השריקה השלישית כבר נמצאים כולם על מקומותיהם, והרכבת יוצאת לדרכה מבלי להמתין לאף אחד, ואפילו לאדם הנכבד ביותר. עומד לו אותו אדם וצופה במחזה בפעם הראשונה בחייו, הוא מתמלא הערכה כלפי אותו פקיד הממונה על המשרוקית, הוא מחליט כי בודאי הוא המנהיג והמוליך את תנועת הרכבות, לדעתו אין ספק כי איש זה קובע את זמני הנסיעה, על פיו תיסענה הרכבות ועל פיו תעצורנה. ועם מחשבה זו הוא ניגש אליו, נותן לו את הכבוד הראוי למנהלי חברות חשובות, ושואל אותו שאלות על מהלך הרכבות, בעל המשרוקית אינו מבין כלל את פשר הכבוד שנפל בחלקו, הרי מעולם לא כיבדו אותו כל כך, ואף פעם לא נשאל שאלות שרק המנהל יודע להשיב עליהם, לכן הוא פונה אל השואל ואומר לו: את שאלותיך עליך להפנות למנהל הרכבת, עונה לו השואל הלא כבודו הוא המוליך והמביא, פורץ הפקיד בצחוק ואומר לו: אני רק פקיד זוטר שמקבל את ההוראות מגבוה, מנהל הרכבת אינו מסתובב כאן על הרציף עם משרוקית, הוא יושב לו על כורסתו למעלה במשרד, ומשם הוא מעביר את ההוראות לפקידיו, אנו רק המבצעים.

הנמשל: רוב בני אדם טועים, בחושבם כי הסיבות לכל הנעשה בעולם, נהירות ופשוטות להם, למעשה טעות גדולה הם טועים, הסיבה לכל מה שקורה, זוהי גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה שומר ונסתר ונעלם מעין כל, מה שנראה לבני האדם כסיבה אינו אלא המסובב מאת השם יתברך, כשם שגם בעל המשרוקית אינו אלא המבצע של ההוראות שניתנו לו מגבוה.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

הכל נשמו לרווחה, אולם לפנות בוקר עם האור הראשון שוב קמה מהומה, כאשר חלק מהחיילים חזר, והם פשטו על העיירה וחיפשו משהו בתוך הבתים, עד מהרה התברר כי הם מחפשים את קופת היחידה שהחיילים הרדומים למחצה, שכחו באחד הבתים שעה שהם יצאו מהעיירה בבהלת האזעקה. פעמים אחדות עברו חיילים ליד ביתו של בעריל ואפילו לא הסתכלו עליו, כאילו האדמה בלעה את הבית והוא נעלם ואיננו, הם חיפשו וחיטטו בבתי סמוכים ויצאו בידיים ריקות, החיפוש ערך שעות אחדות, ולאחר מכן שוב נעלמו החיילים, יהודי צאסניק נרגעו לאט לאט וחזרו לעיסוקיהם הרגילים.

כעבור שבועות מספר כאשר כולם שכחו כבר את פרשת החיילים והארגו שחיפשו, הוציא בעריל את הארגו מתחת המיטה, ובעמל רב הצליח לפותחו, לנגד עיניו המשתוממות נתגלה אוצר של ממש, אכן היתה זו קופת היחידה הצבאית שהכילה כסף רב במטבעות של זהב וכסף, מלבד דברי ערך אחרים. ה' שמע את תפילתי והביא אלי את האוצר, החליט ברל כשליבו אומר שירה, הוא לא אמר לאיש דבר בענין האוצר, רק הוציא ממנו אלפיים רובל, הכניסם לארנקו ונסע לטשערנוביל. בהיכנסו אל הרבי הניח בעריל על השולחן את הארנק, הרבי לא התפעל כלל אולם על פניו נראה חיוך של שביעות רצון, הוא שאל את בעריל מאיפה לקח את הכסף? ובעריל סיפר את כל הסיפור כפי שקרה, אז אמר לו הרבי: נתגלה לי מן השמים כי הוחלט להעמיד אותך בניסיון של עושר, זה מומן שנגזר עליך להיות עשיר גדול, אולם העיכוב היה בכך שאתה אף פעם לא ביקשת ולא התפללת על עושר, משום כך חיכו שלפחות פעם אחת תתפלל ותבקש מה' שיומן לך אוצר, אולם כיון שזה לקח זמן רב החלטתי לעזור לך ולורז את הענין, את השאר אתה כבר יכול להבין בעצמך. עתה הוסיף הרבי אתן לך עצה טובה, תשתדל לעבור לגור לעיר גדולה, תיכנס לעסקים גדולים וה' יתברך יצליח את דרכך, אולם דע כי בעושר טמון ניסיון רב ועליך לזכור תמיד מי אתה ומה אתה, אחרי ככלות הכל הכסף שנפל בחלקך הוא בעצם רכוש יהודי שדוד, ומשמים עשו אותך לאפוטרופוס כדי לחלק את הכסף הזה לצדקה סע לחיים ולשלום וה' יעזור לך כדי שתצליח.

בעריל עשה כדברי הרבי הקדוש, עד מהרה התפרסם כסוחר עשיר ומצליח, היה זה בעריל רפפורט אבי ומייסד משפחת רפפורט המפורסמת שקנה לו שם במעשה הצדקה והחסד הרבים שלו במשך הדורות.

צ'ין אדם לחברו

אתה נחשב בעיני כבני אהובי
 פעם אחת כשנוקק הגאון המקובל
 רבי מרדכי שרעבי זיע"א לעת
 זקנתו לעזרת תלמידיו שירימוהו
 ממקומו, שגה אחד מהם ולא הרים
 אותו בתנוחה הנכונה, ולפיכך
 נגרמו לו כאבים עצומים, ואנחות
 שבר פרצו מפיו. הלה התנצל לפני
 הרב וביקש את סליחתו על הצער
 שנגרם לו בגינו. הצדיק שחשש
 לחולשת דעתו של התלמיד,
 התגבר על מכאוביו ואמר לו, אתה
 יודע כמה אני אוהב אותך? אין
 כמורך. הקדוש ברוך הוא לא נתן לי
 בנים, אבל אתה נחשב בעיני כבני
 אהובי.

לשמח לב אסירים

מסופר: הגה"צ רבי אריה לוי
 זיע"א נוהג היה לבקר את האסירים
 בבתי הכלא, משתדל היה לחזק את
 לבם באמונה בצור העולמים
 ולשמח את נפשם בדבריו הרכים
 והטובים. באחת השבתות
 הסמוכות לפורים בהגיעו לשערי
 בית הסוהר, חסם הזקיף האנגלי
 את דרכו "היום הוכרו עוצר אסור
 לך להסתובב בחוץ" אמר. השוטר
 היהודי שעמד בפתח בית הכלא,
 הפציר בוקיף האנגלי למה תמנע
 יהודי זקן מהמצוה שלו? הרי הוא
 עשה דרך ארוכה ברגליו
 החלושות, ובא לפה בהתנדבות
 כדי לשמח את האסירים. האנגלי
 לא האמין למשמע אזניו,
 בהתנדבות? איך זה יתכן, בטוח
 היה שהיהודי הזקן מקבל שכר על
 עבודתו, ואם כך שילך לחפש לו
 עבודה אחרת. בעוד הם מתווכחים,
 הלך רבי אריה והקיף את הבנין,

הוא חיפש פרצה כלשהו בגדר או
 אולי בליטה שיוכל לטפס עליה
 כדי לקפוץ פנימה, והנה מצא את
 אשר חפש, הוא נתפס בזיו בולט
 בגדר וכילד קטן טיפס והגיע
 לראש הגדר וקפץ פנימה. ראה
 זאת הזקיף האנגלי ואמר
 בהפתעה: "אהה מסתבר שהוא
 באמת מתנדב, בעד בצע כסף הוא
 לא היה טורח ומסתכן לחדור
 פנימה. בנפשו הוא לבקר את
 האסירים."

דאגה לזוגתו גם ברגעים

האחרונים

רבי יעקב ולנסקי זצ"ל מקובנה,
 היה גר במאה שערים והיה מבני
 ירושלים של מעלה. נסתלק לבית
 עולמו בדמי ימיו באחרית מלחמת
 העולם הראשונה. לפני פטירתו
 עת שכב על ערש דוי פקד על
 אשתו שתלך ותשיג חלב ואורז,
 ותבשל מהם דייסה, הימים היו
 ימי רעב ובקשיים מרובים השיגו
 מצרכי מזון, האשה חשבה לתומה
 שבעלה דורש את הדייסה לשם
 החלמתו והקלה ממחלתו, וברצון
 ובשמחה הלכה וחיפשה, עד
 שעלה בידה להביא לביתה אורז
 וחלב. מיד נטלה את הסיר
 ובישלה דייסה, והגישה לפני
 בעלה החולה האנוש. רק עתה
 פנה ר' יעקב לאשתו ואמר: לא
 למעני דרשתי את הדייסה, רצוני
 שתדאגי את יותר לבריאותך כדי
 שיהיה לך כח לגדל את ילדינו,
 וגור עליה לשבת לידו ולאכול
 הדייסה. אחרי זמן מועט החזיר
 את נשמתו ליוצרו.

תולדות דצדקיא

שבת קודש י"ט אייר
 רבינו מאיר ב"ר ברוך מרוטנברג (מהר"ם מרוטנברג
 - ה"א נ"ג)
 הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב ב"ר יוסף
 (תקע"ה)
 יום ראשון כ' אייר
 הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל
 ב"ר מנחם נחום (תקצ"ג)
 יום שני כ"א אייר
 הרה"ק רבי יצחק אייזיק הלוי מפרעמיסלא ב"ר יעקב
 (רזא מהימנא - תקמ"ג)
 יום שלישי כ"ב אייר
 הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייביש מהוסיאטיין
 ב"ר ישראל מרוזין (תרנ"ד)
 הרה"ק רבי שלמה אליעזר אליפנדרי ב"ר יעקב
 (שו"ת הסבא קדישא - תר"צ)
 יום רביעי כ"ג אייר
 הרה"ק רבי יהושע מדינוב ב"ר אריה לייב (תלמיד
 הקדושת לוי זיע"א - תקצ"ג)
 יום חמישי כ"ד אייר
 הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף מקראקא (אבי
 המקובלים - ת"פ)
 הרה"ק רבי יעקב מליסא ב"ר יעקב משה
 (חוות דעת - תקצ"ב)
 הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא
 ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחיאל (תרנ"ח)
 יום שישי כ"ה אייר
 הרה"ק רבי ישעי' מדינאוויץ (תלמיד המגיד
 ממעוזיטש-תקנ"ד)
 הרה"ק רבי חיים מקאסוב ב"ר מנחם מענדל
 (תרי"ד)
 זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
 מח"ס "גם אני אודר" רספרים יוסף חרשים על הפוערים.

ספרים שנפלו (ב')

א) אם נפלו כמה ספרים, ויש שיהיו וטורח
 להגביה כל ספר בפני עצמו, יעשה ערימה
 מהספרים על גבי קרקע, ואחר כך יגביה
 כולם. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב,
 ס"ק ז')

ב) אם נפלו ספרים ודברים אחרים, יקדים
 להגביה הספרים, ורק אחר כך יגביה
 חפציו. (ספר חסידים, סימן תתקכ"ג,
 ברכת נפתלי, ח"ב, דף נ"ח, הלכה ט"ו,
 יוסף אומץ דף 278, מהרי"ל מנהגים,
 בליקוטים, עמוד תרל"א, סימן פ', בית
 לחם יהודה, יור"ד, סימן רפ"ב, מקדש
 מעט, יור"ד סימן רפ"ב ס"ק כ"ז)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר דוד שנייבוים הי"ו
 לע"נ התנא האלקי
 רבי שמעון בר יוחאי
 זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

נדבת הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
 לע"נ התנא האלקי
 רבי שמעון בר יוחאי
 זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת אָמור - חֶשְׁבוֹן נֶפֶשׁ

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֹת" (ויקרא כג, טו)

מיד כולם התאספו לשמוע מה הרב רוצה לומר. מן ה'חפץ חיים' פתח ואמר דברים קצרים לעורר את האדם לחשבון הנפש, וכה היו דבריו: "היום בבוקר התפעלתי מאוד כשאמרתי: 'אלוקי, נשמה שנתתי בי טהורה היא, אתה בראת אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד להחזירה בי לעתיד לבוא."

ואמר שבמילה "וְלִהְיֶזְרָה" באות ה"א יש מפיץ. משמע שהקב"ה יחזיר לעתיד לבוא לכל אחד את נשמתו בדיוק כפי שהוא השאיר אותה בשעת פטירתו כשעזב את העולם הזה.

הרב ביאר, שכמו שהגוף משתנה אם האדם אוכל מאכלים שאינם בריאים, כך גם הנשמה משתנית אם האדם לא מאכיל אותה במזון הרוחני הראוי לה. כלומר: תורה, מצוות ומעשים טובים. באותה צורה ודרגה שהאדם החזיר את נשמתו לאחר שנתינו בעולם הזה, כך תישאר נשמתו לעד ולנצח נצחים ללא שום שינוי.

אם כן, אוי לו לאותו האדם שיישאר לנצח עם נשמה בדרגה פחותה מכיוון שלא האכיל אותה במזון הרוחני הראוי לה בחייו. עלינו להתעורר שלא נלכלך חלילה את הנשמה אלא אדרבה, נאכיל אותה יותר ויותר במזון הרוחני הראוי לה על ידי לימוד תורה ועשיית מצוות ומעשים טובים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

אנחנו סופרים את ספירת העומר בכל יום. כידוע לפי ההלכה אין השלמה מיום אחד לחברו. לכן אם שכח לספור יום אחד- מכאן ולהבא ממשיך לספור, אבל ללא ברכה.

מבואר בספרים הקדושים, שספירת העומר היא רמז לענייני עבודת ה' בעולם הזה. כל יום בעבודת ה' של האדם - נידון בפני עצמו. לכל יום יש חשבון בפני עצמו ואי אפשר להשלים מה שלא עשה ביום האתמול.

הזוהר הקדוש כתב, שראוי לעשות חשבון נפש בכל לילה לפני השינה, שהרי בעת השינה הנשמה עולה למעלה ונותנת דין וחשבון על מעשיה שבאותו היום. צורת הנשמה ודרגתה נקבעים לפי מעשיה שבאותו היום. ומסיים הזוהר הק' שהעושה כן נקרא "מרא דחושבנא" וכאשר הוא נפטר לבית-עולמו, הקב"ה נותן לו מקום מיוחד ברקיע.

השל"ה הקדוש הביא את דברי העין יעקב', שבשעת השינה בלילה נשמת האדם עולה למעלה לכתוב ולחתום על המעשים שעשתה באותו היום, כמו שנאמר: "בַּיּוֹם כָּל אֶדָם יִחְתָּמוּ" (איוב לז, ז).

ביאור הפסוק הוא כדברי הגמרא במסכת תענית ("א ע"א), מכיוון שבכל לילה עלתה נשמתו למעלה ומסרה דין וחשבון על מעשיה שבאותו היום, והאדם כתב וחתם את מעשיו, לכן אחר פטירת האדם מהעולם בשעה שפוסקים את דינו, הנשמה גם כן כותבת וחותמת את מעשיה.

מסופר בשם מרן הרב אליהו לופיאן זצ"ל, שפעם בליל שבת שמע את מרן ה'חפץ חיים' אומר, שיש לו דבר חשוב לומר לציבור.

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרוו בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר דרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

זמני לכת

ע"ב	18:43	19:56	20:47
ת"א	19:01	19:54	20:44
מ"ב	19:04	19:56	20:47
כ"ג	19:02	19:54	20:44

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק כ'

האם יש בישולי גוים כאשר גוי בישל שניצל תירס או נקניקיה הנאכלים בדוחק וכעת נעשו ראויים לאכילה כל צרכם?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

מאכל הנאכל חי על ידי הדחק, וגוי מבשל אותם ונעשים ראויים לאכילה כל צרכם, יש בשם בישולי גוים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג סט"ו). ולכן סוגי תפוחים, שמחמת חמיצותן עומדים רק לבישול, דינם כחבושים - ויש בהם משום בישולי גוים. ולענין פירות, כגון: אגסים וכדומה, שאינם ראויים עתה לאכילה מפני קשיותם [בוסר], ואם יניחו אותם כמה ימים נוספים יהיו ראויים לאכילה לכל האנשים, נראה, שאין בהם בישולי גוים, היות ויש במינו שנאכל חי. ועיין בשו"ת נהרות איתן- רובין ח"ב (חיו"ד סימן לב) שנשאר בצ"ע.

גרגירי חומוס, שמבושלים על ידי גוי ועושה מהם ממרח [סלט חומוס], יש בממרח משום בישולי גוים ואסור באכילה. **מקורות:** 'הליכות עולם' ח"ז (עמוד קו) לענין אפונים ופולים מבושלים על ידי גוים, אסורים מישום בישולי גוים. ע"ש. ובפרט בימינו, שהחומוס עולה על שולחן מלכים ונמצא בסעודות חשובות של אנשים רמי מעלה. וכן הביא בשו"ת 'מעין אומר' ח"ה (עמוד רב) שהראש"ל הגר"ע יוסף זצ"ל החמיר בזה. בספר 'פת בג המלך' (עמוד פב) התיר לכתחילה ממרח חומוס, שהתבשל על ידי גוי, כאשר ישראל הדליק, את האש. ע"ש. ולענין גרגירי חומוס מבושלים הנקרא- ארבעס הביא בספר 'אהל יעקב' (עמוד קי) שנחלקו בזה הפוסקים. ולענין 'שומשום' שמכנים ממנו טחינה, דעת רוב הפוסקים, שהוא נאכל חי ואין צריך להקפיד על בישול ישראל. ראה שו"ת 'דברי דוד' ח"ד (סימן יז) ושו"ת 'תשובות והנהגות' ח"ה (סימן רמט אות ו). אולם, כיום יש מספר חברות של טחינה, שמקפידות על בישול ישראל [כגון: טחינה ירושלים] כדעת הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל, שהחמיר בזה.

גרגירי חומוס קלויים [מצוי בפיצוחים], אין בקלייתם בישולי גוים. **מקורות:** רמב"ם (פי"ז ממאכלות אסורות הי"ז) שאין אדם מזמין את חברו על קליות. וכ"פ הרמ"א (יו"ד סימן קיג ס"ב), וכ"ה בספר 'הליכות עולם' (שם). ובספר 'שולחן גבוה' (יו"ד סימן קיג אות ו) כתב שכן המנהג לענין אפונים קלויים. וכ"כ בספר 'ברית כהונה' ח"א (עמוד ריד), שהמנהג לאכול אפונים קלויים ע"י גוים.

חטיף פופקורן הנעשה מגרגירי תירס יבש, אין בו בישולי גוים.

פטריות [שמפיניון] בקופסאות שימורים, אין להצריך 'בישול ישראל', היות ובימינו הדרך לאוכלם חי. **מקורות:** לדעת הש"ך (סק"ב) יש להחמיר ולדעת ה'פרי חדש' (סק"ב) מותר. הביאו הרב חיד"א ב'שיורי ברכה' (קיג אות ט). נראה לכאורה שבימינו, היות ונאכלים חיים בסלט ירקות אין טעם להחמיר. ובשו"ת 'עמא דבר' (שם) הביא משם הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל להחמיר. וכן בספר 'להלכה'- רייכמן (עמוד קעד) הביא דעת הגר"ש וואזנר זצ"ל להחמיר. ולדידי צ"ע. יש לציין לענין פטריות בשימורים או קפואות וכן יבשות, בעיקר אלה המיוצרות במדינות המזרח הרחוק כמו מדינת סין וכדו' נגועות בכל מיני רימות, ויש לראות שהכשרות מתייחסת לענין בדיקה מתולעים.

מעשה ושכרו

אחד מתושבי ניו-יורק, עסקיו נקלעו להפסדים וקשיים רבים. בכדי שיוכל לעלות שוב על 'דרך המלך' הוא היה זקוק להלוואה גדולה מהבנק. לפיכך הוא קבע תור להיפגש עם מנהל הבנק היושב במדינת דטרויט שבארה"ב. הפגישה נקבעה לשעה ארבע וחצי אחרי הצהריים. הוא ידע כי עליו להגיע בזמן. אם חלילה יאחר אפילו במקצת, עלול הוא להצטייר בעיני מנהל הבנק כאדם שלא מקפיד על זמנים, וייתכן, שמנהל הבנק יסיק את המסקנה כי עלול הוא לאחר גם בתשלומי הלוואות הבנק, ואז לא יאשרו לו את ההלוואה שהוא כה נצרך לה.

הוא הקדים והגיע בשעה ארבע. אלא שעדיין לא התפלל מנחה. הוא חשב לנצל את הזמן ולהתפלל לפני הפגישה בבנק. הוא נכנס לבית-המדרש הסמוך למקום הבנק. תפילת מנחה נקבעה שם לשעה 16:00, אלא כשהגיע לשם ראה, שחסרים מספר אנשים למניין. אט אט התקבצו עוד ועוד אנשים, עד שב"ה הגיע מנינם לעשרה אנשים.

הוא חשש מאוד לא לאחר לפגישה החשובה, וכבר חשב לצאת לפני חזרת הש"ץ. החזן, שהבין את כוונתו, ביקש ממנו בתחנונים, שישאר עד סוף התפילה, מכיוון שמדובר ביארצייט של אביו ועליו לומר קדיש. בלית ברירה החליט להמתין עד סיום התפילה. בגמר התפילה רץ בכל כוחו לבנין הבנק, שכן השעה הייתה דקות ארוכות לאחר ארבע וחצי. כשהגיע ראה, כי 'למזלו' המנהל עדיין לא הגיע. הוא המתין מספר רגעים, והנה להפתעתו המנהל שנכנס לחדרו היה החזן, שביקש ממנו להישאר בביהמ"ד עד אחר גמר התפילה.

המנהל הזמין אותו לחדר, ביקש ממנו לשבת ושאל למבוקשו. לאחר מכן אמר לו: "ראה, ראיתי על פניך בזמן התפילה, עד כמה הינך ממנהל ולחץ. אך לעומת זאת היה ניכר על פניך מידת נאמנותך ויושרך. על כן הנני סומך עליך ומאשר לך את ההלוואה". בתוך רגעים ספורים הסתיימה הפגישה בהצלחה גדולה. אין צריך לומר, מה היו תוצאות הפגישה, אילו היה יוצא קודם חזרת הש"ץ ולאחר מכן, כשהמנהל הבנק היה נכנס והיה מוצא את אותו אחד ש'קלקל' לו את המניין ואת הקדיש על אביו. (מעובד מתוך 'באר הפרשה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב חיים הגר מקוסוב זצ"ל

האדמו"ר הרב חיים הגר מקוסוב - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1795). כבר מימי ילדותו ניכר, כי לגדולת נוצר. בעודו תינוק כבר ידע לקרוא "הודו לה' קראו בשמו". לאחר נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו בשפיטובקא, שם עלה והתעלה בתורת הנגלה והנסתר. רבינו הסתיר עצמו מעיני כל ומעולם לא התערב בוויכוח הילכתי. איש לא ידע את כוח גדולתו ואת ידיעותיו. לאחר פטירת אביו ב-ט"ו בחשוון ה'תקפ"ו (1825) החל לשמש כאדמו"ר השני בשושלת קוסוב-ויז'ניץ.

צדיקי דורו העריצו אותו ולא חסכו בשבחים על מנת לתאר לעולם איזה צדיק שוכן בתוכו. חריף ובקי בתורה הקדושה. עיקר מהותו הייתה חסידות צרופה באהבת ישראל. ה'חזקה הקדוש' העיד עליו בפרהסייה כי הוא 'נוטר ברית'. כשרצה רבינו להתחבא ולא לשבת ב'מזרח' כראוי לו ולהיותו בן לצדיק מקוסוב, קרא לו ה'חזקה מלובלין' והושיבו בין תלמידיו הגדולים. שימש כגבאי צדקה של ארץ ישראל. **עוד בהיותו ילד קטן זכה לראות את אליהו הנביא. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-כ"ה אייר ה'תרי"ד (1854). חי כ-59 שנים. ציונו בקאסוב.

אביו: האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקוסוב. **אימו:** מרת שיינה רחל (בת דודו הרבני החסיד רבי שמואל שמחה זימל מקוסוב). **אישתו:** מרת ציפורה (בתו של רבי יהודה מאיר משפיטובקה, נכדת רבי פנחס מקוריץ). **מרבתי:** האדמו"רים אביו, ר' מנחם מנדל, ר' אברהם יהושע השיל (ה'אוהב ישראל' מאפטא), ר' יעקב שמעון שפירא מזאסלב (דודו), ר' אריה לייב (ה'סבא משפולי'), ר' בנימין זאב וואלף מז'אבריז', ר' יעקב יצחק הורוביץ (ה'חזקה מלובלין'). **מתלמידיו:** ר' אלימלך ויסבלום מרודניק, ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב, ר' חיים הלבפשטאם ה'דברי חיים' מצאנז, ר' שלמה מסקאהל. **ילדיו:** ר' יעקב שמשון (אדמו"ר בקוסוב), ר' יוסף אלטר (אדמו"ר בראדוביץ), ר' מנחם מנדל (האדמו"ר הראשון מויז'ניץ), מרת יוכבד (נישאה לר' פנחס יוסף שפירא מקוסוב), מרת העניא (נישאה לר' ישראל מקרמניץ), מרת שיינא רחל (נישאה לר' יהושע אלעזר חודורוב מקולומייה). **מספריו:** **יתורת חיים** - דרושים על התורה (הובא לדפוס על ידי נכדיו).

רבינו סיפר לבנו הרה"ק בעל ה'צמח צדיק' זיע"א פעם אחת בשמיני עשרת בעת רצון: "בני, מעודי היה קשה לי מה שאומרים בזמירות של מלווה-מלכה, 'אשרי מי שראה פניו בחלום', הרי מי שלא זכה לראות את אליהו הנביא בהקיץ, כיצד ידע בעת החלום שרואה אותו, הרי הוא לא יודע, כיצד הוא נראה. אבל אני, אם אראה את אליהו הנביא זכור לטוב בחלום, אכיר אותו מיד, כי ראיתי אותו בהקיץ אצל אבי, ומעשה שהיה כך היה: בילדותי הייתי ישן במיטת אבי".

"לילה אחד התעוררתי מהשינה, לקול שיחת אבי עם מאן דהוא. ראיתי, כי איש זקן ופניו מאירות יושב על כיסא אבי, ואילו אבי יושב בצד. כאב לי על כך מאוד - מי הוא זה, אשר מלאו ליבו לעשות כן? לפתע שמעתי את אבי אומר לאורחו: 'אליהו! כאן במיטתי שוכב חימלאניע שלי, רצוני שתברכו אותי!'. בשומעי כי זה אליהו הנביא, אחזוני אימה ופחד והתכסיתי בשמיכה מעל ראשי. אליהו הנביא ניגש אלי, הניח ידו הקדושות עלי מתחת לשמיכה, וברכני. בינתיים הצצתי מבעד לשמיכה על פניו, פניו, וראיתי את פני קודשו. לכן אם אני אראה אותו בחלום - אכיר אותו מיד, שהרי ראיתי אותו גם בהקיץ".

שמת פורים בקוסוב הייתה מלאת עליצות וחדווה היו מקיימים ממש 'עד דלא ידע'. פעם אחת התחפשו כמה מחסידי קוסוב לשוטרים. כך הלכו ממקום למקום עד בואם אל הרבי. בבית המדרש הם תפסו את אחד מהעניים, שהיו מצויים שם והביאו אותו אל אביו של רבינו. "אין ליהודי זה ת.ז.", ושאלו את הצדיק: "אמר נא רבינו מה לעשות באיש זה?". אמר להם רבי מנדל: "הביאו אותו לבני רבי חיים. הוא יאמר לכם מה תעשו". עשו כן, אמר להם רבי חיים: "**בכלא יכלא, לא מפני שאין לו ת.ז., אלא מפני שהוא גנב!**".

פרצו ה'שוטרים' בצחוק רב. הם חשבו זאת להלצה מוצלחת של רבי חיים. אולם הם עשו כדבריו. הם סגרו את העני במרתף, והביאו לרבי חיים את המפתח. כך עבר עליהם כל הלילה. בבוקר באו השוטרים וביקשו את המפתח כדי לשחרר את האסיר. להפתעתם, רבי חיים סירב. העני האומלל דפק על הפתח והתחנן שישחררו אותו. אולם רבי חיים לא שעה לבקשות. מצפונם של ה'שוטרים' העיק עליהם; לא רק שאסרו יהודי מסכן במרתף צר, אלא גם מנעו ממנו ללכת לאסוף לעצמו צדקה, ובעיקר בפורים ש"כל הפושט יד נותנים לו".

הם ביקשו פעם נוספת בפני רבי חיים שיתן את המפתח, אולם הוא נשאר בשלו. בשושן פורים אחר חצות הגיע לבית המדרש בבהלה יהודי תושב אחד הכפרים הסמוכים: "**אולי ראיתם עני וצורתו כזו? אמש עני זה היה אצלי, ובלכתו גנב חפצים יקרים**". הבינו הכול כי הכוונה לאותו עני, אשר כלאו במרתף. **פתחו את אמתחתו ומצאו בה את כל אשר נגנב. אז ראו כולם, כי רוח ה' התנוססה ברבי חיים**.

רבינו נהג לנסוע מדי שנה למרחץ חצי-עמיר הסמוך לאטיניה. במרחץ זה שהה מספר שבועות. פעם בעת שהותו במרחץ, בא אליו יהודי כפרי שגר בכפר הסמוך ובפיו תלונה על הפריץ של כפרו המתאנה לו וגורם צרות צרות לבני ביתו. אמר לו הרבי: "טוב יהיה שאראה את הפריץ המרושע הזה פנים אל פנים ואז אדע את אשר יש לעשות". שמר הכפרי את הדבר בליבו. הוא התיישב ליד ביתו של הרבי שהיה סמוך למרחץ, שמא יבוא למרחץ גם הפריץ, כאשר הסכינ לעשות תמיד.

באחד הימים ראה הכפרי את הפריץ נוסע ליד המרחץ במרכבתו המהודרת. מיהר הכפרי אל הרבי וכל עוד נפשו בו זעק: "רבינו הקדוש! הנה הוא, הרי הוא לפניך הפריץ המרושע!". יצא רבינו אל מרפסת ביתו, נעץ עיניו בפריץ ואמר אל הכפרי, שהיה עדיין כולו נרגש מריצתו אל הרבי: "חזור אל ביתך. שוב לא יתאנה לך הפריץ". העידו אלו שהיו עם הרבי במרחץ: אך נעץ הרבי מבטו בפריץ, החלה העגלה שלו לרוץ במהירות עצומה. הם עלו הרים וירדו בקעות והכל במהירות פראית, עד שהעגלה נשברה לרסיסים, הפריץ התרסק לחלוטין, והסוסים ברחו לכל עבר.

סֵבֶת בִּיאָתָנוּ לְעוֹלָם

באת?-" רציתי רק לומר לך שלום", השיב רבי אלחנן. "נו, רבי אלחנן... אתה היית העילוי של החיידר, מאחורי כל מעשה שלך עומדת מחשבה עמוקה".

"ברור לחלוטין שלא באת מרוסיה רק כדי לומר לי שלום. אם כן, מדוע באת?-" "רציתי לומר לך שלום", שב ואמר רבי אלחנן. השיחה הסתיימה, מבלי שרבינו סיפר, מהי סיבת בואו. רבי אלחנן חזר לאכסנייתו.

לא חלף זמן רב, והעשיר יצר איתו קשר, וביקש ממנו לשוב ולבקר אצלו בהקדם האפשרי. "תגיד לי, בבקשה, את האמת. למה באת? אני בטוח שמהו חשוב וגדול עומד מאחורי הנסיעה שלך לארצות הברית. אין לי מנוחה, כל זמן שאני לא יודע. תגיד לי, בבקשה, למה".

אמר לו רבינו: "אתה רוצה לדעת למה באתי? תראה את המעיל שלי. יש פה רק שני כפתורים, אחד מהם רפוי ואילו הכפתור השני חסר לגמרי. יש לך מפעל שלם של מעילים. אני מבקש, שתתפור לי את הכפתורים". מר פיליפ חיך. "ר' אלחנן, נראה לך שאין לי שכל בקודקודי? אנא ספר לי את האמת – מדוע באת לכאן?".

"מדוע נראה לך פשוט וברור שלא באתי בשביל הכפתורים?". הקשה רבינו. "כל הכפתורים ביחד עולים כמה קופיקות. ואילו כרטיס נסיעה באוניה להפלגה ארוכה של שלושה שבועות מרוסיה לארה"ב, עולה מאות רובל".

"אתה לא תשלם מאות רובלים בשביל לתפור כפתורים. לא תצא לנסיעה ארוכה ומפרכת, מבלי שתהיה לך סיבה חשובה".

כאן השיב רבינו: "ראה, הגמרא בחגיגה אומרת, שמהלך כל רקיע הוא 500 שנה, ובין רקיע לרקיע מהלך נוסף של עוד 500 שנה. נשמתך היתה חצובה מתחת כיסא הכבוד, והקב"ה שלח אותה לדרך ארוכה של 500 שנה כפול 15 פעמים... לשם מה שלח הקב"ה את נשמתך לעולם הזה? בשביל לתפור כפתורים?! כלום ניתן לחשוב כך?! תורה אתה לא לומד. צדקה אתה לא נותן. מה יהיה איתך!".

הדברים עשו רושם חזק, והעשיר החל לבכות. לראשונה, מזה שנים רבות, נזכר בבוראו. "בבקשה ממך, רבי אלחנן, תתחיל ללמוד איתי דף גמרא. כעת". ר' אלחנן פותח גמרא ולומד איתו סוגיה במתיקות גדולה. לפתע רגשות של תשובה החלו מפעמים בקרבו. "אני חייב להתחיל ללמוד", אמר לרבינו. ורבי אלחנן, ללא עיכובים, סידר לו חברותא.

אז סיפר לו רבינו: "באתי מאחר שלישיבת ברנוביץ' אין כסף". מיד העשיר הודיע לרב: "במשך השנתיים הקרובות, כל הוצאות הישיבה תהיה על חשבונאי".

להלן סיפור, המעובד מתוך 'דורש טוב' ובו יש לנו תזכורת חשובה, לבל נשכח חלילה מהי השליחות שלנו בעולם הזה ואת סיבת ביאתנו לכאן.

ישיבתו של מרן רבי אלחנן וסרמן הי"ד בברנוביץ' הייתה שרויה במצוקה כספית קשה. ארבע מאות תלמידים, גדולים בתורה וביראה, ישבו ולמדו תורה בשקידה. אבל היה חשש ניכר לסגירת הישיבה בשל בעיות כלכליות.

בלית ברירה החליט רבי אלחנן וסרמן לנסוע לארצות הברית. נסיעה לארצות הברית באותם הימים פירושה היה שהות של שנה לפחות בַּנְכָר. היה עליו לעזוב את התלמידים ואת הישיבה למשך שנה שלימה!

כשהגיע לארה"ב, פגש יהודי בשם ר' יוסף אליהו אנטל. הלה אמר לרבינו: "במנהטן מתגורר יהודי, שבעבר קראו לו מר פינחס וסרמן. היום קוראים לו מר פיליפ קודסטין. מדובר באדם עשיר מאוד, בעל מפעל גדול של מעילים. הלוואי וישכיל לזכות לסייע לישיבה".

"מר פינחס וסרמן? אני מכיר אותו. כשהיינו ילדים למדנו יחד בחיידר. בבקשה, קח אותי אליו!". ר' יוסף אליהו צינן את התלהבותו ואמר:

"ישנן שתי בעיות: ראשית, הוא התרחק מאוד ל"ע מהתורה וממצוות. שנית, הוא קמץ נוראי. להוציא ממנו דולר אחד זו משימה בלתי אפשרית".

אך מרן רבי אלחנן וסרמן החליט לעשות את ההשתדלות שלו בעניין. תחילה, ניסה לפגוש את העשיר. אבל המזכיר הודיע שהעשיר עסוק. שוב ניסה רבי אלחנן, ושוב הודיע צוות עוזריו של מר פיליפ גודסטין כי הוא עסוק. בפעם השלישית הצליח רבי אלחנן וסרמן להעביר לו הודעה, שהוא מחפש אותו.

האיש שמח מאוד לשמוע שרבי אלחנן, חברו מילדות, נמצא באזור, וביקש שיבוא לפגוש אותו בהקדם האפשרי. רבי אלחנן הגיע לביתו המפואר של העשיר והתקבל על ידו בהתרגשות גדולה.

"ספר לי בבקשה, מה עבר עליך בשנים הארוכות בה לא נפגשנו?". רבי אלחנן סיפר: "למדתי אצל ה'חפץ חיים' הקדוש, ואחר כך ב'כולל' בקובנה. היום ב"ה יש לי ישיבה המונה ארבע מאות תלמידים, שלומדים תורה לשמה".

"ומה איתך?". "הגעתי לארצות הברית בגיל שבע עשרה", סיפר העשיר, "מצאתי מכונת תפירה ישנה, תיקנתי אותה והתחלתי לעבוד איתה. היום יש לי מפעל לייצור מעילים, שמעסיק שלוש מאות עובדים. אני נחשב ליצרן הגדול ביותר של מעילים במנהטן".

לאחר זמן מה שאל העשיר את רבי אלחנן: "לשם מה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבת בן אסטריא טאון זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
נעימה בת גורג'ה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
חי יזיז בן קלרה ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן נעמה ז"ל
דוד יצחק בן פרחת ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
גורג'ה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

גליזון
באר
הברכה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

אמור

מכון
באר
האמונה

תוכן הענינים

פרשת אמור

- א זבח תודה – לפיכך אנחנו חייבים להודות.....
- ו כחשיכה כאורה – בעוד חשיכה יבין שהכל אורה וטובה.....
- ז קרוב ה' לנשברי לב – ע"י יסורין וקושי יעלה מעלה מעלה.....
- ח חזקו ויאמץ לבבכם – לעולם לא יאבד תקוותו.....
- י ונקדשתי בתוך בני ישראל – מסירת 'רצונותיו' לשמים.....
- י 'להזהיר' גדולים – חינוך הקטנים ע"י מעשיהם של הגדולים.....
- יד טוב ומיטיב - רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד.....

פרשת אמור

זבח תודה – לפיכך אנחנו חייבים להודות

בפרשתן (כב כט), 'וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו, וביאר הרה"ק ה'פנים יפות' בהקדמת הכתוב (תהלים קז א-ב) 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר', שהנה בהמשך המזמור שם נזכר עניין ארבעה שצריכים להודות לה' על שהצילם מיד הסכנה שנודמנה להם (הולכי מדבריות, חבוש בבית האסורים, חולה שנתרפא ויורדי הים), אמנם כבר אמרו חז"ל (נדה לא). 'אין בעל הנס מכיר בניסו', והיינו, שהקב"ה שומר על האדם ומצילו שלא יבוא לידי סכנה כלל, וזהו שאמר הכתוב הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו - שראוי להודות להקב"ה תמיד בכל עת ובכל שעה, שהרי כי לעולם חסדו, שאילו היה הקב"ה מפסיק רגע אחד ח"ו מלהשפיע את חסדו וטובו הרי אי אפשר להתקיים ולעומד אפילו שעה אחת. וכתב שם 'ראוי לכל אחד לחשוב בלבו בכל עת כאילו היה ראה את הסכנה וניצל ממנו אז היה חיוב עליו להודות, קל וחומר כשהקב"ה מצילו שלא בא לידי סכנה כלל ראוי להודות בהנה וכהנה'. ועפ"ז מבאר אומרו 'יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר', דהכי קאמר, גאולי ה'

הם אלו אשר גאל אותם הקב"ה מיד הצרה והסכנה, שהם צריכים להודות להקב"ה ביותר על ששומר עליהם בכל רגע ורגע. ובדרך זה מבאר גם מה שנאמר וכי תזבחו זבח תודה לה' 'לרצונכם' תזבחו, שבא הכתוב לומר שלא יבואו קרבן תודה רק בשבאו לידי סכנה והם צריכים להודות, אלא יבואו לרצונם בנדבה על שניצלו ולא באו כלל לידי סכנה*.

וזכר ידוע שדברי התורה הק' הם נצחיים ואמורים בכל דור ודור, שאף אם מפני חטאינו גלינו מארצנו ואין אנחנו יכולים להביא קרבן תודה כפשוטו לבית המקדש, אך עדיין 'מקום הניחו לנו' - להלל בפינו - במזמור לתודה, ליתן שבח והודאה לאבינו שבשמים.

והזמן גרמא לעסוק בעניין ההודאה, כמובא בספה"ק שהשבוע החמישי מימי ספירת העומר תכליתו תיקון מידת 'הוד' - מלשון הודאה, ול"ג בעומר הינו כנגד 'הוד שבהוד' שעניינו שלמות קניין מידת ההודאה להשי"ת על כל אשר חנן את האדם מאוצר מתנת חינוס*.

א. שמעתי על איש זקן ובא בימים, והוא בן שמונים ושבע שנים, אשר לקה בנשימתו ל"ע, עד שהוכרחו לחבר אותו למכונת הנשמה (רעספעיטעי"ר) למשך כמה ימים, עד שבחסידי השי"ת חזר לאיתנו, כה יאריך ימים ושנים בטוב ובנעימים, וכאשר 'השתחרר' מבית החולים אמרו לו פקידי בית החולים שעליו לשלם סך \$10,000 בעד 'השימוש' במכונת הנשמה, החל הזקן לייבב בכי. ונכמרו רחמיהם עליו על שאין בידו סכום גדול זה, ואמרו לו שיעשו לו 'הנחה', ולא יצטרך לשלם כל כך הרבה, אך הלה בשלו, ועיינו דומעות ללא הרף, והבינו כי ככל הנראה גם לאחר 'ההנחה' עדיין הסכום רחוק מלהישג ידו, וחזרו לומר לו שיורידו עוד מהתשלומים... והוא ממשיך להתייפח מאין הפוגה, וקראו לעברו, ראינו את דמעתך, ולא תצטרך לשלם אלא רק 50% ותו לא... נענה להם מתוך בכי, שומע אני מדבריכם ש'טובת הנאה' ממכונת הנשמה לכמה ימים עולה עשרת אלפים דולר, אם כן כמה עלי לשלם להקב"ה על ש'מנשים' אותי כבר שמונים ושבע שנים... ומה אשיב לה'...

וכבר מצינו כן להדיא בגמ' (ב"מ פו.) על רבי שמעון בן חלפתא, שביום אחד היה לו חם מאוד, ובכדי להקל על עצמו עלה והתיישב בצלע ההר, ואמר לבתו שתנופף עליו במניפה ועי"ז יינשב רוח על פניו לצננו קימעא, והוא יתן לה בשכרה אגודות של בשמים הנקראים 'נרד', בתוך כדי הדברים החל רוח ממרום לנשב, אמר רבי שמעון בן חלפתא, כמה 'אגודות של נרד' עלינו לתת לבעל הרוח...

ב. אגב אורחא, כבר מילתנו אמורה בדברי הרה"ק רבי משה מראזוואדאו זי"ע אשר היה אומר, אין בכל השנה כולה זמן טוב יותר מאשר ל"ג בעומר. ובהתקרב צללי ערב לנטות היה אומר, לו היה כח בידי הייתי תופס את החמה בשיניים שלא תשקע, ולא יפרד מאתנו יום ל"ג בעומר לעולמים.

ומתנה טובה זכינו בהאי שתא, של"ג בעומר חל בערב שב"ק, שמילתא דפשיטא היא שכל שערי הקדושה וההשפעות שנפתחו בל"ג בעומר עדיין הם פתוחים לרווחה, וכל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול, שהרי לא יעלה

ובזה ביאר הרה"ק ה'דברי חיים' זי"ע במאמר הכתוב בפרשתן 'וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו', שפעמים מביא הקב"ה צרה על האדם אך ורק בכדי שיכיר בבוא הישועה בטובות הבורא, והחכם שמכיר זאת מעיקרא אינו נצרך לעבור כלל את הצרה, וזהו 'וכי תזבחו זבח תודה לרצונכם תזבחו', מתחילה תגמרו בדעתכם שהנכם רוצים להודות לה' על כל חסדיו, ובוה תצאו יד"ח ולא תצטרכו לעבור את הצרה.

אך לא זו בלבד שצריך להודות לא-ל הטוב על שלא הגיע אליו הצרה, אלא חובה כפולה ומכופלת עלינו להכיר בטובתו של הבורא ית"ש וברוב חסדו אשר מפליא לעשות עמנו, כי הרבה יותר ממה שמגיע לאדם בדין הקב"ה מיטיב עמו בכל עת ובכל שעה, בכל מקום ובכל זמן, בגוף ובנשמה, ברוח ובגשם... וכמו שכתב ה'אור החיים' הקדוש זי"ע (שמות כב ו) וז"ל. אין לך שעה ורגע שאין השי"ת עושה פעולה עם האדם בין

כתב ה'אלשיך' הק' (ו יא-טו ע"ש) על מאמרם (ברכות נד): 'ארבעה צריבין להודות, יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים', כי באמת הכל חייבים להודות תמיד לה' - לא רק אלו שבאו לכלל סכנה, אלא אף אלו שעברו את הים על מי מנוחות... אלא שפעמים אין האדם מכיר בזה, ועדיין לא מילא תפקידו שהוא צריך להודות לה', על כן מן השמים יביאוהו לכלל סכנה כדי שיודה לאחמ"כ על הצלתו הגדולה, אך החכם ישכיל בתחילת דרכו להודות על כל נשימה ונשימה וממילא לא יצטרך לבוא לידי צרה, שהרי תכלית היסורים אינם אלא כדי שיודה וישבת להקב"ה, והוא כבר עשה כן. ובוה מפרשים בהאמור בסוף 'פרק ההודאה' (תהלים קו מג) 'מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה', שעי' ויתבוננו חסדי ה' מבעוד מועד כשהכל מתנהל על מי מנוחות, ימנע מעצמו כל מיני חלאים רעים ומרעין בישין.

על הדעת שבשב"ק יסגרו את השערים... וחכם לב 'ישקיע' גם בשב"ק זו לדלות מלוא חפניים 'שמן ששון' ממעייני הישועה לטוב לו כל הימים.

ג. וכמו ששמעתי מכ"ק אדמו"ר מזוועהיל ארה"ב זצ"ל לפרש במה שאמרו חז"ל (יומא כב): 'כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעיה' (ופירש"י 'כמה סמוך ומובטח ואין צריך לחלות ולדאוג מכל רעה מי שהקב"ה בעזרו'), שהכוונה היא שכל כמה דלא חלי - כל עוד שלא נחלה, אזי לא מרגיש גברא עד כמה מרא סייעיה, עד כמה הקב"ה בעזרו ומגן עליו בכל עת, ועד כמה צריך להודות לו. כי נדמה לו לאדם כי 'בדרך הטבע' הרי הוא בריא ושלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, ואין 'בעל הנס' מכיר בניסו, כמה מוקף הוא בשמירה עליונה מאת הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו שלא יאונה לו כל רע, ולא יפגעו בו מחלות הקיימות בעולם.

ולא עוד, אלא שבגוף האדם עצמו נמצאים 'מזיקים'... והוא זקוק לשמירה מעולה לבל יזיקוהו, וכמו שכתב היעב"ץ (בסידורו) הטעם שתקנו אנשי כנסת הגדולה לומר בתפילת שמו"ע 'רפאנו ה' ונרפא', ולכאורה קשה מה שייך לשון 'רפואה' אצל הבריאים, אלא היה צריך לומר 'שלא אחלה' וכדומה, ומבאר היעב"ץ בזה"ל: אין לך אדם בריא שאין בגופו מכות ופצעים פנימיים, אף אם יש חזקי טבע שאינם מרגישים, או בסיוע עליון המנצח ואין בעל הנס מכיר בניסו. עכ"ל (מאמר זה היה שגור בפי הגאון בעל השבט הלוי זצוק"ל).

וכה אמר הרה"ק רבי שלמה מטשורטקוב זי"ע, כשערך את שוה"ט בט"ו בשבט תשי"ז בעת מחלתו (כשעדיין נחשב צעיר לימים), שכל ימיו היה מתקשה במה שנאמר (שמות טו כו) 'ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך', שלכאורה צ"ב, וכי זה ה'שכר' והתשלום למי שישמע לקול ה' ויעשה כל המצוות - שלא יבואו עליו העונשים והמחלות שקיבל פרעה הרשע שכפר ואמר מי ה' אשר אשמע בקולו, אבל עתה מבין הוא היטב, כי בעוד האיש בקו הבריאות אינו מעריך ומחשיב נכונה את האושר והזכות בכך שהוא בריא ושלם, ורק לאחר שהאדם נחלה, וכידוע שכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, או אז מבין הוא את הטובה הגדולה בעצם היותו בריא. וזהו כל המחלה, שלא יהא שום מחלה, ואכן זהו השכר הגדול ביותר. והוסיף לבאר מה שאמר הכתוב 'כי אני ה' רופאך', שיש בעולם הרבה סכנות ומזיקים שהקב"ה מרפא אותם אף בלא ידיעתו...

ד. הגה"צ רבי מתתיהו לוריא זצ"ל כתב לאחד שהתלונן על מצבו מתוך דאגה על הצרות שהקיפוהו, שאם היו נותנים לו כף מאזניים, והיה מניח על כף אחת את כל החסדים שעושה עמו הקב"ה, ועל הכף השניה את הצרות,

לעיל, יהיה לו לזיכרון תמיד חסדי ה', ולא להיות מכפויי טובה. ולא זו בלבד, אלא כל מי אשר משפיע עליו הקב"ה שפע של ברכה, שזכה לישוב בביתו בהשקט ובבטחה, ופרנסתו היא סדורה, צריך ליתן שבח והודיה למקום על זאת. ומה מאד מזהיר בספר חרדים, שחייב הודאה זו היא בכלל מצוות עשה של 'הגדתי היום לה' אלוקיך כי באתי אל הארץ הטובה' (דברים לו ד), מבאן אזהרה על בני אדם המקבלים טובה והשפעה מהש"ת ליתן שבח והודיה¹, ולא לקרות קול קובלני (מתרעם)

בבחינת גופו בין בבחינת צרכיו (עכ"ל), אם אך יתבונן מעט יכיר באמיתות הדברים, תינתר נפשו ממקומה בראותו גודל אהבת המקום ב"ה אליו².

וכן כתב ב'קב הישר (פ"ח) וז"ל, אין לך אדם שלא נעשה לו נס³, בפרט בדורות האלו אשר הצרות גוברות בכל יום ויום, גזירות, מלחמות עצומות, חרב ורעב, מצור ומצוק, וחלאים רבים, ומי אשר האיר עליו הקב"ה חוט של חסד, והצילו מכל הפגעים הנוכחים

בוודאי היה רואה בעליל כיצד 'כף החסדים' מכרעת את 'כף הצרות', ואין שום דמיון למספר הרעות לעומת רוב הטובות, ועד שהיה 'צוחק' מעצמו על שהיה מוטרד ומודאג... הוסיף רבי מתת' לפרש בזה את הכתוב (תהלים קנ ב) 'הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדלו' שהכוונה מלשון 'רוב' (כדן 'ביטול ברוב'), וכלשונו 'כי לכל אדם יש חבילות חבילות של עגמת נפש זה בכה וזה בכה, אבל צריך לדעת שכל אלו הגבורות בטלים ברוב גדלו שהם החסדים הנגלים', ולא עוד אלא שגם הגבורותיו הם בעצם חסדים אלא שהם נסתרים ומכוסים.

ה. מעשה באברך צעיר אשר נולד לו בנו בכורו במזל טוב, וראה שמיד מעלים הרופאים על גבי הכתב את כל מצבו ומעמדו של הרך הנולד - מידות גופו וטיב בריאותו, והנה הוא רואה שהרופא מעביר ידו על כל אצבעות התינוק וכותב דבר מה על גבי הדף, האברך היה בטוח שבוודאי מצא הרופא איזה מום או חולי באצבע, וזהו פשר הכתיבה שלאחר הבדיקה, ונבהל עד עמקי נשמתו, ושאל בחרדה גדולה לשלום התינוק, הרגיעו הרופא וביאר לו כי אחד הדברים שצריך לכתוב הוא מניין האצבעות, ועל כן מנה וספר אותם לראות שאכן יש ב"ה עשר אצבעות. ואין זה אלא משל על כל החיים, שהאדם אינו משים אל ליבו כי ב"ה יש לו עשר אצבעות והכל על הצד היותר טוב, ורק כשמתעורר 'חסרון' או חולי אז הולך ובודק את מצב בריאותו... מעיקרא יש לו לשמוח ולהודות לה' על עשר האצבעות ושאר אברים וחיות שנתן לו הבורא במתנת חינו.

ו. סיפר יהודי חשוב מתושבי לאנדאן הבירה יצ"ו כי בצעירותו (לפני נישואיו) נפטר עליו אביו ז"ל, מכיוון שמקור פרנסת הבית הייתה מבית יצור למזון שהפעיל האב הוכרח זה הבחור עפ"י בקשת אמו לצאת לעבודת יגיע כפיים (בהנהלת המפעל). מכיוון שנתבקש כן מאמו פנה אל 'ראש ישיבתו' הגאון רבי יהודה זאב סג"ל זצ"ל (ממאנטשעסטער) ושאלו כדת מה לעשות בזו העת, אמר לו רה"י אין כל ספק שעליך לבוא לעזרת אמך האלמנה (פשיטא שאין כאן כל הוראה לרבים, וכל מקרה יש לדון לגופו של ענין), אבל זאת אבקשך, שבכל לילה בעמדך בתפילת ערבית כשתגיע לתיבות 'על ניסך שבכל יום עמנו' תעצור ותתבונן לחשוב 'איזה נס עשה עמך הקב"ה ביום שעבר עליך...' היהודי מגלה את לבו, זה לי כארבעים שנה אשר בכל לילה הנני מקיים את ציווי 'ראש הישיבה' והנני מעיד בפה מלא כי לא היה יום אחד בכל אלו השנים שלא מצאתי בו נס שעשה עמי הבורא יתב"ש.

ז. סיפר הגה"צ רבי שלמה ברעוודה זצ"ל שבימי חרפו היה דר בעיה"ק ירושלים באחת השכונות הישנות, פ"א יצא מביתו שבקומה השניה, ומשרצה לרדת במדרגות הצרות והרעועות מעדו רגליו, וכמעט שלא נפל עד לארץ רח"ל, וממש ברגע האחרון הצליח לאחוז במעקה, ועי"ז ניצל שלא נפל בבת אחת (והיה מגיע לריסוק אברים רח"ל) ו'רק' נחבט בגופו, מיד מיהר לברך ברכת הגומל כדת וכדין. למחרת היום נסע אל הגה"ק ה'חזון איש' זי"ע והתאונן בפניו שהיה בטוח בעצמו כי לאחר שראה את השגחת ה' עליו בגלוי ממש יסור ממנו היצר הרע, והנה הוא רואה שמיד למחרת שב היצה"ר לאיתנו וכאילו לא היה דבר, והיאך אירע לו כזאת ששכח את הנס הגדול שנעשה עמו. נענה לו החזון איש, וכי רק עימך נעשה נס, והרי עם כל יחיד ויחיד מבני ישראל נעשים לו נסים בכל רגע ושעה, וכמו שאומרים בברכת מודים 'על ניסוך שבכל יום עמנו', אלא שיש יצר הרע מיוחד אשר דרכו להשכיח מהאדם את הניסים שמתרחשים עמו (עי' אור החיים הק' דברים ח יח), וזו היא עבודתו של האדם להזכיר לעצמו תמיד אותם חסדים טובים שעשה עמו הקב"ה לבלתי יסורו ממנו (עי' באריכות בקונטרס ליל שמורים עמ' כ).

ח. מעשה באיש יהודי מן הדרום (של ארה"ק) בימי הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע שבביתו ישבו 5 מצאצאיו מעל גיל העשרים שעדיין לא נושעו בזיווגם ההגון להם, והגדולה שבהם כבר הייתה בת עשרים ושמונה, והיה הלה שבור

באר הפרשה - פרשת אמור

כדרך צרי העין, אשר יותר מאשר נצרך להם נותן להם ה' מזון ומחיה, ואפילו הכי כל ימיהם המה קובלים ובוכים, עכ"ל.^ט
 והנה איתא בגמ' (ב"ק מו.) 'שדרו של אדם לאחר שבע שנים נעשה נחש והני מילי דלא כרע במודים', ולכאורה צריך ביאור מה ענין הכריעה במודים להעונש

ורצון כל הימים. בנוסף לכך ה'חברותא' (שעמו למד בכל יום) שלו אירס את אחד מצאצאיו, ובלית ברירה הוכרח ללוות כספים בבנק – שהלווהו (לחברותא) כנגד משכון דירתו של מיודעינו, אלא שעם הזמן פסק מלשלם את תשלומי חובו וממילא מכרו פקידי הבנק את דירתו לכל המרבה במחיר... מעתה נשברה רוחו בכפליים, על חסרון הדירה ועל עיכוב השידוכים ל"ע.

באחד הימים איקלע מיודעינו לשמחת נישואין בבית ידידו בעיה"ק ירושלים שם פגש בו קרובו ששאלו מדוע פניך רעים היום, ענה לו היהודי וביאר לו בטוב טעם ודעת את פרשת השידוכים ואת פרשת הכסף והדירה, אמר לו ה'קרוב' הנה כאן בירושלים יושב לו ה'בית ישראל' ספון בחדרו, גש אליו הזכיר עצמך לפניו ובוודאי תושע, מתחילה לא אבה היהודי (שלא היה נמנה על עדת החסידים כלל וכלל), אלא שחזקה עליו פקודת קרובו כי אם לא יועיל לא יזיק ונכנס אל הרה"ק, שם שפך לבו על שלל צרותיו, שאלו ה'בית ישראל' געדאנקט האסטו (האם כבר הודית לה' על כל החסד אשר גמלך מעולם ועד עתה), ולא נתן לו לענות לדבריו, אלא הפטיר ואמר ההודאה תהא 60% והבקשה 40%. היהודי הבין שהרבי גמר את דבריו על כן עזב את החדר, וחזר לקרובו לספר לו על השיחה התמוהה, אמר לו הקרוב, נו, הרי רבות יש לך להודות לבוראך על חייך המסורים בידו, על המזון שהוא זן ומפרנסך תמיד וכו' וכו' (כי רק שידוכי הצאצאים והדירה חסרים לך).... וישמע האיש לקול הרבי והחל להודות ולהלל לשמו הגדול, ותוך ב' חדשים נישאה הבת המבוגרת, ועד מחצית שנה נושעו כולם - 3 מהם כבר נישאו, 21 היו מאורסים, בד בבד מתה אמו של החברותא ונתגלה לצאצאיה שעשירה גדולה הייתה, וקיבל מעות הרבה עד שפדה את הדירה מידי הבנק, וליהודי הייתה אורה ושמחה.

באותה שעה חישובו ומצאו שבאמירת ההלל אומרים 6 פעמים 'הודו לה' (שהרי פסוק האחרון כופלים את הודו לה') 41 פעמים 'אנא ה'..."

ונתנו רמז לדבר בהא דאיתא בגמ' (מגילה ב:) 'מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין', שאם יזכור שיעור 'סמ"ך' (60 אחוז) להודות, ומנין 'מ"ם' (ארבעים אחוז לבקש) אזי בנס היו עומדין – יזכה לנס... מעשה נפלא סיפר לי אברך מתושבי ניו יארק, נס ופלא שאירע עם בתו לפני כשנתיים, שזה לה כעשר שנים תמימות שסבלה מקושי בנשימה ל"ע (עקב 'ליחות' רבות שגדשו את גרונה), וכבר היו אתה אצל כל הרופאים הנוגעים בדבר ואחד מהם לא ידע ולא הבין מה שורש המחלה ומקור סיבת החולי ומה יעשה בה, אדרבה, ככל שהוסיפו לדרוש ברופאים כך גברה הפליאה ותעלומה - מדוע אירע לה ככה, ובאלו דרכים אפשר לרפאותה, ואף כשנשלח ע"י כמה מומחים ל'אריזונה' (מדינה שבדרום מערבה של ארה"ב) שם האויר יבש מאד, לא הועיל לה שהות של ג' שבועות אלא למשך שבוע אחד. והנה, קיבלה הנערה על עצמה שבכל יום ויום בטרם תעלה על משכבה לשנת הלילה – תשב ותכתוב על גבי ה'פנקס' עשרה דברים טובים שגמל עמה הקב"ה באותו יום, ועליהם תודה ותהלל להקב"ה הגומל חסדים טובים שגמלה כל טוב, וראה זה פלא, ביום הארבעים ואחד כתבה שהחלה לנשום כאחד האדם, וכל מכאוביה וקשייה נעלמו כלא היו.

ט. מספרים שהרה"ק מרוזין זי"ע ראה פעם את בתו נאנחת על איזה ענין, נענה ואמר לה, דעי לך בתי, שאנחה גורת אנחה, והודאה גורת הודאה, על כן מן הראוי שלא להתאנח כלל וכלל, אלא לקבל הכל באהבה ושמחה בהלל והודאה, והודאה זו תגרור אחריה שפע ברכה, בכדי שההודאה תמשך עוד ועוד.

וכה סיפר הרה"ק, מעשה בעשיר שלא היה מן העשירים כפירוש המשנה - 'איזהו עשיר השמח בחלקו' (אבות ד א), ותמיד היה מתאונן ומבכה את מזלו כי רע הוא, אמרו לו מן שמיא, וכי זה 'רוע מזל', עתה ראו תראה מהו 'רוע מזל' אמיתי, הורידוהו מעשירותו ונהפך לעני מרוד המחזר על הפתחים, אין צריך לומר שבמצב זה נתרבו טענותיו ובכיו עשרת מונים, והיה מבכה ללא הרף על המצב הנורא שבא עליו, נענו שוב מן השמים, ואמרו, וכי זהו 'מצב נורא', נביא עליך מצב שהוא באמת 'נורא נוראות', למחרת היום נתנגע ב'צרעת' ובוזה ננעלו בפניו שערי 'מחזר על הפתחים', כי היו הבריות מתרחקים הימנו שלא לידבק מצרעתו, והיה העשיר לשעבר בוכה ונאנח מאין הפוגות על כי כך עלתה לו - שנפל ל'בירא עמיקתא' שכזו, שבו לומר מן שמיא, וכי זו 'עמיקתא' היא, תא ואחוי

שתיעשה שדרו כנחש. ומבאר ב'תורת חיים' (שם) וז"ל. כל הנשמה תהלל י-ה - על כל נשימה ונשימה חייב אדם להלל י-ה, וכל מי שאינו מעלה על לבו בכל רגע שהכל מאתו יתברך אלא עולם כמנהגו נוהג הרי הוא ככופר בו חס ושלום.

ולפי שהוא מן הנמנע שיעמוד אדם מן הבוקר ועד הערב ויתן שבח והודאה על כל פסיעה ונשימה ותנועה, וכל שכן רוב בני העולם ההולכים תמיד אחרי

לך 'עמיקתא' מהי, מיד נעשה גיבן בגבו וכפוף כהגמוון, וכבר לא היה יכול לבלוע את מאכלו כרגיל. בהגיעו לשפל המצב שוב לא נאנח, אלא אמר, אכן מצבי איננו שפיר כלל, אך 'מה יתאונן אדם חי - דיו שהוא חי' (איכה רבתי ג מ), עלי להודות לבוראי על חיי, כי יש אשר מובילים אותם כבר לקבורה ואילו אני חי, מכיוון שכן, נענו משמי מרום ואמרו, וכי על מצב שכזה אומר הוא שטובה יש בו ועליו להודות לה', עתה נראהו 'טובה' מה היא, ונתרפא מהגיבנת, הוסיף האיש להלל ולשבח לבוראו, על שכבר אין גוו כפוף ואין מאושר ממנו, אמרו לו מן שמיא, וכי בזה שמח ומאושר הוא, בעת הזאת נוכיח לו 'מאושר' מהו, וירפאוהו מצרעתו, ושב להלך בין הבריות - שכבר נתנו לו להלך בינותם, כי סר ממנו הנגע, ותרב שמחתו כי מעתה יכול הוא לשוב לחזר על הפתחים... נענו בשמים ממעל, וכי בזה 'רבתה שמחתך' - לחזר על הפתחים, אכן נרבה שמחתך באמת, הכניס הקדוש ברוך הוא בלב אחד מידידיו להלוותו 'סכום הגון' ומכובד, שבו העמיד את כל עסקיו לשעבר על מכונם כבתחילה, וחזר לעשירותו יותר מתחילה, עתה כבר ידע היטב 'להיות שמח בחלקו', להודות ולהלל ולשבח על כל אשר לו.

עפ"ז הביא בספר 'טוב להודות' (עמי רסג) לבאר נוראות במה שאמרו חז"ל (תענית כט). 'ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא (במדבר יד א) - אמר רבה אמר רבי יוחנן, אותו היום תשעה באב היה, אמר להם הקב"ה, אתם בכיתם בכייה של חינום, ואני קובע לכם בכייה לדורות', שמאחר שבני ישראל כפרו בטובתו של מקום שנתן להם את ארץ ישראל והתאונו וכוונו לחינם על כן נגזר עליהם שיבכו לדורות - שיחרב בית המקדש באותו היום ויגלו לגלות. ולכאורה תמוה היאך יתכן שמחמת שבכו פעם אחת בכייה של חינום נגזר עליהם עונש כה נורא, חורבן בתי מקדשות וכל אורך הגלות המר עם כל הצרות והגזירות שעוברים על ישראל בכל משך הדורות, ולכאורה נראה שהעונש חמור אלף מונים יותר מן החטא. אלא, שאכן אין זה בתורת 'עונש', אלא שמאחר שהתאונו לחינם בא הקב"ה להראות להם מהו רעה וצרה אמיתית שעליה אכן ראוי לבכות.

ועומק הדברים יבואר במאמרו של הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע לבאר את דברי חז"ל (שמו"ר פרשה כא ז) שבשעה שעמדו ישראל על ים סוף ורדפו מצרים אחריהם טענו המשטינים שאינם ראויים לנס כי הללו והללו עובדי ע"ז, ולכאורה יש להקשות מדוע בצאת ישראל ממצרים הניחה מידת הדין לעשות להם ניסים ונפלאות להוציאם מעבדות לחירות, ומה אירע עכשיו שהיה פתחון פה למקטרג. ומבאר, שכשהיו ישראל ממצרים היו בתחתית שפל המצב ומשוקעים במ"ט שערי טומאה, וידעו בעצמם שהם בבחי' 'ואת ערום ועריה' (יחזקאל טז ז) - ערומים מן המצוות (מכילתא בא ה), והכירו שאין להם שום זכות שמחמתה 'מגיע' להם להינצל, על כן ריחם עליהם הקב"ה וגאל אותם ביד חזקה ובזרוע נטויה. אמנם כשעמדו על הים כבר באו ב'טענות' למה אירע להם כדבר הזה ו'מה זאת עשית לנו' וגו', וכאשר מרגיש האדם ש'מגיע' לו ויש לו תרעומת אם נדמה לו שלא נהגו עמו 'כראוי' לו אזי מתעורר הדין למעלה לפשפש במעשיו לבחון ולבדוק האם אכן זכאי הוא אם לא... ותיכף ומיד היה מקום למקטרג להשטין עליהם.

והנה כל אותם טענות ותלונות באים מחמת שהאדם מרגיש שהקב"ה 'חייב' לו, ועל כן מתאוון מדוע נחסר לו ממה שהיה צריך להיות לו, וממילא בשעה שהוא בוכה ומתלונן מעורר עליו את ה'דין' האם אכן צריך לתת לו... אמנם כאשר האדם מקבל על עצמו הנהגת הבורא ית' בשמחה מתוך הכרה פנימית שאין לו כלום משלו אלא הכל הוא מרחמי ה' אזי נשפע עליו רחמים וחסדים יותר ויותר עד בלי די.

באר הפרשה - פרשת אמור

מזמין על שלמי תודותיו אחיו ואוהביו ומיודעיו לאכול ולשמוח עמו (בבדי שלא יישאר מן הקרבן ומן הלחמים שעמו, ולכל יבוא לידי 'נותר'), וישאלו זה את זה על מה היתה תודתו, והוא יגיד להם הניסים והנפלאות שעשה עמו ה', וירוממוהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו. ואילו היו שלמי תודה נאכלים כשאר השלמים לשני ימים ולילה אחד לא היה הבעל מזמין לשום אדם, כי לשני ימים ולילה אחד בבית יאכל. עכ"ל. ונמצינו למדים כי ראוי לו לאדם לעשות 'פירסומי ניסא', ולספר לבריות את הנס שנעשה לו, וכלשון הכתוב (תהלים לה יח) 'אודך בקהל רב בעם עצום אהללך', שבוה מתגדל ומתקדש שם ה' בעולמו.

כחשיכה כאורה - בעוד חשיכה יבין שהכל אורה וטובה בפרשתן (כב כט-ל), 'וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו, ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בקר אני ה'', רמו נפלא רמו בה ה'חתן סופר' ז"ע (בקונטרס ניות ברמה עמוד האמונה והבטחון), כי הנה תכלית האמונה הוא שיכיר האדם שכל הנעשה עמו 'חסד ה' הוא', ואף אם עדיין אינו נראה לו כן בעיני בשר ידע כי כן הוא האמת, ולכן לא ימתין עד שתתגלה הישועה בגילוי, אלא מיד 'יודה לה' חסדו ונפלאותיו' על כל אשר אירע עמו, אף שעדיין אינו מבין מה טובה יש בזה. ושלא יהיה כענין מה שאמרו בגמרא (נדה לא.) מעשה באחד שרצה לילך בספינה וישב לו קוץ ברגלו, אדהכי והכי הפליגה הספינה והוא נשאר מאחור - ביבשה, התחיל להתרעם, ואח"כ שמע שטבעה הספינה בים וחזר והודה לה', כי באמת, אין זה 'תכלית' האמונה, אלא שגם בעת החשיכה לא יתרעם אלא מיד יודה לה' כי טוב הוא. והו' וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם

הבלי העולם הזה, באסיפת ממון וכיוצא בזה וכו', לזאת המציאו אנשי כנסת הגדולה תקנה, וייסדו לומר בכל תפלה ערב ובוקר וצהרים ברכת הודאה כדי שיכלול אדם בהודאה אחת את כל הנשימות וחסדים ונפלאות שהוא יתברך עושה עמו בכל רגע ויוצא ידי חובת כולן בבת אחת בהודאה אחת. ולזה יסדו לומר מודים אנחנו לך... על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך - דהיינו על כל נשימה ונשימה, ועל נסוך שבכל יום ויום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו'. ולכך נמי תיקנו לשחות בברכה זו, כמנהג בשר ודם שבשמודה לחבירו שוחה ומנענע לו בראשו, ולהכי בכל מקום הודאה מצינו 'השתחוואה', כמו"ש (תהלים קלח ב) 'אשתחוה אל היכל קדשך ואודה את שמך על חסדך'. ואמרו במדרש שכשבא הנחש לפתות את חוה בא בקומה זקופה לפי שבא לכפור בו יתברך, ומהאי טעמא, מי שאינו כורע במודים שדרו נעשה נחש, דכיוון שעומד בקומה זקופה ואינו כורע - להודות לו יתברך על כל חסדיו, הרי הוא ככופר בו יתברך ואומר - לא הוא, והרי הוא כמודה לדעת הנחש הקדמוני (שעמד בקומה זקופה) אשר כל הכפירות והדעות החיצוניות נמשכין ממנו.

בעניין ההודאה למדנו מ'הלכות קרבן תודה', דכתיב 'ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בוקר' (כב ל), וצריך לבאר, מה נשתנה קרבן תודה (שהוא קדשים קלים) שאינו נאכל אלא ליום ולילה משאר 'קדשים קלים' כגון שלמים שהם נאכלים לשני ימים ולילה אחד. וביאר ה'אברבנאל' (בפר' צו) וז"ל, כי הנה היה זה כדי לפרסם הנס, וזה שהבעל שלמי תודה כשהוא רואה ששלמיו אינם נאכלים אלא ליום ולילה עד חצות, הוא

י. ידוע מה דאיתא בגמ' (ברכות ס:) 'לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד', ולכאורה יש להקשות לאיזה צורך האריכה הגמ' בלשונה ואמרה 'לעולם יהא אדם רגיל לומר', והרי היו יכולים לאחוז בלשון קצרה 'לעולם יאמר אדם'. ומבאר הגה"ק ה'בן איש חי' ז"ע (בן יהוידע, שם) כי נקטו לשון כזה להורות לאדם שגם אם באה עליו 'צרות' בזה אחר זה, אל יאמר שיש לו ראייה וסימן שזו צרה ולא טובה שהרי 'דחה דחיתני לנפול', וכבר עברו עליו כמה וכמה מקרים לרעה בזא"ז, א"כ 'רגליים לדבר' שהוחזקה הצרה, על כן אמרו חז"ל לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד, שאפילו במצב שנראה שיש רגילות לצרות כדבר שאין בו הפסק עדיין יהא רגיל - יאמר ויחזור ויאמר. וע"ז הביאו ראייה מהמעשה שהיה לו לרבי עקיבא ותלמידיו שלא נתנו לו מקום ללון והלך וישן ביער, וכיבתה הרוח את הנר ואכל חתול את התרנגול וכן אריה אכל את החמור, ולבסוף עברו שודדים ונתברר שהיה הכל לטובה, והנה ד' פעמים היה נדמה לרעה, אולם רבי עקיבא התחזק בבטחונו כצור החלמיש, והיה רגיל על לשונו לומר לטב עביד, כי לעולם אין רע יורד מן השמים.

קרוב ה' לנשברי לב - ע"י יסורין וקושי יעלה מעלה מעלה
 בפרשתן (כב כז), 'שור או כשב או עז וגו' ירצה
 לקרבן אשה לה". וביארו חז"ל (ויק"ר כז
 ה) בטעם הדבר שמכל בעלי החיים לא הוכשר להקריב
 קרבנות למזבח אלא מינים אלו, כי 'האלוקים יבקש
 את נרדף'² (קהלת ג טו), וכך 'אמר הקב"ה, שור נרדף
 מפני ארי, עז מפני נמר, כבש מפני זאב, לא תקריבו
 לפני מן הרודפים אלא מן הנרדפין'. ומאריך המדרש
 כיצד הקב"ה בוחר רק בנרדפין, וכלשונו 'הבל נרדף
 מפני קין ובחר הקב"ה בהבל וכו', נח נרדף מפני
 בני דורו ולא בחר הקב"ה אלא בנח וכו', אברהם
 נרדף מפני נמרוד ובחר הקב"ה באברהם וכו' ישראל
 נרדף מפני האומות ובחר הקב"ה בישראל' (ועיי"ש
 באריכות גדולה).

תזבחו דבוודאי אחרי שהישועה יגיע תזבחו תודה, ויהיה
 אז 'לרצונכם' בשמחת הלב בשלימות, אמנם אין זה
 די למי שמוחזק במידת הבטחון אלא ביום ההוא יאכל,
 מיד 'ביום ההוא' שנעשה עמו דבר, הן למט הן למוטב,
 יאכל כלומר שיאמין כי 'הנאה' באה לידו (וכדאיתא
 בגמרא בב"מ ש"אכל' פירושו 'הנאה'), ותיכף ומיד יובח זבחי
 תודה בלב שלם. ומזהיר הכתוב לא תותירו ממנו עד
 בזקר - אל תמתין ל'בוקר', כלומר, לזמן ה'אור', כשיראה
 את הטובה שהייתה טמונה במה שאירעו, וכאותו שישב
 לו קוץ ברגלו שהורה רק אח"כ כשהבין טובתו כששמע
 שהספינה טבעה, וזהו שסיים הכתוב אני ה' - דעו שאני
 הוא בעל הרחמים, ומאתי לא תצא הרעות, ולכן ראוי
 לכם להודות מיד על כל מה שיבוא עליכם עוד קודם
 ההצלה".

יא. ועל ידי ה'הודאה' כשהוא עדיין עומד בזמן ה'רעה' יזכה לראות בישועת ה'. וכמו שכתב רבינו יונה (שע"ת ש"ד
 אות יב) וז"ל, ואם תמצא את החוטא תלאה ותקרה עליו צרה, ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה
 זה לו למגן מן היסורין הרבים הראויין לבוא עליו, כמו שנאמר (תהלים עו יא) 'חַמַּת אָדָם תִּדְרֹךְ שְׁאֲרִית חַמַּת תַּחְגֵּר',
 פירושו - כאשר צער האדם יודה אותך, כלומר שיודה אותך האדם בעת צערך... שארית חמות - שהיו מפותחות
 לבוא על האדם, כענין 'אל יתהלל חוגר כמפתח' (מלכים א' כ יא). תחגור ותעכב אותם ואל תביאם עליו וכו'. ונאמר
 (ישעיה יב א) 'אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני'. פירוש - אודך על מוסרך וקבלתיו באהבה, ובעבור זה שאודך
 על שאנפת בי, ישוב אפך ותנחמני.

ומצינו במדרש (אוצר המדרשים עמוד שלד, והביאו בספר ארחות יושר, גמילות חסדים) מעשה נורא בגודל השכר למי שמשבח
 את בוראו, וז"ל. מעשה באדם אחד שהיה הולך בדרך בסחורה, ראהו אכסנאי א"ל רבי ומורי אם רצונך אבא עמר,
 א"ל בא עמי בשלום. הלך עמו, כשהיו הולכים בדרך פגעו באדם אחד שהיה סומא בשתי עיניו והיה יושב קרוב
 לעיר, מיד הוציא סלע אחד ונתן לו, אמר לאכסנאי שהיה הולך עמו, תן לו גם אתה כמו שנתתי אני, א"ל איני
 נותן לו כלום, שאיני מכירו כמו שאתה מכיר אותו, לפיכך נתת לו ויפה עשית, א"ל אם אתה אינך רוצה לתת לו
 הרשות בידך. הניחוהו לאותו סומא והם הלכו לדרכם. כשהם הולכים בדרך פגעו במלאך המות, א"ל להיכן אתם
 הולכים, א"ל לסחורה, והם לא ידעו שהוא מלאך המות, מיד כאשר נגלה אליהם ואמר אני מלאך המות, פחדו
 ונפלו על פניהם, אמר מלאך המות לראשון, אתה נפדה ממות, וקרא עליו המקרא הזה (ישעיה נח ח) 'זהלך לפניך
 צדקך כבוד ה' יאספך', וא"ל הואיל והקדמת צדקה מממונך בדרכך תחיה עוד חמישים שנה. אח"כ אמר לאכסנאי,
 כבר סופך בידי והגיע יום מיתתך, מיד ענה וא"ל אני וחברי באנו יחד והוא חוזר לביתו ואני אמות בכאן, א"ל הן,
 זה קדם ועשה צדקה משלו. א"ל א"כ הניחה לי ואלך ואעשה צדקה, א"ל שוטה שבעולם, אדם פורש בים בספינה
 אם לא יתקן אותה בארץ מה עושה בפנים ובתהומות כשבאים עליו גלי הים, כן מי שלא יתקן עצמו בחייו מה
 יעשה במיתתו. ועכשיו, מה שעשית עשוי ומכאן ואילך אין לך כלום, שהגיע זמנך למות. א"ל אם כן המתן לי עד
 שאלך לספר בשבחו של מקום על מה שעשה עמי, א"ל מאחר שאתה מבקש לספר בשבחו של מקום יוסיפו
 שנותיך, עכ"ל.

יב. סיפר אחד ממשמשי הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, כי פעם אחת ביקש הרבי לנסוע לוויילאמסבורג כדי
 להשתתף במסע הלוויה של איש יהודי שלא היה נמנה עם קהל אנ"ש ולא הכירוהו אנשי הבית, שאל המשמש
 את הרה"ק מה לו ולרבי, מדוע הרבי מטריח עצמו להשתתף בהלוויתו, השיב לו הרה"ק, לפני שנים רבות פגע בי
 הלה ברבים ובייש אותי באופן נורא, ואותו בזיון היה לי לטובה גדולה, על כן הנני רוצה להכיר לו טובה ולחלוק לו
 את כבודו האחרון...

באר הפרשה - פרשת אמור

הרחיב הרה"ק ה'שם משמואל' זי"ע (תרע"ב) בדברי המדרש וז"ל, הנה ודאי שכן הוא בכל פרט שהוא נרדף מכוונות חיצונים הרודפים אחר האדם להממו ולאבדו, ובשביל זה עצמו נתווספה השמירה והבחירה [דהיינו, שמחמת שהוא 'נרדף' הקב"ה שומר ומגין עליו בשמירה יתירה ובוחר בו לחלקו] כדכתיב ואלוקים יבקש את הנרדף. ובכן אל יפול לב האדם עליו בשמוצא את עצמו נרדף הן בגשמיזם והן ברוחניות, כי רבים אשר אתו מאשר איתם. עכ"ל.¹

חזקו ויאמץ לבבכם - לעולם לא יאבד תקוותו

בפרשתו (כא א-ב), 'לנפש לא ישמא בעמיו, כי אם לשארו הקרוב אליו', וביאר הרה"ק ה'נועם מגדים' זי"ע וז"ל, היות כי כן דרכן של קצת בני אדם כי יקרה להם מקרה חטא ועון ח"ו, אזי ירבו עצבותם כל הימים, ובאמת זה דרכם כסל למו, ובוודאי שצריך

ואין הדברים אמורים דייקא במי שנרדף על ידי 'בעלי חיים' או על ידי הבריות, אלא כיו"ב בכל צער וייסורים הרודפים אותו שעל ידם יזכה ש'אלוקים יבקש את הנרדף', והקב"ה מתקרב אליו ביותר² ומרוממו ומקדשו. וכך פירש הרה"ק ה'נועם מגדים' זי"ע את הכתוב בפרשתו (כא ו) 'קדושים יהיו לאלוקיהם ולא יחללו שם אלוקיהם וכו' והיו קודש', והרי שם 'אלוקים' מורה על מידת הדין, ובא הכתוב 'ללמד לאדם דעת שהיסורין הבאין עליו הם הם המביאים אותו לקדושה רבה ויתירה, כאשר חכמים הגידו (ברכות ה). כל שהקב"ה חפץ בו מדכאו ביסורים', ובוזה יתפרש לשון הכתוב, קדושים יהיו על ידי 'אלוקיהם', ר"ל על ידי מידת הדין הבאה עליהם, והוסיף לומר ולא יחללו את שם אלוקיהם - שלא יבעטו בייסורים שבוזה הם מחללים אותה מתנה שנתן להם הקב"ה, כי בעצם אינם אלא לטובה ורק נראים כמידת הדין ונקראים ב'שם אלוקיהם' (שהם רק מכונים בשם 'אלוקים', אבל לאמיתו של דבר כולם ממקור החדש והרחמים).

יג. אין לתאר ואין לשער עד כמה גדלה מעלת שבורי לב, ועד כמה אהובים וקרובים הם לפני המקום ב"ה. וכך יש ללמוד ממה שמצינו בעת שעלה נבוכדנאצר מלך בבל על ירושלים, 'והגלה את כל ירושלים ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל עשרת אלפים גולה וכל החרש והמסגר, לא נשאר זולת דלת עם הארץ' (מלכים ב' כד יד). וכתב ע"ז ה'שבט מוסר' בספרו 'מעיל צדקה' (אות תתקנז) וז"ל, בא וראה מעלת הדלים, כי הנה שרי ישראל וגדוליהם יכול האויב לשלוט עליהם וכו', אך הדלים השפלים כיון דשכינה עמם לא ניתן רשות לאויב לשלוט בהם והשאיר אותם בארץ, כי לא רצה הקב"ה לעזבם מאצלו וכו', ומה יצא הדבר לשים בלבו להניחם כדי שלא יצאו מאצלו כי מרכבה שלו הם. עכ"ל. והדברים נוראים, ששבורי לב הם מרכבה לשכינה יותר מ'ארזי הלבנון אדירי התורה' אותם 'חרש ומסגר' שאמרו עליהם חז"ל (גיטין פח). 'חרש - שבשעה שפותחין נעשו הכל כחרשין, מסגר - כיון שסוגרין שוב אינן פותחין (ופירש רש"י, הלכה שהם סגורים בה שאינם יודעים להשיב לשואליהם שוב אין לה פותחין אחרים), וכביכול הקב"ה צריך שהם יהיו עמו בקרבתו.

יד. נוראות מצינו בעניין זה בדברי המהר"ל מפראג זי"ע (נצח ישראל פ"י) לבאר בדברי הגמרא (מגילה כט.) 'תניא רשב"י אומר, בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן, גלו למצרים שכינה עמהן וכו', גלו לבבל שכינה עמהן וכו' ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן, ונראה מדבריו שיש חידוש בדבר שאף בעת הגאולה תהיה השכינה עם ישראל, ומביא המהר"ל שתמה הרשב"א, והרי איפכא מסתברא, אם כביכול השכינה הק' יורדת לגלות בעבור ישראל קל וחומר שתהא עימם ותשרה עליהם כשהם יגאלו מן הגלות.

ומבאר המהר"ל בלשון קדשו, ואני אומר שהדברים הם כמשמען, שיותר יש טעם להיות עם ישראל בגלות ממה שיהיה עמהם כאשר יצאו מן הגלות. ומוכיח זאת ממה שאמרו חז"ל (שבת יב:) שהשכינה נמצאת מראשותיו של חולה וכדכתיב (תהילים מא ד) 'ה' יסעדנו על ערש דוי'. ומבאר כי ב' טעמים לדבר. האחד, שכל דבר שצריך שמירה - השגחתו עליו יותר, והחולה שיצא מטבעו וכו' צריך הוא שמירה שלא יהיה נפסד, והשמירה מן ה' יתברך. והטעם השני הוא, שהכתוב אומר את דכא ושפל רוח אשכון, שזהו ממדת השי"ת ששכינתו עם אשר הוא דכא, ולכך החולה שהוא דכא השי"ת עמו בפרט'. ולפי ב' טעמים אלו ראוי שיהיה השכינה עם ישראל ביותר כאשר הם בגלות, שצריכים הם לשמירה יותר כשהם בין האומות, וכן משום שהם מדוכאים בגלות והקב"ה שוכן אצל נדכא ושפל רוח, ומשום כך היה מקום להעלות על הדעת שכאשר יצאו מגלות לגאולה שוב לא תהא עליהם השראת השכינה, על כן אמרו בגמ' ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן.

אך ככה יתנהג, כי אם לשארו, השארת הקדושה שנשאר בו, הקרוב אליו, יראה להתקרב לה'. עב"ל^{טו}. ולעולם אל יאבד תקוותו^{טז}, כי גם המרוחק ביותר בידו לשוב ולהתקרב אל הבורא ית"ש". והכי איתא בגמ' (סנהדרין עא.) רשב"י אומר, 'בן סורר ומורה לא היה ולא נברא', ולמה נכתב, דרוש וקבל שכר.

חרטה במרירות גדול על חטא ועון, אך זה בשעה וקצת מיום, ואחר זה יבטח בשם ה' וישען באלוקינו כי ירבה לסלוח, וירחיק העצבות כי זהו טומאה רבה, וגורם סילוק השכינה וההארה כידוע, והעבודה זרה תקרא בשם 'עצבים' - שמעציבין עובדיהם, וזהו לנפש לא יטמא בטומאת העצבות, בעמיו, בעת שהוא בכביית הקדושה ועמיו ואולא ['עמיו' מלשון גחלים עוממות],

טו. מובא בתלמוד ירושלמי (פאה פ"ח ה"ח) שרבי יוחנן וריש לקיש הלכו לרחוץ בחמי טבריא, בדרכם פגע בהם עני וביקש מהם נדבה, אמרו לו, כשנחזור מהמרחץ ניתן לך. משחזרו מצאו אותו מת [כי אדהכי והכי גווע מרעב], אמרו לא זכינו לטפל בו בחייו, נטפל בו במיתתו, כאשר טיפלו בו מצאו עליו כיס מלא דינרין עיי"ש. והיה אומר הרה"ק ה'לב שמחה' זי"ע, הבה נתבונן מה יעשה אדם מן השורה בראותו שגרם לעני למות, הרי היה מתמלא כולו צער ומכאובים אבל ובכי על עוון הרציחה וכולו אומר ייאוש... לא כך היא דרכם של אמוראים, כי אינם מביטים אלא על העתיד - מה יש בידם לעשות מכאן ואילך. והנה, אם לא היו מתחזקים לטפל בו לאחר מיתה היו נשארים באבלם וצערם לעולם - כאילו שהם גרמו למיתתו, ובאמת בזכות הנהגתם שפנו לטפל בו במיתתו זכו לגלות שלא היו אשמים במיתתו כלל, שהרי תלוי עליו כיס מלא דינרין, והוא אשם בעצמו שלגודל קמצנותו העדיף למות כשכיס מלא מעות בידו... וללמדנו, כי זו היא עבודת האדם להסתכל אך ורק על העתיד בלבד, בלא להרבות במחשבות אודות העבר.

טז. איתא בגמרא (יבמות סב:) 'שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת ועד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת', ולכן אנו נוהגים מקצת דיני אבלות באלו הימים, וכתב ה'בית יוסף' (סי' תצ"ג) בשם רבי זרחיה הלוי, שאין הכוונה עד העצרת ממש, אלא עד 'פרוס העצרת' - כב' שבועות קודם העצרת והוא ביום ל"ג בעומר, שבו פסקו מלמות.

וכתב הרמ"א בסימן זה (סי"ב) שנהגו בשמחה ביום זה. ומקשה ה'פרי חדש' (שם) 'מה טיבה של שמחה זו', ואי משום שפסקו מלמות, וכי זו שמחה היא שלא נשאר בהם מי שימות ל"ע. ומתרץ ה'חיד"א' (טוב עין [סימן י"ח] סימן תצ"ג דין ב, וכע"ז בפרי חדש), שהשמחה היא על התלמידים שהעמיד ר' עקיבא באותו היום, כדאיתא שם בהמשך הסוגיא, 'עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם (לימדם את תורתו), רבי מאיר, רבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי אלעזר בן שמוע. והם הם העמידו תורה'. ואין לך שמחה גדולה כשמחה זו שהעמידו את התורה מחדש. עתה בינו והתבוננו נוראות. קודם הפסח עמד רבי עקיבא בראשות ישיבה של כ"ד אלפים תלמידים, כולם גדולי תורה. ויהי אך יצוא יצא הפסח החלו מתים לו תלמידיו על פניו בזה אחר זה ה"י (חשוב נא כמה 'הלויות' היו בכל יום ויום). הרי עפ"י טבע אנושי היה על ר"ע לנטוש הכל, ולהוכיח שיש בזה משום סימן מן השמים שאין רוצים את ישיבתו, והיה שב אל ביתו... אבל חפוי ראש, סגור ומסוגר... אך רבי עקיבא לא שת לבו לכל אלה - אלא אמר 'תורה מה תהא עליה', עמד והתחיל הכל מ'בראשית', קיבץ את חמשת התלמידים למדם את תורתו ומשם יצאה תורה לישראל עד היום הזה, ולא עוד, אלא שבזכות זה זכה להעמיד תלמיד גדול כרשב"י, שמי לנו גדול הימנו. וללמדנו שלעולם אל יתייאש אדם אפילו במצב שנראה גרוע ביותר, וכל 'שמחת היום' היא על כך שלא נתייאש רבי עקיבא ונסוג אחור אלא התחיל מחדש.

יז. ולכל הרואים עצמם מרוחקים מן הקדושה ודרך הטוב נענה ונאמר, הנה כל מקור הדין ש'כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה', נלמד (מגילה כג:) ב'גזירה שוה' ממה שנאמר בפרשתן (כב לב) 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', ולמדו גזירה שוה 'תוך - תוך' מהנאמר בעדת קרח נאמר (במדבר טז כא) 'הבדלו מתוך העדה', ושם היו 'עשרה' ומקורו מ'עדה - עדה' מהמרגלים שנאמר בהם (שם יד כז) 'עד מתי לעדה הרעה הזאת', שאף הם היו עשרה [שהרי יהושע וכלב לא היו בכללם]. ולכאורה תמוה שכל ה'לימוד' לכל דבר שבקדושה - ילמדו דייקא מכל החוטאים בבני ישראל, כעדת קרח ועדת המרגלים. אלא אמר הרה"ק רבי מנדל מרימינוב זי"ע שאדרכה הא גופא באה הגמ' ללמדנו, שאפילו רשעים גמורים כקרח ועדתו וכמרגלים הרי ה'תוך' - בפנימיותם 'טוב' הם, ועדיין תקנה יש להם, כי כל מעשיהם הרעים אינם אלא כמלבוש חיצוני, ומהם נלמד על כל דבר שבקדושה.

את הנפש הבהמית שלו הוא יכול להניע לידי שלימות (תורת אבות ד"ה מכה) י"ב.

בפרשתן (כא א) 'ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו'. בזוה"ק (פמ:) הקשו, שמאחר שפתח הכתוב בלשון רבים - 'ואמרת אליהם' אם כן היה צריך לסיים 'לנפש לא יטמאו', ומדוע נכתב 'לא יטמא' בלשון יחיד. וביאר הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע שאזהרה זו של 'לא יטמא' נאמרה גם כלפי ענייני יראת שמים, שישמור על עצמו בקדושה ולא יבוא לידי טומאה, ומשום כך נאמרה בלשון יחיד ולא בלשון רבים, כי אין זו אזהרה כללית לכולם בשווה אלא לכל אחד לפי הנסיונות המיוחדים שלו שאינו דומה אחד לרעהו.

וזכור אל תשכח הא דאיתא בגמרא (ברכות לג:) 'אמר רבי חנינא משום רשב"י אין לו להקב"ה בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים'.

'להזהיר' גדולים - חינוך הקטנים ע"י מעשיהם של הגדולים בפרשתן (כא א), 'אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם', וברש"י, 'אמור ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים' כ"א. כאן רמז לן רש"י 'יסוד' בחינוך

וביאר ב'ספר החיים' לאחי המהר"ל (גאולה וישועה פ"ה) וז"ל, ודרש זה הוא מה שכתב בספר הזוהר (ח"ג קצ"ז): שהוא רמז לישראל שהם בנים סוררים וזה לא היה ולא נברא, דלא עלה על דעת אביהם שבשמים להחליף אותה באומה אחרת י"ב.

ונקדשתי בתוך בני ישראל - מסירת רצונותיו לשמים בפרשתן (כב לב), 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', וכתב הרה"ק ה'שפת אמת זי"ע' (תרמ"ג ד"ה במצות) וז"ל, משמע שבמצוה זו של מסירת נפש לקדש שמו ית' יכול אדם לתקן כל מה שנברא עבורו, וע"ז אמרו (ע"ז י): 'יש קונה עולמו בשעה אחת' וכו'. אכן הוא ענין חפזון ומהירות, אבל מה שאדם פועל ביטול הרצונות בימיו חיו בישוב הדעת ובמתנות [כלומר שמבטל תאוותיו ומתגבר על יצרן] הוא נאה ביותר, וע"ז אמרו (אבות ד י"ז) 'יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה יותר מכל חיי העולם הבא'. עכ"ל. והיינו שגדול מעלת 'קידוש ה'" בעודו בחיים חיותו כש'זוכח' את עצמו ואת רצונותיו מאשר זה המוסר נפשו למות על קידוש ה'. ובוה ביאר הרה"ק ה'בית אהרן' זי"ע הטעם שאומרים 'מסירות נפש' ולא 'מסירת הגוף', כי העיקר הוא כשמוסר את נפשו אלו הרצונות הנקראים 'נפש'. בה אמר הרה"ק מלעכאוויטש זי"ע בהא דכתיב בפרשתן (כד יח) מכה נפש בהמה ישלמנה, שהמכה והשובר

יח. יש שביארו בענין זה, שהרי מבואר בגמ' (שם ע"ב) הטעם שבן סורר ומורה חייב מיתה אף שלא עבר על עבירות שחייבים עליהם מיתה, כי סופו שיושב בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות מוטב ימות זכאי ולא ימות חייב, וכנגד זה אמר רבי שמעון לא היה ולא נברא, שלא תיתכן מציאות כזאת שנחליט כבר עתה על יהודי שבוודאי יבוא לידי חיוב מיתה, כי אפילו הרשע הגדול ביותר יש לו תקוה להיטיב דרכיו - כי לא תשכח מפי זרעו, 'ואפילו לפחותים'. יט. הנה ה'ספורנו' מפרש מה שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל בזה"ל, לעשות עמהם נפלאות כמו שנדרתי באמרי 'הנה אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות' (שמות לד י), והטעם בזה כי אמנם אני ה' מקדשכם. וביארו בדבריו כי אכן המקדש את עצמו זוכה שיעשו עמו נפלאות.

כ. כתב הרה"ק ה'שפת אמת' (אמור תרנ"ב) בשם הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע כי בל"ג בעומר יכולין לזכות ליראת ה'. רמז נתן בה הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע, כי מצינו בתהלים (יט ח-י) חמשה עניינים המדברים אודות 'תורה ויראה' - כל אחד בנוי מחמש תיבות, ואלו הם א. תורת ה' תמימה משיבת נפש. ב. עדות ה' נאמנה מחכימת פתי. ג. פקודי ה' ישרים משמחי לב. ד. מצות ה' ברה מאירת עיניים. ה. יראת ה' טהורה עומדת לעד. נמצא שיראת ה' טהורה עומדת לעד היא הלשון החמישית שיש בה חמש תיבות, והרי"ז ה'חמישי' שבחמישי' והוא כנגד יום ל"ג בעומר שגם הוא 'חמישי שבחמישי' - יום החמישי שבשבוע החמישי של ספירת העומר, מכאן סמך למה ששנינו שהיום הזה מסוגל לקנות בו 'יראת שמים'.

כא. עוד 'יסוד' בחינוך הבנים למדנו כאן, דלכאורה יש להבין מדוע רימזה התורה"ק את חובת החינוך 'להזהיר גדולים על הקטנים' - באזהרת הכהנים להישמר מטומאת מת (שהרי לא מצינו שייאמר כן מפורשות בכל מצוות שבתורה - אף

עצמם ואת הנהגתם, וממילא על הקטנים, אף הקטנים יאירו ויזהירו בזהר הרקיע כמותם^ג.

ובן מצינו באבי האומה - אברהם אבינו, שבעת שבאו אליו שלשת המלאכים - 'ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב ויתן אל הנער וימהר לעשות אותו' (בראשית י"ז), ופירש רש"י 'הנער' זה ישמעאל,

הבנים^ג, שהרוצה שבניו ינהגו וילכו כראוי בדרך התורה והמצוות, עליו להתנהג בעצמו בהנהגה הראויה, לשמור את עצמו בגדרי היראים והשלמים ובדרך זו תשפיע הנהגתו ממילא על לב בניו, שאף הם ילכו בדרך זו כמותו, שכן הוא טבע הבנים - לעשות כמעשה האב, בלא אומר ובלא דברים מצד האב. וזהו 'להזהיר גדולים על הקטנים', שהגדולים - ההורים יזהירו (היינו יאירו) את

שבוודאי יש על הגדולים חיוב חינוך לקיים כל דבר (דבר שבתורה), אלא, כי יסוד גדול למדנו כאן היאך וכיצד היא הדרך להזהיר גדולים על הקטנים, כי אם אמור יאמר הילד הקטן מ'פרחי הכהונה' לאביו הכהן, מדוע, תמנע ממני מלהשתובב בחדוות נעורים עם יתר חברי המצניעים להם חגבים ושאר שרצים לשחוק בהם... מדוע נאסר עלי מה שלאחרים מותר (מה... וכי הם גויים...), הלא יענהו האב בחיבה ויאמר, בני יקירי, אמת נכון הדבר, שלהם מותר דבר זה, אבל אנו זכינו, ואנחנו 'כהנים', ונתקדשנו בקדושה יתירה, והיות שנבחרנו להיות 'שבט הכהונה' משרתי א-ל משום כך הפרישנו הבורא ית"ש מכל טומאה והזהירנו להתרחק הימנה במשמרת וסייגים, לגודל יקרתנו ומעלתנו על יתר שבטי ישראל. וללמדנו אורחות חיים, בהנחלת דרך התורה לדורות הבאים, להעיר ליבותיהם הרכים של צעירי צאן קדשים, להזהיר את הקטנים רק באופן שנחדיר את ההבנה שכשאנו מונעים מהם איזה 'משחק', הליכה למקום פלוני, או 'מכשיר' שאין רוח חכמים נוחה הימנו וכל כיו"ב, אף אותם שהשכנים, החברים והידידים אינם נמנעים מכך, אי"ז אלא משום ש'שולחנו גדול משולחנם', כי גדלה מעלתנו על מעלתם, ורק לגודל יקרת רוממותנו, שזכינו להיות מבני עליה אנו פורשים בשמחה מכל סרך ובדל נדנדוד של היפך נחת רוח לבורא ית"ש ח"ו. ברגשי קודש אלו ודאי יתקבלו הדברים בנועם בלבבות הרכים ויעשו שורש להצמיח פרי קודש הילולים ההולכים בדרך ישראל סבא.

כב. מעשה באברך חשוב ושמו הרב א.ח.ש. שהיה משמש כ'מגיד שיעור' באחת הישיבות המפורסמות במשך כל ימות השנה, זולתי בחודש תשרי שאז היה פונה לעסוק בעסק ה'אתרוגים' לקראת חג הסוכות הקרב ובא. באחת השנים, הזכיר עצמו בפרוס חודש תשרי לפני הרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע היות והוא פונה למסחר ה'אתרוגים' הוא זקוק לברכת הצלחה... אמר לו הרבי, דע, לא רק בחודש תשרי, אלא בכל השנה כולה הנך מתעסק ב'אתרוגים' (כיניו לחפץ שמתעסקים בו בזהירות בעדינות ומחשיבים כל יחיד ויחיד) היינו בחורים יקרים, נשמות טהורות שיש להתעסק עם כל אחד מהם בזהירות ושמירה, בעטרת חשיבות ודקדוק לא פחות מההתעסקות עם ה'אתרוגים'. וכמו באתרוגים כך הבחורים - ס'איז דא בעסערע און ס'איז דא שוואכערע (יש טובים יותר וישנם פחות טובים), זה הכלל, סוחר טוב ובקי במלאכה מכיר ויודע כשמוצא על ה'אתרוג' 'בלעטל' (כיניו לכתם מסוים הנמצא הרבה על ה'אתרוגים) כיצד לגרד (קראצען) ולהסירו, אם מגרדים במומחיות מאכט ער פון איהם א יופי... (בזה הוא מהפך את ה'אתרוג ליפה עיניים וטוב רואי), אבל מי שאינו מכיר באמנות זו הרי הוא מגרד מידי חזק ופוסל את ה'אתרוג עד שאי אפשר לתקן... וכיוון לומר שאחריות גדולה בידו, בידו להפוך כל בחור ל'יופי' או לאידך לפסלו ח"ו.

כג. ובזה ביארו מה דאיתא בהגדה של פסח 'כנגד ארבעה בנים דברה תורה אחד חכם אחד רשע אחד תם אחד שאינו יודע לשאול', ולכאורה היה צריך לומר אחד צדיק ואחד רשע, ומדוע נקטו 'רשע' על ה'היפך' של 'חכם'. אלא, כי 'החכם' היינו ה'מתחכם' (אויבער חכם) לשאול מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלוקינו אתכם, והזהירו בעל ההגדה, שאם הוא מתחכם, אף בנו יתחכם כנגדו עד שיצא לתרבות רעה, ונכדו כבר יהא 'תם', ובנו אחריו לא ידע מאומה ממסורת האבות ו'לא ידע לשאול' מאומה, שכן הוא דרך הבן להתנהג כאביו.

ויש לרמז ענין זה בדברי חז"ל (ב"ק צ"ז): 'איזהו מטבע של אברהם אבינו - זקן וזקינה מצד אחד, ובחור ובתולה מצד אחר', שבאותה מטבע של זקן וזקינה כן ינהגו גם הבחור ובתולה - הדורות הבאים, אך אי אפשר שיהא לזקן מטבע אחד, ואילו לבחור יהא מטבע אחר, והיינו שאי אפשר שהאב ידרוש מבנו דברים שאינו עושה בעצמו. ולא יתכן שיעשה האב ככל העולה על רוחו וירצה שבניו ילכו בדרך הישר... כי אין לו לבן אלא מה שענינו רואות.

כה אמר הגה"צ רבי יעקב גאלינסקי, לבאר למה הם דומים - אלו הדורשים מצאצאיהם מעלות טובות שהם עצמם לוקים בהם ובפיהרסיא מזלזלים בזה. פעם היה גוי עני שקינא בעמיתו - העניים היהודים, בראותו כי על אף עניותם הרי בכל עת מצויים בכיסם כמה פרוטות, מה עשה הגוי, התיידד עם אחד מעניי היהודים, וזה גילה

באר הפרשה - פרשת אמור

את אזניו בשעת הכושר, כי הם עורכים סיבובים ב'שטיבלעך' ערב בוקר וצהריים, בפשיטת יד לנדבה, ומשם מתקבצים בידם הפרוטות שבהם הם מחיים נפשם...

הלך הגוי ולבש עצמו בבגדי היהודים, ובבואו לביהכ"ס פשט ידו, ואכן, בידו ובכיסו התמלאו 'מצלצלין' למיניהם, באחד הימים שמע שאחד המקבצים קורא בקול, רבותי, שמעו נא, גר צדק אנוכי, מ"ח פעמים הזהירה התורה 'ואהבתם את הגר', מצוה רבה לתמוך בי בעין יפה... לא חשב הגוי פעמיים ולמחרת היום החל אף הוא מכריז, כי הוא גר צדק, ואכן, 'הכנסותיו' גדלו פי כמה וכמה. ויהי מקץ שבועיים ימים, והנה הוא שומע את פלוני משתיק את הקהל לפני 'אשרי ובא לציון' ומבאר לשומעי לקחו כי הוא נכד של אור שבעת הימים ה'בעל שם טוב' זי"ע, וזכות גדולה היא לתמוך בנכדי הבעש"ט, החליט אותו הנכרי לקפוץ על שתי המציאות גם יחד, והחל מכריז, אנא, אחים רחמנים בני רחמנים, לאו בכל יומא איתרחיש לפניכם זכות כזאת... כי אנכי 'גר צדק' נכדו של הבעש"ט... אך למותר לציין כי הקהל רגמוהו באתרוגיהם והוכרח להימלט על נפשו. מכאן למד הגר"י, כי הסתירה שסתר עצמו גרמה לכל הקהל לצחוק ממנו ולסלקו מעל פניהם, כך ממש נראית קבלת מרות של הבנים בראותם את הסתירות בהן מתנהגים הוריהם.

וידוע מאמר העולם, המפרשים בדרך הלצה את הכתוב (בראשית יב ג) 'ונברכו בך כל משפחות האדמה' ופירש רש"י 'אדם אומר לבנו תהא כאברהם', (ונקטו אברהם ולא שאר האבות) כי אינם רוצים לחיות עם עול תורה ועבודה, ע"כ ברכו את בניהם 'תהא כאברהם' שאביו התנהג כ'תרח' ורק הבן היה כאברהם אבינו... ומהאי טעמא נקראת מסכת אבות בשם זה כי כל מהותה של מסכתא זו ללמד ארחות חיים ונתיבות יושר, והדרך לחנך את הבנים לנהוג במידות טובות ומתוקנות הוא על ידי ה'אבות' - שהאב יתקן מידותיו וממילא ימשיכו בניו בדרכו הטובה, וכמו שמצינו רבות במסכת זו הלשון 'הוא היה אומר', שמה ש'הוא' ומהותו זה הוא 'אומר' ליוצאי חלציו.

כך רמז הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע בפסוק שבפרשתו (כג מ) 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר', וברש"י, עץ שטעם עזו ופריו שוה. ומרמז, שיהיה פריו ועצו שווים כלומר שלא תהיה ירידת הדורות, וזהו הדר. ובספר 'שם משמואל' להג"ר שמואל עהרנפעלד ממאטעסדארף זצ"ל (ארה"ב) כתב כע"ז, שאתרוג רומז על הבנים ושלא יעזבו את דרך אבותיהם.

והרי כך הוא נוסח הברכה ב'ברכת האילנות' (ברכות מג): 'ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות', וקצת צ"ב, מה ענין בריות טובות ל'ברכת האילנות', וידוע הביאור, כי הוא בא לגלות לכל הרוצה לעמוד על סוד הדבר, כיצד פרח ועלה אילן נאה ויאה כזה, לזה ייאמר, תדע שהוא נעשה ע"י ה'בריות טובות', הם נטעו והשקו, נתייגעו והזיעו סביב גידולו ובוזה נעשה 'אילן נאה' ורב פארות לתפארת כרם בית... כיו"ב, תאמר לכל גידול הבנים והצאצאים, ע"י ההורים ומורים שהם 'בריות טובות' המשקיעים כל אונם ומרצם בחינוך הצאצאים - הן בתפילת אבות על בנים, והן במעשיהם הטובים יחד עם פעולות החינוך יצא בעזהשי"ת מתחת ידם אילנות טובות לתפארת כרם בית ישראל (ללא כל ספק שכל זה תלוי בסייעתא דשמיא, ובשפיכת דמעות כמים בתפילה, אבל הנדרש מההורים לעשות הוא ככל יכולתם, וה' יגמור בעדם).

עוד שמעתי מצדיק אחד המבאר את דברי חז"ל 'להזהיר גדולים על הקטנים', שזהו אופן החינוך, הגדולים-ההורים או המחנכים יאירו את דרכי הקטנים בעצם היותם גדולים, דהיינו שתהא הנהגתם הנהגה ראויה, ויהיו שונים בהנהגתם מהנהגת הקטנים. כי אמנם מחד גיסא יש לתת לצעירי הצאן הרגשת קירבה גדולה. אך מאידך, צריך להיות ברור וניכר גבולות ההבדל בין ה'גדול' ל'קטן' (וכנודע, ללמוד מדברי רש"י (פרשת ויגש) 'וישימני לאב לפרעה', לאב - לחבר ולפטרון, ולמדנו שזהו מהותו של 'אב', שצריך לנהוג כחבר מחד, אך גם כפטרון מאידך. [מספרים, שפעם בעת עריכת הסדר אצל הרה"ק מקאצק זי"ע ישב אחד המסובים ומדד את גודל חצאי המצה שבצע ל'יחץ' בכדי להטמין את הגדולה לאפיקומן. נענה הרה"ק זי"ע ואמר לו בחריפותו, 'גדול שצריך למדוד אותו, איננו גדול כי אם קטן'].

פי כמה וכמה נכונים הדברים לגבי הגדולים הבאים ל'הזהיר' על הקטנים בדעת, ובאים לחזקם ולהשיבם לחיי תורה ויראה, ביותר עליהם להישמר מלרדת לדרגתם הנחותה של אלו שעדיין לא זכו לאור באור החיים, אלא, אדרבא, להעלותם ולרוממם ולהאיר דרכם מתוך חשיכה. וכפי שהגדיר הגרא"א דסלר זצ"ל, כי מי שבא לחלץ את חברו שנפל לבור עמוק, מוטב שיעמוד על שפת הבור ויתאמץ להעלות את הנופל אליו, אף אם אינו בטוח שיצליח

ונתן לו כדי לחנכו במצוות, ולכאורה צריך ביאור אם כן, מדוע 'ואל הבקר ריץ אברהם' בעצמו, היה לו לשלוח את ישמעאל גם לזאת - כדי לחנכו למצוות. אלא ביאורו, כי אדרבה כשהאב רוצה שבנו יתחנך למצוות עליו לרוץ בעצמו - וזוה גופא קיים אברהם אבינו 'כדי לחנכו במצוות', כי כאשר הבן רואה את אביו רץ לדבר מצוה מתוך התלהבות וחביבות למצוה, נכנסים בו רגשות הקודש, ואף הבן ינהג כמעשה אביו¹.

להעלות את רעהו, מאשר שירד בעצמו לתחתית הבור בכדי להעלותו, כי אז הוא מסוכן שמא גם הוא יישאר שם בבירא עמיקתא...

וכה מסופר, בחור צעיר בא לשאול את פי הגה"ק הסטייפלער זי"ע האם נכון לו להצטרף בימי בין הזמנים ל'פעילים' העוסקים בפעולות קירוב 'רחוקים' משמירת תומ"צ להטות ליבם לשלוח את ילדיהם למוסדות חינוך הנאמנים לה' ולתורתו, ולא נתן לו הגאון עשות כן, בטענה שמא יפריע לו הדבר בלימוד סדרי הישיבה. תמה הבחור בפני הגאון, והרי שאלתי על ימי בין הזמנים, שבהם לא מתקיימים סדרי הישיבה כרגיל. תפס הגאון את חוטי הציצית מהטלית קטן שעליו והראה לבחור על ה'שמש' - החוט הארוך שבו כורכים את הכריכות סביב חוטי הציצית. וכך אמר לו, הנה, חוט זה היה ארוך וגדול פי כמה וכמה משאר חוטי הציצית, אך מכיוון שהרבה להסתובב סביבם בכדי לזכותם, נעשה קטן כמותם... (אמנם, מילתא דפשיטא שאין בזה בכדי למעט אפילו בכח זה מגודל מעלת מזכה לחייביא כאשר הפליג ע"ז בזה"ק. ולמעשה יעשה שאלת חכם, כ"א לפי מקומו ושעתו).

כד. וכך פירש כ"ק אדמו"ר מקאלוב שליט"א לרפו"ש בלשון הכתוב בפרשתו (כא טו) 'ולא יחלל זרעו בעמיו', שכבר פירשו בספה"ק ש'עמיו' הוא מלשון גחלים עוממות, ובא הכתוב להזהיר את ההורים שיעשו את עבודת הקודש מתוך התלהבות וברגשי אש קודש, כי רק באופן זה תתלקח האש גם בלבבות הצאצאים, אבל אם לא ינהגו כן אלא יעשו את המצוות ב'קריירות' ומבלי רוח חיים הרי לא יהיה לבניהם אחריהם חשק ורצון לילך בדרך ה'. וזהו לא יחלל זרעו בעמיו - על ידי שהוא יהיה באופן של 'כבוי'... שהרי בזה הוא מחלל אותם רח"ל, אלא יבעיר בעצמו השתוקקות והתלהבות, 'להזהיר' גדולים על הקטנים.

מעשה באב ובנו שהילכו ברחובותיה של ירושלים של מעלה, בדרכם עברו לצד ישמעאלי שמכר פירות אבטיח, והיה אותו ערבי מצעק ומכריז בקול אבטיח... אבטיח אדום ומתוק... אבטיח בלא גרעינים... אבטיח על הסכין... ברצותו למשוך קונים. המשיך האב עם בנו בהליכתם והנה שומע האב את בנו קורא את צעקתו של הישמעאלי מילה במילה, ואף הילד מצעק לעצמו, אבטיח... אבטיח אדום ומתוק... אבטיח בלא גרעינים... אבטיח על הסכין... מיהר האב ונכנס אצל אחד מגדולי קרתא דשופריא באותם הימים, ותינה לפניו את צערו, שנראה לו שיש לבנו חלילה פגם בנשמתו, והסביר, הנה בכל יום ויום הנני לומד עמו ביגיעה רבה פרקי משניות, ואינו זוכר בע"פ אפילו תיבה אחת, כי באמרו תיבת 'קורין' כבר שכח את תיבת 'מאימת' (הקדמת לה), ואילו היום שמע רק פעם אחת את הישמעאלי מכריז ואומר על האבטיחים, וכבר נחרטו הדברים במוחו וחזר אחריו מילה במילה... הסביר לו ה'גדול', לא מיניה ולא מקצתיה, אלא 'הכרזתו' של הערבי באה מקירות לבו שהרי הוא נצרך למכור ולהרוויח כמה פרוטות לפרנסת ביתו, והרי 'דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב' ומטעם זה בידו לחזור אחריו אות באות... וכן ב'לימודים', אם לא היית לומד עם בנך מן השפה ולחוץ, אלא היית בוער בדברי המשנה, דבריהם של התנאים הקדושים, היו הדברים נחרטים על לב בנך עד שהיה זוכרם בלי כל קושי, על כן לא פגם נשמה יש בו חלילה, אלא בך הפגם שאינך מוסר לו את הדברים בתבערה... ולדין ייאמר, כי אם האב מקיים את המצוות כשהוא יוקד באור היקוד אזי יחקק בלב הילד הרצון לעבוד את הבורא ית"ש בלבב שלם.

כה. הנה איתא בגמ' (גיטין נז:) 'מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק', ולכאורה פלא גדול הוא כיצד זכה המן הרשע שיהיו מבני בניו תנאים ואמוראים שאין לנו שום חקר והשגה בגדולתם וקדושתם. וביאר הגאון רבי אלעזר מנחם שך זצ"ל ראש ישיבת פוניב'ז, שמובא בגמ' (מגילה טז.) שבשעה שהגיע המן לקחת את מרדכי להרכיבו על הסוס ברחוב העיר ראה אותו יושב ומלמד תורה לרבנו, שאלם המן 'במאי עסקיתו', והשיבו לו שבהלכות קמיצת מנחת העומר [שהיה זה ביום ט"ז ניסן יום הבאת העומר], אמר להם המן 'אתא מלי קומצי קמחא דידכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי' - שמלוא קומץ קמח של המנחה דחה את עשרת אלפים כיכר כסף ששקלתי לגזי המלך על היהודים לאבדם ח"ו. והרי, שבאותה שעה קשה שעבר על המן, והושפל כבודו עדי ארץ, כשציווהו לשמש כמשרת נקלה למרדכי היהודי השנוא עליו, לא תלה את הדבר בסיבות ותירוצים שונים בהבלי העולם, אלא גילה

באר הפרשה - פרשת אמור

טוב ומיטיב - רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד
בפרשתן (כא א), 'אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא ישמא בעמיו, כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו', כתב ה'אבן עזרא' בזה"ל, 'ושעם שהזכיר אמו קודם האב, כי הזכיר חי יותר מהנקבה ברוב', ונמצא שעל הבן - הכהן, להיטמא במיתת אמו קודם מיתת אביו, שהרי האב מאריך יותר ימים. יש שהקשו, אם כן, מדוע בהמשך הפרשה לגבי קדושת 'כהן גדול' הקדימה התורה מיתת אב לאם כדכתיב (פסוק יא) 'לאביו ולאמו לא ישמא' - אב קודם לאם, מה נשתנה כהן גדול שזכר בו מיתת האב תחילה משאר הכהנים שהקדים בהם הכתוב מיתת האם לאב.

איתא במדרש (תנחומא, ויחי ה) אמר רשב"י כל העוזר את ישראל כאלו עוזר את השכינה שנאמר (שופטים ה כג) 'אורו ארור יושביה כי לא באו לעזרת ה', וכי צריך הוא לסיוע, אלא ללמדך, שכל העוזר לישראל כאלו עוזר את השכינה, עכ"ל¹.

יש שביארו, על פי מה שאמרו בגמ' (ר"ה יח.) רבה ואב"י מדבית עלי קאתו (שנגזר על צאצאי עלי שימותו בקיצור ימים ושנים), רבה דעסק בתורה חיה ארבעין שנין,

את אשר בעומק לבבו ואמר שאכן שמירת התורה והמצוות של בני ישראל מגינים עליהם מכל שונאיהם ואויביהם, וכאשר שמעו בניו ובני בניו 'נקודת אמת' שיצאה מפיו אמרו לעצמם אם כן מה לנו להיות מגויי הארצות, מוטב לנו לעזוב כל מחמדי תבל ולדבוק בה' ובתורתו.

וללמד יצא, שאפילו אם יהיה האב כמו 'המן', אך אם יאמין בכל ליבו ונפשו שאין טוב יותר מלעשות רצונו ית' ולעבדו בלבב שלם, ויראו צאצאיו שכך דעתו באמת ולא מן השפה ולחוץ - יגדלו לשם ולתפארת בכרם בית ישראל...

כו. ותמה הרה"ק הנתיבות שלום זי"ע, שהלא באותו הזמן שעסק אב"י בגמילות חסדים היה רבה שקוע בתורה, ומדוע נגרע חלקו של רבה, וכי יתכן שמאחר שעסק בתורה יפסיד ולא יאריכו לו שנותיו. ותירץ שאכן אין אדם 'מפסיד' מלימוד התורה, כי בין לרבה ובין לאב"י נקצב מלעילא אותם שנות חיים, אלא שהזמן שיהודי עוסק בו עבור רעהו להיטיב עימו אינו נחשב מחשבון החיים הקצוב לו, שהרי אינו מתעסק עתה בענייניו הפרטיים ואינו חי כעת לעצמו, וממילא האריך אב"י עוד עשרים שנה.

ובפשטות ביאור הדברים הוא, כי ודאי אין ערוך לחשיבות התורה ולמעלתה, אך למה הדבר דומה, כי הנה מילתא דפשיטא היא ש'בשר' חשוב פי כמה וכמה מ'מים', אך אי אפשר לאדם בלא מים, ולא עוד אלא ה'בשר' עצמו זקוק ל'מים', כי בלא מים לא יתבשל הבשר לעולם, כיו"ב לענין עסק התורה, שהרי היא כ'בשר', אבל, אי אפשר לעולם להתקיים בלא גמילות חסדים, ולא עוד אלא שמעלת התורה עצמה היא רק במי שיש בו גמ"ח.

כז. איתא בזוה"ק (ויחי יח.), רבי יצחק תלמידו של רשב"י נכנס אל רבי יהודה ואמר לו כי מרגיש על עצמו שהוא נוטה למות... משם הלכו שניהם אל רבי שמעון, וירא רבי שמעון כי מלאך המוות מרקד לפני ר' יצחק, אחז רשב"י בידו של ר' יצחק, ואמר הריני גוזר שכל מי שרגיל להיכנס הנה בכל עת יכנס, ומי שאינו רגיל להיכנס - לא יכנס, כלומר, שמלאך המוות שאינו רגיל כאן לא יכנס. נכנסו ר' יצחק ור' יהודה, ומלאך המוות נשאר מבחוץ. שאל רשב"י את ר' יצחק אם כבר ראה את אביו מהעולם העליון, כי אם ראה כבר אין בידו להושיעו (סימן זה היה מסור בידי אותם שרפים לביור ענין המיתה, ואין לדין עסק בזה), ענה ר' יצחק, עדיין לא ראיתי את אבי, פנה רשב"י לשמים, ואמר, את ר' יצחק הנני צריך כאן בעולם כי הוא אחד מז' העיניים שלי (מהאידרא), ונענה מן השמים שאכן ישאר ר' יצחק בין החיים, אך ביום הסתלקותו של רשב"י יצטרך להביא עמו את ר' יצחק (וכך הוזה, לפני שנסתלק רשב"י מהעולם,

מטיב הקב"ה עם כל הבריות, וכ"ש להולכים בדרכיו, שאפילו בזמן שהוא הן את העולם, גורם לאותו שאוהבו - שיזכה בדין מבעוד מועד, על ידי ששולח לו 'מתנה' - עני המזכהו בצדקה, והוא הגורם לו לזכות בדין). וכעין זה גם בח"ב (קצת). תא חזי זבאה חולקיה דבר נש בד מסכנא אערע לגביה, דההוא מסכנא דורונא דקודשא בריך הוא הוי דשרר ליה^{כט} (שעני זה 'מתנה' הוא ששלח לו הקב"ה)^ל.

וכך איתא מפורש בזוהר הקדוש (בראשית ח"א קד). רבי אלעזר אמר, תא חזי כמה אנהג קב"ה מיבו עם כל בריין, וכל שכן לאינן דאולי באורחוי, דאפילו בזמנא דבעי למידן עלמא, איהו גרים למאן דרחים ליה למזכי במלה עד לא ייתי ההוא דינא לעלמא, דתנינן בשעתא דקב"ה רחים ליה לבר נש משדרר ליה דורונא, ומאן איהו מסכנא, בגין דיוכי ביה^{כח}. (פי' בוא וראה עד כמה

אמר לבנו שיראה אם ר' יצחק נמצא בבית, דאנא מערבנא ליה, פי' שאנכי ערבתי לשמים להביאו עמי לעולם העליון, אידרא זוטא, פר' האזינו רפז). נרדם ר' יצחק, ואביו נגלה אליו, וסיפר לו, שהכל כבר היה מוכן לקראת עלייתו לעולם העליון, והוא (אביו) וכל קדושי מעלה היו מוכנים כיום חג לקבל את פניו. ורק צער קטן היה עוד בלבו על שלא יזכה רבי יצחק ללמד תורה לבנו הקטן. והדברים עתיקים וידועים.

הרה"ק מסאווראן זי"ע הראה ממקום אחר בזוה"ק (בשלח סא). את המשך המעשה, וכך כתיב שם, פעם אחת היה רבי יצחק מהלך בדרך ופגש בו עני אחד, ויבקשהו העני, 'הב לי נדבה שאוכל להחיות בה את נפשי ונפשות בני ביתי', ענהו רבי יצחק, אין תחת ידי אלא מחצית המעה, ומה תוכל לקנות בה. אמר לו העני, אף תחת ידי חצי מעה, אצרף אותה עם המחצית שתתן לי, ואקנה בו דבר מה להשיב את הנפש. נתן לו רבי יצחק את חצי המעה שבידו. בלילה ההוא הראו לרבי יצחק בחלום, איך שהוא עובר את הים הגדול, ורצו להשליכו לתוכו, והנה רואה הוא כי רשב"י מושיט ידו להצילו - להוציאו מן המים הזידונים, אך אין ידיו של רשב"י קרובות דיים לידיו של ר' יצחק, ואז... מגיע העני שבאותו היום החיה את נפשו, ומחבר את ידי ר' יצחק עם ידי רשב"י (כחיבורם של שתי חצאי המעות), ואז עלה בידי רשב"י להציל את ר' יצחק ממוות לחיים. משהשכים רבי יצחק משנתו נפל בפיו הפסוק (תהלים מא ב) 'אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' (ואמרו חז"ל, שהמשכים ונפל לו פסוק לתוך פיו הרי זה נבואה קטנה, ברכות נה). והיינו שאף שהצלנו הייתה ע"י רשב"י, מכל מקום לא בא לידי הצלה זו מבלעדי הצדקה שעשה עם העני. כת. איתא בזוהר הקדוש (פרשת אמור דף צב), שכל יום ויום בו יהודי גומל חסד עם רעהו, עומד לו יום זה כאפוטרופוס (הדואג לכל מחסורם של היתומים) בשמים.

וכך כותב השל"ה הקדוש זי"ע (במס' פסחים סוף פרק נר מצוה) על הפסוק (תהילים נב ג) 'חסד קל כל היום', ראוי לאדם שלא יעבור עליו יום אחד מימי חייו שלא יעשה בו חסד עם רעהו בין בגופו ובין בממונו. וכבר נודע בשערים סגולת ה'ח"י ראטל' - לנדב ח"י ראטל משקה להשקות נפש כל חי לכבוד ההילולא קדישא בכדי לזכות לישועה הנצרכת בזש"ק ובשאר העניינים, וכבר מילתנו אמורה שביותר יש בזה משום 'סגולה' בדוקה ומנוסה - 'להשקות' אחרים ב'ח"י רוטל גיטע ווערטער', דיבורי עידוד וחיזוק המתיישבים על הלב, שהוא גם ענין של 'להשקות' אחרים, כמו שאמרו בגמ' (כתובות קיא): 'טוב המלכין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב'. כט. עפ"ז ביאר הגה"ק רבי חיים מוואלוז'ין זי"ע (רוח חיים אבות ה ט) הטעם שנקטו חז"ל בכל מקום בלשון מתנות עניים, שהלא מבואר בזוה"ק שהעני הוא 'מתנה' מהקב"ה לבעל הבית. הוסיף לבאר עוד, וז"ל, והנה השי"ת משתמש בכלים שבורים [כדאיתא במדרש (ויק"ר ז ב) 'אמר רבי אלכסנדרי ההדיוט הזה אם משתמש הוא בכלים שבורים גנאי הוא לו, אבל הקב"ה כלי תשמישו שבורים, שנאמר (תהילים לד יט) קרוב ה' לנשברי לב'], לב נשבר של העני יקר מאוד למעלה, נמצא מכלי תשמישו של השי"ת נותן לו להעשיר מתנה. עכ"ל.

ל. שמעתי מהרה"ח ר' משה פעלדמאן שליט"א, איתן מושבו בעיר הבירה לאנדאן (לונדון), אשר בבעלותו חברה (company) הנקראת בשם גלובל גרופ (Global Group) המשווקת ומוכרת דברי מאכל קפואים, וכך הוה, לפני כחודשיים התקשר אליו איש שהציג עצמו כ'שליח חב"ד' בסקאטלאנד, וגולל לפניו מסכת פרנסתו בשנה האחרונה, כי מאז פרוץ הנגף לפני כשנה התמוטט מקור פרנסתו, ואינו רואה ברכה במשלח ידיו, ומידי כמה שבועות הוא מנסה עסק אחר, עתה ניסה את מזלו בקניית גבינה קפואה לרוב, והזמין סחורה מפולין (שם מייצרים אותם) בשווי מאות אלפי פונט, ו'בשעה טובה ומוצלחת' הגיע עתה הסחורה, אך דא עקא שלא ידע שחייבים להזמין מראש מקדם מקום אצל בעלי הפריזיערס (מקפאיים) הגדולים, ומה יעשה עתה כשהמשאית (טראק) עומדת על יד ביתו, והפועלים רוצים

אב הרחמן יחוס וירחם עלינו ועל כל עם בני ישראל, להשפיע שפע רב בבני מעלילי חיי אריכי ומזוני רוויחי, בבריות גופא ונהורא מעליא.

לקיים מצות 'פריקה' ולהסתלק מהמקום, ולאידך אם יפרוק את הסחורה בחצר ביתו אזי 'וחם השמש ונמס', וכל כספי ההשקעה (שלוה מאחרים) ירדו לטמיון, ובדלית ברירה מבקש הוא מר' משה, אף שהוא 'מתחרה' (competitor) שלו, שיואיל בטובו ויתן לו רשות להניח את כל סחורתו בפריזער שלו. נענה לו ר' משה, בשמחה רבה ובחפץ לב אפנה לך מקום, שאלו האיש, ו'מה יקר חסדו', ענהו ר"מ, אפילו לא פרוטה אחת אדרוש ממך, אך בזאת ניאות לך, כי בבית עסקי עובדים כ-30-40 נכריים, לך והודיעם שהסכמתי לשמור עבורך את סחורתך אפילו שאנחנו מתחרים כי יהודי עוזר ליהודי, ובכך יתקדש שמו הגדול בין גויי הארצות. ואכן, נהג המשאית הסתובב מסקוטלנד ונסע דרך ארוכה של כמה שעות עד שהגיע למקום ה'חברה', והוריד את הסחורה, ואותו שליח חב"ד עמד בהבטחתו ופירסם ברבים את החסד הגדול שגמל לו בעת דחקו.

עבר זמן קצר, והנה החלו השלטונות להערים קשיים לאותם המביאים סחורה ממדינות אחרות לענגלאנד (בריטניה), מאחר שפרשו מ'האיחוד האירופי', ובערב פורים הודיעו כולם פה אחד, שמהיום ואילך למשך חודש תמים אינם מביאים כל מיני סחורה לבריטניה. נחרד ר' משה עד מאוד, כי כל פרנסתו תלויה באותם מובילים, וניסו העובדים להתקשר לכל חברות ההובלה, אך בזה אחר זה קיבלו מכולם לא באל"ף רבתי... ולא ידע מה לעשות, עד שאחד העובדים העלה רעיון אולי יפנו אל הנהג הגוי אשר הביא הנה את הסחורה מסקאטלאנד, אך אחרים מבין העובדים של ר"מ, ענו בשחוק – הרי אותו גוי אינו אלא שכיר אצל בעליו, אך ר"מ אמר, ננסה ויבוא הנס מכל מקום, פנו אל הנהג והוא ה פנה אותם אל ה'בוס' שלו, וכאן אירע הנס, כי הגם שה'בוס' אינו אלא נכרי וגוי, מ"מ מאחר שעדיין לא נרגע מהתפעלותו מהנהגת 'יהודי' שעוזר ליהודי (שהרי הוא אשר הורה ולנהגו לעשות את הדרך מסקאטלאנד ללאנדאן) נרתם לעזרתו ומצא דרך עקלתון להכניס את הסחורה של ר"מ לתוככי מדינת ענגלאנד, ושלחו שמונה משאיות גדושים ומלאים ב'טוב הארץ'. וסיים ר' משה, אני חשבתי כשהסכמתי לקבל את הסחורה שאני עושה לו טובה, אך לא עבר זמן הרבה ונוכחתי לראות שעשיתי טובה לעצמי.

לא. ז"ל הרה"ק ה'עטרת ישועה' זי"ע (בסוף פרשתו), אמר"ר ואמרת הוא ב"פ 'אמור' (ר"ל, שנזכר ב' פעמים לשון אמירה, וכאילו נכתב 'אמור' שני פעמים, והוא) עולה (בגמטריא) 'פרו רבו' (494), וקריאת הפרשה זו יוכל להיות סגולה לבנים, וזהו 'להזהיר גדולים על הקטנים' - היינו להוליד ילדים קטנים, עכ"ל. ואכן, שמעתי מעדים נאמנים על איש יהודי שהמתין כעשר שנים ללדת זש"ק, ובשמעו את הדברים הללו קיים זה מה שכתוב בזה בקריאת פרשה זו ככל משפטיה וחוקותיה (אם בדקדוק קריאת שניים מקרא ואחד תרגום, או בלימוד הפרשה עם מפרשיה כראוי), ולפקודת השנה נולד לו בן למזל"ט.

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

העדר הפונה מטמא את התפלה

"אמור אל הפהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא ישמא בעמיו" (כא כ)

דרש רבי משה דוד אשכנזי רבה של טולצ'ובה:

אהרה זה נאמרה אף לכלל ישראל, שגם הם נקראו כהנים, ככתוב (שמות יט ו): "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" (ראה בעל הטורים שם). כיון שבזמן הזה התפלות נתקנו במקום הקרבנות, נמצא שכל הודי העומד בתפלה הרי הוא ככהן המקריב קרבן, ומזהירה אותו התורה: "לנפש לא ישמא" - כל תפלתו בלא פונת הלב, שכן בקד נמצא מטמא את תפלתו המכונה נפש' (ראה שמואל א' א טו). שהרי תפלה בלא פונה כמוה כגוף בלא נשמה (חובת הלבבות) שער השבוע הגפ"א, וכפי שגוף בלא נשמה מטמא בטמאת מת, כך העדר הפונה מטמא את התפלה.

באר שבע

'ונקדשתי בתוך בני ישראל' - במועדים

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב לב)

דרש רבי יעקב בעל הטורים:

מפסוק זה למדו חכמים (ברכות כא ב): "כל דבר שבקדושה לא יא פחות מעשרה". לפיכך נסמכה הוראה זו לפרשת המועדים, שכן במשך כל ימות השנה שהבריות עסוקות בעבודת הארץ, נבצר מרבים מישראל לומר דברים שבקדושה בצבור. אולם במועדים שישראל פרושים מפלאכתם ומתקבצים לתפלה ברב עם, אזי היה בידם לקיים את הצווי: "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

בעל הטורים, ע"פ העמק דבר

'קרבן מאה ברכות מוריד שפע לעולם

"והקרבנתם על הלחם" (כג ח)

דרש רבי יעקב צבי יאליש בעל 'מלא הרועים':

אמירת מאה ברכות בכל יום מורידה שפע מזון ופרנסה לעולם. דבר זה נרמז בשמו של דוד המלך שתקן תקנה זו (במדב"ר יח א): "דוד בן ישי... בית הלחמי" (שמואל א' ז נח), ולמדך שבזכותו יש לחם ומזון לבריות. אף הפסוק שלפנינו רומז לכך; "והקרבנתם על הלחם" - אם 'תקריבו' על' [בגמיטריה מאה] ברכות בכל יום ישלח לכם ה'

בברכה שלמה ונאמר אמון

"תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו" (כב כא)

הלכה מפרשת בענין הקרבנות (מגלה כח א; מנחות טו ב) היא כי אף אם כל הבהמות שבעדר הן תמימות ללא מום, יש לבחור מביניהן לקרבן דוקא את 'המיוחד שבעדר'. ולא עוד, אלא שאף מי שפבר שחט את קרבנו, אם מצא בהמה נאה ובראה הימנה, מתר לו להקריבה תחתי, ואף יש בפעלה זו משום הדור מצוה.

מהלכה זו נוכל ללמד אף לענין התפלה שנתקנה במקום הקרבנות (ברכות כו ב); כפי שבקרבן צריך המקריב להשתדל להביא את 'המיוחד שבעדרו' בקרבן, כך בתפלה - על המתפלל להשתדל שתפלתו תאמרנה בצורה המושלמת ביותר. על כן, כיון שענינת אמון היא חלק מהברכה (רמ"א א"ח קסז ב), וברכה שלא יעניתה באמן אינה ברכה משלמת (זהר פ"ר עקב דף רעא א), מן הראוי שיקפיד האדם לברך בפני אחרים שיענו אחריו 'אמן', ואף לענות 'אמן' אחר ברכת אחרים, ובכך הוא מגיש קרבן מושלם לפני ה'.

נשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב מרמורשטיין שליט"א

שפע פרונסה ממרום ועולם לא יחסר מלחמכם.

קול יעקב

התפלה במועדים - חובה מן התורה

"מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש" (כג ב)

ידועה היא מחלקת הרמב"ם והרמב"ן בנוגע למצות התפלה בכל יום, האם היא חובה מן התורה או מדברי חכמים: דעת הרמב"ם (ספר המצוות עשה ה) שהתפלה היא מצות עשה מן התורה, ואלו דעת הרמב"ן (בהשגותיו שם) היא שחייב התפלה בכל יום הוא מתקנת חכמים, ומן התורה אין חובה להתפלל אלא בשעת צרה.

והנה, בפרשתנו פרש הרמב"ן את לשון הכתוב: "מקראי קדש" - "שיהיו ביום הזה כלם קרואים ונאספים לקדש אותו. כי מצוה היא על ישראל להקבץ בבית האלקים ביום מועד - לקדש היום

בפרשהסיא בתפלה והלל לא-ל... וכתב ה'בית יוסף' כי על כן אף דקדקו לקבע לשון זו בגסח תפלות המועדים - 'ותתן לנו... מועדים לשמחה... מקרא קדש'.

על פי זאת, חדש ה'פרי מגדים' שבנוגע ל'מים טובים אף הרמב"ן סובר כרמב"ם שחייב התפלה הוא מדאורייתא, ולא עוד, אלא שמכף שכתב שיש "לקדש את היום בפרשהסיא בתפלה", משמע שלדעתו אף החובה להתפלל במנין ב'מים טובים' היא מן התורה. שהרי אמרו חכמים (סנהדרין עד ב): "אין 'פרהסיא' פחותה מעשרה בני אדם".

ואולם האדר"ת פרש שהסבה שכתב הרמב"ן שיש לקדש את יום טוב בתפלה, אינה מחמת חובת תפלה המיוחדת למועדים, אלא מחמת היותם ימי דין. כמאמר חכמים (ר"ה טו א): "בארבעה פרקים העולם נדון: בפסח על התבואה, בעצרת על פרות האילן, בראש השנה - כל באי עולם עוברין לפני כבני מרוח... ובחג (הסכות) נדונין על המים". והרי שעת הדין כמוה כשעת צרה, שבה סובר הרמב"ן שחובה מהתורה להתפלל אף בשאר ימות השנה.

'בית יוסף' או"ח תפ"ד ד"ה סדר היום: 'פרי מגדים' שם תצ במשב"ז בו 'עשרות אדר' ויקרא כב לב

יעלה עגונינו מערב יום הכפורים

"ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב" (כג לב) חכמים (ברכות ח ב) תמיהו על לשון פסוק זה: "וכי בתשעה מתעניין? והלאו בעשרה מתעניין!" ופרשו: "אלא לומר לה: כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאלו מתענה תשיעי ועשירי" (ברכות ח ב).

על פי זאת באר הרבי בעל ה'לב שמחה' מגור את אשר אנו אומרים בפייט 'יעלה תחנונו' הנאמר בתפלת מערב של יום הכפורים: "יעלה עגונינו מערב". שהנה, לכאורה מה טעם יש לבקש זאת בליל התענית, בשעה שטרם חטנו בעוני כלשהו? אולם כיון שאמרו חכמים שאף האכילה בערב יום הכפורים נחשבת כתענית, יש לומר שעל 'תענית' זו אנו מכוננים בבקשות: "יעלה עגונינו מערב".

לב שמחה' יום כפור

מפי קדשו של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי הבטחנו, כי בזכות ענינת אמון -

זוכים לשמירה מיוחדת
פכתוב (תהלים לא כז): "אמונים נצרו ה'"
(נלקח רפ"א)

קורעים לאדם גזר דין של שבעים שנה
(תקו"ז מ א)

זוכים לאריכות ימים
שלח (קסב א).

שמחה עצומה שורה בכל העולמות
(שם).

שערי שמים נפתחים, ותפלות ישראל מתקבלות
(נלקח רפ"ב).

לכבוד הלולא קדישא דרשב"י, הבה ונקבל על עצמנו ולפאר שם שמים בענינתאמן בכונה, אחר ברכות השחר ואחר כל תפלה וברכה, וכך נזכה בודאי לכל הישועות והברכות.

"גדל" (ג): העקר השני - יחוד ה'

מקור אמונת היחוד

הבית השני בפיוט: "אחד ואין יחיד כִּיחודו, גַּעְלָם, וגם אין סוף לאֲחֻדוֹתוֹ" מתאר את העקר השני משלושה עשר עקרי האמונה - 'יחוד ה', שעליו נצטיינו בפסוק (דברים 10:1): "שמע ישראל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אחד". אחר שנצטיינו להאמין במציאות ה' ושהוא ברא את העולם ומקימו בכל עת, ציטתה אותנו התורה להאמין שה' הוא אחד, וכפי שמצהירים אנו בנסח 'אני מאמין': "שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים והוא לבדו אֱלֹהֵינוּ הַיְהוָה הַיְהוָה". וכתב רבי דוד הכוכבי (ספר הבתים ספר מצוה י"ב ע"ב) שְׂכֵדִי לְחַק בְּקִרְבְּנוּ עֵקֶר אֱמוּנָה זֶה נִצְטִינֵנוּ לְקוֹרֵא קוֹרֵאֵת שְׁמַע בְּכָל יוֹם בְּפֶקֶד וּבְעֶרְבֹר.

הרמב"ם (קריאת שמע א, ד, ע"פ פסחים טו א) כותב כי טרם פטירתו זרז יעקב אבינו את בניו להתחזק בעקר אמונה זה, ואלו דבריו: "מסרת היא בדינו שבשעה שקבץ יעקב אבינו את בניו במצרים בשעת מיתתו צום וחרום על יחוד השם וגל דרך ה' שהלך בה אברהם ויצחק אביו... ואמר להם: בני, שמוא בכם מי שאינו עומד עמי ביחוד השם...? ענו כלם ואמרו: שמע ישראל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אחד" - כלומר שמע ומנו אבינו ישראל, ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אחד.

מהות אמונת היחוד

קיימים פרטים רבים בעולם שנתן לכונתם כ'יחידים', אולם בפעל הם מורכבים מכחות ופרטים שונים ולפיכך יחידותם נתנת לתקופה. כפי שביטת הבריאה, בשעה שנגרף אדם הראשון, לא היה נחשב הוא יחיד אף על פי שלא היו אנשים נוספים מלבדו, שכן מהותו מורכבת מאיברים שונים, מרגשות מוגנים ומרצונות נפרדים. לעמת זאת באמרנו על ה' ותברך כי הוא 'אחד', פנינתו ליחידות נצחית שאינה מורכבת מפרטים. הקדוש ברוך הוא הוא 'אחד' מחלט, שאין דגמתו בעולם (רמב"ם סודי התורה א, א, ב).

בנוסף, הבריות מכירות את הבורא באמצעות פעולותיו, וכך מתגלה הוא לעתים פרחים וחנון ולעתים פדן המעניש. בעקבות כך פילוסופים רבים טענו לומר שיש אלהים רבים משלל אחד תכונה המיוחדת לו. לכך מדגישה התורה: "ה' אחד" - ה' הוא אחד ויחיד, הוא לבדו ברא את העולם והוא לבדו מקימו ומנהיגו בכל עת ובכל שעה, בלי שום שתוף, ואין עוד בורא ומנהיג מלבדו כִּלְלִי (ראש אונה פרוק כ בדת הרמב"ם שם; דרך ה' ח"ד פ"ד אות א).

לכך פון המשורר באומרו: "אחד" - הקדוש ברוך הוא יחיד במספר ואין עוד בורא ושליט מלבדו, וכמו כן: "ואין יחיד כִּיחודו" - ואף במהותו יחיד הוא באחדות שלמה שאין דגמתה בעולם (סודי הנביא; סודי אור המהפכה). מלבד זאת

הוא: "גַּעְלָם וגם אין סוף לאֲחֻדוֹתוֹ". כלומר, חרף העבדה שאין מץ לאֲחֻדוֹתוֹ - שליחידותו אין התחלה ואין סוף, והיא ממלאת את העולם כלו ואנו חשים בה בכל רגע, בכל זאת היא גַּעְלָמַת מִדַּעֲתָנוּ, שכן בשכלנו המגביל אין לנו כל יכלת לתפס את משמעותה (ענין יוסף בסדר 'אוצר התפלות').

אחד יחיד ומיוחד

האמונה התמימה והשלמה שה' הוא שליט יחיד בעולמו היא "עקר גדול שהכל תלוי בו" (רמב"ם סודי התורה א, ו). וכך כותב הרמח"ל בענין זה בספרו 'דעת תבונות' (פ"ל): "ואמנם המאמין ביחוד ומבין ענינו, צריך שיאמין שהקדוש ברוך הוא אחד יחיד ומיוחד, שאין לו מונע ומעכב כלל ועקר בשום פנים ובשום צד, אלא הוא לבדו מושל בכל... שאין אחר תחתיו שיהיה לו שליטה בעולם, דהינו שאין שום שר ולא שום כח שני, כמו שהשבו עובדי עבודה זרה. ולא עוד אלא שהוא לבדו משיג על כל בריותיו השגחה פרטית, ואין שום דבר נולד בעולמו אלא מרצונו ומידו, ולא במקרה ולא בטבע ולא במזל, אלא הוא השופט כל הארץ וכל אשר בה, וגוזר כל אשר יעשה בעליונים ובתחתונים עד סוף כל המדרגות שבכל הבריאה כלה".

ואכן כבר מעיד הסמ"ג (מ"ע ב): "וכל ישראל תקועים באמונה חזקה כי יוצר הכל הוא אחד מיוחד". אמונה זו כה מרשימת היתה בלב ישראל, עד כי בכל הדורות מסרו יהודים את נפשם על יחוד ה', כפי שמעידה התפלה: "אבינו מלכנו עשה למען טובותינו על יחודך".

להוציא מדעת המינים

תקנות מיוחדות תקנו חכמים להוציא מדעת המינים האומרים כי חלילה שתי רשיות הן. בברכות קריאת שמע, תקנו לומר בשחרית: "יוצר אור ובורא השף" ובערבית: "גולל אור מפני השף וחשך מפני אור"; דקדקו להזכיר ביום ובלילה הן את החשך והן את האור, ולא הסתפקו בהזכרת האור ביום, והזכרת החשך בלילה, זאת כדי להוציא מלב המינים שאומרים שמי שברא אור לא ברא השף, ולהודיע שבורא אחד ברא את הכל (רבנו יונה ברכות ה ב בדה"ד).

עוד אמרו במשנה (ברכות לג ב) כי כל "האומר... מודים מודים" - משתקין אותו". הגמרא (שם) מבארת שהסבה לכך היא לפי שכאשר האדם כופל את שמו הבודד, הוא נראה כמודה לשתי רשיות חלילה, ומתוך כך מוסרפה שיש להשתיק אף את האומר: "שמע שמע", לפי שגראה כמקובל עליו על שתי רשיות. ובידושלמי (מגלה ד) נאמר עוד, שמאותה סבה יש להשתיק אף את האומר: "אמן אמן".

הבורא יתברך הוא אחד ואין עוד מלבדו, ואף אין בכל הבריאה יחיד כִּיחודו באחדות שלמה ומחלטת שאינה מורכבת מחלקים כלל. נעלם הוא מהשגתנו, אף על פי ש' ואין סוף לאֲחֻדוֹתוֹ שְׁמַמְלֵאת את הבריאה כלה.

בן זכר - בגזרת בית דין

ידוע היה הגאון האדיר רבי פינחס אפשטיין זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית בירושלים, בקנאותו הרבה לכל דבר שבקדשה. בתקף תפקידו כראש אבות בתי הדיון של העדה החרדית היה אחראי אף על העניקת תעודת פשרות הבד"ץ הנודעת בהדרה לבתי העסק ולמפעלים שעברו את שבט הבקורת המדקדקת של ועד הכשרות לשלל הבד"ץ.

בעלי העסקים בירושלים ומחוצה לה ידעו כי לא בנקל היה ניתן להוציא תעודת כשרות שכזו מתחת ידיו האמונות של הראב"ד, זאת משום שהוא עמד בתקף ובהקפדה יתרה על כל תג ותג של הוראות בית הדיון, שיקימו במדקק ללא ותרורים ופשרות. הנתיבות ודקדוקי המחידים הם שהביאו לבסוטה ולהצלחתה של פשרות הבד"ץ שבכל תפוצות ישראל סומכים עליה ללא עוררין.

מלבד יתר ההקפדות שהנהיג במערכת הכשרות שבהנהגתו, נמנע הראב"ד מללכת הכשר למוצרים שהיו נחשבים בגדר 'מותרות', בטענה כי אין כל הצדקה לנטילת אחריות כה כבדה כמתן תעודת כשרות, על כל המשלמע מקף, על דבר שאינו אלא 'מותרות'.

לרב אחריות המיוחדת ערך הרב מפעם לפעם בקורות פתע במפעלים ובכפי עסק. יחד עם עמיתיו הגאונים חברי הבד"ץ היה מופיע בפתאומיות כדי לעקב מקרוב אחר הציאת להוראות בית הדיון. ואכן, בקורות פתע אלו הוכיחו את עצמו, כאשר לא פעם ולא פעמים ירע שמפעל שלם נפסל ואבד את תעודת ההכשר כתוצאה מהפרות כשרות שהתגלו בבקורות אלו.

באחת הפעמים הגיעו הראב"ד ובית דיון לבקרת פתע שגרתית במפעל ממתקים שעמד תחת פלחונתו של יהודי יקר בר אורן וברא שמים מיוצאי חללות רומניה.

כאשר נכנסו למפעל הפתע בעל הבית לראותם, אף בשמחה התלנה אליהם לסייר נרחב ומעמיק בכל מחללות המפעל, תוך שהוא עומד מן הצד בחיל ורעדה, בראתו פן חלילה ימצאו דבר מה שיגרם להסרת תעודת הכשרות ממפעל חיו.

במשך שעה ארפה סירו הראב"ד וחברי בית דיון ברחבי המפעל, תוך שהם מעבירים את שבט בקורתם על כל מכונה ומכונה, מסירים במחסנים ובאולמות היצור ומאזינים להסבריו של אחראי הכשרות במקום.

סוף סוף הסתיימה בבקרת לשביעות רצונם של חברי המפלחת. המפעל עמד בכל דרישות הכשרות, והרבנים אף הביעו את התפעלותם מסדורי הכשרות המיוחדים שהנהגו בו.

בטרם יצאו לדרכם פנו הראב"ד וחברי המפלחת להפריד לשלום מבעל המפעל, ומה רבה היתה הפתעתם כאשר פנה אליהם האיש בהתרגשות ואמר: "מורי ורבותי, במסכת ברכות (לא ב) דרשו חכמים מדבריו של עלי הכהן

ועמוד פינחס ופסל"א מע" 861; ט"ב הקהילה תג הספות עמ' תשעה

ר"ת	יציאה	כניסה
20:35	19:58	18:43
20:33	20:00	19:00
20:36	20:01	18:53
20:34	19:58	19:00

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע

חוט של חסד

בס"ד בר"ה

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

פרשת אמור • י"ט אייר תשפ"א • גליון 719

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

ה' זה ספורש בזוהר הקדוש. הנה אנחנו עדיין בעיצומה של השמחה הגדולה של רבי שמעון בר יוחאי, נראה מה כתוב בספרו הקדוש:

"אלמלי הוו ידעין בני נשא, רחמותא דרחים קודשא בריך הוא לישראל, הוו שאגין ככפיריא למרדף אבתריה"

ותרגום הדברים הוא כך: אם היו יודעים בני אדם כמה אהבה הקדוש ברוך הוא אוהב את עם ישראל, היו שואגים ככפירים (אריות צעירים וחזקים) כדי לרדף אחריו, כלומר היו רצים ומסתערים בכל הכוח כדי לעבוד את ה'.

על פי זה אני אומר שהיצר הרע **העיקרי** הוא היצר הרע שמשדר לך שה' לא אוהב אותך, כי זה היצר הרע שלוקח לך את כל הכוח לעבודת ה'. ואחרי שאתה מרוקן מכוחות - רק אז אפשר למשוך אותך בקלות לכל מיני יצרים רעים אחרים. אבל אם אתה יודע שה' אוהב אותך אז אתה מחוסן מפני היצר הרע, אין לו שום גישה אליך!

זהו עמלק. עמלק זה הספק המכרסם באדם: "היש ה' בקרבנו אם אין", כמובא בתורה בעניין מלחמת עמלק. ולכן עמלק זה האויב הגדול ביותר של עם ישראל.

נמצא שחוסר הידיעה שה' אוהב אותך - זה הדבר המסוכן והמזיק ביותר לעבודת ה'; ואילו לידיעה שה' אוהב אותך יש כוח אינסופי לתת לך כנפיים לנסוק אל על בעבודת ה', ולהעניק לך עוצמות וחיות להצליח להתגבר על היצר הרע ולהתפלל וללמוד תורה ולתקן את עצמך ואת מידותיך ולעשות את רצון ה' יתברך באמת. כשאתה יודע שה' אוהב אותך אין לך מעצורים בעבודת ה'!

הפירוש של כל התפילה

וכדי להכניס את הידיעה הזאת ללב באמת - צריכים הרבה תפילות. הן לקבוע זמן קבוע ויכר בכל יום לחדש את הידיעה הזאת ולהתפלל שה' יכניס לנו את הידיעה הזאת בעומק הלב ושנחיה אותה בכל רגע

מאמר ראש הישיבה

אחרי ה' יילכו כאריה ישאג

ה' עשה את האדם ישר

אז נכון שלפעמים במהלך החיים, ההורים נשחקים והיצר הרע והמידות הלא מתוקנות עושים את שלהם. אבל **ברגש וברצון הבסיסי** של כל אבא ואימא - הם אוהבים את הילדים בלי סוף ורוצים עבורם רק את הטוב ביותר.

וגם כאשר החיים מסתבכים ומתגלים קשיים, עדיין בדרך כלל ועל פי הרוב האבא והאימא הם הדוגמה המושלמת לאהבה ולתנייה בלי גבול ובלי תנאי: "כרחם אב על בנים". אתה רואה הורים רבים מאוד שמוסרים את נפשם על ילדיהם גם כאשר הילדים עוברים על רצונם ולא הולכים בדרך הישר.

לכן לא מסתכלים על המקרים היוצאים מן הכלל, אלא על תכונת הנפש הבסיסית. אף אחד לא מביא ילדים לעולם כדי שישבלו, אלא כל מי שרוצה ילדים הוא מביא אותם לעולם רק כדי לממש ולהוציא לפועל את אהבתו הגדולה.

לזה אני קורא לזה ידיעה פשוטה. האם יש לך ידיעה פשוטה יותר מזה שאבא אוהב את הילדים שלו? האם יש לך תכונת נפש בסיסית יותר מהאהבה הטבעית של הורים לילדיהם?

ויותר מזה. עצם זה שה' ברא את האדם באופן כזה שיוולד להורים, ושכל אדם יקים בית ויזכה לילדים - זה רק כדי להמחיש לנו את אהבתו הגדולה שהוא אוהב אותנו.

הכנפיים שלך

ותדעו לכם שהידיעה הזאת היא המפתח לכל עבודת ה'! היא המנוע החזק ביותר לדחוף את האדם לעבודת

גילוי הרצון העמוק

ברצוני לשתף את הקוראים בשאלה מאוד מעניינת וחשובה ששאלו אותי בשבוע האחרון. וזו השאלה:

אתה אומר שה' יתברך אוהב אותנו כמו אבא, ושזו ידיעה פשוטה, כי כל אבא אוהב את הבן שלו, ורוצה להיטיב אתו, ולא רוצה להזיק לילד שלו. הכול טוב ויפה. אבל בפועל זו לא תמיד המציאות. אנחנו רואים ושומעים על מקרים רבים שאבות מסתכסכים עם הילדים שלהם, שהם מתקמים איתם קשר או שאינם רוצים לראות אותם, ואפילו מנסים להזיק להם או מכים אותם או מתעללים בהם?

לכן חשוב לי להדגיש: כשאני מדבר על אהבת אב לבנו, אני מדבר על **האהבה שיש להורים לבנם הקטן שזה עתה יצא לאוויר העולם, מה רוצים הורים צעירים עבור התינוק שלהם**. כשהדף עדיין חלק, הן אצל האבא והן אצל התינוק - אז יכריזם ובולטים הרצונות העמוקים של האבא להיטיב ואז ניכרת אהבתו הגדולה לבנו.

תשאל כל אבא: "מה היית רוצה עבור בנך? תיקח מחברת ותתחיל למלא בקשות..." מהר מאוד לא יהיה מקום במחברת, והיא תתמלא בשאיפות וברצונות שיהיה לילד כל טוב בגשמיות וברוחניות: עושר, חכמה, חן וחסד, זיווג טוב, והצלחה בחיים, שיהיה צדיק ובעל מידות, ועוד ועוד משאלות בלי סוף ובלי גבול.

כשגבר הופך לאבא הוא מגלה בעצמו פתאום אהבה שהוא לא הכיר, עוצמות של רצון לתת ולדאוג, לפנק ולשעשע, למסור נפש עבור היצורים הקטנטנים. האבא הצעיר רק חולם איך להעניק לבנו את החיים הטובים ביותר.

המשך בעמ' 3

פותרים את הקיץ
עם השיעורים העוצמתיים של הרב שלום ארוש שליט"א
ניתן להזמין שיעורים בטל: 052-8985551

עבודת הכהן

"הלא תראה בְּעֵינֵיכֶם, שְׁבִתְחִלַּת לִיקוּטֵי מוהר"ן נִכְתָּב הַמְּאָמֵר מְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן בְּר' יוֹחָאֵי, וְאֵה שְׂאִיזָא לְכַתְּבֹוּ בְּתַחֲלִיל הַסֵּפֶר הַיְקָר הַזֶּה? אָמַר הָאִישׁ הַזֶּה: "אֲדַרְבָּא, אָמַרו אַתֶּם? אָמַר לוֹ: "נִרְאָה, שְׂרַבְנֵי זְכָרֹנֹו לְבָרְכָה רַמְז, שְׁנִישׁ בּוּ נִשְׁמַת רַבֵּי שְׁמֵעוֹן בְּר' יוֹחָאֵי, כִּי רַבֵּי "שְׁמֵעוֹן בְּר' יוֹחָאֵי" גִּימְטְרִיא רַבֵּי "נַחֲסָן בְּר' שְׁמֵעָה..." (שי"ש"ק א רלד)

מְאָמֵר 'חֲדֵי רַבֵּי שְׁמֵעוֹן' (ליקו"ט סימן ס"א). הִיָּה אֶצֶל רַבְנֵי ז'ל צָאָה לְאֲנָשֵׁי שְׁלֹמֹנֵי הַמְּקָרְבִים אֲלֵיוֹ ז'ל אִיִּי שְׁנִיָּהֵי הַתְּהַנְּהָגָת אַחַר פְּטִירַתוֹ ז'ל בְּעֵטֶן הַהִתְקַרְבָּא אֲלֵיוֹ ז'ל יְרַמֵּז לָהֶם שְׁהַעֲקֹר הוּא לְהִתְחַזֵּק בְּאַמְצַת חֻכְמִים בְּאַמְצַת וְלִבְלֵי לְסַר מִדְּבָרֵיהֶם יִסִּין וְשְׁמַל אִכּוּ! (שי"ש"ק ה כו)

דְּרִיכַת הַקְּשָׁת בל"ג בְּעֶמְקֵי הוּא סְגָלָה לְבָנִים. (ספר המידות בנין סג)

להיות חלק מעבודת השם על ידי תפילתו כי עיקר הקשר והשער שיש לאדם לבואר הוא על ידי התפילה כמו שכותב רבי נחמן מברסלב ליקו"ט ח"ב פד דע, שְׁעָקֵר הַתְּחַבְּרָא וְדְבָקָא לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה. כִּי הַתְּפִלָּה הוּא שְׁעַר שְׁדַרְךָ שֶׁמִּן נִכְנָסִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם אֲשֶׁתְּמוֹדָעֵין לָהּ. הַשֵּׁם יִזְכֶּנו אִכּוּ"ר.

הקרבה - כך אם חסר בתיקון העובד, חסר בגוף מעשה העבודה וההקרבה, והוא הדין על לבוש הכהן אם חסר בגד אחד לכהן הרי עבודתו פסולה, וכן אם לא קידש את ידיו ורגליו לפני עבודתו הרי עבודתו פסולה.

ענין זה שייך גם בעבודת התפילה שנתקנה להיות כעבודת הקרבן, האדם עצמו נעשה חלק מגוף העבודה, וצריך שגם הוא עצמו יהיה מוכשר ונקי כדי שיהיה ראוי להיות חלק מגוף העבודה - עבודת התפילה. לכן כתב מרן השולחן ערוך (סי' צ"ח ס"ד) שכמה מהדינים שישנם בכהן המקריב את הקרבנות, שייכים גם באדם העומד בתפילות: שיתפלל מעומד כמו שעבודת הקרבן בעומד, שיקבע מקום לתפילתו כמו שלכל קרבן היה מקום קבוע לשחיטתו ולמתן דמו, שלא יחוץ דבר ביעו לבין הקיר כמו שבקרבן החציצה ביעו לקיר פוסלת, וע"ש עוד.

על כן צריך האדם לדעת בעודו מתפלל, שמלבד מה שעליו לקיים את המצווה כדי לצאת ידי חובה, הוא עצמו גם כן חלק מעיקר המצווה, הוא חלק מהעבודה העולה לריח ניחוח לפני ה' יתברך - התפילה העושה נחת רוח לפניו. והמתבונן בזה ודאי שיתלהב ליבו בחשק גדול בתפילתו (תפארת שמשון ויקרא עם' ס"א).

וזה צריך להיות עבודת היהודי תמיד להתקשר לבואר ולהתפלל בהכנה הראוייה, שידע תמיד שגופו הופך

הנה בענין עבודת בית המקדש נאמרו הלכות מיוחדות, השונות מההלכות שנאמרו בשאר המצוות: בכל המצוות, ההלכות הן דין בגוף המצווה עצמה, כגון איזה לולב לקחת, אילו תפילין להניח, וכן על זה הדרך כיצד לקיים את המצווה עצמה, הכל נאמר בגוף המצווה עצמה, אך לא נאמרו הלכות באדם המקיים את המצווה - איך יראה, איך יתלבש וכדומה, לדוגמה בזמן נטילת לולב אין הגבלה כיצד יתלבש האדם הנוטלו, וכדומה כי הוא עצמו אינו אלא עושה את מעשה המצווה ואינו נכלל בעצם המצווה.

לא כן עבודת בית המקדש, בה הכהן העובד הוא חלק מן העבודה עצמה. העבודה נשלמת גם על ידי העובד, וגם על ידי מקום העבודה דהיינו בית המקדש והמזבח, כולם בכלל העבודה הם, ורק בהצטרף כולם נשלמת עבודת הקרבן.

ולכן בעבודת בית המקדש נאמרו גם הלכות לגבי האדם העובד: שיהיה כהן, שילבש בגדי כהונה, והלכות נוספות. מכיון שהעובד הוא חלק מן העבודה של הקרבן, צריך שהעובד גם הוא יהיה לרצון לפניו יתברך כמו הקרבן עצמו, וזהו הטעם שאמרה התורה בפרשתינו שלא יהיה מום בכהן העובד בקרבן. כשם שמום פוסל בקרבן כך המום פוסל בכהן המקריב את הקרבן, כי כשם שכשחסר בתיקון הבהמה אין כאן עבודה ומעשה

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"
קו ההלכה הספרדי: 3030*

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

שאלות שנשאלו בקו ההלכה

שמקיפה את הר הבית ולא חלק מבית המקדש, ולכן אין זו הלכה אלא רק הנהגה טובה. (הגאון הרב אושרי אזולאי שליט"א בתשובה).

פלטה שמחממים עליה בשרי האם אפשר לחמם עליה מאכלים חלביים?

צריך לקחת בחשבון שייתכן ומהתבשיל הבשרי נזל על גבי הפלטה, וכשמניחים את החלבי ישירות על גבי הפלטה המלוכלכת ברובט של בשר, יש כאן איסור גמור של בשר וחלב.

ועל כן אם רוצים לחמם חלבי על גבי פלטה שחיממו עליה בשר, יש להכין נייר כסף חתוך מבעוד יום ולעשות חייץ בין הפלטה לתבנית החלבית באופן שיהיה שתי חציצות בין הפלטה למאכל - נייר כסף והתבנית, או אם מחממים בורקס - שתי ניירות כסף חתוכים, אבל אין לחמם מאכלים חלביים על פלטה שמחממים עליה בשר ללא הפסק נייר כסף.

שלום רב תנור קונדטורי גדול שחומם בו בורקס חלבי לפני מספר דקות האם מותר לי לאפות בו פרווה כעת לאירוע בשרי?

מותר לאפות כעת פרווה בתנור החלבי ולאחר מכן לאכול את הבורקס הפרוה בסעודה בשרית. על פי השלחן ערוך יורה דעה סימן צ"ד דריחא לאו מילתא.

במעיל, אלא אם כן מסובב ראשו או שמכסה את ראשו בטלית. (שלחן ערוך סימן קמ"ב סעיף ב.)

התפללתי בכותל המערבי וכעת אני רוצה לצאת מהכותל, האם מותר לי להפנות את הגב אל הכותל כדי לצאת ממנו, או שצריך ללכת אחורה עד שיוצאים מן הרחבה?

בבית המקדש היה אסור להפנות גבו אל ההיכל אלא הכהנים והלויים בזמן שגומרים עבודתם היו מהלכים אחורנית מעט מעט עד שיוצאים מן העזרה,

ומכאן למד הרמב"ם בהלכות בית הבחירה (פרק ז הלכה ז) שגם בזמנינו אף שחרב המקדש צריך לנהוג באותו המורא שאין להפנות את גבו כנגד השכינה, ובספר סובו ציון (עמ' י"ז) הביא בשם הגר"א נבנצאל שליט"א שהרב נוהג שלא להפנות את גבו בכל שטח רחבת התפילה, ומכל מקום אין זו אלא הנהגה טובה ולא עיקר הדין, מכיון שרחבת הכותל אינה חלק מבית המקדש אלא הרחבה שלפני הר הבית והכותל המערבי הוא החומה

בקריאת שמע מכסים את העיניים, האם צריך להוריד את המשקפיים או שאפשר לכסות את המשקפיים?

אף שמכתבי האריז"ל לכאורה משמע שצריך להניח את יד ימין על העיניים ממש, ומשמע שכל דבר אחר נחשב לחציצה, מכל מקום מבואר בפוסקים שהמשקפיים אינם נחשבים לחציצה, ויכול לכסות עם היד את המשקפיים ולעצום את העיניים. שו"ת דברי יציב (ליקוטים סימן י"ב).

לפעמים בתפילת שחרית אני מאד ממהר לעבודה, בפרט בימי שני וחמישי, האם אני יכול לחלוץ את התפילין בזמן קריאת התורה?

נהגים שלא לחלוץ תפילין עד שמחזירים את הספר תורה להיכל, (שלחן ערוך סימן כ"ה). וכן אין לחלוץ את התפילין בפני ספר תורה, אפי' אם ספר התורה סגור ומכוסה

שידוך משמים

וצעק בחימה על
ה ח ס י ד :
"מה עלה
בדעתך
להתחתן
ע
ה ג ב ר ת
הצעירה הזאת?
אם אתה באמת

חסיד ותלמיד ישיבה
כסו
שאתה נראה, אז אתה
בטח יודע
היטב מה משמעותם של הדברים שנעשו. וכי לא
קלטת שהם עושים ממך צחוק?" תחילה דיבר אליו
נקשות, אך מייד התעשת וריכך את דבורו, מחשש
שמא יברח הבחור וביתו תישאר עגונה.

מיד ביקש בעל הפונדק מן הצעיר לתת לבתו כתב
גירושין והבטיח לו עשרים רובלי כסף עבור הטרחה.
להפתעתו, הצעיר, שהיה נראה כעני מרוד, סירב. בעל
הפונדק העלה את גובה ההצעה שלו מספר פעמים,
אולם בכל פעם נתקל בסירוב דומה. "אתה יכול להפסיק
לשחד אותי", אמר החסיד לבסוף. "בוא ואסביר לך דבר:
הרבי שלי המגיד ממעזריטש אמר לי להסכים לשידוך
הראשון שיוצע לי, וזה מה שעשיתי. קיבלתי את ההצעה
בהתאם להנחיותיו של הרבי ובהחלט לא אסוג ממך
ללא הוראה מפורשת מן הרבי. אם אינך מסכים לשידוך,
בוא ונלך לרבי יחדיו וניתן לו להכריע". בעל הפונדק
ההמום הבין שאין לו ברירה אלא לנסוע למעזריטש.
בהגיעם שטח את תלונתו המלאה בפני המגיד. "אברך
את העניין עם הצעיר", אמר המגיד. לאחר דין ודברים,
אמר לו המגיד: "שוחחתי בעניין הגירושין עם הצעיר
והוא מסכים - בתנאי שתיתן לו אלף רובל כסף. אך
מה בייחס לביתך? האם לא הגיעה השעה שהיא תינשא
לאיש? הרשה לי להציע לך שידוך מצוין עבורה. אני
מכיר יהודי מלומד וירא שמים, המגיע ממשפחה בעלת
שושלת נאה וטובה והוא עצמו איש בעל אופי מצוין...".
"אני אקבל בשמחה כל אדם שתמליץ עליו, רבי", אמר
בעל הפונדק, שרחש כבוד רב לרבי. "לחתן המיועד יש
רק חיסרון אחד, המשך המגיד. "הוא קבצן, ובשל עוניו
הוא עושה רושם עלוב. אך עכשיו הסתדר גם עניין זה.
אתה רואה, זה עתה הוא קיבל אלף רובל כסף שהוא
יביא עמו לנישואין. כך לא תפסיד כלום אם "תקנה"
את 'הבעל הראשון'... אתה רואה", סיכם הרבי דוב בער
ואמר, "אין צורך בגט ובנישואין נוספים. אני מבטיח לך:
זה שידוך מן השמיים. בעל הפונדק קיבל באמונה ובתום
לב את דבריו של הרבי. לקח את עצת הרבי והלך
הבייתה בשמחה עם חתנו, ברכתו של הרבי צלחה,
והזוג הצליחו בחיי הנישואין. אכן "שידוך מן השמים".

חסיד רווק אשר ניסה רבות לפעול למען זוג הגון
בעבורו. פנה אל רבו המגיד ממעזריטש והתלונן על
קשייו למצוא שידוך בשל מצבו הכלכלי העגום. "לך
לשלוש", אמר הרבי. "ואת הצעת הנישואין הראשונה
שתבוא אליך - קבל". בדרכו הביתה עבר דרך פונדק
דרכים. החסיד מצא עצמו שוהה בחברת קבוצת לא-
יוצלים שבזבזו את זמנם בשתייה והוללות. כאשר
גילו אותו הפוחזים החלו מתעניינים בו וזה סיפר להם
כי זה עתה היה אצל המגיד ממעזריטש.

"מה רצית מן הרבי?" חקרוהו. "ביקשתי מן הרבי
להעתיק למעני בתפילה שיעזור לי לפגוש את בת
זוגי המיועדת" ענה בתום לב, "ואז הוא אמר לי שאצטרך
להסכים לשידוך הראשון שיוצע לי". מששמע זאת אחד
מן החבורה, הוא קפץ והכריז: "מצוין! יש לי שידוך מצוין
עבורך. אחותי היא גרושה טרייה ויש לה נדוניה של מאה
רובל כסף - והיא אפילו נמצאת כאן! אם אתה מסכים,
נוכל לסגור את השידוך תיכף ומיד!"

האמת היא שאותה המיועדת הייתה בתו של בעל
הפונדק העשיר, באותה העת נעדר מביתו בעל הבית
וחבורת הפוחזים החליטו לעשות "צחוק" מכל העניין.
החסיד ענה בתום ליבו: "טוב, אני מסכים". הפוחח רץ
אל המטבח, הסביר לבחורה את הבדיחה וביקש ממנה
לשחק את תפקיד הרעייה, באומרו שזה יהיה מצוין
לעסקי הפונדק, שכן יוזמו משקאות רבים כדי לחגוג
את המאורע. בתמימותה, היא הסכימה לךך.

כדי לפנק את החסיד הצעיר לכבוד האירוסין הלא
שגרתיים, הזמינה חבורת הפוחחים שתייה כדי המלך.
הם שתו "לחיים" ובירכו את הבחור וכל העת צחקקו
מאחורי גבו. ואז אחד מהם הציע הצעה נוספת: "למה
שלא נארגן את טקס הנישואין מיד? המיועד גם התנדב
ואמר שהוא יודע לכתוב את כתובה וגם לערוך את
הטקס. הרי בכך הוא יקיים את ציוויו של הרבי. והחופה
התקיימה... לאחר שההצעה הייתה מושלמת נהנו מן
הבדיחה שלהם עד כדי כך, שהם לעגו לו ללא כל
מעצורים ואפילו החלו להכותו מעט. הצעיר נמלט
משם והעביר את הלילה בצרף סמוך. בבוקר הוא העז
להתקרב לדלת הפונדק, בדיוק באותו רגע הוא שמע
את אחד המשרתים באומרו, "הנה מגיע 'אבי הכלה'!"
הצעיר נגש לבעל הפונדק ואמר לו, "מה שלומך? חותני?"

בעל הפונדק נרתע קצת. "מי הוא זה? על מה הוא
סדבר?" תהה בליבו. ביתו, שיצאה לקדם את פניו,
הסבירה: "האיש הצעיר הזה שעשע אותנו קצת,
ואמש עשיו חופה וקידושין רק לשם השעשועו! חשבתי
שתשמח כשתשמע כמה אוכל ומשקאות חריפים מכרנו".
הדבר לא מצא חן בעיני אביה והוא חקר אותה כדי
לגלות בדיוק מה התרחש. כאשר הבין נבהל והזדעזע

ורגע באמת ולעולם לא ניפול ולא ניחלש מזה; והן
בתפילת שמונה עשרה, שגם בה צריכים לחזור
ולשנן את הידיעה הזאת.

כי את כל תפילת שמונה עשרה ניתן לפרש על פי
הידיעה הזאת. בכל פעם שאתה אומר 'אתה', תזכור
ותחשוב למי אתה אומר 'אתה' ומה המשמעות של
זה. 'אתה' זה ה' יתברך שאוהב אותך ומחכה לשמוע
אותך ורוצה לתת לך ולהיטיב אתך.

כשאתה אומר "אתה חונן לאדם דעת" - תחשוב:
'אתה' שאוהב אותי ורוצה לתת לי דעת. וכשאתה
אומר: "כי א-ל טוב וסלח אתה" - תחשוב: 'אתה'
שאוהב אותי ורוצה לסלוח לי ולכפר לי על הכול.
כשאתה מבקש מה' שיחזיר אותך בתשובה - תחשוב
שאתה מבקש מה' שאוהב אותך ורוצה לעזור לך
לחזור בתשובה שלימה. וכן על זו הדרך בכל הברכות.

ומעבר לךך, בכל מקום אתה מבקש הושיענו, גאלנו,
ריבה ריבנו, חוננו - תבקש להיעזר מכל הכפירות,
להיעזר מכל מחשבה שח"ו ה' לא אוהב אותנו. זו
הישועה היחידה, כי זו הישועה המרכזית שבה הכול
תלוי. כל קיבול התפילות וכל הקשר עם התפילה
תלוי בידיעה הזאת.

הכול זה אהבה

רק במילים "אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי
יעקב" - אפשר להאריך בלי סוף ולחשוב ולזכור
ולכוון כמה האבות הקדושים חיו את האמונה וכמה
היו מוכנים לעשות הכול בשביל ה' בזכות הידיעה
הברורה שלהם שה' אוהב אותם. כי האבות הקדושים
וכל גדולי הצדיקים שבכל הדורות עשו את רצון ה'
במסירות נפש עילאית, ועכשיו למדנו את דברי הזוהר
הקדוש שכל הכוח למסור נפש בעבודת ה' ולרוץ
אחרי ה' כאריה ישאג - תלוי בידיעה שה' אוהב אותך!

וניתן לראות את זה מרומז בדברי רבי נחמן שכתב
בליקוטי מוהר"ן ששלימות התפילה היא 'לעשות
מכל התפילה אחד' - ו"אחד" זה בגימטרייה "אהבה",
ועל פי מה שכתבתי כאן, ניתן לומר בדרך רמז שזו
כוונת רבי נחמן: שכל התפילה תהיה סובבת סביב
האהבה שה' אוהב אותנו.

לסיכום, הידיעה שה' אוהב אותך כמו אב לבנו, היא:
המפתח להיעזר לגמרי מהיצר הרע.

המפתח לתשובה שלימה, כי אתה יודע שה' תמיד
אוהב אותך ולעולם לא תיסיגר בפניך הדלת.

המפתח כל עבודת ה' כי היא הנותנת לאדם את
הכוחות לפרוץ קדימה בלי מעצורים.

המפתח לתפילה כי אתה בא לאוהב הגדול ביותר
שלך ואתה לא צריך לשכנע אותו בכלום, כי הוא
רוצה לתת לך. אתה בא רק כדי לבנות כלים ולקבל
באהבה.

ה' יזכנו לדעת ולהרגיש זאת באמת כל ימי חיינו.

בברכת שבת שלום ומבורך

הסדרה שלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי

הרב שלום ארוש שליט"א

מקומו של עולם

ועוד, יש את ההתמודדות עם אותו הורה, שלעת זקנה הוא נעשה רגיש או קפדן, ולא נוה להיות בסביבתו, וצריכים לנקות אחריו וכו', וזו רק דוגמה אחת מיני רבות לכל מיני מצבים, שהאדם בתוך ביתו מוכרח לסבול מצב שאינו נוה לו, שאינו לרוחו, שמגביל אותו - גם זו גלות, שהעצה היחידה והאמתית בשבילה היא רק התחזקות, הבאה מתוך האמונה הפשוטה שזה רצון ה', וזה לטובתי, ואני מתקן בזה הרבה וכו'.

והכלל בכל סוגי הגלויות הוא על פי מה שכתב רבינו, שמי שיש לו לב, יכול לעבוד את ה' בכל מצב. לכן תדע האשה וידע האישי, שהחיסרון שהם מרגישה, הוא רק בהם!

כי ה' רוצה שהוא יעבוד אותו ככה, והוא פשוט לא רוצה ולא מוכן לקבל את המציאות, כי הוא לא מאמין שזהו רצונו של ה', ושם הוא יתברך השיג שכחה יהיה, אז הוא גם ייתן את הכוחות לזה, אם רק ירצה. כל שכן שלא יתחיל להאשים את בן הזוג: הכול בגללך! כי התוצאה מזה היא שהבית פשוט נשרף.

וגם לא יאשים את עצמו, שאז בוודאי יתייאש. אלא יסתכל על הכול באמונה ויגיד:

ברוך ה'! ככה ה' רוצה שאני אעבוד אותו, ואני אמצא את הדרך לעשות רצונו, וגם את הפינה השקטה שלי.

מזה יש ליסור, שלא רק שה' נמצא פה ושם ובכל מקום שתהיה, אלא ה' הוא שהשיג וגלגל שאתה תהיה כאן ומכאן תעבוד אותו.

כל מה שנאמר בעניין ההתחזקות, שייך הן כשהאדם יוצא לגלות, שכפשוטו, הוא גר במקום שהוא לא רוצה לגור; בעיר אחרת או בארץ אחרת או בשכנות לא רצויה וכו' וכו'. והן כשהגלות באה לאדם בתוך ביתו.

דוגמה אחת לגלות שבאה אל האדם היא, כאשר על בני הזוג מוטל לטפל באחד מההורים לעת זקנה.

כל אחד יכול לשער בנפשו איזה דבר קשה זה. החיים נעשים מוגבלים מאד בכמה אופנים:

קודם כול, יש חדר אחד פחות בבית. אין פרטיות, אין חופשיות לצאת לטיולים, כל השימוש בבית מצומצם, קשה לארח חברים וכו' וכו'.

כאשר האדם מקשר עצמו אל האמונה, אזי אין מקום ומצב שבו הוא לא יכול לעבוד את ה', כמו שכותב רבי נחמן מברסלב (למ"ת נ"ו): "כשיש להאדם לב, אין שייך אצלו מקום כלל, כי אדרבא, הוא מקומו של עולם וכו' כי האלוקות הוא בלב, כמו שכתוב (תהלים ע"ג): "צור לבי"

ואצל ה' יתברך נאמר (שמות ל"ג): "הנה מקום איתי"- שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו.

נמצא, מי שיש לו לב ישראל, אין ראוי לו לומר שמקום זה אין טוב לפניו, כי אין שייך אצלו מקום כלל, כי אדרבא, הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו כנ"ל!

פירוש - מאחר שה' נמצא בכל מקום, לכן לא שייך לומר ש"כאן" או "שם", אני לא יכול לעבוד את ה'. ויותר

רבן של כל בני הגולה

רבינו מאיר מרוטנבורג זיע"א

י"ט אייר

לאורם נלך

הילולא דצדיקיא

בריחתו לשלטון ונאסר מיד והוחזר לאשכנז, ולפי פקודת הקיסר רודולף השושם בכלא.

הקיסר דרש סכום עצום דמי פדיונו. אולם כשנדע זאת למהר"ם אסר על הקהילות לפדותו, כדן התלמוד "אין פודין את השבויים יותר על כדי דמיהן", כדי שלא להגדיל את יצר החמסנות של המושלים לאסור כל גדול בישראל למען קבל כופר נפשו. הוא קיבל על עצמו את היסורים מרצון ונשאר כלוא בבית האסורים ושם בילה את שארית ימיו. במעשהו זה קידש מהר"ם שם שמים ושימש דוגמה להקרבה עצמית לתקנת הרבים.

כשבע שנים היה תפוס בכלא, אולם אף בשנים אלו המשיך ללמוד ולהורות והשיב את תשובותיו לכל שואליו. הרבה מחידושי ותוספותיו נכתבו על ידו בימי שבתו בכלא. שם סידר לפניו תלמידו ר' שמשון בר' צדוק שקיבל רשות לבקר ותכופות את ספר ה"תשב"ץ", הדן בענייני הלכה ומנהגים.

כמו"כ עמד בקשר מכתבים הדוק עם תלמידיו האחרים שלא הורשו לבקר. באחת מתשובותיו שכתב בימי מאסרו הוא כותב: "אין בידי ולא ספרי פסקים ואם ימצא שהתוספות וספרי הפוסקים חולקים עלי בשום דבר דעתי מבוססת להם כי מה לעני יודע שישוּב חושך צלמות ולא סדרים זה ג' שנים ומחצה העני הנשכח מכל טובה אסקופה הדרסת הנקרא בשכבר. מאיר בר' ברוך זלה"ה..."

ארבע עשרה שנים אחר פטירתו עדיין לא הגיע לבקר ישראל מחמת נקמת הקסר עד שלאחר ארבע עשרה שנים פדהו ושיר ברוב כספו, כדי להביאו לבקר ישראל וכתמורה ביקש להיקבר על ידו.

תלמידים רבים העמיד מהר"ם, מהם שהיו לאחר פטירתו לנושא דגל התורה וההוראה באשכנז. המצויים שבהם הם: רבינו אשר (הרא"ש), ר' מרדכי בר' הלל (בעל המרדכי), ר' שמשון בר' צדוק (בעל התשב"ץ), ר' חיים אליעזר (בעל תשובות מהר"ח או"ח), ר' יצחק מדורא (בעל "שערי דורא"). זכותו יגן עליו ועל כל ישראל אמן.

רבינו מאיר המכונה מהר"ם היה מאחרוני בעלי התוספות נולד בוורמייזא בשנת ד"א תקקע"ה במשפחה של חכמים גדולי תורה אביו ר' ברוך היה חכם חשוב ושימש ברבנות בוורמייזא, והמהר"ם מזכירו בחיבוריו ביראת כבוד.

ראשית חינתו קיבל אצל אביו הרב, ויחד עם זה שימש את חכמי התורה שבדור מורי העיקריים היו ר' יצחק בר' משה מווינה, בעל אור דרוק, ור' שמואל בר' מנחם מוירצבורג עודו בגיל צעיר נסע לשיבות צרפת ויצק מים על ידי חכמי צרפת בעלי התוספות. עטור כתר תורה הוא שב מצרפת למקום מולדתו וכוכב מאיר הוא מופיע על שמי היהדות באשכנז כאן הוא מפתח את פעולתו הענפה והפוריה, החל בכהונתו כרב בקהילות שונות באשכנז וסיים כמורה לעם ומנהיג הדור כולו.

רוב ימיו ישב ברוטנבורג ושם יסד ישיבה גדולה, שהפכה למרכז תורה חשוב באשכנז, סמנה יצאו תלמידיו הגדולים ומשם שלח את רוב תשובותיו המגיעות לאלפים. שמו כגדול הדור הלך לפניו והיה לאישיות תורנית מרכזית בכל רחבי אשכנז וצרפת, ואף למרחקים הגיעה השפעתו ראשי קהילות גדולות ומפוארות פנו אליו בשאלות שונות בכל שטחי החיים, בעל פה ובכתב. כל הדבר הקשה הביאו אליו ופסקיו היו נר לרגליהם.

ימי מגוריו של מהר"ם באשכנז עברו עליו תוך פעולה מתמידה ומאומצת בהרצבת תורהו כרועה נאמן הנהיג את קהילות ישראל על מבעי התורה. בסוף ימיו הלך מצב היהודים באשכנז הולך ורע מיום ליום אכפו הצרות, הזדירות והרדיפות עד ללא נשוא. אז גמר מהר"ם אומר לעזוב את עמק הבכא, ולחוש לו מפלט בארץ אחרת. בימים ההם נתעוררה באשכנז תנועה לעליה לארץ ישראל, וכנראה אף מהר"ם הצטרף אליה, הוא לקח את מקל הנדודים בידו ואחרי תלאות מרובות הגיע עם בני משפחתו ללומברדיה ויעתב שם עד שיתלקטו אליו כל בני חבורתו, שכפי שסבורים מגמת פניהם הייתה ארץ ישראל.

בשהותו שם הכיר אותו חומר אחד שהלשין עליו והודיע על

קו האמונה
02-6444250

חיזוקין
לומדים הלכה

הלכות בן אדם לחברו

צריך להכיר בטובה שאדם עשה לנו, גם אם לא היינו זקוקים לטובה הזו.

(הנהגות אהבת ישראל)

לקבלת מטרים מחזקים 052-6672221

הזמנת כבוד

ואמרתם כה לחי רבי שמעון בר יוחאי

הילולת רבי שמעון בר יוחאי ע"י מוסדות "חוט של חסד"

אי"ה תתקיים הדלקה לכבוד רשב"י בהשתתפות מו"ר

הרב **שלום ארוש** שליט"א

עם טובי הנגנים, אל תוך ליל ההילולא

המעמד יתקיים אי"ה במירון במתחם תולדות אברהם יצחק
סמוך למערת הלל הזקן.
אור ליום שישי, ליל י"ח אייר (30.04.21) נא עקבו אחרי השעה

גברים - דרך מהדרין מערת הלל הזקן.
נשים - הגעה מכיוון מתחם תולדות אהרון - דלת מזרחית

ברוכים הבאים

מבצע
1000
סיומי
הזוהר

מסר מצדיקים נסתרים ונגלים

תדעו נאמנה שהתרופה להצלת יהודי הארץ והעולם מהשוואה העולמית שכבר החלה ולמיתוק חבלי משיח הקשים מנשוא הוא ע"י לימוד הזוהר הקדוש ללא הפסק

ובפרט לגמור 1000 סיומים בסוד 'האלף לך שלמה'

052-74151890

ארגון פתחי הסלע תגד 620 שיה"ק טבריא

חברת הסלע קול המור אל האור

חדש!

חוק האמונה החוק המנצח!

סדרת הספרים המובחרים של הרב שלום ארוש

הלימוד
היומי
לחיים
מבורכים

052-2240696

ילדון חידודון

מלבד מה שמוזכר בפרשת השבוע על ספירת העומר, האם אפשר למצוא עוד קשר מפרשת השבוע לפטירת תלמידי רבי עקיבא.

תשובה פרשת שמיני: אלצפן ומישאל מתבקשים להוציא את גופותיהם של נדב ואביהוא מהמשכן, אלצפן ומישאל היו בני דודיהם של נדב ואביהוא, אולם כונו בתורה 'אחים' (ויקרא י ד).

זוכה: חננאל אלמליח, עתלית.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה
al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

אחות קטנה

שלום, שמי הודיה, אני בת יחידה ובכורה, אחרי יש שלושה אחים. מקסימה ממש כמו חברה, ועל זה שאני בוגרת ברוך ה'

הודתי לה' גם על זה שיש לי אחים טובים ואני מסתדרת איתם, ועל זה שאני חיה.

אני אוהבת את הבית שלי ואת ההורים שלי, גם את האחים שלי.

אבל יש משהו אחד שתמיד הפריע לי- שאני בת יחידה.

אני רואה את האחים שלי איך כיף להם, הם משחקים ביחד משתוללים ביחד. לפעמים אפילו רבים ואז שוב משלימים.

תמיד רציתי וציפיתי שגם לי תהיה אחות, שנשחק ביחד ונוכל לספר חוויות אחת לשניה, ואפילו להתלבש אותו הדבר.

אבל זה לא קרה,

אז החלטתי לומר על זה תודה- הודתי לה' על זה שאני אחות גדולה ועל זה שיש לי אמא

ואחרי כמה זמן בשעה טובה נולדה לי אחות אמא שלי ילדה בת- תינוקת קטנה ומתוקה. הורי קראו לה אסתר מרים

מהרגע שראיתי אותה כבר ידעתי שאני יטפל בה ויעזור לאמא שלי וגם ידעתי שהכל בזכות התודה שעושה פלאים.

ולא משנה אם זה ילדים או מבוגרים- כל אחד יכול לנסות את זה על החלום שאותו הוא רוצה להגשים ולראות כמה טוב ה'

אמרתי תודה וקיבלתי אחות קטנה ומתוקה.

מזל החודש שור - רפואה -

אייר

ה' מקדים תרופה למכה.

(א.ב. של החיים)

לקבלת מטרים מחוקים- 052-6672221

מדור ילדים שעשועון מגוון

פתרונות יש לשלוח למייל al5308000@gmail.com או לפקס: 02-5812252 יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

מה מסתתר

זהו את התמונות, השתמשו באות הראשונה של כל תמונה וכיתבו למטה הרכיבו משפט בן 3 מילים ומצאו את ההקשר לזמן

ההקשר:

בדיחות הדעת

הבריון של העיר החליט לעשות התערבות עם כל גיבורי העיר, הבריון לוקח לימון סוחט אותו בכל הכוח ומי שמצליח להוציא עוד 2 טיפות מהלימון מקבל על אתר 1000 שח, כל גיבורי העיר בשורה מנסים את מזלם אך לשוא אף אחד לא הצליח להוציא אפילו טיפה אחת, לפתע מגיח מהקהל אדם צנום ורזה ומציע את עצמו לסחוט את הלימון, כולם פרצו בצחוק לנוח רצונו, אך האיש מתעקש לסחוט ואכן לוקח את הלימון ומצליח להוציא 10 טיפות, כולם בהשתאות שואלים אותו איך יכולת אחרי שכל הגיבורים לא הצליחו? משיב האיש: אני עובד במס הכנסה.

העלון מוקדש
לרפואה שלימה
טל בן יונה

להקדשת העלון: 02-5308000

ומי שממש קשה לו להתנצל על מעשיו, יחשוב בדרך הבאה: התנצלות, לא תמיד אומרת שאתה טועה והאדם השני צודק. התנצלות אומרת שאתה מעריך את "מערכות היחסים" שלך יותר מאשר את האגו שלך. עכשיו תקראו שוב את המשפט:

התנצלות אומרת, שאתה מעריך את "מערכות היחסים" שלך, יותר מאשר את האגו שלך.

כי אין דבר יותר חשוב מלשמור על מערכת יחסים הוגנת ומכבדת עם בן הזוג והילדים.

כאשר נתנצל בפני בן הזוג ובפני הילד, הוא ילמד את הפרק הכי חשוב בחייו, הוא ילמד, שצריך להודות על האמת, להתחרט, להתנצל ולהחליט בע"ה להשתפר בעתיד.

לנצל הזדמנות

ואם אנחנו כבר על גל החינוך גם של ההורים, אפשר להוסיף ולשוחח עם הילד גם על עניין החזרה בתשובה וההתבודדות, נספר לילד עד כמה גם לנו קשה להודות על האמת, על ניסיונות היצר ועל ההתגברות שלנו וכו' כמובן בהתחשב בגיל ורמת הילד.

אם אנחנו חושבים שאפשר לרמות ולמרוח את הילד-טעינו. הילד שומע, מקשיב, יודע ומבין היטב. אנחנו רק מלמדים אותו להתרגל למידות שאינם טובות ומועילות וחבל. ולכן זה הזמן לנצל את ההזדמנות. בהצלחה!

הרב אבוחצירא - יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

סמכות הורית ומשמעת בגיל הרך פרק יא' שלום הרב, יש לי שאלה:

בני הבכור בן השלוש, די בוגר יחסית לגילו. אנחנו שמים לב, שהוא כל הזמן מקשיב לשיחות ביני לבין בעלי, ובעיקר הוא עוקב ושומע את מה שלא צריך.

ניכר שהוא מבין ומרגיש כל מה שעובר עלינו בבית. לעיתים כאשר אנחנו מתווכחים, הוא ניגש וצועק עלינו "אבא אמא שקט, לא לצעוק..."

אני יודעת שזה לא חינוכי להתווכח ליד הילד, אבל בזמן ויכוח אי אפשר להגיד לבן הזוג: "רגע תצטור. מה דעתך להמשיך את הוויכוח בערב לאחר שהילדים יירדמו."

לאחרונה, הילד מרבה לשאול אותי: "אמא את אוהבת אותי? אמא למה אבא צעק עליך?". האמת היא שאין לנו מריבות רבות, אבל כנראה שהילד לוקח את הוויכוחים שלנו יותר מידי קשה.

איננו יודעים מה לעשות?! האם עלינו להסביר לו שמותר לנו להתווכח? או שצריך להתעלם מהערותיו וזה יעבור לו לבד לכשיגדל?!

הבית אינו שטח סטרילי

תשובה: הורים יקרים, אני שמח על השאלה שלכם, ומעריך את האומץ שלכם לפנות לקבל עזרה במקרה שכזה. את הסיפור שלכם, מכירים וחווים ילדים רבים.

אכן לצערנו, בבתים רבים, הילדים שותפים דוממים לוויכוחים בין בני הזוג. כמעט ואינני מכיר בית שההורים בנו בו לעצמם "שטח סטרילי" מילדים, מקום בו הם "כולים" להתווכח ולריב בחופשיות מבלי "לשתף" את ילדיהם. לצערנו מה שקורה ברוב הבתים, שהילדים אכן "שותפים" למריבות. הם שומעים, מקשיבים, מעבדים, מעכלים, ומפנימים את הוויכוחים והמריבות בין ההורים. למה שקורה עם הילדים יש ח"ו השלכות רבות.

נושא ה"שלום בית" וקשיי התקשורת הזוגית בין ההורים, הוא נושא מרכזי שעולה בכל נושא חינוכי ובכל שכבת גיל, נושא זה טעון מאוד מבחינה רגשית ולכן עלינו להציגו בכל הזדמנות עם הורים, ובפרט בבואנו לדון על בעיות משמעת בגיל הרך.

חבית מלאה אבק שריפה

הורים יקרים, כאשר אנחנו מגדלים ילדים שטועמים לעיתים קרובות, בעיות בזוגיות ושלום בית- עלינו לדעת

עכשיו הזמן להדליק את הניצוץ שבלב.

כולנו אוהבים זה את זה!!

להזמנת כובעים ומוצרים נוספים:
050-993 1931

אני אוהב כל יהודי

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יט אייר תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 6:43 תל-אביב: 6:58 חיפה 6:51 מוצאי שבת: ירושלים: 7:58 תל-אביב: 8:01 חיפה: 8:02 ר"ת: 8:35

פרשת אמור

הכרת הטוב והודיה

להכיר ולהעריך הטובה שמקבל ממוטיבו ולהודות לו על כך! נלמד מהפסוק: "וכי תזבחון זבח תודה... לרצונכם תזבחו" (פרק כב-ט)

בזה מלמדת אותנו התורה כיצד יש להודות. והיינו, אם ישנו מי שחייב להודות על הטובה, על נס שנעשה לו [כמו שאמרו חז"ל (ברכות נד): ארבעה צריכים להודות וכו'] וברצונו להקריב על כך זבח תודה, אזי "לרצונכם תזבחו" כלומר: נדרש בהתאם לכך תנאי שיהיה "לרצונו" – שתהיה הודאתו מתוך רצון אישי. מתוך הכרה עמוקה בגודל הטובה שקיבל מתנת חיים מהבורא ית"ש, ולא שתבא ההודאה מתוך ציווי. מתוך כפייה מבחוץ.

כתב חובת הלבבות (בפתיחה לשער הבחינה): אחת הסיבות שאנשים לא שמים ליבם לטובות שמקבלים מאיתנו יתברך היא משום שמתעסקים הרבה בענייני העולם הזה ותענוגיו, ותאווים תמיד לדברים שלא ישיגו אותם לעולם. על כן מתעלמים הם מלהתבונן בטובות שהבורא משפיע להם. מפני שליבם להוט אחרי תשוקתם העזה למלא את תאוותם ולספק את שאיפתם. שכן על כל מה שמשויגים בעולם הזה, אין הם מסתפקים בזה אלא שואפים מיד להשיג יותר.

משום כך מעטות בעיניהם הטובות הרבות, וקטנות אצלם המתנות הגדולות, עד שהם מסתכלים על כל טובה שיש לאחרים כאילו נשללה מהם. והטוב שהגיע אליהם נדמה להם רע, ואין הם מבינים את פעולת ה' המטיב להם בדברים אלה.

עוד כתב החובת הלבבות, כי התלמידי החכמים שבכל דור חייבים לעורר את מי שאינו מבין את טובות הבורא, ועליהם להורות לבני אדם לדעת את מעלת הטובות הללו ע"י שכלם. כי המציאות מראה, שכמה וכמה טובות אין מקבליהן יכולים להנות ולשמוח בהן, בגלל חוסר הכרת הטובות ובגלל העדר ידיעת מעלותיהן.

וכאשר מעוררים את מקבלי הטובות להכיר את יתרונות הטובות, ומגלים להם את אשר נעלם מידיעתם אודותיהן, אזי הם יתנו שבח גדול והודאה רבה למי שהטיב להם. ועי"ז ישיגו תענוג והנאה מהטובות בעולם הזה ושכר טוב בעולם הבא.

בספר "עלזו חסידים" כתב ר"א פאפו זצ"ל: ואם ראוי לשלם תודות לה' על טובות הגוף ועל חיי העוה"ז, על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו, כאשר מרעיף טובות עלינו ומזכה אותנו במקצת טובות הנפש, ואז כאשר נזכה לכך, חייבים אנו להודות, להלל, לשבח ולפאר ולומר: ברוך ה' אשר יעצנו ואשר עד כה עזרנו, מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך...

חתימתו כצורת הספינה...

סיפר החיד"א זצ"ל על זקינו רבי אברהם אזולאי זצ"ל שכאשר באו בספינה לעיר פאס שבמרקו (אחרי גירוש ספרד) ועלו מן הים ליבשה, התחוללה רוח סערה בים והטביעה את הספינה עם כל אשר בה.

לזכר הנס, היה הרב אזולאי, מיום זה, צר את צורת חתימתו כצורת הספינה, כדי לזכור להודות להשי"ת בכל עת. **שם הגדולים**

מכח "הכרת הטוב"

הרב מנחם לדרמן ז"ל, שימש במשך תקופה מסויימת במעונו של כ"ק האדמו"ר מגור (בעל האמרי אמת), וסייע רבות לרבני בנייהול משק הבית... והנה באחד הימים חלה פתאום ובא כמעט עד שערי מות. במשך יום שלם שכב על מטתו במצב של גסיסה.

נכנס אצלו כ"ק האדמו"ר מגור (בעל הבית ישראל), סגר את הדלת והתהלך אנה ואנה בתפלה חרישית. לבסוף ניגש אל מיטת החולה ולחש: "מנחם מנחם, הסתכל היטב בפני... עודני חייב לך הכרת הטוב בעד העזרה לאמא..." וכך חזר וקרא כדברים האלה מספר פעמים.

והנה לפליאת הכל, שב הגוסס תוך שעה לתחיה. הוא התאושש, ובתוך ימים מועטים הבריא לחלוטין והוסיפו לו מן השמים עוד עשר שנות חיים. **עפ"י פאר ישראל**

הודאה מכל הלב...

סיפר הגה"צ רבי חיים פרידלנדר זצ"ל, שכאשר ישב פעם בבית רבו הגרא"א דסלר זצ"ל ביום קיץ, הגישה הרבנית לפניו שתייה קרה והרב דסלר בחיך נלבב הודה בהתלהבות ובהתרגשות "אני מודה לך מאד" כאילו עשתה עבורו דבר מיוחד יוצא מן הכלל ולא משהו מובן מאליו.

וכך היה כאשר ביקר בבית כלתו בארה"ב, הביע את רגשותיו העמוקים בהכרת הטוב כשהוא מודה לבעלת הבית בביטויי תודה רבים על שטרחה למענו בהכנת כוס תה...

היה נראה כי הרב דסלר מרגיש את כל ה"לב" שהושקע בהכנת כוס התה והגשתו, ובהתאם לכך גם הוא נתן את כל לבו בהבעת התודה מתוך רגש הכרת הטוב עמוק. **מחנך לדורות**

עלון "איטש לרעהו" הוקדש לעילוי נשמת אמי מורתי
האישה החשובה מרת גיטא בינא ע"ה בת ר' זאב וזאלף יחיאל ז"ל
נלב"ע ט' אייר
ת. נ. צ. ב. ה.

זהירות יתירה מוטלת על בני תורה בדקדוק המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו [אף לפני משורת הדין]!

נלמד מהפסוק: “ולא תחללו את שם קדשי” (פרק כד-לב)

וכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ה הלכה יא): ויש דברים אחרים שהם בכלל חילול השם, והוא שיעשה אותם אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות, דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואף על פי שאינם עבירות, הרי זה חילול את השם, כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר... או שירבה בשחוק וכו' או שדיבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות אלא בעל קטטה וכעס, וכיוצא בדברים אלו, הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפני משורת הדין. [מקור דברי הרמב"ם מגמרא (יומא פו.): היכי דמי חילול השם? אמר רב, כגון אנא אי שקילנא בישראל מטבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר (=כגון אני, אם אקנה בשר מהטבח ולא אשלם מידי). והטעם, מפרש רש"י: "דכשאני מאחר לפרוע הוא אומר שאני גזלן ולומד ממני להיות מזלזל בגזל"]

כתב רבינו יונה ז"ל (בשע"ת ג-קמח,קמט): "היצורים כולם נבראו לכבוד השי"ת שנאמר (ישעיה מג-ז) "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". אכן נודע מן השכל, כי המחלל את השם ובוזה דברו אבדה תקוותו, כי לא רב לו אשר לא יקיים מה שנדרש ממנו מעיקר יצירתו לכבוד את ה' ולקדשו, אבל שלח ידו לעשות התורה וההפך ולחלל את שם קודשו... כי הדבר ידוע כי מדרכי קידוש ה' להודיע בכל מבטא שפתים וכו' ובכל הנהגה... כי הטוב והעיקר... הוא עבודת השי"ת ויראתו ותורתו, כי זה כל האדם".

וממשיך רבינו יונה: "ודבר זה כבוד השי"ת, והמבזים לת"ח ויראתו, מבטלים הידיעה הזאת ומראים ההפך בהנהגתם, וכאילו אומרים כי אין עבודת השי"ת עיקר וכו' והם מחללים את התורה על כן יאבדו מתוך הקהל... על כן יכבדו ועבדי השי"ת את חכמי התורה לכבוד השי"ת ולהודיע כי עבודתו לבדה עיקר הנמצא. ואחרי אשר התברר שהכל ברא השי"ת לכבודו, חייב אדם לשים על לבו בכל עת לכבד את ה' ולקדשו בכל דבריו".

לאור דבריו המאלפים של רבינו יונה, נוכל להבין מדוע ענין של קידוש ה' וחילול ה' מוצאים בטוים יותר אצל בני התורה מאשר אצל שאר אינשי דעלמא וגם הם נתבעים יותר על כך. שכן גודל האחריות נופלת עליהם כשעיני המון העם נשואת אליהם.

ואמנם מבאר הגה"צ **רבי ירוחם לייבוניץ זצ"ל** (בספרו **דעת תורה**) כי לאור מעלתם הנשגבה של הת"ח, כפי שנתבאר, אין ת"ח יכול למחול על כבודו, שכן הוא איש המעלה ואת המעלה שבו הוא מחלל והוא חילול ה' ודאי. מעלה וחילול הם שני דברים הפכיים, והחילול הוא ביטול המעלה. והת"ח אינו "בעלים" להסיר את המעלה ממנו. כופין אותו לעמוד במעלתו. אין לו רשות להבטל ממנה.

משל למה הדבר דומה? לאדם שהולך לדור ברפת בין הבהמות באומר: לא איכפת לי ואוהב אני לחיות בין בהמות... וכי זה תלוי בהקפדתו אם מקפיד בדבר זה או לא? הרי יאמרו לו: אדם אתה ולא בהמה! ומוכרח אתה לעמוד במקום הראוי לך כאדם. כך גם כל בן תורה, אם יאמר עניו אנוכי ולא מקפיד ואינני רוצה להתגאות על חברת אנשים פשוטים שאינם בני תורה, אלא עמהם אשב ובהם אתערב, וכמוהם בשוה אחיה... הנה הוא מתחייב בנפשו! כי את מעלתו הוא מחלל, וחילול המעלה הוא חילול שמו יתברך. עכ"ד רבי ירוחם.

בסגנון דומה כותב גם הגה"צ **רבי יעקב ניימן זצ"ל** (בספרו **דרכי מוסר**): בן תורה שאינו מתנהג כראוי לו, הרי הוא מחלל ומבזה את כבוד כתר התורה אשר הוא נושא על ראשו. ולכן חטאו גדול פי כמה מונים מאיש ההמון שיחטא באותו חטא. אחריות גדולה נושא בן תורה על כתיפו, וחובת זהירותו כפולה ומכופלת, באשר פגם כל דהו - את התורה הוא מחלל, רח"ל, ולגודל מעלתו כן יכבד עונו.

דוגמא לכך מצבא המלך: בנוהג שבעולם, חייל אשר חסר לו כפתור בכנף מעילו, או שכותנתו אינה מגוהצת כהלכה, יקבל על כך עונש מגבוה למען לא ישנה באיוולתו, אבל חייל אשר ברח מן השרות הצבאי, אותו לא יענישו אם ימצא מחוסר כפתור במעילו. כיון שרחוק הוא מכלל החיילים העומדים על משמרתם.

כן הוא הדבר בצבא עובדי ה' - אומר הרב ניימן - אדם מן הרחוב לא שייך לתבוע אותו על מעשים קטנים שנעשו שלא כהוגן, הפרטים

“הרי כבוד שמים יתחלל?!”

פעם סידר הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, גט לאדם מסויים, ואחר כך ביקש את אחד התלמידים להיות "שליח" הבעל ולמסור את הגט לאשה בנוכחות שני עדים כדין. אולם האשה שלא היתה שומרת מצוות סרבה לקבל את הגט. ה"שליח" ושני העדים חזרו אל רבי משה מבלי למלא את שליחותם.

מיד יצא רבי משה, מלווה בשליח ושני העדים, בדרכו אל דירת האשה שהייתה ממוקמת בבנין דירות מוזנח במנהטן. הוא טיפס במדרגות ארבע קומות עד שהגיע לדלת דירתה. היה זה אביה של האשה שפתח את הדלת ופרץ בצעקות כנגד רבי משה שיניח לבתו.

ואולם רבי משה עמד על רצונו לשוחח עם האשה. לבסוף נכנע האב הזועם והניח לקבוצה להכנס. הסביר רבי משה לאשה, בשקט ובבהירות, על הטעות הטראגית שהיא עושה בסרובה. לבסוף נשתכנעה והסכימה ליטול את הגט. ואז מסרוה לה והלכו.

כשירדו מהבית, פנה התלמיד אל רבי משה ושאל: "ימחל נא לי על תמיהתי, אך האמנם יאה למעמדו של ראש הישיבה, גדול בישראל, המייצג את בית הדין היהודי, להשפיל את עצמו עד כדי כך ולטפס את כל הקומות האלו כדי לספוג עלבונות?"

נענה רבי משה ואמר בתקיפות: "היעלה על דעתך כי במצבים כמו אלה, צריך אני לדאוג שלא להשפיל עצמי? ומה על כבוד שמים?! ואם חלילה תנשא האשה מבלי שיהיה גט בידה, הרי כבוד שמים יתחלל! האם יכולה להיות בושה גדולה מזו...?"

רבי משה פיינשטיין

כיצד לנהוג שלא לגרום לחילול ה'....

פעם עלה הגה"צ **רבי אליהו דושניצר זצ"ל** לאוטובוס, ושילם לנהג, אך לא שם ליבו שהנהג שכח לתת לו כרטיס לביקורת. כאשר נוכח לראות שנוטר ללא כרטיס, הסתפק כיצד עליו לנהוג שלא יהיה חילול ה'. הוא שח את ספקו בפני מלווהו בטענה הבאה:

"אם אדרוש כעת מהנהג כרטיס על מה ששילמתי, עלול הנהג לחשוך בי שלא שילמתי כלל, ואגרום בכך לחילול ה'. אם אני המצב כמו שהוא, ישאר הכסף ביד הנהג ולא יגיע לחברה שהנהג רק שכיר שלה, ונמצאתי מכשילו בגזל שלא מדעתו. זאת ועוד: אם לפתע יעלה ה"מבקר", ולא ימצא כרטיס בידו, יחשדני שנכנסתי ללא תשלום, ושוב אגרום לחילול ה'.

לבסוף מצא רבי אליהו פתרון ואמר: "הריני מוחל לנהג בפה מלא על הכסף ששילמתי. הכסף שלו, ועתה אשלם שנית ואקבל כרטיס כחוק". כך עשה והתיר ספקותיו.

נחלת אליהו

"אשר בך אתפאר"...

מספר תלמיד: כאשר עבר **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל** ניתוח, ביקרנו אותו בבית החולים וראינו את הקפדתו המופלגת להרבות דברי תודה ושבח לצוות בית החולים.

הבענו את תמיהתנו: "למדמינו רבינו, האמנם צריך לנהוג כבוד ונימוס כה מופלגים?"

השיב הרב שך: כך מקובלני מדודי הגאון **רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל**. אמנם נפסק להלכה שבזמננו אין דין "תלמיד חכם", אבל הואיל והבריות מחזיקים אדם ל"תלמיד חכם", חייב הוא בזהירות המופלגת לענין קידוש שם שמים המוטל במיוחד על תלמידי חכמים, כמבואר בגמרא (יומא פו.) שיאמרו הבריות: "מה נאים מעשיי" ויאמרו עליו: "ישראל, אשר בך אתפאר!"

קנין תורה

"שבת אחת של יהודי..."

בשונה מהרגלנו להביא מעשים מגדולי ישראל, נזדמן לנו באקראי מעשה (מכתבי העת) על יהודי כלכלן בעל שם עולמי, מרצה בינלאומי שספרו תורגם לשפות רבות, ממנו ניתן ללמוד שגם יהודי פשוט, בידו להביא לקידוש ה' בעולם ע"י שמוותר מעצמו לכבוד השי"ת, וכך היה מעשה:

לפני שנים ספורות, קיבל יהודי זה ששמו קיווי ברנהרד (שנחשב מרצה מבוקש ביותר לוועידות כלכליות נחשבות בעולם) הצעה מפתה: להיות הנואם הפותח בכנס היוקרתי של חברת הענק הידועה "מייקרוסופט". כמובן שבתמורה הוצע לו סכום עתק, אבל ברנהרד, למרות תהילת העולם שיכול היה לקטוף, סירב להצעה, שכן האירוע המרשים תוכנן להיות בשבת, וכיהודי שומר שבת הוא לא הסכים להצעה. ב"מייקרוסופט" לא מורגלים בסירוב, והציעו לו סכום כפול ומכופל, אולם הוא לא ויתר!

בסופו של דבר, בשל יוקרת המעמד של ברנהרד, הזיזה "מייקרוסופט" העולמית את כל האירוע ליום ראשון, וברנהרד יכול היה לפתוח בנאום המבוקש.

תגובתו של יו"ר מייקרוסופט, המילארדר ביל גייטס, היתה אז כדלהלן: "זה מה שקורה כשיש לך משהו שכסף לא יכול לקנות. עם הכסף שבידי אני יכול לקנות כל מטוס וכל יאכטה שארצה, אני יכול לקנות גורד שחקים ואפילו כשרונות של אנשים, אבל לעולם לא אוכל לקנות בכסף, שבת אחת של יהודי..."

הקטנים אינם חשובים כלל חטא לגביו, רחוק הוא משומרי משמרתה. (אם כי לעת"ל יתבע בעולם האמת על כל פרט). אבל תלמיד ישיבה, בן תורה העומד לשרת לפני ה', עליו להשמר ולהזהר מכל דבר קטן שמא יעשה שלא כהוגן וכראוי למדתו, שטח התביעה ממנו שונה לחלוטין מאשר התביעה מאיש ההמון. עכ"ד.

לאור דבריהם של גדולי המוסר הנ"ל, נוכל להבין את אמרתו של התנא (באבות פ"א-א-יא): "חכמים הזהירו בדבריכם שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו, ונמצא שם שמים מתחלל". והיינו שעל החכמים במיוחד מוטל להיות זהירים בדיבורם שיהיה נקי וטהור, ורחוק מצורת סיגנון הדיבור והסלוגן המצוי ברחובה של עיר, שכן הם משמשים כדוגמא ומופת לתלמידים ולהמון העם. וכשאינם נזהרים בדיבורם והנהגתם, נמצא שם שמים מתחלל.

וכפי שכבר כתב **החפץ חיים** (ב**חובת השמירה**) כי ת"ח שאינו שומר על דיבורו ומתפרסם הדבר אצל המון העם, מתבזה עי"ז כבוד שמים, כי נעשו הלאוים התלויים בדיבור כהפקר בעיניהם, ולכן עובר בלאו, "ולא תחללו את שם קדשי".

ובזה מבאר הח"ח את דברי חז"ל על תלמידי ר"ע שמתו מפסח ועד עצרת משום שלא נהגו כבוד זה בזה, ואף שעל עיון אונאת דברים (בהתאם לדרגתם הגבוהה) כשלעצמו אין חיוב מיתה, אבל היה כאן חילול ה' לפני המון העם, וככל שהאדם גדול יותר, כן חילול ה' גדול יותר. ועון זה כה חמור עד שאינו מתכפר אלא במיתה, ומכאן גודל האחריות היתרה הרובצת על כתפי בני התורה להשמר בדיבורם ובמעשיהם.

נוכל בדרך נוספת לבאר את אמרת התנא "חכמים הזהירו בדבריכם שמא תחובו" וכו', עפ"י דברי **רבינו ירוחם** שהבאנו לעיל ש"אין ת"ח יכול למחול על כבודו מפני שהוא איש המעלה ואינו רשאי לחלל מעלתו" וכו' והיינו שעל החכמים להזהר שלא ישפילו מעלתם בדברים שמדברים כביכול מדרך הענוה והשיפלות ועי"ז יגרמו שיזלזלו התלמידים והמון העם בערך מעלתם הנשגבה של החכמים וכו' ונמצא ש"ש מתחלל.

וכאותו מעשה שאירע עם **האווה"ח הק'** שניהל ישיבתו ברמה והחזיק בהמה דקה עבור בני הישיבה וחכמיה, ובא אחד וביקש ממנו בשר והשיב לו האווה"ח שאינו יכול לתת לו ולהחטיר מבני הישיבה. והלה קצף מאוד וקילל וביזה את כל חכמי הישיבה (והאווה"ח בתוכם), ואילו האווה"ח שתק. בלילה נתגלה אביו של האווה"ח ואמר לו כי פסקו לו מיתה על כך ששמע שמחרפים אותו ואת החכמים ושתק ולא מיחה, ביקש עליו רחמים והחליפו את פסק דינו בגלות. (הובא **באיש לרעהו** ח"ג עמ' צד).

ועפ"ז נפרש: "הזהירו בדבריכם" - לא לשתוק אלא למחות על בזיון הת"ח "שמא תחובו חובת גלות" - כפי שנפסק על האווה"ח הק' "ותגלו למקום מים הרעים" וכו' שע"ז ירד ערכם של הת"ח בעיני התלמידים והמון העם, ולא ירצו לגדול בתורה וכו'.

מניעת צער מהזולת

רגישות לצערן של הזולת...

סיפר מקורבו של הצדיק **רבי אריה לוי** זצ"ל: "בבוקרו של יום אחד התלוותי לרבי אריה בשובו מתפלת שחרית בבית הכנסת "זהרי חמה" לכיון ביתו. בעודנו משוחחים, באמצע רחוב יפו, לפתע נעצרה לידנו מכונית ומתוכה נשמעה הקריאה: "אריה! אריה!"

"**היה זה כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל** שהחווה לרבי אריה באצבעו לעלות למכוניתו. רבי אריה נפרד ממני בחמימות, אך הרבי העיר לו: "וכי כך עושים לבני לוי? גם הבחור יכול לעלות למכונית". כך זכיתי להיות עד לשיחה מעניינת שהתנהלה בין הרבי מגור לרבי אריה.

מיד כשעלה רבי אריה למכונית, התעניין בשלומי של הרבי. השיב לו הרבי כי היום הוא לא יום טוב עבורו, בהטעימו: "היום הוא יום השנה לעלותם של בני ובתי על המוקד בשנות הזעם".

רבי אריה החל בהרצאת דברי ניחומים והרעפת מילות חיזוק ועידוד לרבי מגור. אך הרבי הגיב בשפה אידישאיית פולנית: "אוי! חבל שאמרת לך זאת... כך אתם צריכים להצטער בצערי". בסיום השיחה ביקש הרבי מנהגו שיוריד את רבי אריה בביתו ואותי בבית הורי ברחוב גשר החיים.

דרך אבות

להשתדל ולפעול למניעת צער מהזולת!

נלמד מהפסוק: "ויניחהו בפרוש להם" (פרק כד-יב)

וכתב רש"י: **ויניחהו לבדו ולא הניחו מקושש עמו. ששניהם היו בפרק אחד ויודעים היו שמקושש במיתה וכו'.** אבל במקלל הוא אומר "לפרוש להם" שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו. ומפרש השפתי חכמים: **דאילו היו מניחים אותם יחד, היה המקלל סבור שהוא חייב מיתה כמו המקושש, ולכן לא הניחו אותם יחד "שמא אין המקלל חייב מיתה ויצטער לשוא". ומעתה, הרי הדברים קל וחומר: אם כך הקפידה התורה ביחס למקלל רשע, שמא עלול הוא להצטער לשוא, אף שספק אם אמנם יצטער, על אחת כמה וכמה ביחס לכל אדם שיש להזהר ביותר שלא לגרום לו צער כלשהו.**

הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל הוכיח בשיחתו עד כמה מחשיבים בשמים אפילו צער כל דהו של תינוק: ההלכה היא שאין אומרים "שהשמחה במעונו" בסעודת ברית מילה. זאת מפני טרדת "צערא דינוקא". ואף שבאמת ישנה שמחה גדולה בעליונים בשעת קיום מצות מילה, שהרי דברים נוראים ונשגבים נאמרו על המילה כמו: "גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו". וכן: "גדולה מילה שנכרתו עליה 13 בריתות".

ומובא במדרש שמצות מילה היא מזבח כפרה, והמקום שמל אברהם אבינו ע"ה את עצמו נקבע להיות מזבח כפרה לדורות ומשום שמל עצמו ביום הכיפורים, לכן זכינו לכפרת יום הכיפורים. וכן מובא במדרש שהגאולה העתידה של עם ישראל אף היא תהיה בגין מצות מילה.

נמצא לאור כל זאת, שיום הברית ראוי להיות יום שמחה גדולה עד מאד! ואעפ"כ, ולמרות כל זאת, לא ניתן לומר בסעודת הברית "שהשמחה במעונו" וכל כך למה? מפני שסוף סוף לתינוק הפעוט בן שמונת הימים יש צער קטן, ויש גם טירדה מפני הצער שלו, ודי בצער זה בלבד כדי להנעם מלומר "שהשמחה במעונו".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מזל-טוב !

שיהא לו מזל טוב, יש בכח התפילה להפוך המזל לטוב!"

וסיפר על עצמו שפעם ניגשה אליו אשה ברחוב בעיר 'דימונה', וביקשה ממנו להתפלל עבור בנה. תוך כדי הבקשה נתנה לו על-כרחו שטר של עשרים שקלים. כדי שלא לפגוע בה לקח את הכסף, ניגש לפינת הרחוב וקנה שם פרוסת עוגה ושתייה ו... "לאחר שהרגשתי טוב בזכות האכילה והשתיה, הוצאתי את הפתק עם השם של הבן, ובירכתי והתפללתי עבורו בהתלהבות. תפילה מכל הלב."

מסכם הרב פינקוס: "זהו כוחן של ברכות ה'מזל-טוב' של המשתתפים בשמחה. מתוך הרגשה של קירבה, יש לברכות כח השפעה עצום. כל משתתף ב"קידוש", כל מי שטועם בחתונה, ומתוך הרגשה טובה מברך בברכת 'מזל-טוב' יש לו את הכוח אפילו לשנות בדבריו את המזל. המזל בשמים משתנה ומתהפך לטובה!"

* * *

וזה מביא אותנו לסיפור חשוב נוסף:

אחד ממתפללי ביהכ"נ 'זכרון משה' נהג לקנות עלייה מסוימת בכל שנה ושנה. פעם אחת לא עלתה בידו לקנותה, והיה שרוי בדאגה, אולי זה לא סימן טוב. ניגש למרן רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל ותינה בפניו את צערו. בירך אותו הרב שבשנה הבאה יזכה שוב באותה עלייה.

חלפו כמה חודשים והאיש נפטר לבית-עולמו.

לבניו היה קצת תימא, שלא לומר טרוניא, מדוע לא התקיימו דברי הרב שבירך את אביהם שיזכה לשנה הבאה בעליה הקבועה שלו? שאלו את פי הרב שהשיב: אכן שמתי לב שהוא לא ענה 'אמן' על הברכה!

לאחר שֶהִפְנֵנו ש'מזל-טוב' אינו איחול גרידא, כי אם 'ברכה' ו'תפילה' - מעתה ברור לנו שיש לענות עליו 'אמן'. וזה למעשה כמובא במדרש שיש לענות 'אמן' על כל ברכה שמברכים לישראל, גם בלא הזכרת השם (ועי' מג"א רט"ו סק"ג) וב'טעמי המנהגים' (ליקוטים ועניינים שונים ס"ק ח', בהערה) מעיר שיענה 'אמן' עוד לפני שהוא משיב 'ברוך תהיה' וכדומה - "כדי שלא יהא הפסק בין הברכה שמברכים אותו לעניית 'אמן'."

רק בשמחות!

התקבל מבעל-המעשה שיחי':

אספר לכם סיפור קצר שאירע לי ביום שישי, ערב ש"ק אחרון"ק.

ברוך-השם נולד לי נכד לפני פסח. אצלנו בשכונה (סנהדריה, ירושלים) נהוג, שבכל שבוע תולים מודעות בבתי הכנסת השונים עם רשימה של בעלי שמחה.

מפני איזה סיבה ההודעה על נכדי התעכבה, ונכנסה רק בפרשת שמיני - שבוע אחרי פסח. שבועיים אחר-כך פגשתי ידד בכניסה למקווה, והוא בירך אותי על הולדת הנכד. לְיָדִי עמד אדם נוסף, שגם לו נולד נכד באותו יום, אז סיפרתי לידיד שגם הוא בעל שמחה.

שאל אותו ידידי: למה לא פרסמתם על שמחתכם? והלה משך בכתפו, כאומר: "מה זה כבר מְשֵׁנָה..."

אז אמרתי להם את המסופר במדרש (קהלת ג' ד') על ר"ש בן חלפתא שהלך לעין-תאנה והיה שם בעל ברית, ומזג להם יין טוב, ואמר להנאספים, בטוח אני בעזרת השם יתברך שבחתונת בני אמוזג לכם שוב מיין טוב זה! ברכו אותו הנאספים "כשם שהכנסתו לברית כן יכנס" וכו'.

כשיצא משם ר"ש בן חלפתא פגש במלאך-המוות וראה שפניו רעים, שאל אותו: מפני מה? סיפר להם מלאך-המוות שמשמים גזרו שהוא יקח התינוק הזה כשהוא בן ל' יום, אבל מאחר שברכוהו בברכה שיזכו להיות בחתונתו, פסקו מן השמים שלא יוכל להמיתו.

הרי הפלא-ופלא כמה חשיבות הברכות שמאחלים לבעלי שמחה!

* * *

ייתכן שלא כולם יודעים להעריך כראוי את איחולי מזל-טוב שהם מקבלים, משום שהם רואים בכך ענין "נימוסי" ולא שמים לב שמדובר בתפילה. תפילה!

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל שואל: לכאורה יש לתמוה על מנהג ישראל, שבכל שמחה מברכים 'מזל טוב', והרי ממה-נפשך [בין כך ובין כך] יש להבין, אם המזל כבר טוב לשם מה נצרכת הברכה? ואם חלילה המזל אינו טוב, אז מה יכול להועיל?

אלא - מבאר הרב "כאשר מברך אחד לשני, ובא בתפילה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

"קדושים יהיו לאלוקיהם ולא יחללו" (כא, ו)

המכבד את המלך, מכבד את ספריו, חוקיו ומשפטיו. והמזלזל בהם, מחלל חלילה את כבוד המלך עצמו. לפיכך יש לנהוג כבוד בספרי קודש ולשוב בתשובה על זלזולם. מסופר כי הגאון רבי יצחק מרדכי זצ"ל, רבה של בית הכנסת הגדול צלאח אל-כביר בבגדד, יושב אהלים היה, ולא היה פוקד בית מחוץ לביתו ומבית המדרש. לא הלך לביקורים ולשמחות, כי אם בתורת ה' חפצו. למרות שבית המדרש היה כביתו, ולמרות החום הכבד מנשוא בימות הקיץ, היה לומד שעות ארוכות עם תלמידיו, גרונו ניחר ולא היה שותה אפילו לגימת מים בבית המדרש. כל זאת משום שבצעירותו, נשפך מעט מהקפה ששתה בבית המדרש על הגמרא שלפניו, ומאז קיבל על עצמו שלא לשתות אפילו מים בבית המדרש!... (מעין השבוע)

"וקדשתו" (כא, ה)

על כרחו שאם לא רצה לגרש הלקה ויסרהו עד שיגרש (רש"י). הגאון מוילנא פגש פעם יהודי מומר שפיטם כריסו במאכלות אסורות. שאלו הגר"א איך חושש מעונש? ענה המומר, המרתי את דתי ואיני חייב כלום לאף אחד. ענה לו הגר"א, טעות בידך, שמא חושב אתה כי אחר שקיימת 'על כרחך אתה נוצר, ועל כרחך אתה נולד, על כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת' יוותרו לך על 'על כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון'? לא! אתה עתיד ליתן דין וחשבון, לא רק על שאכלת מאכלות אסורות תיתן את הדין, אתה תיתן את הדין גם על כך שאכלת בלי נטילת ידיים, על כך שלא ברכת ברכה ראשונה ואחרונה, ואף על שלא נטלת מים אחרונים ולא טבלת פתך במלח. ולא זו בלבד, כי כל הרשימה שמניתי בפניך אינה אלא בגדר דין, אבל עוד תחויב בחשבון על שבזמנים שחטאת לא למדת תורה ובזבזת את הזמן, את החיים, את האוצר היקר ביותר על דברי הבל.

"ועל כל נפשות מת לא יבוא לאביו ולאמו לא"

יטמא" (כא, יא)

פירש הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע, התורה אסרה על כהן גדול להיטמא אפילו לבני משפחתו הקרובה, כי עליו לדעת שאינו שייך רק

"אמור אל הכהנים בני אהרון ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" (כא, א)

הגאון רבי שאול הכהן זצ"ל מג'רבא, זכה לשני שולחנות: תורה וגדולה במקום אחד, עשיר גדול היה וגומל חסדים. הוא היה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה. מכיוון שעמד בניסיון העושר, ניסוהו מן השמים גם בניסיון העוני, ואמנם באחת השנים נהפך עליו הגלגל והוא איבד את כל רכושו ונהפך לאדם עני. בני ג'רבא זכרו את ידו הרחבה, והוקירו את גאונותו וגדלותו בתורה, והחליטו שעליהם לתמוך בו ברווחה כדי שיוכל לשבת במנוחה ללמוד תורה ולעבוד את ה'. בתוך הקהילה היו מספר אנשים קמצנים וחסרי לב, והם התסיסו סביבם אנשים וכל הקבוצה טענה כי אין הקהילה חייבת בפרנסת הרב יותר משאר העניים.

שמעו את טענותיהם רבני טוניס והם החליטו לשכנעם לטובת רבי שאול, הם הזהירו את הכל לנהוג כבוד ברבי שאול ולהכיר לו טובה על פעלו הרב לרווחת הקהילה אך המתסיסים לא נרגעו ולא שקטו והמשיכו בטענתם כי הרי הוא נתמך בדיוק כמו כל אחד עני שבקהילה ולא יותר מכך.

באחד הימים ישב רבי שאול בראש אסיפת נכבדי הקהל שדנו בנושאים שונים לצרכי הקהילה והנה קם אחד מהמתנגדים לרב, אחד מראשי המתסיסים את הקהל נגדו והחל קבל עם ועדה להתסיס נגדו במילים בוטות ולהשמיצו ברבים. קם רבי שאול, שכהן היה, ואמר: "אבקש מכל הכהנים הנמצאים כאן, שיצאו יחד עמי". כל הנוכחים, תמהו לבקשתו, אך שמעו לדבריו, קמו הכהנים שנכחו במקום ויצאו מהחדר כשרבי שאול עמם, והנה כאשר יצא האחרון שבהם נשמעה חבטה עזה מכיוון האדם שהשמיץ והוא נפל ארצה ומת!

הבינו כל הנוכחים שהתקיים כאן מאמר חכמינו זיכרונם לברכה (ברכות י"ט) שהקדוש ברוך הוא תובע את עלבוננו של החכם. רבי שאול שידע כי גורלו של המשמיץ, המתסיס נגדו נחרץ, מנע את הכהנים שהיו נוכחים במקום מלהיטמא באהל מת. נזהרו הכל מיני אז בכבודו ונהנו מעצתו וברכתו. (613 סיפורים על תרי"ג)

"אני ה'" (ויקרא כב, לב)
אני הוא ולא אחר (הגדה של פסח)
 הגמרא אומרת (נדרים סו, א) רבי ישמעאל בכה, 'בנות ישראל נאות הן רק העניות מנוולתן'.
 אמר על כך רבי צבי הירש מרימינוב זיע"א "ואני אומר שגם בני ישראל נאים הם, רק 'האניות (עם אלף) מנוולתן".
 (שיחות קודש - ספינקא)

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

את המכתב וציווהו לקרוע בבגדו ולשבת על הארץ שעה אחת כדין שמועה רחוקה.

אחר כך הראה לו את חבילת המכתבים, ואמר, ראה כמה חשוב לימודך וכמה קשור עם ישראל בעתידך, השטן המית את אביך, רושש את משפחתך ושרף עיירה שלימה כדי שתעזוב את לימודך.

היה זה הגאון רבי יוסף פיימר מסלוצק.

קיים בו ראש הישיבה ומן המקדש - מקדש התורה לא יצא, אפילו מתו אביו ואמו אינו חייב ואפילו אינו רשאי לצאת מהמקדש אלא ימשיך לעבוד את עבודתו, ולא יחלל את מקדש אלוקיו, אין בזה חילול למרות שהתורה נתנה כדי לקיימה, חשיבות לימוד התורה של התלמיד החכם המשמש ככהן, הוא

כה חשוב שהוא מצווה שלא לצאת אלא להמשיך בעבודת הקודש.

(מן המים משייתיהו)

**"ביום ההוא יאכל
לא תותירו ממנו עד
בוקר אני ה'" (כב, ל)**

באה לרמוז לנו התורה הקדושה שאם עלינו לעשות איזו מצווה - אל לנו לדחות אותה למחר, 'אל תאמר מחר, פן יהיה מאוחר'. על דרך זה כאשר תזדמן לנו חלילה לעבור עבירה, נדחה אותה למחר, ומחר נמשיך לדחות למחרתיים.

מעשה בסטייפלער רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהיה משרת בצבא הרוסי, ובליל שבת קודש הגיע לשמירה. השומר שלפניו, שהיה גוי, כשראה אותו מגיע הוריד מעליו את מעיל הפרווה, שהיה עבה מאוד, תלה אותו על הענף שבעץ, והלך לו.

הרב, בראותו את המעיל בענף, ידע את ההלכה שאסור להשתמש באילן ואסור להוריד ממנו שום חפץ. אבל מצד שני, הקור חדר לעצמות.

אמר הרב לעצמו 'אפשר לחכות חמש דקות בלי המעיל'.

לאחר חמש דקות אמר 'אפשר עוד חמש דקות', וכך העביר שש שעות של שמירה בלי לגעת במעיל.

אגב, שמיעתו של הרב נפגעה בעקבות זה.

**"ולא תחללו את שם
קדשי ונקדשתי בתוך
בני ישראל" (כב, לב)**

לקרוביו ולבני משפחתו, אלא לכלל ישראל, ועליו להתנתק מכל רגש של קירבה יתירה ליחידים, ולהתמסר בכל לבו למען הכלל. בליל שבת הראשון להנהגתו של הרה"ק הפני מנחם זי"ע, נכנס אחד מנכדיו הצעירים לקבלת שלום יחד עם שאר הקהל, ולאכזבתו לא הראה לו הרבי שום יחס מיוחד מעבר ליחס לשאר החסידים שהגיעו.

הנכד, רץ מיד אל הסבתא בתלונה, ושאל האם הסבא כבר אינו מכיר אותנו?

כאשר שמע הפני מנחם את הדברים, הסביר שקיבל על עצמו בהתחלת ההנהגה שיאהב כל יהודי בצורה שווה, כמו אהבתו לצאצאיו.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"ומן המקדש לא יצא" (כא, יב)

אם מתו אביו ואמו אינו צריך לצאת מן המקדש... שהתיר לו הכתוב (רש"י)

מעשה בבן תורה שנשלח על ידי הוריו האמידים ללמוד בישיבה ועשה חיל בלימודיו, רבותיו שראו בו כי לגדולות נועד והוא עתיד להיות אחד מגדולי הדור, השקיעו בו את כל כוחם ואונם.

יום אחד הגיע מכתב מהאב, בו הוא כותב שהוא חולה ואינו יכול להמשיך לנהל את העסק, הוא חושש שמטה לחמו ישבר ולכן מבקש הוא מבנו לבא לנהל את העסק.

ראש הישיבה רבי חיים מולאז'ין שקיבל את המכתב העלים אותו מידיעתו של הבחור.

עבר פרק זמן והנה מגיע מכתב נוסף רווי בדמעה בו כותבת האם כי האב גוסס והוא מצפה בכיליון עיניים לראות את בנו בטרם יעלה לעולם האמת.

גם מכתב זה העלים ראש הישיבה.

לאחר תקופה לא ארוכה הגיע מכתב שהאם אינה מסוגלת לפרנס את משפחתה והיא מבקשת שבנה יבא לעזור לכלכל אותה ואת אחיו היתומים, גם מכתב זה מצא את מקומו במגירתו של ראש הישיבה בשכנות הקודמים, ואז הגיע מכתב שהעיירה כולה נשרפה.

גם מכתב זה העלים ראש הישיבה.

לאחר כשנה קרא ראש הישיבה לתלמידו שעשה חיל בלימודיו מבלי שידע דבר וחצי דבר ממה שארע, הראה לו

"איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת" (תהילים צב)

משל לאחד מראשי הממשל באחת המדינות שהגיע לביקור בכור האטומי של מדינתו.

המדען הראשי לקח אותו לסיבוב במפעל והראה לו את כל התהליך והשמות המורכבים...

כשיצאו ראה ראה"מ על הקיר ליד הדלת שני לחצנים גדולים אחד בצבע ירוק ואחד בצבע אדום.

.....

לעי"נ האשה החשובה
מרת **זרים יוכבד ב"ר צבי**
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

שהיא יסוד האמונה והעמוד הגדול שכל בית ישראל נשען עליו.

”ונקדשתי” (כב, לב)

”ונקדשתי” מסור עצמך וקדש שמי. יכול ביחיד? תלמוד לומר: ”בתוך בני ישראל” וכשהוא מוסר עצמו, ימסור עצמו על מנת למות. (רש”י)

כשעמדו הנאצים להוציא להורג את רבי אלחנן בונים וסרמן ראש ישיבת בראנוביץ הי”ד, פנה הגאון אל המוני היהודים במקום ואמר: מסתבר, יהודים יקרים שמחשיבים אותנו בעולמות העליונים כצדיקים גמורים, ולכן נבחרנו לכפר בגופותינו על כלל ישראל, וכיוון שכך הוא, עלינו לשוב מיד בתשובה שלמה, וכך ירצו קרבנינו לפני שוכן מרומים, הבה ונשמור שלא תעלה חלילה במוחנו

מחשבה פסולה, שהיא כפיגול הפוסל את הקרבן, וזאת עלינו לדעת: בשעה זו הננו עומדים לקיים את הגדולה במצוות התורה.

עוד הוסיף ואמר רבי אלחנן בונים, קודם מותו על קידוש השם: בתפילה ”נחם” במנחה של תשעה באב אנו מתפללים: ”כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה” האש שעתידה בקרוב ללחך את גופותינו, היא שתחשל מחדש את בית ישראל לנצח נצחים. (אמרות חכמה על התורה)

”שבת הוא לה' בכל מושבותיכם” (כג, ג)

יש להבין מה הכוונה ”בכל מושבותיכם”, וכי תעלה על דעתך שאין צריך לשמור

שבת בכל מקום?

מסביר הכתב סופר, ידוע שבכל העמים בחרו להם יום אחד למנוחה, ואפי' במצרים, מציינו במדרש שמושה רבינו פעל אצל פרעה שישבתו יום אחד בכדי שיהא להם כח לעבוד כל ימי השבוע, והנה כיצד נדע באם כוונת האדם בשמירת השבת היא בכדי לנוח יום אחד או שכוונתו לקיים מצוות ה'?

אלא, אם נראה שהאדם שמתגורר בין אומות העולם ששם קבעו למנוחה יום אחר בשבוע, ואעפ”כ מוסיף לשבות גם ביום השבת, ע”כ שכוונתו במנוחתו לקיים

אל תחללו את השם בתירוץ של ”ונקדשתי בתוך בני ישראל”, שכביכול אתם מקדשים במעשיכם את השם.

(מאוצרנו הישן)

”ונקדשתי בתוך בני ישראל” (כב, לב)

בספר החינוך מצוה רצ”ו כתב: שנצטוונו לקדש את השם. שנאמר ”ונקדשתי בתוך בני ישראל” כלומר שנמסור נפשנו למות על קיום מצוות הדת.

רבי שמואל מסלונים נהג לנסוע אל רבי דוד משה מצ'ורטקוב. פעם אחת הגיעה לרבי דוד משה פנייה מאחת הקהילות: ראש הקהל מתנשא על הציבור ומשום כך נגרמת מחלוקת בעיר. ביקש הרבי מרבי שמואל לנסוע לשם ולהסדיר את העניין.

רבי שמואל שוחח עם ראש הקהילה והפציר בו לעזוב את תפקידו כדי שישרר שלום בעיר.

השיב האיש: ”אני מרגיש שאם אוותר על התפקיד - אמות”.

אמר לו רבי שמואל: ”והלא פעמיים בכל יום אתה קורא 'קריאת שמע' ומקבל עליך מסירות נפש למען הקב”ה, מסור אפוא את נפשך למען השלום?”

שמע האיש לעצתו, עזב את תפקידו והשלום חזר לעיר. מובן שהאיש לא מת מזה...

”ונקדשתי בתוך בני ישראל” (כב, לב)

הרה”ק הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זי”ע, היה דורש ומבקש מאת אנשי שלומו, כי בכל עת של בטלה, יהיו כל מעייניהם בפסוק ”ונקדשתי

בתוך בני ישראל”, שהיא מצוות עשה. וזו הייתה לשונו: בכל עת ובכל רגע שאדם פנוי ואינו עוסק בתורה הקדושה, ובפרט בעת שהוא שוכב על מיטתו ואינו יכול להירדם או שהוא סתם יושב בטל לבדו בחדרו - יהרהר במצוות עשה ”ונקדשתי בתוך בני ישראל”. ידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדולה ונוראה בוערת לפניו ולהבותיה עולות עד לב השמים והוא לשם קדושת

שמו יתברך שובר את טבעו ומפיל עצמו לתוך האש על קידוש השם, ומחשבה טובה הקב”ה מצרפה למעשה, נמצא שאינו שוכב או יושב בטל אלא מקיים מצוות עשה דאורייתא,

..... שאל את המדען ומה הם שני לחצנים אלו? אמר לו המדען: עד עכשיו הבנת הכל ורק זה נשאר לך להבין? ... הנמשל מובן: כאשר אנו מתלוננים שלא מבינים את דרכי השם, ומדוע לא הכל הולך לפי התוכניות, נראה כאילו את שאר מעשי הבריאה ואת כל דרכי השם אנו מבינים ונותנים כביכול אישור, הדבר היחיד שנותר לנו לברר ולאשר, זה הדבר הספציפי שלנו נראה לא טוב... שלא לפי התוכנית קצרת הטווח שלנו.

”מי חכם ויבן אלה נבון וידעם כי ישרים דרכי ה'” (הושע יד, ו)

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי”נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע”ה ב”ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ”א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

אלא שבספירה לא הקילו על סבלם של ישראל, אבל במלקות הרי חכמים הקילו על איש מישראל שיקבל מכה אחת פחות ממה שאמרה תורה, ולכן כשרוצים לזהות גברא רבא מביאים ראייה ממלקות.

מצוות בוראו שהרי לצורך מנוחת הגוף כבר שובת ביום אחר. זה כוונת הכתוב "שבת היא לה" - שיש לקיים את השבת כי היא מצוות השם, והיכן ניכר הדבר? אם תשמרו שבת "בכל מושבותיכם" גם בין האומות.

"וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם" (כג, כא)

בחג השבועות מוזכר בתורה עניין הביכורים אבל אין מוזכר שזה יום מתן תורה. כותב על כך רבה לשעבר של מרכז בני ברק ובית כנסת איצקוביץ', הרב יובל יוסף אורדנטליך ז"ל בספרו "פניני נפש": והדבר פשוט, כי קשה לציין ולקבוע את מתן תורה ליום מסויים ולקבוע מסמרות, למרות שאמנם נתנה תורה בחג השבועות. כי תורתנו הקדושה אינה מוגבלת ליום מסויים, היא נתנה לכל ימות השנה ולכל השנים. אשר על כן, כנראה, דווקא לא הוזכר יום נתינתה ממש בפועל. (אבני חפץ)

"וירגמו אתו אבן" (כד, כג)

משכיל ואפיקורס שאל את רבי ישעיה מפראגה, מפני מה נאמר במקושש: "וירגמו אותו באבנים" (במדבר טו, לו) וכאן "וירגמו אותו אבן"? השיב לו על כך: לגבי המקושש נחלקו חז"ל, מפני מה היה חייב מיתה, ויש מאן דאמר שסבור ש"לשם שמים נתכוון" ומשום כך בשעה שרגמוהו בני" באבנים, עשה זאת כל רוגם מתוך כוונה אחרת: האחד רגמו בחשק רב, שחשב אותו לרשע, ואילו השני עשה זאת ללא חשק, שחשב אותו לצדיק, שאומנם יש להרגו משום שזה רצונו של הקב"ה, לפיכך נאמר בו: "אבנים" בלשון רבים שכל אבן שונה מחברתה. כנגד זה במגדף "וירגמו אותו אבן" הכל רגמו אותו בכוונה אחת ובמחשבה אחת, שכן לגביו לא היו הדעות חלוקות - סיים רבי ישעיה ואמר אגב עקיצה במשכיל - הוא היה כופר לכל הדעות. (אמרות חכמה על התורה)

"וספרתם לכם ממחרת השבת" (כג, טו)

'וספרתם' מלשון ספיר, היינו זיכור המחשבות וטיהורן כאבן ספיר. 'ממחרת' - כינוי לאמונה, כי אין אדם יודע מה יילד יום מחר, אלא הוא מאמין בבורא שיינתן לו מחר חיות וכוח, כשם שהוא מחיה אותו היום. זהו 'וספרתם לכם' - האדם צריך לזכור ולטהר את כל מה שנוגע 'לכם', היינו לגוף ולתאוותיו הגשמיות, וזאת 'ממחרת' - בכוח האמונה שהוא מאמין בחי העולמים. (רבי ישראל מרוז'ין)

"עד ממחרת השבת

השביעית תספרו חמישים יום" (כג, טז)

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א שנפגש פעם עם הגה"ק רבי חיים עוזר רבה של וילנא זיע"א. לאחר שביקש והפציר רבי חיים עוזר מהרבי מאוסטרובצה שיאמר דברי תורה, ניאות ואמר דבר חידוש. רבי חיים עוזר התפעל וקרא "הרי כבוד תורתו הוא גברא רבא אמיתי".

החזיר לו רבי מאיר יחיאל 'גברא רבא' הוא זה שמקל את הסבל מישראל.

הראיה לכך, מדברי חז"ל (מכות כב) שאמרו כמה טיפשים אנשים שקמים בפני ספר תורה ולא קמים בפני גברא רבא (תלמיד חכם), שאילו בספר תורה כתוב ארבעים יכנו ובאו רבנן ואמרו שלשים ותשע, הרי שיש להם כח להפחית ממה שכתוב בתורה.

ולכאורה תמוה, הרי גם מספירת העומר ניתן ללמוד כך, שבתורה נאמר "תספרו חמישים יום" וחכמינו העמידו רק על ארבעים ותשעה?

תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה (שבת קיד)

מסופר על הרב דושינסקיא זצ"ל שהיה לו בישיבה בחור שאמרו עליו שהוא מתמיד גדול.

הבחור הגיע להיבחן אצל רבו, ואכן רבו ראה שהוא אכן תלמיד חכם ומתמיד גדול. הרב הסתכל על נעליו וראה שאינם מצוחצחות כראוי.

כששאלו לפשר הדבר, ענה הבחור, הרי אני מתמיד גדול ואין לי זמן להתעסק בדברים כאלו.

אמר לו הרבי, בחור מתמיד נקרא, שיש לו זמן להכל, גם לצחצח הנעליים.

{ אז נדברו }

פרשת אמור תשפ"א | לסדר: "שבע שבתות תמימות תהינה..." | עלון מס: 510

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ראה פניו מאירים בשבתו עם חברים...

מידי שנה בל"ג בעומר... ובפרט בשנים האחרונות יותר ויותר... במשך כל היממה של ל"ג בעומר אנחנו מסתובבים סביב רשב"י... מספרים בשבחו... שרים עליו שירים ורוקדים בהתלהבות עצומה... בקיצור: יש המון המון גילוי אהבה וחיבה והערכה והערצה לרשב"י!!! תקרא את הפיוט ואמרתם כה לחי... ולא סתם אלא רבבות אלפי ישראל שרים את זה בהתלהבות וקופצים ועוצמים עיניים בדבקות... ותרשה לי לשאול את השאלה: מה זה?? מה זה הדבר הזה?? מה זה ה"ערך" התורני הזה לעשות עסק משבח ורגשות אהבה והערצה לצדיק???

עכשיו! להגיד שזו גישה לא נכונה אי אפשר... כי מי שיודע... הגישה הזו היא לא המצאה של הדור שלנו... כבר בזוה"ק רואים התבטאויות מופלגות של אהבה וגעגועים של בני החבורה לרשב"י... כלומר: בסופו של השפראך הזה של ההתעסקות סביב רשב"י הוא לקוח ממקורות נאמנים... כבר בזוה"ק יש המון המון התעסקות והתבטאויות יוצאות דופן של אהבה וגעגועים לרשב"י... אז אי אפשר להתנער מזה... אבל תורה היא וללמוד אני צריך... מה זה?? (אני מודה שזה אליטווישע קשיא... אבל אדרבה... אם אני מאתגר את החסידים בשאלה שהם היו אמורים לשאול אותה אז עוד יותר טוב...) לא יודע... אני חונכתי שצריך להודות ולהלל לשבח ולפאר לרומם ולהדר את הבורא יתברך... אבל לעשות את כל זה לצדיק?? מה זה?? מה זה הערך הזה ביהדות?? לאן הוא מסווג?? אז אמנם כן... יש רבינו יונה שמתבטא (שערי תשובה ח"ג) "כי יש בכבוד החכמים והישרים תועלות גדולות... כי בהתהדר החכמים ובתתם עליונים. דבריהם נשמעים. וילוו עליהם העם כלו וידמו למו עצתם. ב. בראות בני אדם את כל כבודם ילמדו לקח לנחול כבוד ותרבה הדעת. ג. רבים מישיני לבבות יעורו משנתם בראותם הדר כבוד התורה. ויכירו מעלתה. ויבוא חשקה בלבבם"

אבל עדיין!!! אצל רשב"י זה... זה לא זה... כל הריקודים והשמחה הזו... זה לא מתחיל ונגמר במעמד של כבוד התורה... זה... זה משהו מעבר לזה... יש פה שפיכה של אהבה... אז מה זה כן?? מה צריך לכון כשצועקים לאט ובעיניים עצומות: צדיק יסוד עולם גילה מדרש הנעלם??

והעניין הוא כן (עכ"פ בין הייתר...) פשוט חסר לנו רקע מאוד בסיסי ועיקרי בתמונה שאנחנו כמעט ולא שמים אליו!! העניין הוא: שרשב"י ע"ה היה עמוד הגבורה בדורו!! לאורך כל הדרך רואים שרשב"י היה תקיף מאוד... היתה לו הנהגה תובענית בעבודת ה' מאין כמותה... רשב"י תבע שלימות בלתי מתפשרת בעבודת ה'... לפי רשב"י אסור לצאת לעבוד כי... כי "תורה מה תהא עליה" אבל גם אסור לקבל כסף מאחרים (זה גם שיטת רשב"י...) אז מה יהיה?? מאיפה אני אחיה?? אז לפי רשב"י יש שתי אופציות או לחיות בבטחון גמור בה' ש"עמדו זרים ורעו צאנכם..." או אופציה שניה: לחיות במערה... כן... רשב"י לא מבטיח בכל מחיר שפרנסה תגיע מהשמים... רשב"י גם יודע לאכול מפירות הנושרים ולחיות בחול... זה הפארנעם של רשב"י... זה מושגים בלתי נתפסים בהסתפקות במועט ובעמל התורה מבהיל עד כדי סדקים בכל הגוף... ובאמת החידושי הרי"ם מתבטא באופן נדיר ואומר: שגילו לו מן השמים שרשב"י היה נשמת שמעון בן יעקב אבינו... כן... נאזרת בגבורה ובמלחמת אש דת השערה... ובזוה"ק רואים הרבה התבטאויות שבני החבורה מאוד פחדו מרשב"י שלא יעניש אותם... בקיצור: רשב"י היה תקיף מאוד!! הוא לא היה מלטף אנשים... הוא לא היה מוותר... הוא היה תובעני מאוד בעבודת ה'...

ומעתה: לבני החבריא קדישא היה את כל הסיבות שבעולם לא ללכת לרבי שמעון... תחשוב: יש פה צדיק שאני יודע שהוא לא יעשה לי חיים קלים... הוא יתבע ממני שלימות ללא פשרות... הוא יזרוק בי מרה ותמיד ישאר לי המון מה להתקדם בשביל לאחוז בקצה גלימתו... ובשביל מה לזי? אני יכול ללכת לתנאים אחרים קדושי עליון שלא יתבעו ממני עד כדי כך... אל תשכח שסו"ס הנטיה הטבעית שלנו שאנחנו לא אוהבים מי שמטיח בנו את כל האמת... אנחנו אוהבים רבנים שמהלכים ברוחנו ומבינים ללבנו... ולכן לתלמידים היה את כל הסיבות שבעולם להתרחק מרבי שמעון... לא לאהוב את ר' שמעון... אז זהו!! שבני היכלא דרשב"י היה להם **לב חכם ישכיל פיהו**. והם השכילו להבין שאם אנחנו באמת רוצים לגדול ולהתעלות במעלות נשגבות בעבודת ה'... **הכתובת היא דווקא ר' שמעון!!!** ולכן הם עשו עבודה פנימית עם עצמם והחליטו **לאהוב** את ר' שמעון... כן... לאהוב את הדין והגבורה והתקיפות של רבי שמעון!!! זאת אומרת: האהבה הגדולה הזו לרבי שמעון זה לא סתם פלחן אישיות... **זו אהבה שיש בה עבודה!!!** יש פה צדיק שאני יודע שהוא לא יעשה לי חיים קלים... הוא יתבע ממני... הוא יזרוק בי מרה והוא אף פעם לא יוותר לי... ואני לא חייב ללכת דווקא אליו... אבל לא!!! אני בוחר **לאהוב** את הדין של רבי שמעון... **יש פה עבודה של אהבה!!!** אני מבין שהתובענות הזו היא הדבר הכי טוב... מה שנקרא "אלה המכות אשר הוכיחי בית מאהבי..." אני מבין שהמכות האלו שקבלתי על הראש... זה מה שמגדל אותי בעבודת ה'... עכשיו אתה מבין מה זה האהבה הגדולה לרבי שמעון??

יש פה עבוידה של אהבה... יש פה הסכמה... יש פה קבלת עול... אני מוכן לתת את התואר אדוננו למי שהולך לחבוט בי ולתת לי על הראש... זה!!! זה הסיפור!!!

המשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדריים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

בל"ג בעומר אנחנו שרים "אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל!!" כן... לא לחינם שרים את זה בל"ג בעומר... זה לחן שרבי עקיבא הלחין אותו במיוחד לל"ג בעומר..

תשמע מה קרה: לרבי עקיבא כידוע, היו עשרים וארבע אלף תלמידים.. הוא היה גדול הדור בכל קנה מידה!! כשרבי עקיבא היה נכנס לחתונה... מיד התזמורת היתה מתחילה לשר... מה?? איזה שיר??

אשרי מי שגדול בתורה ועמלו בתורה... ואז... כמוכן שהתחילו דחיפות... כולם רוצים לראות את ר"ע" (תחשוב שיש לו 24.000 תלמידים... ולכל אחד יש אחים הורים ודורים... וכל אחד רוצה לחזות בזיו פניו של מוסר התורה...) אנה מבין לבד איזה דחיפות היו שם... וכל כמה שנים נכנס עוד שיר למודה... אם זה יפרח בימיו צדיק וכו'... אח"כ לאורו ניסע ונלך... הצד השווה שבכל השירים האלו... שברגע שהתזמורת רק מתחילה לשר את זה... מתחילים דחיפות... צעירים דוחפים... מבוגרים נרמסים... ומזיזים את כולם... הכל בשביל לראות את רבי עקיבא... ותחשוב שפתיאום מופיע גם רבן גמליאל בחתונה... ואולי גם רבי יהושע ורבי טרפון... אז בכלל... איזה דחיפות... התעלפויות... מחסומי משטרה מתפרקים... והתזמורת שרה: **"אשריכם אשריכם אשריכם תלמידי חכמים"**... כן!!! צריך לכבד את חכמי התורה... רבי עקיבא לא מפריע להתרגשות הזו להתרחש... כי כבוד התורה זה דבר חשוב!!! לפעמים אפילו יותר מלימוד התורה... כן... האירועים המרשימים האלו שגדולי ישראל מופיעים במעמד רבבות אלפי ישראל זה דבר שמותיר חותם של כבוד התורה שזה דבר שאנחנו צריכים אותו...

דא עקא!!! שבין פסח לעצרת קרה מה שקרה... ועשרים וארבע אלף תלמידים נקטפו באיבם... ור"ע מבין שזה על שלא נהגו כבוד זה בזה!!! כן... **כבוד התורה** אמנם היה... אבל **כבוד הבריות** היה חסר!!!

אז אמנם כבוד התורה יותר חשוב מכבוד הבריות... אבל הוא שלב ב'!!! סו"ס כבוד הבריות זה בסיס!!! קודם תכבד את חבר שלך בתור יהודי!! ואח"כ תכבד אותו בתור תלמיד חכם... מאכן ואילך רבי עקיבא לקח את הרקמול לידיים... רבי עקיבא מכין לחן חדש!!!

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל!!! קודם אשריכם ישראל ואח"כ אשריכם תלמידי חכמים... רק רבי עקיבא מוסר התורה יכול להגיד כזה משפט... רק הוא יכול להורות לנו סדר עדיפות שכזה... קודם תבינו מה זה חשיבות של יהודי כמות שהוא שהקב"ה בכבודו ובעצמו אוהב אותו ומנקה אותו כמו אמא שמנקה תינוק... תבינו שיהודי כמות שהוא, הוא חביב!! חביבים ישראל שנקראו בני למקום!! אחרי!! אחרי שנישר אשריכם ישראל... כעת אפשר להתקדם לאשריכם תלמידי חכמים...

תזמורת בבקשה: מהיום יש הוראה חדשה: ברגע שמגיע רב גדול והתחלתם לשר אשריכם תלמידי חכמים אם אתם רואים שיש יותר מידי הרבה דחיפות של ירהבו נער בזקן... תעצרו באמצע!!! ותחליפו מיד שיר: אשריכם ישראל!!! תעבירו לציבור מסר שנכון שאשריכם תלמידי חכמים... אבל מה נעשה שברגע שאין הכרה באשריכם ישראל... אז... בחודש האחרון אם שמת לב התזמורת היתה בשביתה... היא לא יכלה לשר "אשריכם תלמידי חכמים" ולמה?? כדי לתקן את האשריכם ישראל... **אשריכם!!!!!!**

גם אני רוצה ללמוד תורה... למה נגרע...

אמנם בל"ג בעומר כלונו נשיר ונפזז ונכרכר סביב רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו... נזכה שהם יפטרו אותנו מן הדין בזכות תורה שלהם בצער מערה...

אבל תכלס!!! בשטח אין לנו שום שייכות למושגים הבלתי נתפסים של רשב"י ובנו ר"א... אפילו בתור שאיפות זה... זה גדול... גדול מידי... אף אחד מאיתנו לא אווז במושגים האלו...

אני רוצה שתבין: רוב האנשים בעיקר משתוממים מההסתפקות במועט והסגפנות... לאכול חרובים במשך 42 שנים ולחיות בחול עם בגד אחד בלי להתרחץ... זה... זה גדול עלינו...

אבל אני משום מה... יש נקודה אחרת שבעיקר מטרידה אותי... לחיות במערה שנים עשרה שנים תמימות!!! 24 שעות!!! 365 יום בשנה!! ואין שום דבר שמזיז את האויר!!! נתק מוחלט מכל תקשורת עם העולם... לא משפחה... לא חברים... לא מידע... כלום! רק מה? **כל יומא הו גרסינו!!!** וגם כשהם גורסים אין להם אוצר הספרים... אין משהו שזז מול העיניים... שום דבר!!! הכל מתחיל ונגמר בהם!! פה אני נעצר!! המוח שלי לא מסוגל להכיל כזה דבר... גם אם אני מכיר שקדנים שלומדים שעות רבות ברציפות... אבל עדיין יש איזושהי גיוון... סדר א', סדר ב', סדר מוסר... עיון, בקיאות... תחילת סדר וסוף סדר... (הגיגת הקפה באמצע) תחילת זמן סוף זמן... מידי פעם מחליפים חבורות... הולכים לדבר בלימוד... הולכים לארון ספרים לבדוק אם "מישהו" מדבר על זה... יש איזושהי תנועה... ליד כל מתמיד יש לכה"פ איזה ערימת ספרים לידו... יש עט ודפדפת שמדי פעם הוא כותב... משהו... אבל כאן?? שני אנשים בודדים במערה!! אין תחילת סדר ולא סוף סדר... אין בוקר ואין לילה... אין ספרים ואין גיוון... הכל מתחיל ונגמר בראש... והם יושבים אחד מול השני במשך י"ב שנים רצופות וגורסים!! ו... ו... ולא נשמע שהיה להם משעמם... צער מערה כן... חול כן... סדקים בגוף כן... **אבל משעמם?? ממש ממש לא!!!** זה... זה לא "נגמר" להם... אתה מסוגל להכיל כזה פארנעס?? פה אני מרים ידיים!!! זה... זה נשגב מבינתי...

וכשאני חושב על זה... מנסה לדמיין את רשב"י ובנו... אני מתמלא בקנאה וצוברת של "למה נגרע"?? רשב"י: לא בקשתי י"ב שנים... גם לא י"ב חודשים... אפילו לא י"ב שעות... אבל שש שעות?? חמש שעות לכה"פ?? למה את זה אני לא מצליח לעשות?? אני בסה"כ רוצה לשבת חמש שעות רצופות מול הגמי ושה יהיה לי מספיק מעניין... שאני לא אצטרך איזה ריענון באמצע... **למה נגרע??** אם לרשב"י לא היה משעמם מול הגמי במשך שנים עשרה שנים רצופות... אני בסה"כ כוסף ומשתוקק לחמש או שש שעות רצופות??

אבל אתה יודע מי מנחם אותי?? יוסלה הקטן!!! הנכד!! הן של רבי אלעזר שהוא הנכד של רבי שמעון... שאחרי שרבי אלעזר נפטר, רבי הקדוש הלך לבדוק ולברר האם "יש לו בן לאותו צדיק...?" ואז התברר שיש יוסלה אחד... אבל הוא בכלל לא בכיוון... הוא רחוק רחוק מבית המדרש... ורבי דואג ליוסלה לחונך מיוחד... מצמיד לו את הדוד ר' שמעון בן איסי בן לקוניא והוא מנסה ללמוד עם יוסלה... אבל יוסלה לא "ככה" מגיע... כל פעם הוא מתחמק... ואז יום אחד ר' שמעון בן איסי שואל את יוסלה בכנות... תגיד לי: למה אתה לא מגיע ללמוד איתי?? ואז יוסלה עונה את התשובה!!! נוגע בדיוק בנקודה!!!!

תנחש מה הוא עונה?? **"לקרייתא אנה אזיל..."** אני צריך לגוון... אני לא יכול לשבת כל הזמן במקום אחד... אני לא יכול לשבת במערה י"ב שנים וללמוד וללמוד... אני לא בנוי לזה... זה נורא משעמם... אני צריך קצת יציאה מהשגרה... לקרייתא אנה אזיל... נסעתי למירון...

אווה... עם יוסלה אני מסתדר!! הוא כבר מדבר בראש שלי... הוא כבר מדבר איתי בגובה העיניים... עם אבא וסבא שלו הקדושים והטהורים אין לי שמץ של השגה... אין לי מושג איך חיים בכזו מדרגה... **אבל יוסלה?? הוא כבר משרד על אותו גלול!!!** ו... וכאן מגיע הסקופ הגדול!!! שהיוסלה הזה... יום אחד תפס את עצמו לידיים והתחיל לעסוק בתורה בעמל וביגיעה... ויצאה בת קול והעידה עליו שהוא הגיע למדרגה של אבא שלו רבי אלעזר וסבא שלו רבי שמעון... **ר' יוסי הוא הנחמה שלי!!!** הנה לך מישור שהבין טוב מאוד את הבעיה שלי... הוא גם היה מוכרח לגוון... הוא היה צריך נוף שזז מול העיניים... לקרייתא אנה אזיל... ובכל זאת!! יום אחד גם הוא הצליח להגיע לשקידה והתמדה של אביו וסבו...

אם ככה... אז יש סיכוי!!! נו... אז איך באמת?? איך יוסלה הקטן הצליח לעשות את המהפכה והגיע לזה?? אז בקצרה ממש... **הטעות שלנו היא כך:** כשהייתי בגיל שש עשרה... לא הייתי מסוגל ללמוד יותר משעתיים!! יותר משעתיים זה כבר היה לי משעמם... יש גבול כמה אני יכול להשתעמם מול הגמי... אבל ידעתי שהרב אלישיב זצ"ל כן מסוגל ללמוד עשר שעות רצוף... נו... איך הרב אלישיב כן מסוגל?? ישבתי וחשבתי מה הסוד של הרב אלישיב... והגעתי למסקנה: שכנראה שיש לו כח סבל יותר ממני!! אם אני מסוגל להשתעמם רק שעה אחת מול הגמי ואח"כ יוצאים לי קרניים ואני מתפוצץ... אז לרב אלישיב כנראה יש סבלנות ברזל והוא מסוגל להשתעמם אפילו עשר שעות ולא להתפוצץ... נו... מה איתה אומר?? זה נכון?? **חס ושלום!!! זו טעות מחרידה שכמעט כל בחור טועה בה!!** אם הרב אלישיב למד עשר שעות זה רק אומר שזה היה לו מאוד מעניין ולא משעמם בכלל... **ולזה אני שואף!!** אני לא שואף להצליח להשתעמם יותר שעות מול הגמי... ממש לא!! אני שואף להגיע לעוצמות של התעניינות מול הגמי שגם עשר שעות לא יהיה לי משעמם... **זה הסיפור עם יוסלה...** יוסלה רואה את אבא וסבא יושבים י"ב שנים במערה... הוא מסתכל במבט הילדותי שלו ומבין שיש להם כנראה כח סבל אדיר שהם מסוגלים לסחוב כ"כ הרבה שעות... אם ככה, אז כל הכבוד להם... באמת צדיקים גדולים!! אבל אני לא... צר לי... לקרייתא אנה אזיל... אני לא מסוגל להשתעמם כ"כ הרבה שעות... אני אפילו לא מסוגל לחשוב על אופציה שכזו... אני חייב שיהיה לי מעניין... אני חייב לנסוע למירון... ואז לאט לאט יוסלה הקטן נכנס ללימוד ואט אט מקבל טעם בלימוד ואז הוא מגלה לתדהמתו שזה פשוט לא משעמם!! כן... הוא נשאר אותו יוסלה... זה אותו יוסלה שלא מסוגל להשתעמם... הוא חייב שיהיה לו משהו מעניין מול העיניים... הוא חייב להציץ מידי פעם ב"קרייתא" לראות אם יש עדכון חדש בנייעס... הוא נשאר עם אותו טבע נורמלי!!! הוא רק גילה שאם רוצים ניתן לספק אותו בתורה ובגדול... כן... כמה ראיתי אנשים שמכורים לרשת... שדין לא ראיתי מישור ששאר שם י"ב שנים ברציפות... ואם רשב"י ובנו נשאו במערה י"ב שנים כנראה שבתורה יש הרבה צבע והמון עקשן למכור לנו... רק להבין את זה!! להבין שגם אם כעת משעמם לי... זה רק בגלל שכל ההתחלות קשות... זה רק בגלל שאני עדיין לא נכנסתי לגמרי לעניינים... אבל אם "קבלו עליכם" מובטח שמכאן ואילך יערב לכם... תן צ'אנס לעסקת החיים שלך!! תן צ'אנס... תביע נכונות לקחת את היוסלה הנורמלי שלך שכ"כ מחובר לקוי נייעס... ותן לו להוציא את כל זה על התורה!!!!

ירידה לשוליים...

עבירת חוק מספר 7553

ופה מתחיל האבסורד הגדול... אנחנו חקיינים טובים... ראינו בזה"ק את הביטויים המפליגים על האהבה הגדולה שהייתה לתלמידים לרשב"י... אז למה לא... גם אנחנו!!! גם אנחנו מאוד אוהבים את מירון... אוהבים את רשב"י... בטח... יש שם השראה מיוחדת... אויר טוב... אתה גם מרגיש אורות... ואם אתה שוכר צימר לשבת אז בכלל... הכל מסודר... מניינים בכל השעות... **איך! אני משוגע על מירון!!!** **אוהב את רשב"י**... אדוני היקר: לא!!! לא על זה דיברנו... כשבני החבורה אהבו את רשב"י... **המשמעות היתה שהם נותנים לו את רשות הדיבור!** האהבה שלהם התבטאה בזה שהם ידעו טוב מאוד מה דעתו של רשב"י... הם ידעו שרשב"י לא יותר להם... והם הלכו על זה... אתה מוכן לתת לרשב"י לתת לך קצת על הראש...??? אתה מוכן שהוא יתן לך שיעורי בית??

זה מה שנקרא לאהוב את רשב"י!!! מה שאנחנו אוהבים את מירון... אנחנו בעיקר אוהבים את עצמנו... לא כ"כ את רשב"י...

אבל לא!!! אני חוזר בי מהמשפט האחרון... זה לא נכון להיות ציני ולבטף ולגחך ולהפוך את כל רגשות הקודש שיש לנו במירון... להפוך את הכל לאהבת צימרים ופיצה רשב"י... חלילה וחס!!!

ברור שאהבה הבלתי מוסברת שיש לנו לרשב"י... יש בה משהו אמיתי... זה כן יושב על רובד פנימי וטהור ואסור לזלזל בזה... אבל במקביל צריך לקחת בחשבון שהשאור שבעיסה לא שוקט על שמריו... וכמו בכל דבר אמיתי, תמיד יש את ההסחות דעת שמסיטות את הנושא וגונבות את הבמה, **כך גם במירון!!!** צריך לדעת שהאהבה שיש לנו לרשב"י ולמירון וכל השירה והתעסקות סביב רשב"י... **יש פה עבויידה של אהבה!!!**

רשב"י תובע מאיתנו... רשב"י לא מוותר לנו... הוא לא מחבק אותנו... הסיבה שרשב"י יכול לפטור את כל העולם מן הדין זה בגלל שהוא עצמו לוקח את מושכות הדין ותובע מאיתנו שינויים... הוא רוצה שנצא מפה יותר מרוממים... ובדרך כלל אנחנו לא אוהבים שנותנים לנו מוסר... אבל כשהגענו לפה החלטנו שאנחנו הולכים על זה... **אדוננו** בר יוחאי!!!

הוא יצעק עלי שלפי הכוחות שלי, אני יכול ללמוד הרבה יותר... הוא ינזוף בי שלפי המעמד הרוחני שלי אני לא מספיק מסתפק במועט... ואני ארכין את ראשי בהכנעה ואומר לו: **אדוננו בר יוחאי!!!** אני לא מתווכח... אני מקבל את התוכחה ומקבל על עצמי כעת קבלה מעשית מכאן ואילך ואז הוא באמת ימליץ טוב בעדנו כי נתתי לו את שרביט-**אדוננו!!!**

זו עבודת **האהבה** של ל"ג בעומר!!! אם לא לוקחים את האהבה הזו למקום הזה... אז אל תרמה את עצמך... אל תמרה לשיר יותר מידי בהתלהבות **אדוננו** בר יוחאי... כי... כי אתה לא באמת חושב שהוא אדוננו... אם אתה לא מתכנן לתת לרשב"י

את רשות הדיבור... אז במה הוא אדוניך?? מה אתה שר היא מאירת עינינו אם אתה לא חושב כך...

יש פה מסר כללי שצריך להפנים אותו: אנחנו בדרך כלל אוהבים רק רבנים וצדיקים שמלטפים אותנו!!! אם אני אלך לרב... והוא יתחיל לצעוק עלי ולהטיח בי את כל האמת בפנים ויגיד לי אחד שמים שלוש במה אני לא בסדר ומה אני צריך לתקן... זה יהיה היום האחרון שאני אלך אליך... זכותי!!! (כן) אני גם אהיה צודק אם אני אפסיק ללכת אליו... סו"ס זכותי לבחור לאיזה צדיק אני הולך... ואם יש לי לבחור בין שני צדיקים!!! צדיק אחד שמחבק אותי והולך איתי בכפפות של משי ונזהר שלא להגיד לי מה שאני לא אוהב לשמוע... ומצד שני יש צדיק אחר שנותן לי על הראש... אז למה שאני אבחר בחיים קשים... זכותי ללכת למי שאני רוצה... אבל!!! אם אתה רוצה סגולה אמיתית איך לבטל את כל הדינים וגזרות קשות?? **אז אדרבה!** תבחר לעצמך (במקביל לרב שלך) איזה דמות רוחנית... יהודי צדיק וקדוש שהוא **לא!!! לא נחמד!** לא מלטף!!! ותחליט שאתה לא בורח ממנו... אדרבה... אתה מחליט לאהוב אותו ולקבל ממנו... **ובשיטתיות!!!** כן... אני הולך אליו על מנת לקבל על הראש... (זה לא סתירה שיתכן שלא תצליח לעמוד בכל מה שהוא תובע ממך... כי סו"ס הוא לא הרבי שלך ולא הרב שלך... אבל לפחות יש מישהו שמטיח בך את האמת...)

זו סגולה בדוקה ומנוסה להסיר את כל הדינים והגזרות קשות!!!

ולמה?? אני אסביר לך בדיוק למה: בחוקי התנועה יש מושג שנקרא "שוליים" של הכביש!! אסור לרכב פרטי לנסוע בשוליים של הכביש... למה?? כי השוליים נועדו למקרי חירום... של תאונה או פיגוע רח"ל ולכן תמיד צריך שתהיה גישה למד"א או למשטרה!!! לכן אסור לנסוע בשוליים כי אתה חוסם את הגישה... **כלל בחיים: אסור לחסום גישה למקרי חירום!!!** על אותו משקל: לכל אחד מאיתנו יש טעויות בחיים... יש כל מיני מחדלים... זה נורמלי... זה קורה במשפחות הכי טובות... אבל בשביל זה צריך גישה למקרי חירום!!! תחשוב שיש לך טעות ובורא עולם בסה"כ רוצה באופן נקודתי להגיד לך ביקורת בונה... יש לו אמצעי גישה?? **איך!!! אין לו גישה אלך!!!** למה? כי אתה כזה אתרוג שמוך... אסור להגיד לך כלום... אסור להטיף לך מוסר... האחרון שאמר לך משהו עשית עליו כזה איקס וטענת שהוא לא מבין את הדור... גם הרב שלך צריך ללכת איתך בכפפות של משי ולהגיד לך רק מה שנעים לך לשמוע...

ותכל'ס... לרשב"ע יש ביקורת בונה ועניינית להעיר לך... האם נתת לו גישה או לא?? אם חסמת את השוליים ולא איפשרת לקב"ה גישה פתוחה אליך... מה זה אומר? שגישת חירום האחרונה שנותרת לקב"ה זה רח"ל הקללות שבפרשת בחוקותי (שאם לא תשמעו לי והלכתם עמי קרי וכו'...) אבל ברגע שאתה מיוזמתך מחליט על דמות רוחנית מסוימת שאתה מאפשר לו להטיף לך מוסר... ואתה מחליט מראש שגם אם הוא יגיד לי דברים שלא ערבים לאזני אני לא סותם, לא את הפה שלו ולא את האזניים שלי... **אדרבה... אני אוהב אותנו!!!** מתוך הכרה שאם הוא לוקח את מושכות הדין למטה, הרי הוא פוטר אותי מדיון של מעלה... כעת אתה יכול להגיד לרשב"ע... זה בסדר... יש לך יתרון גישה אלי!!! יש פה מישהו

שהוא יכול להגיד לי את האמת ואני לא אחסום לו את השוליים (בלע"ז אוזניים)!! נו... זו סגולה?? זה הרבה לפני סגולה! זה פשוט הנקודה!!! ובינינו... מה יקרה אם יהיה מישהו שיתן לך על הראש? הרי אתה לא עשוי מסוכר... מה יקרה אם יהיה מישהו שיחבוב בך קצת?? מה... אתה תנמס מרוב עלבון?? אתה ילד מספיק גדול ויש לך ב"ה מספיק בטחון עצמי לשרוד את החבטות האלו (במידה וכן... אם לא אז באמת לא כדאי) אל תשכח שיש לך גם את הרב שלך שהוא כן אוהב ממך ויש לך את הסביבה התומכת שמקבלים אותך... **אני אתן לך דוגמא בנימה אישית:** לפני שנתיים הוצאתי ספר "וימאן" על ענייני קדושה... הבאתי את הספר הזה ליהודי קדוש וצדיק שידעתי שהוא תקיף... הסברתי לו שזה ספר על קדושה... הוא עיין קצת בספר... ותנחש מה היתה התגובה שלו?? רגע... ומה איתך?? מה עם הקדושה שלך?? ברגע הראשון נאלמתי דום!!! עשיתי לעצמי פרצוף נעלב... ויצאתי ממנו בהרגשה דפוקה וכבר כמעט הבטחתי לעצמי שאני יותר לא דורך אצלו... אבל אח"כ תפסתי את עצמי: רגע... מה יש לך?? כתבת ספר על קדושה! יופי!! מהיום הבחורי ישיבות מסודרים... יש מישהו שמחזק אותם בקדושה... אבל מי יחזק אותי? מי?? מי ינעץ בי עיניים בוערות ויזכיר לי שגם אני צריך להיות קדוש?? אני צריך את התקיפות הזו!! זה בריא לי!! אני צריך מישהו כזה שיסנוט בי ויתן לי על הראש ושאינו אוהב אותנו!! לדעת שאני צריך את החבטות שלו... (ואת הצומי והמחמאות אני אשאיר לאחרים שינתו לי...) ושוב אני חוזר ומדגיש: דברים אלו אמורים רק לבן אדם שמרגיש ב"ה יציב! שלא סובל מדימוי עצמי נמוך ולא סובל מחוסר הערכה... ויש לו תמיכה סביבתית יציבה... כשזה כך, אז מה יקרה אם יהיה דמות אחת שתצליף בי קצת... מה יכול לקרות...

ללמוד לאהוב את זה ולהרכין ראש מול התוכחות האלו ולהגיד אדוננו (בר יוחאי)!!! כה לחי... קבלתי... הפנמתי... (להגיד לך שאני כבר אוהב את זה... לא הייתי אומר... אבל אני באמצע לעבוד על זה) **ואני רוצה לגלות לך סוד** שגבר נורמלי מטבעו רוצה את זה!! גבר צמא למישהו שידבר איתו כמו גבר ויגיד לו דברים קשים כגידין... **ובפרט בחורים!!!** זו אחת הטעויות שנשתרשו בזמן האחרון שצריך לעטוף את הבחורים בצמר גפן... זה לא נכון!!! בחור נורמלי יציב בנפשו, לא באמת אוהב שמחבקים ומרעיפים עליו כל היום. אדרבה... **כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים...** לבן הנעורים יש טבע "לשוש אלי קרב..." הוא מחפש מישהו שיאתגר אותו... שידחוף אותו למשימות של "מטיבי לכת" ויתן בו אימון שהוא יעמוד ביעד... בחור צמא למישהו שיזרוק בו מרה ויירה בו חיצים של אימון... נו... אתה יכול יותר ויותר... (כמובן ממקום של אהבה ואימון כנהגתו של ה"בית ישראל" צ"ל בשעתו... ולא ממקום של צניות ופוגענות ודורסנות כמו להבדיל בצבא... יש ביניהם גבול דק ואכמ"ל...)

זה בדיוק העניין של האהבה שלנו לרשב"י... רשב"י הוא עמוד הגבורה!!! רשב"י הוא תובעני מאוד... ויש לך אפשרות לברוח ממנו... הוא לא רודף אחריו... הוא יושב במערה בחול עם החרובים והוא לא כופה את דעתו... זכותך ללכת לרבי יהודה ולרבי יוסי והם לא יתבעו ממך את העבודה המרירית הזו... אבל לא!!! אנחנו החלטנו כן לנסוע למירון... וכן לתת

מרכיך את ראשי לרשב"י ומבקש ממנו: רבי... תגיד לי משהו... תתן לי על הראש... תחזק אותי... תגיד לי שאני יכול יותר... באתי לכאן בשביל שכן תגיד לי את תורתך!!! תגיד את התורה התובענית שלך... ואני רוצה אותה... היא מאירת עיני... אפילו שזה לא נראה ככה... אני רוצה לצאת מפה יותר טוב...

כשאתה נותן לרשב"י את התואר "אדונו בר יוחאי" ונותן לו את שרביט הזהב שיתבע ממך וידרוש ממך שיניו... ברגע שהוא האדון והבוס... אז הוא מקבל כח להמליץ טוב בעדנו... כן... כי ברגע שהוא מקבל את מושכות הדין הוא גם יכול לפטור אותנו מן הדין...

לסיכום: בפתח המאמר נשאלה השאלה: מה פשר גילויי האהבה שאנחנו מבטאים בייחס לרשב"י?? מה העניין בזה??

והתשובה היתה: שרשב"י הוא עמוד הגבורה!! תובענות בלתי מתפשרת ולכן יש פה מקום לעבודה של אהבה!!! אנחנו צריכים להחליט שאנחנו אוהבים את זה והולכים על זה ומעוניינים בזה...

אבל כאן חשוב לסגור פינה חשובה: האהבה הזו היא לא היתה חד צדדית... אחרי שהתלמידים כ"כ אהבו והשתוקקו להיכנס תחת כנפיו הבערות של רשב"י... כאן התחילה מערכת של מים הפנים לפני... והאהבה של רשב"י לתלמידיו היא סוגיה בפני עצמה!! וכאן אנחנו מגיעים ל-מה שכולם יודעים... שרשב"י קיבל מהקב"ה את כל המפתחות של השפעה... כן!!! דווקא רשב"י עמוד הגבורה, דווקא לו הקב"ה מסר את כל מפתחות הברכה והישועה... ורשב"י מרעיף את זה על סובביו בשפיכה של אהבה... לא!!! זה לא מתחיל ונגמר בגבורה ודינים...

לא!!! זה רק מתחיל שם!!! זה מתחיל בנכונות לתובענות ולתקיפות... זה מתחיל מנכונות של התלמיד לבא לרב ולקבל על הראש... אבל אחרי שהתלמיד מסר את מושכות הדין לרבי שמעון... כעת רשב"י מקבל את כל מפתחות החסד... והוא יכול לחלק ישועות... בסופו של דבר המון אהבה נשפכה שם... ולכן!!! אנחנו כ"כ לא שמים לב שרשב"י היה עמוד הגבורה... כי אנחנו רק יודעים שהוא פעל ישועות והרעיף ברכות... בטח!! אחרי שהתלמיד מוכן למסור את מפתחות הדין לרב!! או אז הרב מקבל את מפתחות החסד מהקב"ה... מומלץ בחום...

שם 12 שנים, עם בגד אחד, עם חרובים ותמרים ובתוך החול... ואם ככה, אז בבקשה. תפסיק להתפנק ותתחיל לעמול בתורה!!! אתה יכול הרבה הרבה יותר!!!

תאר לעצמך שזה המטח שאתה מקבל מרשב"י... נו... אחרי כזו תקיפות, את מי אתה יותר אוהב?? את רשב"י או את אז נדברו???

אז נדברו חיבק אותך... כי היה מגיע לך!! אבל רשב"י?? ללב חכם ישכיל פיהו... אם יש לך לב חכם... ואתה רוצה לא להישאר באותו מקום אלא להמשיך הלאה לעלות ולהתעלות בעבודת ה' כמו שהתעלית עד עכשיו... (ולא להיות כמו איזה חייל משוחרר שיצא מהקפסולה וצ'לל במיטה) אז לך לרשב"י!! הוא יפעיל אותך... הוא ימלא את אשפתו מחיצי הדירבון שהוא יורה בך ולא מוותר לך... (אז כמובן שאתה צריך את המחמאות... ובשביל זה אנחנו פה, ההורים, האיגוד, המשגיח, הצוות, אבל תן גם למישהו שימשיך לתבוע ממך)

היית צריך להתאוורר... יצאת לטיול... וקווי ה' יחליפו כח... כעת כמובן הולכים למנחה מעריב במירון... למה?? כי... כי אנחנו אוהבים את מירון!! איך אפשר להיות בצפון בלי לקפוץ לרשב"י... אז כמובן... אפשר להשאיר את זה במקום של הרמאות העצמית שאני אוהב את רשב"י... אוהב את האורות של מירון... נו נו... שיהיה... **אבל לא!!! חבל!!** קח את זה למקום הנכון... יצאתי? התאווררתי? נהיית?? אכלתי פיצה למטה?

עכשיו אני הולך לקבל קצת על הראש מרשב"י!!! אני נכנס לציון... ואני רק מנסה לדמיין מי טמון כאן... ואני נתקף בחלחלה... רשב"י עוד רגע יוצא עלי וסונט בי: עוזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה?? אבל אני לא בורח!! באתי פה בשביל להטעין את עצמי שוב!!! באתי פה לקבל שאיפות מרוממות... באתי לרשב"י כדי שיתן לי מוסר... ואני באמת אחזור מכאן בכוחות מיוחדים ואקבל על עצמי להתחזק ביותר שאת בעול תורה... **הבנת את המהפך בצורת החשיבה?**

תבין: אפשר לגשת בשתי גישות!!! ששניהם לעניות דעתי גישות מוטעות!!

גישה אחת: לגשת ברמאות עצמית ולהגיד שאני אוהב את ר' שמעון, ותורתו מגן עלינו... בו בזמן שאם רשב"י רק יגיד לי מילה אחת מתורתו אני אברח ממנו כל עוד נשמתי ביי... **זו גישה אחת!!! הגישה השניה שהיא גם טעות...** זה להגיע בגישה האמיתית והמירית והנוקבת שכשאני מגיע למירון... רשב"י יוצא ומגרש אותי מהציון הקדוש שלו... וממילא אין טעם להגיע למירון... כי זה סתם ריגוש מוטעה ולא נכון...

אבל אני מציע נוסחה ככה באמצע שאני חושב שזו הגישה הנכונה...

אני לא רמאי!!! אני יודע טוב מאוד שאני רחוק מאוד מרשב"י... אבל בכל זאת אני מאוד מאוד אוהב את רשב"י... כי... כי בסה"כ אני רוצה... אני שואף... אני כל הזמן מייחל וכוסף להתרומם ולעלות ולהתעלות... אז נכון שלא הולך לי... אבל כשאני מגיע לרשב"י פתאום כל הבערה הפנימית הזו מתפרצת מתוך תוכי כמו הר געש... ואני

לתורתו של רשב"י להיות מאירת עינינו!!! אנחנו כן רוצים להתמלא בשאיפות ובחתירה לשלימות... אנחנו כן מעוניינים להכריז אדונו בר יוחאי!!! אני רוצה להגיד עכשיו משפט (שיש ליטאים שנוא מתעצבים עלי כשאני אומר את זה): לא חייבים לשבת בכלל!!! לא!!! מי שחושב שכל יהודי חייב להיות "תורתו אומנותו" הוא טועה... ולמה?? כי הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם... ההנהגה של רשב"י היא הנהגה ליחידים!!!

נו... אם תורתו של רשב"י היא ליחידים... אז למה "**הרבה**" עולים לציונו של רשב"י?? אם כל "**הרבה**" האלו עשו כרשב"י ולא עלתה בידם... אז שיארו בבית... למה הם הולכים לרשב"י ורוקדים וצועקים "תורתו מגן לנו..." הרי תורתו היא שאסור לצאת לעבוד... אז מה לכם פה ומי לכם??

מה התשובה?? כן!! נכון!! אני לא אוהב במדרגה של רשב"י... לצערי אני רחוק מזה... רשב"י תובע ללמוד בלי הפסקה (אפילו לא של תפילה) ואני נוהג בהם מנהג דרך ארץ וחורש בשעת חרישה זורע בשעת זריעה, ולומד רק שמונה שעות בכלל... נכון... אבל אז מה... בשביל זה!!! בדיוק בשביל זה אני בא לרשב"י כדי לקבל על הראש... אני בא לרשב"י בשביל לקבל ממנו חיזוק... בשביל לקבל מושגים בשאיפות ולחזור יותר טוב... בל"ג בעומר אני נותן לרשב"י את הבמה ואת המקרופון ואני נותן לו לנזוף ביי... אז אם אני עמל לפרנסתי... רשב"י נותן לי על הראש: למה אתה לא קובע עיתים לתורה?? מהר לקבל ע"ע ללמוד כל יום שעה ויותר (בעז"ש שנה הבאה רשב"י כבר ינזוף בי על שעתיים ויותר) ואם אני אברך שלומד רק שמונה שעות ביממה... רשב"י זורק בי מרה... מה זה הבטלנות הזו?? בלילה אתה מחפש איזה הכנסה מהצד... ובין הסדרים אתה מחפש לחסון כסף אז אתה נוסע לשם... תורה מה תהא עליה?? איפה הבטחון שלך? אתה מוכן נפשית לכה שפאכטעל?? אחרי שאתה כבר אברך... ואחרי שאתה כ"כ מתאמץ ומוסר נפש... אחרי הכל להגיע לרשב"י ועוד לקבל על הראש שאני רחוק מאוד מלהיות אברך אמיתי???

אתה מוכן נפשית לכה תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו???

אני באמצע לבדוק את עצמי אם אני מסוגל... אבל בינינו... למה לא... מה יקרה אם ניתן לרשב"י לנזוף בנו קצת... זה רק יעשה אותנו יותר טובים... בא... בא ניתן לתורתו שתהיה מאירת עינינו!!! שתתן לנו עוד איזה דחיפה להתקדם עוד קצת... ואז בטח הוא ימליץ טוב בעדנו...

ואז מגיע הבחור הבן עליה שבזמן חורף האחרון הוא הסתגר בישיבה חודשיים ויותר ברציפות... ואדון אז נדברו מאוד התפעל ממנו... וקראתי לכל מי שרק יכול לפנק את הבחור הגיבור הזה (כן... מה שנוכן נכון... אני לא הייתי עומד בזה...) אבל תחשוב שאתה- הבחור הזה שאני מעריץ שלך... תחשוב שאתה מגיע לרשב"י... ואתה רק מתחיל לספר לו על השבועות הקשים בקפסולה... **ורשב"י קוטע אותך ושואל:** רגע... הייתם במערה?? היה לכם תאורה ומזגנים?? והיה לך בגדים להחלפה? רגע... ומה אכלתם?? וכמה זמן?? אז זהו, שאני הייתי

"מאי אהני לן רבנן" באמת מאי אהני לן? פרק ראשון, ההמשך בשבוע הבא

כל המשפחה עצבניים עליה... על רבקה... כל המשפחה המורחבת... מה לא עשינו בשביל להניע אותה מהחלטה שלה... כן... כבר לפני כמה שנים, כבר מאז התרעתי שהיא נראית לי לא הולכת בכיוון...

בקיצור: הסיפור הוא כך: המשפחה שלנו ב"ה משפחה מאוד אמידה... לאבא שלנו יש מאה שדות ומאה כרמים ומאה עבדים שעובדים בהם... ותוצאה מהעושר המופלג יש לנו גם הרבה קשרים ענפים... האחות הגדולה שלנו נישאה לאחד ממשפחות הכהנים המיוחסים... ושישאר בינינו... לא לפרסום: אבל אבא שלנו כבר מכין בצד את ה"תרקבא דידינו" כי הוא מתכנן בעוד שנתיים לדחוף את זה לינאי מלכא כדי שהגיס שלנו הכהן יתמנה לכהן גדול מיד אחרי יהושע בן גמלא... בקיצור: יש סיכוי רציני שהאחות הגדולה שלנו הולכת להיות אשת הכהן גדול!!! נו... כעת אתה מתחיל לקלוט במה מדובר?? עכשיו: חוץ מזה יש לנו עוד אח שהתחתן עם אחת מבנותיו של "בית תנין" שכידוע הם אנשי ציבור חזקים בעלי השפעה בחלונות הגבוהים ואף אחד לא מנסה להתחיל איתם (עיי' פסחים נז. אוי לי מבית תנין... אוי לי מלחישתן) וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: המשפחה שלנו זו משפחה מכובדת ועוצמתית... משפחה שיש לה כובד משקל ושולחת זרועות של שליטה בכל פינה!!! כל שידוך אצלנו במשפחה המורחבת זה עוד נדבך שמעבה את מערכת הקשרים המסועפים של הבית אב... **עד שזה הגיעה לרבקה!!!** רבקה הזו... כבר ממתי שהיא נעשתה בת מצווה... כבר אז היה נראה שהיא לא בקטע... צדיקה כזו... מקבלת כל אחד בסבר פנים יפות... היא זו שתמיד תרוץ לפתוח את הדלת לכל הקבצנים הטרדנים... אלה ששום תועלת לא תצא לך מזה שתעזור להם... כבר כשהייתה ילדה כינינו את רבקה וקראנו לה "אמה העבריה" כן... רצינו להוציא אותה מזה... די... תפסיקי להיות כזו יאכנע... כזו צדיקה שמדברת ברכות... קצת עוצמתי!!! אבל לא!!! כל הניסיונות לנו להוציא אותה מהייכנאות הזו עלו בתוהו! והיא המשיכה בדרכה... תוך כדי שכולנו נדים לה ברחמים... מותירים אותה מאחור... והיא בשלה... ולפני חודשיים לפתע היא הודיעה לאבא שבכוונתה להתחתן עם תלמיד חכם אמיתי!!! אבא הזדעק כולו... אין על מה לדבר... אני באמצע בבירורים על הבן של בית קתרוס... (עיי"ש בפסחים) אחת מהמשפחות החשובות שעדיין לא השתדכנו איתם... אבל רבקה הודיעה לאבא חד משמעית שלא! אני מתחתנת רק עם תנא שיושב ועוסק בתורה יומם ולילה ואוכל חולין בטהרה... כך היא הודיעה בעיניים נוצצות... אל תשאל איזה תסכול במשפחה... אתה רוצה להגיד לי שהיא הולכת להביא לי פה איזה צדיק כזה שלא יודע צורת מטבע וכל היום יגרוס לנו פה... והוא עוד יטיף לנו מוסר... לא יקום ולא יהיה!!! התחלנו להפעיל עליה לחץ... אבל לפתע רבקה התגלתה בעוצמות שלא היכרנו!!! יותר נכון בעוצמות שאנחנו כן מכירים במשפחה... אבל אצלה זה הגיע מזוית אחרת לגמרי... היא הודיעה נחרצות שאין על מה לדבר! זה הכיוון שלי! ואף אחד לא יזוז אותי מזה! היא דיברה עם אבא בכבוד אבל בנחישות והבהירה לו: מצדי אתה יכול להדיר אותי מנכסך בדיק כמו כלבא שבוע שעדיין מדיר את נכסיו מרחל בתו (שאצלו זה הפוך... בגלל שהוא "לא" עוסק בתורה) אבל אני מתחתנת רק עם תנא קדוש שבחר בתורה וזה כל חייו!!! סוף פסוק!!! יש לציין שלמרבית ההפתעה דווקא אבא שלנו... האיש החזק שכולם רועדים ממנו... דווקא הוא נרתע מהעוצמה של רבקה... ומרה מאוד נכנע לעמדה שלה... הוא גם הורה לנו לא להפריע לה... **והשבוע זה קרה!!!** השבוע היתה פה סעודת אירוסין עם תנא תלמיד חכם ממשפחה מאוד פשוטה... לא כהנים ולא לויים... לא עשירים ולא קשורים לשום חלון או צלחת... וישבנו שם כל המשפחה המורחבת ולא ידענו איך לאכול את זה... מצד אחד היינו מתוסכלים ומצד שני ישבנו וגחכנו על החתן והכלה העדינים האלו... אאון... מאיפה זה נפל עלינו... כואב הלב... רבקה יכלה להתארס עם בחור לעניין... קשוח!!! זקוף!!! מוצלח!!! לא אחד כזה שיושב לי כעת ואני כבר רואה איך הוא מעשר את הדמאי מתחת השלחן... חבל... טוב... אבל זה מה שיש... בכל משפחה יש את הכבשה השחורה...

והנה!!! שלושה חודשים אחרי החתונה... שליח בית דין דופק בבית של אבא... אבא רק ראה אותו בקוקר והוא כבר התחיל לחמם מנועים... בטח... שליח בית דין כבר מכיר יותר מידי טוב את הבית שלנו... לא פעם ולא פעמיים שבי"ד הזמינו את אבא והוא סירב והם באו לכתוב לו כתב סירוב אז הוא איים עליהם שאם עוד פעם אחת הם מטרידים אותו זה לא יגמר טוב... (כולם יודעים את זה ורועדים ממנו) והנה שליח בית דין שוב דופק!!! מה... הוא לא הבין עניין שלא מתחילים עם המשפחה שלנו?? אבא פותח את הדלת... ולהפתעתו!!! האב בית דין מחפש את החתן החדש שלכם!! מה מתברר?? שהנשיא של הסנהדרין קטנה של העיירה שלנו עמד על קנקנו של החתן החדש והוא הבין שמדובר פה בכלי מלא וגדוש והוא החליט להסמיך אותו כבר עכשיו כאחד מהסנהדרין!! כזה רך בשנים וכבר אב בחכמה... אבא שמע את זה... ו... ופתאום משהו נסדק אצלו... פעם ראשונה שראינו את האבא הקשוח שלנו מתרגש... דמעה סוררת עמדה לו בזוית העיניים... אבא פלט בהתרגשות- בעלה של רבקה שלנו יושב בסנהדרין של כ"ג!!!

האמת היא שאנחנו לא הבנו מה ההתרגשות של אבא... עדיין רחמנו מאוד על רבקה... על חיי הפשטות... על הקרבת כל החיים למען התורה... עדיין די התביישנו בשידוך הזה... אז כן... אז בעלה יושב בסנהדרין קטנה... אבל אתה יודע איזה ידיים כבולות יש להם... הם יכולים לפסוק משהו... ובמילה אחת לבית בייתוס ולהני בר אליישיב זה מגיע למלכות רומי והם שולחים פה איזה קסדור והוא סוגר להם את הבית דין על מנעול ובריה... ורבקה בשלה!! לא מתנוכחת... לא מנתקת קשרים... ממשיכה לשמור על קשר משפחתי חם... אבל ברגע שמתחילים לדבר בזלזול נגד התורה ולומדיה היא פתאום לובשת עוז ומודיעה לנו: אתם משחקים באש!! הוי הזיר בגחלתן... שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב, וכל דבריהם כגחלי אש... אנחנו צוחקים... מגחכים... והיא מיד מעבירה נושא... והמצב של התלמידי חכמים לא נהיה יותר טוב... מלכות רומי גוזרת עליהם גזירות מבחוח... ובית בייתוס- הצדוקים מערימים עליהם קשיים מבפנים... ובעלה של רבקה כבר ממש נרדף ע"י הצדוקים... אבל רבקה לא נבהלת!!! היא בשלה!! מביטיחה לנו: חכו ותראו... ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואינו... ואז- ועננים ירשו ארץ ויתענגו על רוב שלום... אפילו אבא כבר מטיל ספק ומתחיל להתנער באלגנטיות מרבקה ובעלה הפרושים והצדוקים... זה לא מוסיף לו פופולריות בענף הקשרים מול אנשי השלטון... בשלב מסוים רבקה מבינה לרגישויות של אביה ומחליטה לעקור יחד עם בעלה למקום אחר כדי לא להכתיס לו את המעמד... כולנו שמחים שהיא ובעלה עוזבים את העיר... הם לא עשו לנו כבוד גדול... הם לא הועילו לנו בחיים... בקיצור: מה שנקרא "מאי אהני לן רבנן" אבל ההמשך יבא בשבוע הבא.

מה ההבדל בין ספרא לספרי???

קיי"ל סתם ספרא רבי יהודה!! סתם ספרי רבי שמעון!! מה ההבדל בין ספרא לספרי?? סו"ס הרי אין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד... אז מוכרח להיות שיש הבדל ושינוי בסגנון... אז באמת מה השינוי באמת?? יש הבדל בולט וניכר בין ספרא לספרי: ספרא כידוע- זה תורת כהנים שזה על חומש ויקרא, ואילו ספרי זה על חומש במדבר דברים... וההבדל הוא כך:

תורת כהנים זה ספר שנצמד לכל מילה בחומש ויקרא!!! הוא לא מדלג על שום פרשה!!! מתחילת פרשת ויקרא ועד סוף פרשת בחוקותי... אין כמעט דילוגים... אין פרשה בחומש ויקרא שלא נדרשת בספרא הדק היטב היטב הדק... לעומת זאת בספרי?? בספרי יש כל מיני קרחות... יש מידי פעם דילוגים... סו"ס בחומש במדבר לא הכל זה גופי תורה!!! יש גם את כל מסעי בני ישראל... יש את פרשת מרגלים ועדת קורח ובלק... וביני וביני יש גופי תורה!!! אז לדוגמה בפרשת במדבר כמעט ואין ספרי... כי זה מדבר על מנין בני ישראל ועל פקוד את בני לו... ואילו בפרשת נשא... כשהתורה מתחילה לדבר על שילוח טמאים, וגול הגר וניזר וסוטה, כאן הספרי מתחיל לדרוש ברוב עוז ותעצומות!!! ואז פתאום יש שוב דילוג... עד הגופי תורה של בהעלותך אם זה פרשת פסח שני וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: הספרי די מזכיר לנו את הסגנון הישיבתי!!! שמסוגלים ללמוד דף אחד בעיון במשך חודש ימים... ואז פתאום מגיעים לשני דפים שמטיסים אותם תוך יום... כ"כ... כ"כ... כי אין פה רייעד... אין מה לדבר פה בלומד'ם הישיבתי... אבל!!! יש הבדל אחד תהומי בין ספרי ללומד'ם הישיבתי...

ההבדל הוא: שסתם ספרי הוא רבי שמעון!!! ואותו רבי שמעון שבספרי הוא מדלג על כל פרשת המרגלים ועל פרשת קורח כי אין פה רייעד... הוא במילים אחרות רמוז לך... נפגש בזה... תפתח את הוזה"ק ושם תראה איזה רייעד יש לי שם... רשב"י מפריד פרשיות! יש רייעד של נגלה ויש רייעד של נסתר... אם אתה רואה שרשב"י מדלג על פרשיות שלימות בתורה... אל תחשוב שהוא דילג עליהם... זה פשוט דברי תורה שעניים במקום אחד ועשירים במקום אחר!!! תדע לך... שאם הוא לא מדבר פה מילה אחת... סימן שבזה"ק מחכה לך שם אריכות מופלגת... וגם בזה"ק אותו דבר... כמעט כל פסוק שמוזכר בזה"ק על דרך הנסתר... בהתחלה יש משפט "הא אוקמוה" שהכוונה היא ש-כן... כבר דיברו על זה על דרך הנגלה... יש על זה דיבורים בנגלה... אבל עכשיו אנחנו מדברים בדרך הנסתר...

בקיצור: כלפי מה הדברים אמורים?? צריך לדעת שהתורה גדולה!!! וחשוב לדעת את זה!!! גם אם אנחנו עסוקים עכשיו רק בנגלה... רק ברייעד ישיבתי... ובלימוד הזה שאנחנו לומדים אנחנו לפעמים מדלגים על כל מיני דברים "כי אין על זה רייעד"... אין הכוונה שאין על זה רייעד... הכוונה היא שבסגנון המקצוע תורה הנקודתי שאנחנו כעת עוסקים בו... ביחס לזה אין פה מה לדבר!! כן... גם במסכת יומא אין כמעט חומר הלכתי... לכן מה?? לכן אין מה לדבר פה?? יש עוד איך!!! על אותו משקל... צריך לדעת שמחכה לנו עוד המון המון תורה ללמוד... לא כמוני שהייתי בטוח בתור בחור שהתורה מסתיימת בטור היחיד שהיכרתי שעוסק במקצוע שנקרא עיון... וגם לא בטור השני שמתעסק רק בהלכה... וגם לא בטור השלישי שמתעסק במוסר או בחסידות... יש תורה גדולה וארוכה... ואשר על כן אין זמן לחלום... להזדרז!!! מה שאתה עושה עכשיו תעשה טוב... כי לא יהיה לך זמן אחר...

גיליון מס' 427 פרשת אמר
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת
מרת מלכה ע"ה
בת הקדוש הרב נפתלי צבי הי"ד
תנצב"ה

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל (כ"ט)

עיין רש"י שהם ענני כבוד שהיו להם במדבר. ובאמת שיש לתמוה למה הוצרכו למנעלים במדבר, שעל כתוב בדברים (כ"ט ד') שנעליהם לא בלו, הרי לא הלכו כלל בעצמם במדבר, שהרי ז' עננים היו ואחד מהם היה תחתיהם, כדפירש רש"י (במדבר י' ל"ד, ו"ה) במכילתא שמות י"ג כ"א), ועמוד הענן היה מוליכם והם הלכו אחריו, כמו שכתוב (ט' כ"א) ונעלה הענן ונסעו. ויש לומר דמכל מקום הוצרכו קצת ללכת לבריאות גופם, כמבואר בכתובות ק"א א': שליש בהילוך ולזה הוצרכו מנעלים, אלא שמכל מקום הענן סייע להם ללכת, ועל זה נאמר שרגלם לא בצקה ונעליהם לא בלו (חידושי רבנו מכתב ידו). ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון (תהילים ע"ו ג') לפי פשוטו של מקרא הכוונה שהק"בה נמצא בירושלים, "סוכו" היינו ביתו, ואין הכוונה על ענין של מצוות סוכה וכדומה (מפי רבינו).

והנה בשם הגר"א אמרו לפרש, כי יש שתי מצוות שאדם מקיים אותן כשהוא "נכנס עם גופו": א' מצוות ישוב ארץ ישראל, ב' מצוות סוכה, וזה מרומז בקרא 'ויהי בשלם' – שאדם מקיים בשלמות "סוכו" מצוות סוכה, "ומעונתו בציון" היינו מי שמעונו – ביתו בציון. ולכאורה יש להעיר, הלא יש גם מצוות טבילה במקווה לטמא שהוא נכנס למים כל גופו, והשיב רבינו לדחות שאין הכניסה למקווה מצוה אלא הכשר מצווה, כי אין מצווה בפני עצמה לטבול, אלא המצווה להיות טהור, וכדי להיות טהור טובלים תחילה, וגם מה שאמרו (שבת קכ"א א') טבילה בזמנה מצווה, אין הכוונה שהטבילה עצמה גוף המצווה, אלא הטהרה בזמנה מצווה, ולו יצויר שהיה אפשר לטהר באופן אחר בלי מקווה, הייתה מצווה בעצם הטהרה. (ועיין עוד בדרך אמונה פ"ד ממעשר ה"ג ד"ה והפודה, שט"א אינה מצווה חיובית רק קיומית, ועיין עוד כסף משנה פ"ו מהלכות אבות הטומאות ה"טז).

אלא מועדי ה' אשר תקראו... להקריב אישה לה' עולה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו (כ"ג ל"ז)

מקרא זה נאמר בתוך ענין חג הסוכות ומשמע דקאי אסוכות.

וקשה, איזה זבח (סתם זבח היינו שלמים) היה בסוכות, הרי כל המוספין עולות היו, ואם הכוונה אינה על השלמים אלא על שער החטאת, אין הפסוק מדויק, דהא חטאת אין צריך נסכים. ואם קאי על עולה דברישא דקרא, הוי ליה לכתוב נסכים מקמי זבח דקאי אעולה.

ואפילו נימא דהפסוק אינו הולך על סוכות אלא כל הרגלים, הרי גם בכולם לא היה זבח חוץ משני כבשי עצרת, וכאן כתיב "דבר יום ביומו", ולא משמע שהכוונה על כבשי עצרת.

ותרץ, ואלו דבריו (בטעמא דקרא ד"ה אלה):

ונראה דזבח הוא באמת שער החטאת, ונסכים הן ניסוך המים, ובזה דווקא הסדר מדויק. שמתחילה כתב את הקורבנות ואחר כך את ניסוך המים, שאין שייך כלל לקורבנות, כמו שכתב הריטב"א בסוכה מ"ח א', ומכאן סמך גדול לניסוך המים (מיהו האי נסכים כולל נמי ניסוך היין של העולות, ולכן דריש מינייה בגמרא יומא דף ל"ד א' ובמנחות מ"ד ב' גם כן על ניסוך היין).

(שבענו מטובין)

מעשה רב

זכורני לפני כמה עשרות שנים שהגיע מרן הגר"ח ביחד עם כמה מגדולי ישראל לבקר אסיר ת"ח מופלג שהשלטנות שמו בכלא עקב מאבקיו במדינה.

ובכניסה התדיינו הרבנים מי יכנס ראשון ונכנס מרן שליט"א, לאחר הביקור העיז אחד המקורבים לשאול מדוע נהג כך וענה (בדרך צחות): **אין מכבדים בבית האסורים.**

ולא ידעו כונתו, עד שהסביר שהנהגת בגמ' ביומא (נלמד בשבוע שעבר במסגרת הדף היומי) מבואר שדירה בעל כרחו אי"ז דירה ולכן בבית האסורים פטורים ממזוזה. [ועי' בדעת נוטה על מזוזה באריכות]

והרי קי"ל במס' ברכות (מז, א) אין מכבדין אלא בפתח שיש בו מזוזה. וממילא אין דין לכבד ליכנס הראשון לבית האסורים. ולכן נכנסתי הראשון...

(ייש"כ גדול לידידינו הרב ר' אהרן כהן שליט"א הגבאי המסור של בית המדרש "לדרמן" על מסירת הדברים)

לעילוי נשמת

מרת נאוה בריינדל
בת ר' ישעיהו אלכסנדר ע"ה
נלב"ע כ"ה אייר תשס"ב
תנצב"ה

בקשה מכל ידידנו החשובים לומדי וקוראי הגליון

לקראת חג מתן תורה הבעל"ט בדעתינו להוציא לאור גליון מיוחד ובו מסגולתיו של מרן שליט"א לכל מחלה וקושי, שמציע ללמוד מסכת או דבר מסוים כסגולה להתרפאות או לינצל מכל דבר.

ובודאי רבים שמעו וקבלו במשך השנים תשובות בענינים אלו, וע"כ אנו מבקשים למי שיש לו עובדה או מעשה או הוראה בענינים אלו נא לפנות למערכת בהקדם.

בברכה מרובה יצחק גולדשטוף

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונות מרבינו.

קרבה שנת השבע (ז)

ארגון 'שבת הארץ'

רבינו שליט"א עם בנו הגרא"ש, בבואם לחזק חקלאים שומרי שמיטה

כהמשך לסדרת המאמרים על ההכנות לשנת השבע, נספר כאן שבשנת השמיטה הקודמת, שנת תשע"ה, אירע חידוש מעניין.

בעקבות כל מיני שאלות הלכתיות שהתעוררו על מערך הכשרות המיוחד לשמיטה, שהיו בשנים ההם, ביקש בנו של רבינו, הגאון רבי א"ש שליט"א, לסדר את הענין על הצד הטוב ביותר, ולהביא לציבור בני התורה אפשרות לרכוש ירקות ללא חששות של איסורי סחורה, או מהיתר מכירה ח"ו, ואיסורי שביעית אחרים.

לשם כך, הוא התייעץ עם רבינו וכוון על ידו, והעמיד "מוקדי חלוקה" לירקות שגדלו אצל גוי, באופן בטוח ובלי חשש של רמאויות. צורת המכירה נעשתה על ידי מינוי שליחות, והתשלום התבצע שלא במזומן ומיד, גם מקומות החלוקה היו חדשים ולא מקומות קבועים וישנים.

בהרבה שאלות שהתעוררו, היה רבינו שליט"א מכריע. על החנות לא היה שלט רשמי, רק פתקה קטנה עליה נרשם "ארגון שבת הארץ, שעל ידי קהילות החרדים בא"י".

באופן הזה הוא פתר הרבה שאלות ובעיות הלכתיות שתלמידי חכמים וציבור ההולכים לאורו של מרן החזון איש זצ"ל, חששו מהם.

ואכן, היתה לו סייעתא דשמיא ולא אירע לו מכשול ב"ה, וגם בביתו של רבינו ועל שולחנו עלו המוצרים בהשגחה זו.

שיטות הברחה מחוכמות

כדי להבין את מכלל הבעיות הקיימות בשוק הירקות בשנת שמיטה, אנו נצרכים למספר עמודים. אך נזכיר בקצרה את הבעיה המצויה יותר, ומכונה בשפה מקצועית "הדלת המסותבת".

בשנת השמיטה קיים מחסור מהותי במזון. ב"ה הרבה מבעלי הקרקע שומרי שביעית, וממילא לא יכולים לספק סחורה כמו בכל שנה.

המשווקים, אלו שממונים על אספקת הסחורה לחנויות המזון, מחפשים איפה תחליף, מהיכן לקחת.

לצערינו ובעונינו, יש הרבה מאוד חקלאים שמסתמכים על היתר המכירה (על כך במאמר נפרד א"ה), ומגדלים ירקות בשנת השמיטה כרגיל. אבל, לשיטת מרן החזון איש

וגדולי הפוסקים, ירקות אלו אסורים באכילה ואין לעשות בהם שום שימוש. מובן כי הרבה מהסחורה של אותם חקלאים נשארת כאבן שאין לה הופכים.

אותם חקלאים מחפשים בכל מחיר לקוחות שיקנו מהם, וכשהם נפגשים עם המשווקים המשוועים גם הם בכל מחיר למזון עבור החנויות, השידוך הוא מוצלח...

במקרים רבים המשווקים אינם "הגונים" בלשון המעטה, והם קונים סחורה שנעבדה באיסור, ומצהירים כי זה מחוץ לארץ או גדל אצל גוי.

כאן מגיע מקומם של וועדות הכשרות למיניהם, שצרכים להשגיח בשבע עיניים ולפקח שהירקות שהמשווק מביא, הוא אכן מחוץ לארץ או מגוי ולא ח"ו מיהודי שעבד באיסור.

מלאכה זו היא לא קלה בכלל. ישנם שיטות רבות למשווקים כדי "להבליע" סחורה מבחוץ, אחד מהם, הוא להביא סחורה מבחוץ שגדל באיסור, אל שדה של הנכרי, כדי להראות שזה גדל שם...

כך או כך, אם בכל ששת ימי המעשה יש לפקוח עין על כל מוצר שיהיה בו השגחה מלאה, בשנת השבע, על אחת כמה וכמה.

שוק סיטונאי של ירקות בירושלים

וספרתם לכם

במ"ח קנינים התורה נקנית

אוהב את המקום

הנה ענין זה של ביטוי אהבת המקום הוא גם בברכות שהאדם מברך ומודה להקב"ה. ורבינו שליט"א משתדל כל ימיו לברך כל הברכות השייכות לברך בזה"ז, ובדוק מעת לעת איזה ברכות עדין לא בירך, והיה חסר לו ברכת למול את הגרים, ויום אחד אכן זכה למול גר ובירך על כך, והיה בשמחה כל אותו היום שזכה לברך עוד ברכה, והראה את דברי הרמב"ם בהלכות ברכות פ"א הט"ז "ויורה בברכות הצריכות", ורבינו ס"ל שכוונת הרמב"ם שיראה להרבות בכל הברכות ששייך לברך בזה"ז.

אוהב את הבריות

כידוע שבשבתות היו סועדים אצל רבינו שליט"א על שולחנו בחורים שהיתה מזמינה הרבנית ע"ה, ופעם אחת כשבירכו ברכה"ז, קם רבינו ונתן ברכון לאחד הבחורים שהתארח אצלו, ולאחר ברכת המזון שאלו אחד, וכי כ"כ מקפיד רבינו שיברכו דוקא מתוך ברכון, אמר לו רבינו ראיתי שחילקו לכולם ברכון ולו לא חילקו, חששתי שהוא יפגע, לכך קמתי ונתתי לו. ('קניני חיים' מאת ידידינו החשוב רבי יצחק אוהב ציון שליט"א)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשיירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שיי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310